

የፌደራል ፍርድ ቤቶች ማቋቋሚያ አዋጅ

የፌደራል የዳኝነት አስተዳደር አዋጅ

የግልግል ዳኝነት እና የእርቅ አሰራር አዋጅ

የፌደራል ጥብና ፈቃድ አሰጣጥና አስተዳደር አዋጅ

ፌዴራል ነጋሪት ጋዜጣ

FEDERAL NEGARIT GAZETTE

OF THE FEDERAL DEMOCRATIC REPUBLIC OF ETHIOPIA

ገጽ ፳፯ ቁጥር ፳፮
አዲስ አበባ ሚያዝያ ፲፰ ቀን ፪ሺ፲፫ ዓ.ም

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ
የሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት ጠባቂነት የወጣ

27th Year No.26
ADDIS ABABA 26th April, 2021

<p style="text-align: center;">ማውጫ</p> <p style="text-align: center;">አዋጅ ቁጥር ፩ሺ፪፻፴፬/፪ሺ፲፫</p> <p>የፌዴራል ፍርድ ቤቶች አዋጅ .....ገጽ ፲፫ሺ፪፻፳፮</p>	<p style="text-align: center;">Content</p> <p style="text-align: center;">Proclamation No.1234/2021</p> <p>Federal Courts Proclamation.....Page 13226</p>
<p style="text-align: center;">አዋጅ ቁጥር ፩ሺ፪፻፴፬/፪ሺ፲፫</p> <p style="text-align: center;">የፌዴራል ፍርድ ቤቶች አዋጅ</p> <p>በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ህገ-መንግስት የዳኝነት ሥልጣን በፌዴራል እና በክልሎች ፍርድ ቤቶች በመሆኑ፤</p> <p>ማንኛውም ሰው በፍርድ ሊወሰን የሚገባውን ጉዳይ ለፍርድ ቤት የማቅረብና ወሳኔ ወይም ፍርድ የማግኘት መብት ያለው መሆኑ፤ በህገ መንግስቱ የተደነገገ በመሆኑ፤</p> <p>የፌዴራል ፍርድ ቤቶች ለሕግ የበላይነት፤ ለሰብዓዊ እና ዲሞክራሲያዊ መብቶች መከበር የበኩላቸውን የማይተካ ሚና የሚወጡበትን ሥርዓት መዘርጋት በማስፈለጉ፤</p> <p>የፌዴራል ፍርድ ቤቶች በሕገ መንግሥቱ ስለዳኝነት ነፃነት በተደነገገው መሠረት ተግባራቸውን ተጠያቂነት ባለበት ሁኔታ ውጤታማ ፣ ቀልጣፋ ፣ ተደራሽ እና ተገማች የሆነ አገልግሎት መስጠታቸው አስፈላጊ በመሆኑ፤</p> <p>የዳኝነት ሥርዓቱን ለማጠናከር የፌዴራል ፍርድ ቤቶች በበጀት ምደባና አስተዳደር፣ በሰው ሀብት ቅጥርና ምደባ እንዲሁም አስተዳደር ራሳቸውን ችለው የሚሰሩበትን የሕግ ማዕቀፍ እና የአሰራር ሥርዓት መዘርጋት አስፈላጊ በመሆኑ፤</p>	<p style="text-align: center;">PROCLAMATION NO.1234/2021</p> <p style="text-align: center;">FEDERAL COURTS PROCLAMATION</p> <p>WHEREAS, in the Federal Democratic Republic of Ethiopia Constitution, judicial power is vested in both the Federal and the Regional courts;</p> <p>WHEREAS, the Constitution stipulates that everyone has a right to bring justiciable matter to obtain a decision or judgment from, a court of law; irreplaceable;</p> <p>WHEREAS, it is necessary to establish a system in which Federal Courts play an inimitable role in enforcing the rules of law and, protection of human and democratic rights;</p> <p>WHEREAS, it is necessary to ensure that Federal Courts do provide effective, efficient, accountable and predictable service in accordance with judicial independence mentioned in the provision of the Constitution;</p> <p>WHEREAS, establishing a legislative framework under which courts would have full autonomy to manage their own budget, recruit and assign their non-judicial personnel, and administer themselves is essential for a strong judiciary;</p>

የፌዴራል ፍርድ ቤቶች አዋጅ ቁጥር ፳፮/፲፱፻፹፰ በተደጋጋሚ መሻሻሉ ለአሰራር አመቺ ባለመሆኑና በተሻሻለ አዋጅ መተካት ስላስፈለገ፤

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ሕገ መንግሥት አንቀጽ ፶፭ ንዑስ አንቀጽ (፩) መሠረት የሚከተለው ታውጇል፡፡

ምዕራፍ አንድ
ጠቅላላ

፩. አጭር ርዕስ

ይህ አዋጅ የፌዴራል ፍርድ ቤቶች አዋጅ ቁጥር ፩ሺ፪፻፴፬/፪ሺ፲፫ ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል፡፡

፪. ትርጓሜ

በዚህ አዋጅ ውስጥ፦

፩/ “ሕገ መንግስት” ማለት የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ሕገ መንግስት ነው፤

፪/ “የፌዴራል መንግሥት ሕጎች” ማለት በፌዴራል መንግሥቱ ሥልጣን ክልል ሥር የሚወድቁ ጉዳዮችን የሚመለከቱ በሥራ ላይ ያሉ ሕጎችን ይጨምራል፤

፫/ “ፌዴራል ፍርድ ቤቶች” ማለት የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት፣ የፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት እና የፌዴራል የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት ናቸው፤

፬/ “መሠረታዊ የሆነ የህግ ስህተት” ማለት ቀጥሎ ከተዘረዘሩት መካከል አንዱ እና ፍትህን የሚያዛባ ጉልህ የህግ ስህተት ያለበትን በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፲ መሰረት በፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ሰበር ሰሚ ችሎት ሊታዩ የሚችሉ የመጨረሻ ውሳኔ፣ ፍርድ፣ ብይን፣ትእዛዝ፣ ናቸው፡-

- ሀ) የሕገ መንግሥቱን ድንጋጌዎች የሚቃረን፤
- ለ) ሕግን አላግባብ የሚተረጉም ወይም ለጉዳዩ አግባብነት የሌለውን ሕግ የሚጠቅስ፤
- ሐ) ለክርክሩ አግባብነት ያለው ጭብጥ ሳይያዝ ወይም ከክርክሩ ጋር የማይዛመድ አግባብነት የሌለው ጭብጥ ተይዞ የተወሰነ፤

WHEREAS, the frequent amendment of the Federal Courts Proclamation No. 25/1996 makes inconvenience to work and necessary of having an amended Proclamation;

NOW THEREFORE, in accordance to the Article 55 Sub-Article (1) of the Constitution of the Federal Democratic Republic of Ethiopia, it is hereby proclaimed as follows.

CHAPTER ONE
GENERAL

1. Short Title

This Proclamation may be cited as the “Federal Courts Proclamation No. 1234/2021”

2. Definitions

In this proclamation:

1/ “Constitution” means the Constitution of the Federal Democratic Republic of Ethiopia;

2/ “Laws of the Federal Government” includes all laws in force that are consistent with the Constitution and relating to matters that fall within the competence of the federal government as specified in the Constitution;

3/ “Federal Courts” means the Federal Supreme Court, the Federal High Court and the Federal First Instance Court;

4/ “Basic or fundamental error of law” shall be final judgment, ruling, order or decree which may be filed in Federal Supreme Court Cassation division pursuant to Article 10 of this Proclamation and/or contains either one or similar of the following basic errors and grossly distresses justice:

- a) in violation of the constitution
- b) by misinterpreting a legal provision or by applying an irrelevant law to the case;
- c) by not framing the appropriate issue or by framing an issue irrelevant to the litigation;

- መ) በዳኝነት ታይቶ ሊወሰን የሚገባውን ጉዳይ ውድቅ በማድረግ የተወሰነ፤
  - ሠ) በፍርድ አፈጻጸም ሂደት ከዋናው ፍርድ ጋር የማይገናኝ ትእዛዝ የተሰጠበት፤
  - ረ) ጉዳዩን አይቶ የመወሰን የዳኝነት ሥልጣን ሳይኖር የተወሰነ ፤
  - ሰ) የአስተዳደር አካል ወይም ተቋም ከህግ ውጭ የሰጠው ውሳኔ፤
  - ሸ) የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ሰበር ሰሚ ችሎትን አስገዳጅ ውሳኔ በመቃረን የተወሰነ፡፡
- ፭/ “የመጨረሻ ውሳኔ” ማለት በፍርድ ቤት ፣ በሕግ የመዳኘት ሥልጣን በተሰጠው አካል፣ በተቋማት ወይም በአማራጭ የክርክር መፍቻ ዘዴዎች የተሰጠ እና ለጉዳዩ እልባት የሚሰጥ ፍርድ ፣ ብይን፣ ትዕዛዝ፣ ውሳኔ እና/ወይም የይግባኝ ሂደቶችን የጨረሰ ፍርድ፣ ብይን፣ ትዕዛዝ ወይም ውሳኔን ይጨምራል፤
- ፮/ «የፌዴራል መንግስት ባለስልጣኖች» ማለት የህዝብ ተወካዮች ምክር ቤት እና የፌዴሬሽን ምክር ቤት አባላት፣ ከሚኒስቴር ደረጃ በላይ የሆኑ የፌዴራል መንግስቱ ባለስልጣኖች፣ ሚኒስትሮች እና የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ዳኞች እና በተመሳሳይ ደረጃ ላይ የሚገኙ የፌዴራል መንግስት ባለስልጣኖች ናቸው፤
- ፯/ «የፌዴራል መንግስት ሰራተኞች» ማለት በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ ፮ ስር ከተጠቀሱት ውጭ ያሉ በፌዴራል መንግስት ስራ ላይ የተሰማሩ ሰራተኞች ሁሉ ያጠቃልላል፤
- ፰/ "የአስተዳደር ሠራተኛ" ማለት ከዳኛ እና ከተጀሚ የአስተዳደር ሰራተኛ ውጭ ያለ ሁሉንም የፍርድ ቤት ሰራተኛ ያጠቃልላል፤
- ፱/ “ሰው” ማለት የተፈጥሮ ወይም በሕግ የሰውነት መብት የተሰጠው ሰው ነው፤
- ፲/ “የከተማ አስተዳደር ፍርድ ቤቶች” ማለት በአዲስ አበባ ከተማ አስተዳደር ቻርተር አዋጅ መሠረት የተቋቋመ የአዲስ አበባ ከተማ አስተዳደር ፍርድ ቤት እና በድራዳዋ ከተማ አስተዳደር ማቋቋሚያ ቻርተር አዋጅ መሠረት የተቋቋመ ፍርድ ቤት ማለት ነው፤
- ፲፩/ በዚህ አዋጅ በወንድ ምሳሌ የተደነገገው የሴትንም ምሳሌ ያካትታል፡፡

- d) by denying to an award judgment to a justiciable matter;
  - e) by giving an order in execution proceedings unwarranted by the main decision;
  - f) in the absence of jurisdiction over the subject matter in dispute;
  - g) an administrative act or decision rendered in contradiction with the law;
  - h) in contravention to binding decision of the Federal Supreme Court Cassation Division.
- 5/ “Final decision” shall include judgment, ruling, order or decree that finally disposes the case and/or decision, ruling, order or judgement that has completed the possible appeal mechanisms and rendered by courts, organ vested with judicial power, by institutions or an alternative dispute resolution mechanism;
- 6/ "Officials of the Federal Government" means members of the House of Peoples' Representatives and of the House of the Federation, officials of the Federal Government above Ministerial rank, Ministers, Judges of the Federal Supreme Court and other officials of the Federal Government of equivalent rank;
- 7/ "Employees of the Federal Government" includes all employees, other than those referred to under Sub-Article (1) hereof, engaged in the activities of the Federal Government;
- 8/ “Administrative workers mean non-judicial court employees excluding judges and assignees;
- 9/ “Person” means a natural or juridical person;
- 10/ City Court mean the Addis Ababa City Court and DireDawa City Court which have been established pursuant to the respective Charters of City Administration;
- 11/ in this Proclamation Any expression in the masculine gender includes the feminine.

ምዕራፍ ሁለት

ስለ ፌዴራል ፍርድ ቤቶች የወል የዳኝነት ሥልጣን

፫. መሠረቱ

፩/ የፌዴራል ፍርድ ቤቶች የሚከተሉት ላይ የዳኝነት ሥልጣን ይኖራቸዋል፡-

ሀ) ሕገ መንግሥቱን፣ የፌዴራል መንግሥቱን ሕጎች ወይም ኢትዮጵያ የተቀበለቻቸው እና ያፀደቀቻቸው ዓለም አቀፍ ስምምነቶችን መሠረት በማድረግ በሚነሱ ጉዳዮች፤

ለ) በፌዴራል መንግሥቱ ሕግ ተገልጸው በተወሰኑ ባለጉዳዮች፤

ሐ) በሕገ መንግሥቱ ወይም በፌዴራል መንግስት ሕግ በተገለጹ ቦታዎች፡፡

፪/ የፌዴራል ፍርድ ቤቶች በሚሰጡት የዳኝነት አገልግሎት በህገ መንግስቱ አንቀጽ ፱(፪) እና ፲፫(፩) መሰረት የህገ መንግስቱን ድንጋጌወች ተግባራዊ ያደርጋሉ።

፬. የወንጀል የዳኝነት ሥልጣን

የፌዴራል ፍርድ ቤቶች በሚከተሉት የወንጀል ጉዳዮች ላይ የዳኝነት ሥልጣን ይኖራቸዋል፡-

፩/ በአገር ላይ የሚፈፀሙ ወንጀሎች፤

፪/ በውጭ ሀገር መንግሥት ላይ የሚፈጸሙ ወንጀሎች፤

፫/ ዓለም አቀፍ ሕጎችን በመጣስ የሚፈፀሙ ወንጀሎች፤

፬/ ከአንድ ክልል በላይ ወይም በዓለም አቀፍ ደረጃ አገልግሎት በሚሰጡ መገናኛዎች ደህንነትና ነፃነት ላይ የሚፈጸሙ ወንጀሎች፤

፭/ የበረራ ደህንነትን የሚመለከቱ ወንጀሎች፤

፮/ ዓለም አቀፍ የዲፕሎማቲክ ሕጎችና ልምዶች እንዲሁም ኢትዮጵያ አባል የሆነችባቸው ሌሎች ዓለም አቀፍ ስምምነቶች እንደተጠበቁ ሆነው፣ የውጭ ሀገር አምባሳደሮች፣ ቆንስሎች፣ የዓለምአቀፍ ድርጅቶች፣ የውጭ መንግሥታት ወኪሎች ተጠያቂ በሚሆኑባቸው ወይም ልዩ መብትና ጥበቃ ያላቸው በኢትዮጵያ ውስጥ የሚኖሩ የውጭ ሀገር ሰዎች ተበዳይ ወይም ተከላኛ የሆኑባቸው ወንጀሎች፤

፯/ የአደገኛና አደንዛዥ ዕጾች ሕገ-ወጥ ዝውውርን የሚመለከቱ ወንጀሎች፤

CHAPTER TWO

COMMON JURISDICTION OF FEDERAL COURTS

3. Principle

1/ Federal Courts shall have jurisdiction over the following:

a) Cases arising under the Constitution, Federal Laws and International Treaties accepted and ratified by Ethiopia;

b) Parties specified in Federal Law,

c) Places specified in the Constitution or by Federal Law.

2/ Federal courts shall interpret and observe the provisions of the Constitution pursuant to Article 9(2) and 13(1) of the Constitution.

4. Criminal Jurisdiction

Federal Courts shall have jurisdiction over the following criminal cases:

1/ crimes against the national state;

2/ crimes against foreign state;

3/ crimes in violation of international laws;

4/ crimes regarding the security and freedom of communication services operating in more than one Region or at International level;

5/ crimes against the safety of aviation;

6/ Without prejudice to international diplomatic laws and customs as well other international agreements to which Ethiopia is a party, crimes of which foreign ambassadors, consuls, representatives of international organizations, foreign states are held liable or foreign nationals who enjoy privileges and immunities and who reside in Ethiopia are victims or defendants;

7/ crimes regarding illicit trafficking of dangerous drugs;

፳/ በተለያዩ ክልሎች ወይም በፌዴራልና በክልል ፍርድ ቤቶች የሥልጣን ክልል ሥር በሚወድቁና በተያያዙ ወንጀሎች፤

፳፱/ በተለያዩ ብሔሮች፣ ብሔረሰቦች፣ ኅሳቦች፣ በሀይማኖት ተከታዮች ወይም በፖለቲካ ቡድኖች መካከል ከተፈጠረ ግጭት ጋር የተያያዙ ወንጀሎች፤

፳፻/ በፌዴራል መንግሥቱ የቀረጥና የግብር ገቢዎች ላይ የሚፈጸሙ ወንጀሎች፤

፳፻፩/ በፌዴራል መንግሥቱ የገንዘብ እና ኢኮኖሚ ጥቅሞች ላይ የሚፈጸሙ ወንጀሎች፤

፳፻፪/ በታወቁ ገንዘቦች፣ የግዴታ ወይም የዋስትና ሰነዶች፣ ቴምብሮች ወይም መሳሪያዎች ላይ የሚፈጸሙ ወንጀሎች፤

፳፻፫/ የዚህ አዋጅ አንቀጽ ፲፪ ንዑስ አንቀጽ (፪) እና አንቀጽ ፲፭ ንዑስ አንቀጽ (፪) እንደተጠበቀ ሆኖ፤ ከ፭ ዓመት ጽኑ እሥራት በላይ ሊያስቀጡ የሚችሉ የውጭ ሀገር ዜጎች ተበዳይ ወይም ተከላሽ የሆኑባቸው ወንጀሎች፤

፳፻፬/ የፌዴራል መንግሥቱ ባለሥልጣኖች በግናቸውም የወንጀል ጉዳዮች እና የፌዴራል መንግስት ሠራተኞች በሥራቸው ወይም በኃላፊነታቸው ምክንያት ተጠያቂ የሚሆኑባቸው የወንጀል ጉዳዮች፤

፳፻፭/ በፌዴራል መንግሥቱ ንብረቶች ላይ በሚፈጸሙ እና የአዋጁ አንቀጽ ፲፪ ንዑስ አንቀጽ (፪) እና አንቀጽ ፲፭ ንዑስ አንቀጽ (፪) እንደተጠበቀ ሆኖ፤ ከ፭ ዓመት ጽኑ እሥራት በላይ ሊያስቀጡ የሚችሉ ወንጀሎች፤

፳፻፮/ ለከተማ አስተዳደር ፍርድ ቤቶች በቻርተር አዋጅ ከተሰጣቸው የደንብ መተላለፍ እና በወንጀል ሕግ ሥነ-ሥርዓት እና የማስረጃ ሕግ መሠረት የሚቀርቡ የብርበራ ትዕዛዝ፣ የመያዣ ትዕዛዝ፣ የእምነት ቃል፣ የተያዘ ሰው በተመለከተ በጊዜ ቀጠሮ ጥያቄና የዋስትና ጉዳይ ላይ መርምሮ ትዕዛዝ መስጠት ጉዳዮችን ከማየት በተጨማሪ በግል አቤቱታ አቅራቢነት የሚያስከስሱ የወንጀል ጉዳዮችን የሚመለከቱ ሆኖ ከእነዚህ ውጭ ያሉ የወንጀል ጉዳዮች በፌዴራል ፍርድ ቤቶች የሚዳኙ ይሆናሉ፤

፳፻፱/ በሌሎች ሕጎች በተጠቀሱ ጉዳዮች፡፡

8/ crimes falling under the jurisdiction of courts of different regions or under the jurisdiction of both the federal and regional courts as well as concurrent offences;

9/ crimes connected with conflicts between various nations; nationalities, ethnic, religious or political groups;

10/ crimes against customs duty and tax revenues of the Federal Government;

11/crimes against the fiscal and economic interests of the Federal Government;

12/ crimes against currencies, government bonds or security documents, official seals, stamps or instruments;

13/ without prejudice to Article 12 Sub-Article (2) and Article 15 Sub-Article (2), crimes of which foreigners are victims or defendants that entailing more than 5 years' rigorous imprisonment;

14/ crimes committed by officials and employees of the Federal Government in connection with their official responsibilities or duties;

15/ without prejudice to Article 12 Sub-Article (2) and Article 15 Sub-Article (2) of this Proclamation, crimes committed against the property of the Federal Government and which entail more than 5 years' rigorous imprisonment;

16/ City Administration courts in accordance to Charter Proclamation In addition to reviewing cases related to violations of rules and criminal procedure and procedure code based decisions of search, confession, arrest warrant, inquiry in to appeals and guarantees in appeal. other criminal cases will be heard in Federal Courts;

17/ Cases specified by other laws.

፮. የፍትሕ ብሔር የዳኝነት ሥልጣን

፩/ የፌዴራል ፍርድ ቤቶች በሚከተሉት የፍትሕ ብሔር ጉዳዮች ላይ የዳኝነት ሥልጣን ይኖራቸዋል፡-

- ሀ) የግለሰብ ዓለም አቀፍ ሕግን በሚመለከቱ ጉዳዮች፤
- ለ) የውጭ ሀገርን ፍርድ ወይም ብይን ለማስፈፀም በሚቀርብ አቤቱታ፤
- ሐ) ዜግነትን በሚመለከቱ ጉዳዮች ላይ በሚነሱ ክርክሮች፤
- መ) ከመክሰር ጋር በተያያዙ ጉዳዮች፤
- ሠ) ዓለም አቀፍ የዲፕሎማቲክ ሕጎችና ልምዶች እንዲሁም ኢትዮጵያ አባል የሆነችባቸው ሌሎች ዓለም አቀፍ ስምምነቶች እንደተጠበቁ ሆነው፤ የውጭ ሀገር አምባሳደሮች፣ ቆንስላዎች፣ የዓለም አቀፍ ድርጅቶች፣ የውጭ መንግሥታት ወኪሎች ተጠያቂ በሆኑባቸው ወይም/እና ልዩ መብትና ጥበቃ ያላቸው በኢትዮጵያ ውስጥ የሚኖሩ የውጭ ሀገር ሰዎች ተከራካሪ በሆኑበት ጉዳዮች፤
- ረ) የፌዴራል መንግሥት አካል ተከራካሪ በሆነበት ጉዳይ
- ሰ) የፌዴራል መንግሥቱን ንብረቶች በተመለከተ የሚነሱ ጉዳዮች፤
- ሸ) መደበኛ ነዋሪነታቸው በተለያዩ ክልሎች፣ በክልል እና በአዲስ አበባ ከተማ፣ በክልል እና በድሬዳዋ ከተማ፣ በአዲስ አበባ ወይም በድሬዳዋ ከተማ ውስጥ በሆኑ ሰዎች መካከል የሚነሱ ጉዳዮች፤
- ቀ) የፌዴራል መንግሥቱ ባለሥልጣናትና ሠራተኞች በስራቸው ወይም በሃላፊነታቸው ምክንያት ኃላፊ በሚሆኑባቸው ጉዳዮች፤
- በ) የዚህ አዋጅ አንቀጽ ፲፩ ንዑስ አንቀጽ (፪) እና አንቀጽ ፲፬ ንዑስ አንቀጽ (፪) ላይ የተጠቀሰው እንደተጠበቀ ሆኖ፤ የውጭ አገር ዜጋ ከሳሽ ወይም ተከሳሽ የሆነበት ጉዳይ፤
- ተ) በፌዴራል መንግሥቱ አካላት የተመዘገቡ ወይም የተቋቋሙ የንግድ ድርጅቶችና ማህበሮችን በሚመለከት የሚነሱ ክርክሮች፤
- ቸ) የሚተላለፉ የገንዘብ ሰነዶች በተመለከተ የሚነሱ ክርክሮች ፤

5. Civil Jurisdiction

1/ Federal Courts shall have jurisdiction over the following civil cases:

- a) Regarding private international law;
- b) Application regarding the enforcement of foreign judgment or decision;
- c) involving matters of nationality;
- d) Issues in relation to bankruptcy;
- e) Without Prejudice to international diplomatic laws and customs as well as other international agreements to which Ethiopia is a party, cases of which foreign ambassadors, consuls, representatives of international organizations, foreign states are held liable or foreign nationals who enjoys privileges and immunities and who resides in Ethiopia are parties;
- f) Cases to which a federal government organ is a party;
- g) cases involving the property of the federal government;
- h) Cases arising between persons permanently residing in different regions, regions and Addis Ababa, regions and Diredawa, Addis Ababa or DireDawa;
- i) cases of involving the liability of officials or employees of the federal government in connection with their official responsibilities or duties;
- j) without prejudice to Article 12 Sub-Article (2) and Article 15 Sub-Article (2) of this Proclamation, cases in which foreigner is a plaintiff or a defendant;
- k) cases involving business organizations and associations registered with, or established by, federal government organs;
- l) cases involving negotiable instruments;

- አ) በፈ.ጠራ፣ በድርሰትና ሥነ ጥበብ፣ ቅጅ እና ተዛማጅ መብቶች ባለቤትነት በተመለከተ የሚነሱ ክርክሮች፤
- ነ) የኢንሹራንስ ውልን በተመለከተ የሚነሱ ክርክሮች፤
- ኘ) ተገዶ የመያዝ ሕጋዊነትን ለማጣራት የሚቀርብ አሴቲታ፤
- ደ) ለከተማ አስተዳደር ፍርድ ቤቶች በቻርተር አዋጅ የተሰጣቸው የፍትሀብሄር ዳኝነት ሥልጣን ማለትም በወሳኝ ኩነት ምዝገባ እና መታወቂያ ወረቀት ህግ መሠረት በሚሰጥ ሰነድ ጋር በተያያዘ፣ ከስም ለውጥ፣ ከመጥፋት፣ የፍርድ ክልከላ፣ የባልነት ሚስትነት የአሳዳሪነት የሞግዚትነት ማስረጃ ይሰጠን ጉዳይ፣ የከተማው አስተዳደር ከሚያስተዳድረው ቤት ጋር በተያያዘ በሚነሳ የይዞታ ወይም የባለቤትነት ወይም ሌላ ማንኛውም ክርክር፣ በከተማው ውስጥ ከሚገኝ እድር ጋር በተያያዘ የመዳኘት ሥልጣናቸው እንደተጠበቀ ሆኖ በተጨማሪ በግለሰቦች መካከል የሚደረጉ እስከ ብር 500,000 (አምስት መቶ ሺህ ብር) የገንዘብ፣ ውል፣ እና ብድር ክርክሮች የሚመለከቱ ሆኖ ቀሪ በአዲስ አበባ እና ድሬዳዋ ከተሞች የሚነሱ የፍትሀብሄር ክርክሮች በፌዴራል ፍርድ ቤቶች የሚዳኙ ይሆናሉ።

ጆ) በሌሎች ሕጎች የተጠቀሱ ጉዳዮች፡፡

፪/ የክልል ጉዳይ በክልሉ ፍርድ ቤት እየታየ እያለ ወይም ከተወሰነ በኋላ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ ፩ «ሸ» እና «ነ» ላይ የተጠቀሰ ተከራካሪ በማንኛውም ሁኔታ ወደ ክርክሩ ቢገባ እንኳ ጉዳዩ በክልሉ ፍርድ ቤት መታየቱ ይቀጥላል፡፡

፮. የፌዴራል ፍርድ ቤቶች ስለሚሠሩባቸው መሠረታዊ ሕጎች

- ፩/ የፌዴራል ፍርድ ቤቶች የሥልጣን ክልላቸውን መሠረት አድርገው የሚቀርቡ ጉዳዮችን ወይም ክርክሮችን ቀጥሎ የተጠቀሰውን መሠረት አድርገው ይዳኛሉ፡-
  - ሀ) ህገ መንግሥቱን ፣ የፌዴራል መንግሥቱን ሕጎችና ኢትዮጵያ አባል የሆኑትባቸውን ዓለም አቀፍ ስምምነቶች፤
  - ለ) ጉዳዩ የክልል ፣የአዲስ አበባ ወይም ድሬዳዋ ከተሞችን ሕግ የሚመለከት ሆኖ ሲገኝ የክልሉን ወይም የከተማውን ሕግ ፡፡

- m) cases arising out of patent, literary and artistic-ownership rights;
- n) cases involving insurance policy;
- o) application for habeas corpus;
- p) Without prejudice to the Charter Proclamation provides for City Administration Courts civil jurisdiction, such as a document in accordance with the provisions of the Critical Event Registration and Identification Act, the issue of name change, disappearance, conviction, marital status, custody and guardian evidence or ownership of a house administered by the city administration. Or any other dispute, subject to the jurisdiction of the city association, additionally civil disputes of money contracts, and loans between individuals up to Birr 500,000 (Five Hundred Thousand Birr), are under their jurisdiction. and the remaining civil disputes in Addis Ababa and Dire Dawa will be adjudicated in Federal Courts;

q) cases specified by other laws.

2/ A regional matter shall continue to be heard by regional court even where a party mentioned under Sub-Article (1)(g) and (n) of this Article intervenes under any condition in the proceeding or after judgment.

6. Substantive Laws to be Applied by Federal Courts

- 1/ Federal Courts shall settle cases or disputes, submitted to them within their jurisdiction on the basis of:
  - a) the Constitution, Federal Laws and International Treaties to which Ethiopia is a party;
  - b) Regional; Addis Ababa or Dire Dawa city laws where the case relates to same.

፮. የፌዴራል ፍርድ ቤቶች ስለሚሠሩባቸው የሥነ ሥርዓት ሕጎች

በሥራ ላይ ያሉ የወንጀል እና የፍትሐ ብሔር ሥነ-ሥርዓት ሕጎች ከዚህ አዋጅ ጋር እስካልተቃረኑ ድረስ እንዲሁም ሌሎች አግባብነት ያላቸው ሕጎች በዚህ አዋጅ ባልተሸፈኑ ጉዳዮች ላይ ተፈጻሚነት ይኖራቸዋል።

ምዕራፍ ሦስት

ስለ ፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት የዳኝነት ሥልጣን

፰. የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት የመጀመሪያ ደረጃ የዳኝነት ሥልጣን

የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት በሚከተሉት ላይ የመጀመሪያ ደረጃ የዳኝነት ሥልጣን ይኖረዋል፦

፩/ በሕግ በሚወሰነው መሠረት አንድ ጉዳይ ከአንድ የፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት ችሎት ወደ ሌላ የፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት ችሎት ወይም በውክልና ለክልል ፍርድ ቤቶች የተሰጡ የፌዴራል ጉዳዮችን በሚመለከት ከክልሉ ጠቅላይ ፍርድ ቤት ወደ ፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት እንዲላወር በሚቀርብ ጥያቄ፤ እና

፪/ በሌሎች ህጎች በተጠቀሱ ጉዳዮች።

፱. የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት የይግባኝ የዳኝነት ሥልጣን

የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት የሚከተሉትን ጉዳዮች በይግባኝ የማየት ሥልጣን ይኖረዋል፦

፩/ የፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት በመጀመሪያ ደረጃ ሥልጣኑ ውጣኔ የሰጠባቸው፤

፪/ የፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት በይግባኝ ሰሚነት ሥልጣኑ የፌዴራል የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት ከሰጠው ውሳኔ የተለየ ውሳኔ የሰጠባቸው ፤

፫/ የክልል ጠቅላይ ፍርድ ቤት የፌዴራል ጉዳዮችን በተወካይነቱ በመጀመሪያ ደረጃ ስልጣኑ አይቶ ውሳኔ የሰጠባቸው፤

፬/ የክልል ጠቅላይ ፍርድ ቤት የፌዴራል ጉዳዮችን በተወካይነቱ በይግባኝ ሰሚነት ሥልጣኑ የክልሉ ከፍተኛ ፍርድ ቤት ከሰጠው ውሳኔ የተለየ ውሳኔ የሰጠባቸው፤

፭/ በሌሎች ሕጎች የተጠቀሱ ጉዳዮችን።

7. Procedural Laws to be Applied by Federal Courts

The Criminal and Civil Procedure Codes as well as other relevant laws in force shall apply with respect to matters not provided for under this Proclamation insofar as they are not inconsistent therewith.

CHAPTER THREE

JURISDICTION OF THE FEDERAL SUPREME COURT

8. First Instance Jurisdiction of the Federal Supreme Court

The Federal Supreme Court shall have :

1/ first instance jurisdiction over application lodged in accordance with the law for change of venue from one Federal High Court Division to another Federal High Court Division or from Regional Supreme Court to Federal High Court regarding federal matters referred to Regional Courts by delegation; and

2/ Cases specified by other laws.

9. Appellate Jurisdiction of the Federal Supreme Court

The Federal Supreme Court shall have appellate jurisdiction over the following cases:

1/ Decisions of the Federal High Court rendered in its first instance jurisdiction;

2/ Decisions of the Federal High Court rendered in its appellate jurisdiction in variation of the decisions of the Federal First Instance Court;

3/ Decisions rendered by Regional Supreme Court on federal matters in its first instance jurisdiction in exercising its delegation;

4/ Decisions rendered by Regional Supreme Court on federal matters on its appellate jurisdiction in variation of the decision of the Regional High Court, exercising its delegation;

5/ Cases specified by other laws.

፲. የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት የሰበር ሥልጣን

፩/ የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት መሠረታዊ የሆነ የሕግ ስሕተት ያለባቸውን የሚከተሉትን ጉዳዮች በሰበር የማየት ሥልጣን ይኖረዋል፡-

- ሀ) የፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት በይግባኝ አይቶ የመጨረሻ ውሳኔ የሰጠባቸው ፤
- ለ) የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ይግባኝ ሰሚ ችሎት የመጨረሻ ውሳኔ የሰጠባቸው፤
- ሐ) የክልል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ሰበር ሰሚ ችሎት በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፪ ንዑስ አንቀጽ (፬)(ሀ) እና (ሸ) ን በተመለከተ የመጨረሻ ውሳኔ የሰጠባቸው፤
- መ) የክልል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ሰበር ሰሚ ችሎት በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፪ ንዑስ አንቀጽ (፬) (ለ) በተመለከተ የመጨረሻ ውሳኔ የሰጠባቸው እና ጉዳዮቹ ለህዝብ ጥቅም ሀገራዊ ፋይዳ ያላቸው ሲሆኑ፤
- ሠ) የክልል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ወይም የየክልሉ ከፍተኛ ፍርድ ቤቶች በህገ መንግስቱ በተሰጣቸው የዉክልና ስልጣን የፌዴራል ጉዳይን አይተዉ የመጨረሻ ዉሳኔ የሰጡበት፤
- ረ) የአዲስ አበባ ወይም የድሬዳዋ ከተማ ፍርድ ቤት የመጨረሻ ውሳኔ የሰጠባቸው ፤
- ሰ) በሕግ የመዳኘት ሥልጣን በተሰጠው አካል ወይም በሌሎች አካላት የተሰጠ የመጨረሻ ውሳኔ ፤
- ሸ) አግባብነት ያላቸው የህግ ድንጋጌዎች እንደተጠበቁ ሆነዉ ፤ በፌዴራል ፍርድ ቤት ሊታይ ይችል በነበረ ጉዳይ ላይ በአማራጭ የክርክር መፍቻ ዘዴዎች መሠረት የተሰጠ የመጨረሻ ውሳኔ፤
- ቀ) በሌሎች ሕጎች የተጠቀሱ ጉዳዮች፡፡

፪/ የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ከአምስት ያላነሱ ዳኞች በተሰየሙበት የሰበር ሰሚ ችሎት የሚሰጠው የሕግ ትርጉም ውሳኔው ከተሰጠበት ቀን ጀምሮ በየትኛውም ደረጃ በሚገኝ የፌዴራልም ሆነ የክልል ፍርድ ቤት አስገዳጅነት ይኖረዋል፡፡

፫/ የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት በሰበር ችሎቶች አስገዳጅ የሕግ ትርጉም የተሰጠባቸውን ውሳኔዎች በኤሌክትሮኒክስ ወይም በህትመት ሚዲያዎች በተቻለ ፍጥነት ያሰራጫል።

10. Power of Cassation of the Federal Supreme Court

1/ The Federal Supreme Court shall have the power of cassation over the following cases when they contain basic or fundamental error of law:

- a) final decisions of the Federal High Court rendered in its appellate jurisdiction;
- b) final decisions of the Federal Supreme Court Appellate Division;
- c) final decisions of Regional Supreme Court Cassation Division regarding cases mentioned under Article 2 Sub – Articles(4)(a) and (h) of this Proclamation;
- d) final decisions of Regional Supreme Court Cassation Division regarding cases mentioned under Article 2 Sub – Articles(4)(b) of this Proclamation and when these cases have public interest and national importance;
- e) final decisions of regional high court or supreme court on federal matters while exercising their constitutionally delegated power of adjudication;
- f) final decisions of the highest level of Addis Ababa or Dire Dawa City Court;
- g) final decision rendered by organ vested with judicial power or other bodies;
- h) without prejudice to the provisions of appropriate law, final decision rendered by an alternative dispute resolution mechanisms regarding case that may be filed in federal court;
- i) cases specified by other laws.

2/ Interpretation of law rendered by the Cassation Division of the Federal Supreme Court with not less than five judges shall be binding from the date the decision is rendered.

3/ The Federal Supreme Court shall publicize decisions rendered by its Cassation Divisions on binding interpretation of laws by electronics and print Medias as soon as possible.

ምዕራፍ አራት

ስለፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት እና የፌዴራል የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት የዳኝነት ሥልጣን

፲፩. የፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት የመጀመሪያ ደረጃ የፍትሕ ብሔር የዳኝነት ሥልጣን

፩/ የፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት ግምታቸው ከብር አስር ሚሊዮን (፲ ሚሊዮን ብር) በላይ በሆኑ በሚከተሉት ጉዳዮች ላይ የመጀመሪያ ደረጃ የዳኝነት ሥልጣን ይኖረዋል፡-

ሀ) የዚህ አዋጅ አንቀጽ ፲፬ እንደተጠበቀ ሆኖ፣ በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፫ እና ፭ መሰረት በሚነሱ ማናቸውም የፍትህ-ብሔር ጉዳዮች፣

ለ) በአዲስ አበባ እና በድሬዳዋ በሚነሱ ማናቸውም የፍትህ-ብሔር ጉዳዮች፡፡

፪/ የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩)(ሀ) ቢኖርም፣ የፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት በሚከተሉት የፍትሕ ብሔር ጉዳዮች ላይ የመጀመሪያ ደረጃ የዳኝነት ሥልጣን ይኖረዋል፡-

ሀ) በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፭ ንዑስ አንቀጽ (፩)(ሀ) እስከ ንዑስ አንቀጽ (፩)(ሠ) ላይ በተጠቀሱት የፍትሕ-ብሔር ጉዳዮች፣

ለ) በሕግ በሚወሰነው መሠረት አንድን ጉዳይ ከአንድ የፌዴራል የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት ችሎት ወደ ሌላ የፌዴራል የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት ችሎት ወይም ወደ ራሱ እንዲዛወር የሚቀርብን ጥያቄ፣

ሐ) በሌሎች ህጎች የተጠቀሱ ጉዳዮች፡፡

፫/ በዚህ አዋጅ ሌሎች ድንጋጌዎች እንዲሁም በሌሎች ህጎች የተመለከተው ቢኖርም የፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት በፍርድ ታይተው ሊወሰኑ የሚችሉ በህገ መንግስቱ ምዕራፍ ሶስት ስር የተመለከቱ መሰረታዊ መብቶች እና ነጻነቶችን ለማስከበር ለጉዳዩ ተገቢ የሆነ ፍርድ፣ትዕዛዝ ወይም ወሳኔ የመስጠት ስልጣን አለው፡፡

፬/ ማንኛውም በጉዳዩ ላይ መብት ወይም ጥቅም ያለው ሰው ወይም ጉዳዩን ለማቅረብ በቂ ምክንያት ያለው ሰው መሰረታዊ መብቶች እና ነጻነቶችን ለማስከበር ለፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት አቤቱታ ማቅረብ መብት አለው፡፡

፭/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፫) እና (፬) የተጠቀሰ ጉዳይን ለማስተናገድ ፍርድ ቤቱ የፍትህ-ብሔር ሥነ-ሥርዓት ህግ ቁጥር ከ ፩፻፸፯ እስከ ፩፻፸፱ እንደአግባብነቱ ሊጠቀም ይችላል፡፡

CHAPTER FOUR

JURISDICTION OF THE FEDERAL HIGH COURT AND THE FEDERAL FIRST INSTANCE COURT

11. First Instance Civil Jurisdiction of the Federal High Court

1/ The Federal High Court shall have first instance jurisdiction over the following civil cases involving an amount exceeding Birr 10,000,000 (Ten Million Birr);

a) Without prejudice to Article 14 of this Proclamation, any federal civil cases arising under Articles 3 and 5 of this Proclamation;

b) Civil cases arising in Addis Ababa and Dire Dawa.

2/ Notwithstanding the provisions of Sub-Article (1) (a) of this Article, the Federal High Court shall have first instance jurisdiction over the following civil cases:

a) Cases specified under Sub-Article (1) (a) to – (e) of Article 5 of this Proclamation;

b) Application for change of venue from one Federal First Instance Court Division to another Federal First Instance Court Division or to itself, in accordance with the law; and

c) Cases specified by other laws.

3/ Notwithstanding the provisions of this proclamation and other relevant laws, the Federal High Court may render decision, judgement or order in order to protect justiciable human rights specified under chapter three of the Constitution.

4/ Any person who has vested interest or sufficient reason may institute a suit before the Federal High Court to protect the rights of his own or others.

5/ The court may use as appropriate Article 176-179 of the civil procedure code for any proceedings mentioned under Sub-Article (3) and (4) of this Article.

፲፪. ፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት የመጀመሪያ ደረጃ የወንጀል የዳኝነት ሥልጣን

የፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት በሚከተሉት የወንጀል ጉዳዮች ላይ የመጀመሪያ ደረጃ የዳኝነት ሥልጣን ይኖረዋል፡-

- ፩/ በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፫ እና ፬ ላይ የተመለከቱና አግባብነት ባላቸው ሕጎች መሠረት ለከፍተኛ ፍርድ ቤት በተሰጡ በፌዴራል የወንጀል ጉዳዮች፤
- ፪/ በአዲስ አበባ ወይም በድራዳዋ ከተሞች ውስጥ በሚነሱና አግባብነት ባላቸው ሕጎች መሠረት ለከፍተኛ ፍርድ ቤት በሚቀርቡ በሌሎች የወንጀል ጉዳዮች፤ እና
- ፫/ በሌሎች ሕጎች ለፌዴራል ፍርድ ቤት በተሰጡ የወንጀል ጉዳዮች፡፡

፲፫. የፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት የይግባኝ ዳኝነት ሥልጣን

የፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት የሚከተሉትን የፍትሐብሔር እና የወንጀል ጉዳዮች በይግባኝ የማየት ሥልጣን ይኖረዋል፡-

- ፩/ የፌዴራል የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት የሰጠውን ውሳኔ፤ እና
- ፪/ በሌሎች ሕጎች የተጠቀሱ ጉዳዮችን፡፡

፲፬. የፌዴራል የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት የፍትሐ ብሔር ዳኝነት ሥልጣን

የዚህ አዋጅ አንቀጽ ፲፩ ድንጋጌ እንደተጠበቀ ሆኖ የፌዴራል የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት በሚከተሉት ጉዳዮች ላይ የመጀመሪያ ደረጃ የፍትሐብሔር የዳኝነት ሥልጣን አለው፡-

- ፩/ በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፫ እና ፮ መሠረት በሚቀርቡ የፌዴራል የፍትሐ ብሔር ጉዳዮች፤
- ፪/ በሕግ ለሌሎች አካላት የተሰጠው የዳኝነት ሥልጣን እንደተጠበቀ ሆኖ፤ በአዲስ አበባ ወይም በድራዳዋ ከተማ ውስጥ በሚነሱ ሌሎች የፍትሐ ብሔር ጉዳዮች፤ እና
- ፫/ በሌሎች ሕጎች የተጠቀሱ የፍትሀብሄር ጉዳዮች፡፡

፲፭. የፌዴራል የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት የወንጀል የመጀመሪያ የዳኝነት ሥልጣን

በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፲፪ ለፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት የተሰጠው ሥልጣን እንደተጠበቀ ሆኖ ፣ የፌዴራል የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት በሚከተሉት የወንጀል ጉዳዮች ላይ የመጀመሪያ ደረጃ የዳኝነት ሥልጣን ይኖረዋል፡-

12. First Instance Criminal Jurisdiction of the Federal High Court

The Federal High Court shall have first instance jurisdiction over the following criminal cases:

- 1/ Federal criminal cases mentioned under Article 3 and 4 of this Proclamation and falling under the jurisdiction of the High Court pursuant to appropriate laws;
- 2/ Other criminal cases arising in the cities of Addis Ababa or Dire Dawa and falling under the jurisdiction of the High Court pursuant to appropriate laws; and
- 3/ Criminal cases given to Federal court by other laws.

13. Appellate Jurisdiction of the Federal High Court

The Federal High Court shall have appellate jurisdiction over the following:

- 1/ on decision of the Federal First Instance Court; and
- 2/ cases specified by other laws.

14. Civil Jurisdiction of the Federal First Instance Court

Without prejudice to Article 11 of this Proclamation, the Federal First Instance Court shall have jurisdiction over the following civil cases:

- 1/ Federal civil cases submitted pursuant to Article 3 and 5 of this Proclamation;
- 2/ Without prejudice to judicial power vested in other organs by law, other civil cases arising in Addis Ababa or Dire Dawa Cities; and
- 3/ Civil cases specified by other laws.

15. Criminal Jurisdiction of the Federal First Instance Court

Without prejudice to the jurisdiction of the Federal High Court under Article 12 of this proclamation, the Federal First Instance Court shall have jurisdiction over the following criminal cases:

፩/ በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፫ እና ፬ ላይ የተመለከቱና አግባብነት ባላቸው ሕጎች መሠረት ለከፍተኛ ፍርድ ቤት የማይቀርቡ በፌዴራል የወንጀል ጉዳዮች፤

፪/ በሕግ ለሌሎች አካላት የተሰጠው የዳኝነት ሥልጣን እንደተጠበቀ ሆኖ፤ በአዲስ አበባ ወይም ድሬዳዋ ከተሞች ውስጥ በሚነሱ እና በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፲፪ ንዑስ አንቀጽ (፪) መሠረት በፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት በማይታዩ ሌሎች የወንጀል ጉዳዮች፤ እና

፫/ በሌሎች ሕጎች የተጠቀሱ ጉዳዮች፡፡

፲፮. የፌዴራል የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት የይግባኝ ስልጣን

የፌዴራል መጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት አግባብነት ባላቸው ህጎች በግልጽ በተሰጡት ጉዳዮች ላይ በይግባኝ የማየት ስልጣን ይኖረዋል።

ምዕራፍ አምስት

ስለ ፌዴራል ፍርድ ቤቶች ንግዚዳንቶች፣ ም/ንግዚዳንቶች፣ የምድብ ችሎት ተጠሪ ዳኞች እና ሰብሳቢ ዳኞች

፲፯. የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ንግዚዳንት ሥልጣንና ተግባር

፩/ የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ንግዚዳንት በሕግ መሠረት የፌዴራል ፍርድ ቤቶችን ለማስተዳደር ኃላፊ ይሆናል፡፡

፪/ የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) አጠቃላይ አነጋገር እንደተጠበቀ ሆኖ ፣ የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ንግዚዳንት ቀጥሎ የተጠቀሱት ስልጣን እና ተግባራት ይኖሩታል፡-

- ሀ) ለፌዴራል ዳኝነት አስተዳደር ጉባዔ የተሰጠው ሥልጣንና ተግባር እንደተጠበቀ ሆኖ፣ የፌዴራል ፍርድ ቤት ዳኞችን፣ የምድብ ችሎቶች ተጠሪ ዳኞችን እና ሰብሳቢ ዳኞችን ይደለድላል ፣ ሥራ ይሰጣል፤
- ለ) ለፌዴራል ፍርድ ቤቶች አስፈላጊ የሆኑ ሠራተኞችን ይቀጥራል፤
- ሐ) በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ(፪)(ሠ) ላይ የተጠቀሰውን ጨምሮ የፌዴራል ፍርድ ቤቶችን ዕቅድና በጀት አዘጋጅቶ ለሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት ያቀርባል፤ ሲፀድቅም ሥራ ላይ ያውላል፤

1/ Federal criminal cases mentioned under Article 3 and 4 of this Proclamation and not referred to the High Court pursuant to appropriate laws;

2/ Without prejudice to judicial power vested in other organs by law, other criminal cases arising in the cities of Addis Ababa or Dire Dawa not falling under the jurisdiction of the Federal High Court as mentioned under Article 12 Sub- Article (2); and

3/ Cases specified by other laws.

16. Appellate Jurisdiction of Federal First Instance Court

Federal first instance court shall have an appellate jurisdiction on matters specifically bestowed on it by relevant laws.

CHAPTER FIVE

THE PRESIDENTS, VICE-PRESIDENTS, ASSIGNED DIVISIONS REPRESENTATIVE JUDGES AND PRESIDING JUDGES OF FEDERAL COURTS

17. Powers and Duties of the President of the Federal Supreme Court

1/ The President of the Federal Supreme Court shall be responsible for the administration of Federal Courts in accordance with the law.

2/ Without prejudice to the generality of Sub-Article (1) of this Article, the President of the Federal Supreme Court shall:

- a) without prejudice to the power and duty entrusted to the Federal Judicial Administration Council, place and assign judges of Federal Courts, Representative Judges of Assigned Divisions and Presiding Judges;
- b) employ personnel necessary for Federal Courts;
- c) prepare and submit to the House of People’s Representatives the work plan and budget of Federal Courts including those mentioned under Sub-Article(2) (e) of this Article and implement same upon approval;

- መ) በዚህ አዋጅ ላይ በተጠቀሰው መሠረት በፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት መውጣት ያለባቸው ደንቦች እና መመሪያዎች እንዲዘጋጁና እንዲወጡ በማድረግ ተግባራዊ መሆናቸውን ያረጋግጣል፤
- ሠ) የፌዴራል ፍርድ ቤቶችን የዳኝነት ሥልጣን በውክልና ለሚሰሩ የክልል ፍርድ ቤቶች የበጀት ማካካሻ ጥያቄ ላይ ውሳኔ ይሰጣል፤
- ረ) የክልል ፍርድ ቤቶች የፌዴራል ጉዳዮችን አስመልክቶ በውክልና ስላከናወኑት ተግባር በስታስቲክስ የተደገፈ ሪፖርት ተዘጋጅቶ እንዲቀርብ ያደርጋል፤
- ሰ) የዳኞችና የሌሎች ሠራተኞች ትምህርትና ሥልጠና የሚካሄድበትን ሁኔታ እንደአስፈላጊነቱ ያመቻቻል፤
- ሸ) በክልል ስለሚታዩ የፌዴራል ጉዳዮች የመዝገብ አያያዝና ጠቅላላ አሠራር ከክልል ፍርድ ቤቶች ጋር በመመካከር የሚሻሻልበትን ሁኔታ ያመቻቻል፤
- ቀ) ስለ ፌዴራል ፍርድ ቤቶች የበጀት አፈጻጸም ለሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት ሪፖርት ያቀርባል፤
- በ) የፌዴራል ፍርድ ቤቶች ፍርድ አፈፃፀም ተቋም ፣ የተከላካይ ጠበቆችን ቢሮ እና በሕግ ለፌዴራል ፍርድ ቤቶች የተሰጡ ተግባራትን ለማስፈፀም የሚያስችሉ የሥራ ክፍሎች እንዲደራጁ ያደርጋል፤
- ተ) የፌዴራል ፍ/ቤቶች ዳኞች ስልጠና መመሪያ ያወጣል፤
- ቸ) ለኢትዮጵያ የዳኝነት ሥርዓት እድገት፣ ቀልጣፋ አሰራር እና ውጤታማነት የሚያግዙ ጥናቶች እንዲካሄዱ ያደርጋል፤ ተግባራዊነታቸውን ይከታተላል፤
- ኘ) የፌዴራል ሸሪአ ፍርድ ቤቶች በተቋቋሙበት አዋጅ መሠረት የዳኝነት ሥራቸውን እንዲያከናውኑ ድጋፍ ይሰጣል፤
- ኘ) በሕግ እና በዚህ አዋጅ የተሰጡ ሌሎች ተግባሮችን ያከናውናል፡፡

- d) ensure preparation, issuance and implementation of Regulations and directives to be issued by the Federal Supreme Court as provided under this Proclamation;
- e) decide upon requests for budgetary subsidy to Regional Courts exercising federal jurisdiction by delegation;
- f) causes the preparation and the submission of reports on the activities of Regional Courts concerning Federal cases, as supported by statistical data;
- g) facilitate conditions for the education and training of judges and other personnel as may be necessary;
- h) in consultation with Regional Courts, work out ways for improving the records of management and general practices of the courts as relating to the cases;
- i) submit to the House of Peoples Representatives reports on the budget implementation of the Federal Courts;
- j) organize the Federal Courts decisions execution body; public defense office and offices that will enable Federal Courts execute duties entrusted to them by law;
- k) issue directives on training of federal judges;
- l) cause studies to be conducted for institutional development, modernized efficient operations and effectiveness of the Ethiopian judicial system and ensure their implementation;
- m) provide support to Federal Sharia Courts in exercising their judicial work in accordance with the establishment Proclamation; and
- n) perform other duties entrusted by law and this Proclamation.

፲፰. የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ምክትል ነጋሪቶችን ሥልጣንና ተግባር

የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ምክትል ነጋሪቶች የሚከተሉት ስልጣን እና ተግባር ይኖሩታል፡-

- ፩/ በነጋሪቶችን የሚመራሉትን ሥራ ማከናወን፤
- ፪/ የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ነጋሪቶች በማይኖርበት ጊዜ ነጋሪቶቹን ተክቶ መስራት፡፡

፲፱. ስለ ፌዴራል ከፍተኛ እና የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት ነጋሪቶች ሥልጣንና ተግባር

፩/ የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ነጋሪቶች የመምራት እና ክትትል የማድረግ ስልጣን እንደተጠበቀ ሆኖ የፍርድ ቤቱ ነጋሪቶች፡-

- ሀ) ፍርድ ቤቱን ይወክላሉ፤
- ለ) የፍርድ ቤቱን ዳኞች ይደለድላሉ፤ ሥራ ይሰጣሉ፤ ያስተዳድራሉ፤
- ሐ) የፍርድ ቤቱን የአስተዳደር ሠራተኞች ያስተዳድራሉ፤
- መ) የፍርድ ቤቱን ፋይናንስ ያስተዳድራሉ፤
- ሠ) በሕግ እና በዚህ አዋጅ የተሰጡ ሌሎች ተግባራትን ያከናውናሉ፤
- ረ) በፍርድ ቤቱ የሚሰጡ አገልግሎቶች ተገማች፣ ቀልጣፋ እና ግልፅ የሚሆኑበትን አሰራር ይዘረጋሉ፤ ስለተፈጻሚነቱም ክትትል ያደርጋሉ፤
- ሰ) የጾታ ጥቃት የተፈፀመባቸው ሴቶች፣ ህፃናት፣ አካል ጉዳተኞችና አረጋጋይያንን አስመልክቶ በፍርድ ቤቶች የሚከፈሉ መዝገቦች በተፋጠነ ፍትህ አገልግሎት እልባት እንዲያገኙ እና የህግ ባለሙያ ድጋፍ እንዲሰጣቸው ያደርጋሉ፡፡
- ፪/ የፍርድ ቤቱን ዕቅድና በጀት አዘጋጅተው ለፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ያቀርባሉ ፣ ሲፈቀድም ሥራ ላይ ያውላሉ፤ ይህንም የሚቆጣጠሩበት የኦዲት ሥርዓት ይኖራቸዋል፡፡
- ፫/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (2) የታቀዱ ስራዎች ቀልጣፋ እና ዉጤታማ በሆነ መንገድ እንዲከናወኑ ጠቅላይ ፍርድ ቤት በሚዘረጋው የተጠያቂነት ስርዓት የሚመዘን ይሆናል።

18. Power and Duties of the Vice-President of the Federal Supreme Court

The Vice-President of the Federal Supreme Court shall have the following powers and duties:

- 1/ Discharge the duties assigned to him by the President;
- 2/ Serve in the President’s stead, while he is absent.

19. Powers and Duties of the Presidents of the Federal High Court and First Instance Court

1/ Without prejudice to the Suprim Court president’s power to supervise and lead the courts, presidents of the first instance court and high court shall:

- a) Represent the court;
  - b) Place, assign and administer judges of the court;
  - c) administer personnel of the court;
  - d) administer finance of Court;
  - e) Perform other duties entrusted by law and this Proclamation;
  - f) Establish feasible, fast and transparent Court service system and follow up its implementation;
  - g) Facilitate with rapid court decision and professional support to court causes of victim women, children, disability persons and old ages.
- 2/ prepare and submit to the Federal Supreme Court the work plan and budget of the court and implement same upon approval as well may have Audit system to control same.
- 3/ The effectiveness and efficiency of work plans prepared pursuant to Sub-Article (2) of this Article shall be evaluated as per the Federal Supreme Courts accountability system.

- ፴/ የፍርድ ቤቱን የእቅድና በጀት አፈፃፀም በየሩብ ዓመቱ ለፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ሪፖርት ያቀርባል።
- ፴፩/ የፌዴራል የከፍተኛና የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤቶች የየራሳቸው ምክትል ነጋሪዳንቶች ይኖሯቸዋል።
- ፴፪/ የየፍርድ ቤቱ ምክትል ነጋሪዳንቶች የፍርድ ቤቱ ነጋሪዳንት በማይኖርበት ጊዜ በመተካት ይሰራሉ፤ እንዲሁም በነጋሪዳንቱ የሚሰጡ ሌሎች ሥራዎች ያከናውናሉ።
- ፴፫/ የፌዴራል ከፍተኛ እና የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤቶች ነጋሪዳንቶች እና ምክትል ነጋሪዳንቶች በፍርድ ቤቶቻቸው በሚገኙ ማናቸውም ችሎቶች ሰብሳቢ ዳኛ ሆነው ሊያሰኙሉ ይችላሉ።

፳. የፌዴራል ከፍተኛ እና የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት ምክትል ነጋሪዳንቶች ሥልጣንና ተግባር

- ፳፩/ የፍርድ ቤቱ ነጋሪዳንቶች በሌሊት ጊዜ ተክተው ይሰራሉ።
- ፳፪/ የፍርድ ቤቱ ነጋሪዳንቶች የሚሰጧቸውን ሥራ ይሰራሉ።

፳፩. ስለ ምድብ ችሎት ተጠሪ ዳኛ ሥልጣንና ተግባር

- ፳፪/ የፌዴራል ከፍተኛ እና መጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤቶች በሚያሰኙሉበት ምድብ ችሎቶች የየራሳቸው ተጠሪ ዳኛ ይኖራቸዋል።
- ፳፫/ የምድብ ችሎቶቹ ተጠሪ ዳኞች ከዳኝነት ሥራ በተጨማሪ ከየፍርድ ቤቶች ነጋሪዳንቶች በሚሰጧቸው የስራ መመሪያ መሰረት የሚከተሉትን ተግባራት ያከናውናሉ፡-
  - ሀ) የምድብ ችሎቶቹን ሥራ ማስተባበር፤
  - ለ) ለሚቀርቡ አስተዳደራዊ ቅሬታዎች ምላሽ መስጠት፤ ሠራተኞችን ማስተዳደር፤
  - ሐ) በምድብ ችሎቶቹ ስለተከናወኑ ሥራዎች ለየፍርድ ቤታቸው ነጋሪዳንት ሪፖርት ማቅረብ፤
  - መ) የየፍርድ ቤቱ ነጋሪዳንት የሚሰጧቸውን ሌሎች ተግባራት ማከናወን።
- ፳፬/ የፍርድ ቤቱ ነጋሪዳንት በሚሰጧቸው ወክልና መሰረት የምድብ ችሎቱን ፋይናንስ ማስተዳደር።

- 4/ submit plan and budget performance report quarterly to federal supreme court.
- 5/ The Federal High Court and First Instance Court shall have their respective Vice-Presidents.
- 6/ The Vice-President of each court shall serve in the President’s stead in the absence of the President and discharge other duties as may be assigned by the President.
- 7/ Presidents and Vice Presidents of Federal High and First Instance Courts may be assigned as a presiding judge in any division of their respective Courts.

20. Powers and Duties of Vice Presidentes of the Federal High Court and First Instance Court

- 1/ on the absence of the president shall serve in the stead.
- 2/ perform duties assigned to them by the presidents.

21. Powers and Duties of Representative Judge of an Assigned Division

- 1/ Divisions of Federal High Court and First Instance Court shall have their own representative judge.
- 2/ Representative Judges of each Assigned Divisions shall, in addition to its judicial function, perform the following activities by the direction of their respective Court Presidents:
  - a) Coordinate works of the Assigned division;
  - b) Provide proper response to complaints related to administrative matters and administer employees;
  - c) Submit report to their respective court president regarding works conducted in the Assigned Division;
  - d) Perform other duties as may be entrusted by their respective court president.
- 3/ Administer the finance of assigned division based on the delegation from the president of their respective court.

፳፪. ስለ ፌዴራል ፍርድ ቤት የችሎት ሰብሳቢ ዳኛ

ሶስትና ከሶስት በላይ የሆኑ ዳኞች በሚያስችሉበት የፌዴራል ፍርድ ቤት ችሎት ሰብሳቢ ዳኛ ይኖረዋል።

፳፫. የፌዴራል ፍርድ ቤት ችሎት ሰብሳቢ ዳኛ ተግባር

፩/ የፌዴራል ፍርድ ቤት ችሎት ሰብሳቢ ዳኛ የሚከተሉትን ተግባራት ያከናውናል፦

- ሀ) የችሎቱ ሥራ በፀግ መሠረት መመራቱን በማረጋገጥ ችሎቱን ማስተዳደር፤
- ለ) በችሎቱ የሚወሰኑ መዝገቦች በሁሉም የችሎቱ ዳኞች ግንዛቤ የተወሰደባቸው መሆኑን ማረጋገጥ፤
- ሐ) ለችሎቱ የተመደቡ የአስተዳደር ሰራተኞችን ማስተዳደር፤ 13241
- መ) ሁሉም የችሎቱ ዳኞች በችሎቱ የሚሰጡ ውሳኔዎችን በማዘጋጀት ተመጣጣኝ ተሳትፎ ማድረጋቸውን መከታተል።

፪/ ሰብሳቢ ዳኛው በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) የተመለከቱትን ተግባራት የችሎቱን ዳኞች የዳኝነት ነፃነት በማይጋፋ ሁኔታ ይፈጽማል።

ምዕራፍ ስድስት

ስለ ፌዴራል ፍርድ ቤቶች አደረጃጀትና የዳኝነት ሥራ አካሄድ

፳፬. የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ዳኞች፣ ሌሎች ባለሙያዎች እና የአስተዳደር ሠራተኞች

፩/ የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት አንድ ኘሬዚዳንት፣ አንድ ምክትል ኘሬዚዳንት እንዲሁም የዳኝነት ስራውን ለማከናወን አስፈላጊ የሆኑ ዳኞች ይኖሩታል።

፪/ የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት አዋጁን ለማስፈጸም በሚወጣው ደንብ መሠረት የሚያስተዳድሩባቸው የፌዴራል ፍርድ ቤቶች ዳይሬክተሮች፣ ሬጅስትራሮች፣ ረዳት ዳኞች፣ የፀግ ባለሙያዎች እና ሌሎች ሠራተኞች ይኖሩታል።

22. Presiding Judge of the Federal Courts

A Federal Court division in which three or more judges are sitting shall have a presiding judge.

23. Duties of the Presiding Judge of Federal Courts

1/ The Presiding Judge of the division of Federal Courts shall undertake the following functions:

- a) Administer the overall tasks of the division by ensuring that the process of the division is conducted in accordance with the law;
- b) Ensure that each judge of the division has clear awareness about the content of each file decided by the Division;
- c) Administer administrative workers of the division;
- d) Ensure proportional participation of each judge of the division in preparing judgement and/or decisions rendered by the division.

2/ The Presiding Judge shall conduct the duties mentioned in Sub-Article (1) of this Article without impairing judicial independence of judges of the Division.

CHAPTER SIX

FEDERAL COURT STRUCTURE AND THE ADMINISTRATION OF JUSTICE

24. Judges, Other Professionals and Administrative workers of the Federal Supreme Court

1/ The Federal Supreme Courts shall have a President, a Vice-President and Judges necessary for adjudication.

2/ The Federal Supreme Court shall have Federal Courts directors, registrars, assistant judges, legal experts and other support staff in accordance with regulation issued to implement the Proclamation.

፳፮. የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ችሎቶች

- ፩/ የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ለሥራው አስፈላጊ የሆኑ የፍትሀ-በሄር እና የወንጀል የመጀመሪያ ደረጃ፣ ይግባኝ ሰሚ እና ሰበር ሰሚ ችሎቶች ይኖሩታል።
- ፪/ በአያንዳንዱ የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ይግባኝ ሰሚ ችሎት ከ፫ (ሶስት) ባላነሱ ዳኞች የሚያስችሉ ሲሆን የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ሰበር ሰሚ ችሎቶች ደግሞ ከ ፭ (አምስት) ባላነሱ ዳኞች ያስችላሉ።
- ፫/ የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ነጋሪቶች እና ምክትል ነጋሪቶች በጠቅላይ ፍርድ ቤት በሚገኙ ማንኛውም ችሎት ሰብሳቢ ዳኛ ሆነው ሊያስችሉ ይችላሉ።

፳፯. ከሰበር ያላነሱ ዳኞች ስለሚሰየሙበት የሰበር ችሎት

- ፩/ አምስት ዳኞች የተሰየሙበት የሰበር ችሎት በባለጉዳዮቹ አመልካችነት ወይም በችሎቱ በራሱ አነሳሽነት ቀድሞ የተሰጠውን አስገዳጅ የህግ ትርጉም በተለያዩ ምክንያቶች ማሻሻል አስፈላጊ ሆኖ ካገኘው ከሰበር ያላነሱ ዳኞች በተሰየሙበት የሰበር ችሎት እንዲታይ በቂ እና አሳማኝ ምክንያቶችን ተንትኖ በመግለጽ ለፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ፕሬዚዳንት ማቅረብ ይችላል።
- ፪/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) በተገለጸው መሰረት ጥያቄ ሲቀርብለት የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ፕሬዚዳንት ከሰበር ያላነሱ ዳኞች በሚሰየሙበት የሰበር ችሎት ጉዳዩ እንዲታይ ያደርጋል።
- ፫/ በዚህ አንቀጽ የተገለጸው የሰበር ችሎት የሚሰጠው የህግ ትርጉም ውሳኔው ከተሰጠበት ቀን ጀምሮ በማንኛውም ደረጃ ለሚገኝ የፌዴራል ወይም የክልል ፍርድ ቤት አስገዳጅ ይሆናል።
- ፬/ በዚህ አንቀጽ መሰረት ከሰበር ያላነሱ ዳኞች የተሰየሙበት የሰበር ችሎት ቀድሞ የሰጠውን የህግ ትርጉም ከሰበር ያላነሱ ዳኞች በተመሳሳይ ጭብጥ በሌላ ጊዜ ሊሻሻል ይችላል።

፳፰. የሰበር አቤቱታ አቀራረብ ሥነ ሥርዓት

- ፩/ ለሰበር ችሎት የሚቀርብ የሰበር ማመልከቻ በውሳኔው ላይ የተፈፀመውን መሠረታዊ የሆነ የሕግ ስህተት በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፪ ንዑስ አንቀጽ (፱) ላይ ከተሰጠው ትርጉም አንፃር ተገናዝቦና የሚጠየቀውን ዳኝነት በሚገልፅ መልኩ እና የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት

25. Division of the Federal Supreme Court

- 1/ The Federal Supreme Court shall have first instance, appellate and cassation divisions necessary for its function.
- 2/ Each Federal Supreme Court Appellate Division shall sit with not less than 3(three) judges and the Cassation Divisions shall sit with not less than 5(five) judges.
- 3/ President and Vice President of Federal Supreme Court may be assigned as a presiding judge in any division of their respective Courts.

26. Cassation Division Sitting with not less than Five Judges

- 1/ The cassation division presided by five judges may, by its own initiation or by a petition filed by one of the litigant parties, direct the case to be heard by a cassation division comprising of not less than seven judges by giving clear and sufficient reasons where changing the previous legal interpretation is so necessary.
- 2/ The president shall order that the case be heard by a cassation division presided by not less than seven judges, where a request has been made in accordance with Sub-Article (1) of this Article.
- 3/ Interpretation of law rendered by the cassation division pursuant to Sub-Article (1) of this Article shall be binding on all level of Federal and Regional Courts from the date of the decision rendered.
- 4/ Interpretation of law rendered by cassation division presided by not less than seven Judges may review with the same issue by not less than seven Judges.

27. Application Procedure for Cassation.

- 1/ An application for a hearing in cassation shall state in short the reasons for alleging that the decision contains basic or fundamental error of law in line with the definition given under Sub – Article (4) of Article 2 of this Proclamation by stating the

ይህን በተመለከተ በሚያወጣው መመሪያ መሠረት በአዎኛ ተፅዕኖ መቅረብ አለበት፡፡

፪/ የሚመለከተው አቤት ባይ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) በተጠቀሰው መሠረት ከሚያቀርበው ማመልከቻ በተጨማሪ የሰበር አቤቱታ የቀረበበትን ውሳኔ እና የበታች ፍርድ ቤት ውሳኔ ቅጂዎችን ማቅረብ አለበት፡፡ ሆኖም የሰበር ችሎቱ አስፈላጊ ሆኖ ሲያገኘው በሰበር ፍርድ ቤት ያለው ሙሉ መዝገብ ቅጅ እንዲቀርብለት ያደርጋል፡፡

፫/ የሰበር ጥያቄ ማመልከቻ ለፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት መቅረብ የሚገባው የሰበር ጥያቄ በሚቀርብበት ጉዳይ ላይ የመጨረሻ ውሳኔ ከተሰጠ ጀምሮ ባሉት ፺ (በዘጠና) ቀናት ውስጥ ይሆናል፡፡

፳፰. የሰበር አቤቱታን በሰበር ሰሚ ችሎት ስለማየት

፩/ የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ለሰበር ችሎት የሚቀርቡ ጉዳዮችን ክርክር አመራር ሥነ ሥርዓትን በተመለከተ የሚያወጣው ደንብ እንደተጠበቀ ሆኖ ፤ በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፲ መሠረት አቤቱታ በሰበር የሚሰማው አስቀድሞ ሶስት የጠቅላይ ፍርድ ቤት ዳኞች የተሰየሙበት ችሎት ውሳኔው በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፪ ንዑስ አንቀጽ (፬) እና አንቀጽ ፲ ላይ በተመለከቱት መሠረት ለሰበር ችሎት መታየት አለበት ብሎ ሲወሰን ነው፡፡

፪/ የሰበር ችሎቱ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) መሰረት የተመራለትን ጉዳይ መርምሮ አቤቱታ በቀረበበት ጉዳይ ላይ የተፈፀመ መሠረታዊ የሆነ የሕግ ስህተት አለመኖሩን ከተረዳ አቤቱታውን ውድቅ በማድረግ ትዕዛዝ ይሰጣል፡፡

፫/ የሰበር ችሎቱ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) መሰረት የተመራለትን ጉዳይ መርምሮ አቤቱታ በቀረበበት ጉዳይ ላይ ያስቀርባል ብሎ ከተረዳ ጭብጥ በመያዝ በተጠሪ መልስ እንዲሰጥበት በአመልካች ከቀረበው የሰበር ማመልከቻ እና መጥሪያ ጋር ይልካል፡፡

፬/ ተከራካሪዎች መልስ እና የመልስ መልስ ክርክራቸውን በጽሁፍ አቅርበው ከተቀበሉ በኋላ የሰበር ሰሚ ችሎቱ ተከራካሪዎችን መስማት ካላስፈለገው በስተቀር በጉዳዩ ላይ ውሳኔ ይሰጣል፡፡

requested relief and in accordance with the guideline issued by the Federal Supreme Court.

2/ The concerned applicant shall, in addition to the application submitted in accordance with Sub-Article (1) of this Article, submit a copy of the decision against which a cassation is lodged and of the decisions of lower courts. The cassation division may order the parties to bring the full copy of files from the lower courts.

3/ An application for a hearing in cassation shall be submitted to the Federal Supreme Court within 90 (ninety) days from the date on which the final decision protested against is rendered.

28. Petition and Proceedings in Cassation Division

1/ Without prejudice to regulation to be issued by the Federal Supreme Court regarding cases proceedings procedure of Cassation Division, the application shall be heard in cassation pursuant to Article 10 of this Proclamation subject to prior ruling as to the existence of fundamental or basic error of law qualifying for cassation as specified under Article 2 Sub-Article (4) of this Proclamation by a Division wherein three judges of the Federal Supreme Courts sit.

2/ When the Cassation Division to which the application is referred concludes upon examination of the application that there is no basic or fundamental error of law, it shall order the dismissal of the application.

3/ When the Cassation Division to which the application is referred concludes upon examination of the application that the case has a merit, it shall frame issue and send the same with the Cassation application and summon to the respondent to reply in writing.

4/ After submission of the written reply and counter reply and exchange of the same between the parties, the Cassation Division shall, unless it is necessary to hear the parties, render decision.

፳፱. የፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት እና የፌዴራል የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤቶች ዳኞች፣ ችሎቶችና ሌሎች ሠራተኞች

- ፩/ የፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት እና የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት ለሥራቸው አስፈላጊ የሆኑ ዳኞችና ችሎቶች ይኖሯቸዋል።
- ፪/ የፌዴራል ከፍተኛ እና የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤቶች በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፲፱ ንዑስ አንቀጽ (፩) (ለ) እና አንቀጽ ፳፫ ንዑስ አንቀጽ (፪) መሠረት የፍርድ ቤቱ ንግድ ዳኞች የሚያስተዳድሯቸው ሬጅስትራሮች ፣ ረዳት ዳኞች ፣ የህግ ባለሙያዎች እና ሌሎች ሠራተኞች ይኖሯቸዋል።
- ፫/ የፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት እና የፌዴራል የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት ችሎቶች በአንድ ዳኛ ያስችላሉ።
- ፬/ የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፫) እንደተጠበቀ ሆኖ፦
  - ሀ) ከ፲፮ ዓመት በላይ የሚያስቀጡ የወንጀል ጉዳዮች በሶስት ዳኞች ይታያሉ፤
  - ለ) የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት በሚያወጣው መመሪያ የተወሰኑ ጉዳዮች በፌዴራል ከፍተኛ እና የፌዴራል የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤቶች በሶስት ዳኞች እንዲታይ ሊደረግ ይችላል።

፴. ስለ ፌዴራል ፍርድ ቤቶች የማስቻያ ሥፍራ

- ፩/ የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት የማስቻያ ሥፍራ አዲስ አበባ ይሆናል።
- ፪/ የፌዴራል ከፍተኛ እና የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤቶች የማስቻያ ስፍራ በአዲስ አበባ ከተማ፣ በድሬዳዋ ከተማ እና በፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት ማደራጃ አዋጅ ቁጥር ፫፳፪/፲፮ በተመለከቱት እንዲሁም በሕገ መንግሥቱ አንቀጽ ፸፰ ንዑስ አንቀጽ (፪) ወደፊት ሊወሰኑ በሚችሉ ቦታዎች ይሆናል።
- ፫/ የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፪) በተመለከቱት ቦታዎች የፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤቶችን ያደራጃል።

፴፩. የፌዴራል ፍርድ ቤቶች የሥራ ቋንቋ

- ፩/ የፌዴራል ፍርድ ቤቶች የሥራ ቋንቋ አማርኛ ይሆናል።

29. Judges, Divisions and other Workers of the Federal High Court and Federal First Instance Court.

- 1/ The Federal High Court and First Instance Court shall have judges and divisions required for their functions.
- 2/ The Federal High Court and First Instance Court shall have registrars, assistant judges, legal experts and other staff to be administered by their respective Presidents in accordance with Sub-Article (1)(b) of Article 19 and Sub-Article (2) of Article 23 of this Proclamation.
- 3/ The Division of the Federal High Court and Federal First Instance Court shall be presided by one judge.
- 4 without prejudice to the provisions of Sub-Article (3) of this Article:
  - a) criminal charges punishable with more than fifteen years' rigorous imprisonment shall be heard by a panel of three judges;
  - b) Certain cases may be heard by a panel of three judges in the Federal High Court and First Instance Court by a directive issued by the Federal Supreme Court.

30. Place of Sitzings of Federal Courts

- 1/ The seat of the Federal Supreme Court shall be in Addis Ababa.
- 2/ The seats of Federal High Court and the First Instance Court shall be in Addis Ababa, Dire Dawa and in the places as stipulated in the Federal High Court Establishment Proclamation No. 322/2003 and in such other places as may be determined in accordance with Article 78 Sub-Article (2) of the Constitution.
- 3/ The Federal Supreme Court shall organize federal high court as provided in Sub-article (2) of this Article.

31. Working Language of the Federal Courts

- 1/ Amharic shall be the working language of the Federal Courts.

- ፪/ የአማርኛ ቋንቋ ለማይችል ሰው ፍርድ ቤቱ ብቃት ያለው አስተርጓሚ ይመድብለታል።
- ፫/ የምልክት ቋንቋ ለሚጠቀም አካል ጉዳተኛ በተመሳሳይ የምልክት ቋንቋ ችሎታ ያለው ባለሙያ ይመድብለታል።
- ፬/ በየደረጃው ያሉ የፌዴራል ፍርድ ቤቶች የተሟላ አገልግሎት መስጠት የሚያስችል የአስተርጓሚ ቢሮ ያደራጃሉ።

፴፪. በግልጽ ችሎት ስለማስቻል

- ፩/ የፌዴራል ፍርድ ቤቶች ለሕዝብ ግልጽ በሆነ ሁኔታ ያስችላሉ።
- ፪/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) የተመለከተው ቢኖርም፦
  - ሀ) የተከራካሪዎቹን የግል ህይወት፤
  - ለ) የሀገሪቱን ደህንነት ለመጠበቅ፤
  - ሐ) የሕዝብ ሞራል ሁኔታ ወይም ግብረገብነት ለመጠበቅ፤
 አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ ፍርድ ቤቶች በዝግ ችሎት ያስችላሉ።

፴፫. የዳኞች ከችሎት መነሳት

- ፩/ የፌዴራል ፍርድ ቤት ዳኛ ከዚህ ቀጥሎ ከተመለከቱት ምክንያቶች በአንዱ ከችሎት ይነሳል፦
  - ሀ) ከተከራካሪዎቹ ከአንደኛው ወገን ወይም ከጠበቃው ጋር የሥጋ ወይም የጋብቻ ዝምድና ያለው እንደሆነ፤
  - ለ) ከተከራካሪዎቹ የአንደኛው ወገን ሞግዚት፣ ነገረ ፈጅ ወይም ጠበቃ በሆኑበት ጉዳይ ላይ የተነሳ ክርክር እንደሆነ፤
  - ሐ) ክርክር የተነሳበትን ጉዳይ አስቀድሞ በዳኝነት፣ በግልግል ዳኝነት፣ በዕርቅ ያየው ሆኖ ከተገኘ፣ ሆኖም አግባብ ባለው የሥነ-ሥርዓት ህግ መሰረት የይግባኝ ሰሚው ፍርድ ቤት በይግባኝ የቀረበለትን ጉዳይ ቀድሞ ወደወሰነው ፍርድ ቤት በመመለስ ሂደት ጉዳዩ የተመራለት ዳኛ ላይ ይህ ተፈጻሚ አይሆንም፤

- 2/ The Court shall provide a competent interpreter to a person who does not understand Amharic language.
- 3/ The Court shall similarly provide a sign language expert for concerned disabled person.
- 4/ Federal Courts at all levels shall organize Interpreters office with complete service.

32. Open Hearing

- 1/ Federal Courts shall conduct court proceeding in open court.
- 2/ Notwithstanding the provisions of Sub-Article (1) of this Article, cases may be heard in camera where it is found necessary to protect:
  - a) the right to privacy of the parties concerned;
  - b) National Security; and
  - c) public morality and public decency.

33. Withdrawal from proceedings or Removal of Judges

- 1/ A judge of a Federal Court shall be removed from his bench where:
  - a) he is related to one of the parties or the advocate thereof by consanguinity or by affinity;
  - b) the dispute relates to a case for whom he acts or acted as tutor, legal representative or advocate to one of the disputing parties;
  - c) he has previously acted as judge or mediator or an arbitrator in connection with the case or the subject matter of the dispute. This may, however, not applicable where a judge has previously acted as a judge of lower courts or appellate court in the process of remand;

- መ) ከተከራካሪዎቹ ወገኖች ከአንደኛው ወይም ከጠበቃው ጋር በፍርድ ቤት የተያዘ ክርክር ወይም ሙግት ያለው እንደሆነ፤
- ሠ) ከዚህ በላይ ከንዑስ አንቀጽ (፩) (ሀ) እስከ (፩)(መ) ከተመለከቱት ምክንያቶች ውጭ ትክክለኛ ፍትሕ አይሰጥም የሚያሰኝ ሌላ በቂ ምክንያት ሲኖር፡፡

፪/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) መሠረት ዳኛው በችሎት ላይ ሊቀመጥ የማይገባው መሆኑን ሲያውቅ ከችሎት ተነስቶ ሌላ ዳኛ መተካት አለበት፡፡

፴፬. ዳኛ ከችሎት እንዲነሳ ስለማመልከት

- ፩/ ከተከራካሪዎች አንደኛው በዚህ አዋጅ በአንቀጽ ፴፫ በተዘረዘሩት ምክንያቶች ዳኛ ከችሎት መነሳት ያለበት እንደሆነ ይህንኑ በማመልከት ለፍርድ ቤቱ ማመልከቻ ማቅረብ ይችላል፡፡
- ፪/ ማመልከቻው የሚቀርበው ክርክሩ ከመጀመሩ በፊት ወይም ማመልከቻ ለማቅረብ ምክንያት መኖሩን አመልካቹ እንዳወቀ ወዲያውኑ መሆን አለበት፡፡
- ፫/ ዳኛው ብቻቸውን የሚያስችል ከሆነ እና ከችሎት ስለመነሳት የሚቀርበውን ማመልከቻ ተመልክቶ ጥያቄውን የተቀበለ እንደሆነ ከችሎት ይነሳል፡፡ ጥያቄውን ያልተቀበለ እንደሆነ ግን በዚያው ፍርድ ቤት በሚገኝ ሌላ ችሎት፣ ሌላ ችሎት ከሌለ የዚህኑ ፍርድ ቤት ውሳኔ ይግባኝ በሚያየው ፍርድ ቤት እንዲወሰን ይተላለፋል፡፡
- ፬/ ከችሎት እንዲነሳ ማመልከቻ የቀረበለት ዳኛ ከሌሎች ዳኞች ጋር የሚያስችል ከሆነ ማመልከቻው በዚያው ችሎት ባሉ ሌሎች ዳኞች ይወሰናል፡፡
- ፭/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፫) መሠረት የሚቀርብ ጥያቄ ለአዲሱ ችሎት በደረሰ በ፲፮(አሥራ አምስት) ቀን ውስጥ መወሰን ያለበት ሲሆን የሚሰጠው ውሳኔ የመጨረሻና ይግባኝ የማይባልበት ይሆናል፡፡
- ፮/ የሚሰጠውን ውሳኔ ዳኛው ወዲያውኑ መፈጸም አለበት፡፡

፴፭. ማመልከቻው ስለሚያስከትለው ኪሣራ እና ቅጣት

፩/ በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፴፬ መሠረት የሚቀርበውን ማመልከቻ ፍርድ ቤቱ ተገቢ አይደለም በማለት ሳይቀበለው ከቀረ የጉዳዩ ውጤት ከግምት ሳይገባ ኪሣራውን የሚከፍለው ማመልከቻውን ያቀረበው ሰው ይሆናል፡፡

- d) he has a case pending in court with one of the parties or the advocate thereof;
- e) There are sufficient reasons, other than those specified under Sub-Article (1)(a) to (1)(d) of this Article, to conclude that injustice may be done.

2/ The judge concerned shall withdraw as soon as he is aware that he should not sit, as provided in Sub-Article (1) of this Article, and shall be replaced by another judge.

34. Application for Removal of a Judge

- 1/ Where a party to a case find out that a judge should not sit for one of the reasons specified in Article 33 of this Proclamation, he shall submit a written application to the court requesting the removal of the judge.
- 2/ The application shall be made before the trial opens or soon after the party becomes aware of the reason for making such an application.
- 3/ Where a judge is sitting alone he shall, after considering the application, either withdraw or refer the matter for decision to another division of the same court. Where there is no other division the application shall be referred to the court in which appeal lies from the decision of the court.
- 4/ Where the judge is sitting with other judges, the matter shall be decided by the other judges who sit in the same division.
- 5/ A decision shall be rendered within 15(fifteen) days from the date such application reached the new division. and the decision shall be final with no appeal.
- 6/ A judge shall forthwith comply with a decision given under this Article.

35. Cost and Penalty of Application for Removal of a Judge

1/ Where the application submitted in accordance with Article 34 of this Proclamation is dismissed, the costs shall be borne by the applicant irrespective of the outcome of the case.

፪/ ከተከራካሪዎቹ አንደኛው ወገን ዳኛው ከችሎት እንዲነሳ ያቀረበው ማመልከቻ በቂ ምክንያት የሌለው እንደሆነ ፍርድ ቤቱ ማመልከቻው ውድቅ በማድረግ በአመልካቹ ላይ ከብር ፩ሺህ እስከ ፫ሺህ (ከአንድ ሺህ ብር ያላነሰ ከሦስት ሺህ ብር) ያልበለጠ መቀጫ ሊጥል ይችላል። ሆኖም አቤቱታ አቅራቢው ሆን ብሎ የዳኛውን ስም ለማጥፋት ወይም ክብር ለመጉዳት ወይም ጉዳዮችን ለማጓተት ዳኛው ከችሎት እንዲነሳ አቤቱታ ያቀረበ እንደሆነ ፍርድ ቤቱ ከብር ፫ሺህ እስከ ፯ሺህ (ከሦስት ሺህ ብር ያላነሰ ከሰባት ሺህ ብር) ያልበለጠ መቀጫ ሊጥል ይችላል።

ምዕራፍ ሰባት

ስለፌዴራል ፍርድ ቤቶች በጀትና የሰው ሀብት አስተዳደር

፴፮. የፌዴራል ፍ/ቤቶች የበጀት አስተዳደር ነፃነት

፩/ የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት የፌዴራሉን መንግስት የዳኝነት አካል የሚያስተዳድርበትን በጀት ለህዝብ ተወካዮች ምክር ቤት አቅርቦ ያስወስናል፤ ሲፈቀድም በጀቱን ያስተዳድራል።

፪/ ገንዘብ ሚኒስቴር ምክር ቤቱ ለፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤቱ ያወደቀለትን ዓመታዊ በጀት ፍርድ ቤቱ የፋይናንስ አሰራርን ተከትሎ በሚያቀርበው ጥያቄ መሠረት በየሩብ ዓመቱ መጀመሪያ የሚያስፈልጋቸውን በጀት በቅድሚያ ወደ ፌዴራሉ ጠቅላይ ፍርድ ቤት የባንክ ሂሳብ ማሰገባት አለበት።

፴፯. ስለ ፌዴራል ፍርድ ቤቶች በጀት

፩/ በሕገመንግሥቱ አንቀጽ ፸፱ (፮) በተደነገገው መሰረት የፌዴራል ጠቅላይ ፍ/ቤት ፕሬዚዳንት የፌዴራል ፍ/ቤቶችን በጀት አዘጋጅቶ ለሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት ያቀርባል።

፪/ የፌዴራል ጠቅላይ ፍ/ቤት ፕሬዚዳንት ከሌሎች የፍርድ ቤት ኃላፊዎች ጋር በመሆን ሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት በመቅረብ የበጀት ጥያቄውን ያስረዳል።

፫/ የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ለፌዴራል ፍርድ ቤቶች የጸደቀላቸውን በጀት አጠቃቀም አስመልክቶ ለሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት ሪፖርት ያቀርባል።

፬/ የፌዴራል ፍ/ቤቶች የበጀት ዓመት የፌዴራል መንግሥቱ የበጀት ዓመት ይሆናል።

2/ Where a party makes an application without good cause, the court may, in addition to dismissing the application, impose a fine not less than 1000 Birr and not exceeding 3000 Birr. Provided however, where the applicant makes a malicious application with the intention of defaming or damaging his honor or delaying the proceedings, the court may impose a fine not less than 3000 Birr and not exceeding 7000 Birr.

CHAPTER SEVEN

BUDGET AND HUMAN RESOUCE MANAGEMENT OF FEDERAL COURTS

36. Budgetary Adminstration Autonomy of Federal Courts

1/ Federal Supreme Court shall submit the budget of federal courts to the House of Peoples’ Representatives, and administer in the approval of the same.

2/ Ministry of Finance shall credit annual budget of Federal Courts to federal supreme court account on the 1st of each quarter year with request of the court following financial procedure.

37. Budget Of Federal Courts

1/ In accordance with Art 79 (6) of the Constitution, the president of the Federal Supreme Court shall prepare budget for Federal Courts and submit the same to the House of People`s Representatives.

2/ The President shall, together with other judicial officials, shall explain the budget request of the Federal Courts before the House of Peoples’ Representatives.

3/ The Federal Supreme Court shall present report to the House of Peoples’ Representatives regarding the administration of budget to Federal Courts.

4/ The fiscal year of the Federal Courts shall be the same as the fiscal year of the Federal Government.

፴፰. የፌዴራል ፍርድ ቤቶች የስራ ጊዜ

- ፩/ የፌዴራል ፍርድ ቤቶች እና ዳኞች የስራ ሰዓት ከሌሎች የመንግስት መስሪያ ቤቶች የስራ ሰዓት ጋር ተመሳሳይ ይሆናል።
- ፪/ የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) የተመለከተው ቢኖርም የፌዴራል ፍርድ ቤቶች በየአመቱ ከነሐሴ ፩ እስከ መስከረም ፴ ድረስ ዝግ ይሆናሉ።
- ፫/ የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) እና (፪) የተመለከተው ቢኖርም በትርፍ ጊዜ በሚሰሩ ዳኞች ፍርድ ቤቶች ከስራ ጊዜ ውጭ አስቸኳይ ጉዳዮችን እንዲያስተናግዱ ሊደረግ ይችላል። ዝርዝሩ ጠቅላይ ፍርድ ቤት በሚያወጣው መመሪያ ይወሰናል።

፴፱. የሰው ሀብት

- ፩/ የፌዴራል ፍርድ ቤቶች ከዳኞች ውጭ ያሉ የራሳቸውን ሠራተኞች የፌዴራል የመንግስት ሠራተኞች አዋጅ መሠረታዊ መርሆዎችን በመከተል የመመልመል፣ የመቅጠርና የማስተዳደር ነገነት አላቸው ፡፡
- ፪/ የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) ድንጋጌ እንደተጠበቀ ሆኖ ከዳኞች ውጭ ያሉ ሰራተኞች ምልመላ፣ ቅጥር፣ ምደባ፣ ዕድገት፣ ዝውውር፣ ሥልጠና፣ የደመወዝ ጭማሪ፣ የጥቅማ ጥቅም ክፍያ፣ የሰራተኞች የዲሲፕሊን እና ተያያዥ ጉዳዮች የሚወሰነው ይህንን አዋጅ ለማስፈፀም በሚወጣው ደንብ አማካኝነት ይሆናል፡፡
- ፫/ የአስተዳደር ሠራተኞች መብትና ጥቅማ ጥቅም በመንግስት ሠራተኞች አዋጅ ለሌሎች የመንግስት ሠራተኞች ከተፈቀደው ያነሰ ሊሆን አይችልም፡፡

፵. አዲት

የፌዴራል ፍርድ ቤቶች የሂሳብ መዝገብና የበጀት አጠቃቀም በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፴፭ መሰረት መከናወኑን በፌዴራል ዋና አዲተር በየአመቱ ይመረመራል፡፡

**ምዕራፍ ስምንት
ስለፌዴራል ፍርድ ቤቶች ጉባዔ**

፵፩. የፌዴራል ፍርድ ቤቶች ጉባዔ

የፌዴራል ፍርድ ቤቶች አንድ የፌዴራል ፍርድ ቤቶች ጉባዔ (ከዚህ በኋላ “ጉባዔ” እየተባለ የሚጠራ) ይኖራቸዋል፡፡

38. Callander Of Federal Courts

- 1/ The work hours of the federal courts and federal judges shall be the same with the working hours of other government institutions and civil servants.
- 2/ Notwithstanding Sub-Article (1) of the provision of this Article, Federal Courts shall be closed from July 8 to September 12 every year.
- 3/ Notwithstanding Sub-Article (1) and (2) of this Article, emergency cases shall be tried in courts by judges who work in over-time voluntarily. Particulars shall be determined in directives to be issued by supreme court.

39. Human Resources

- 1/ Federal Courts shall have independence to recruit, hire and administer their own non-judicial personnel pursuant to fundamental principles of Federal Civil Servant Proclamation.
- 2/ without prejudice to Sub-Article (1) provision of this Article the recruitment, hire, placement, promotion, transfer, training, salary increments, benefits, disciplinary matters and other related matters of non-judicial personnel shall be governed by a regulation to be issued for the implementation of this Proclamation.
- 3/ The rights and benefits of non-judicial personnel cannot be less than the rights of other government employees provided for by the civil service law.

40. Audit

The books of accounts and utilization of budget of Federal Courts shall be audited annually by the Federal Auditor General.

CHAPTER EIGHT

THE PLENUM OF THE FEDERAL COURTS

41. Plenum of the Federal Courts

The Federal Courts shall have a Federal Courts Plenum (hereinafter referred to as” the Plenum.”)

፵፪. የጉባዔው አባላት

- ፩/ የጉባዔው አባላት የፌዴራል ፍርድ ቤቶች ነጋዘዳንቶች፣ ምክትል ነጋዘዳንቶች፣ የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ዳኞች፣ በፌዴራል ከፍተኛ እና በመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት ዳኞች የተወከሉ ሁለት ዳኞች ከእያንዳንዳቸው አንድ ወንድ አንድ ሴት፣ የክልል ጠቅላይ ፍርድ ቤቶች ነጋዘዳንቶች፣ የአዲስ አበባ እና የድሬድዋ ከተማ ፍርድ ቤቶች ነጋዘዳንቶች ይሆናሉ።
- ፪/ በጉባዔው ላይ ፌዴራል ጠቅላይ ዐቃቤ ሕግ ድምፅ የመስጠት መብት ሳይኖረው ይሳተፋል።
- ፫/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) ያልተጠቀሱ ዳኞች፣ የህዝብ ተወካዮች ምክር ቤት አባላት እና አግባብ ያላቸው የመንግሥት መሥሪያ ቤቶችን፣ ማኅበራትን ፣ ድርጅቶችን ፣ ከፍተኛ የሕግ ትምህርት ተቋማት እና የሳይንስ ተቋሞችን የሚወክሉ ሰዎች ወይም ሌሎች ግለሰቦች በጉባዔው እንዲሳተፉ በፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ሊጋበዙ ይችላሉ። ሆኖም ድምፅ የመስጠት መብት አይኖራቸውም።

፵፫. የጉባዔው ሥልጣንና ተግባር

- ጉባዔው ከዚህ የሚከተሉት ሥልጣንና ተግባራት ይኖሩታል፦
- ፩/ በዳኝነት ነጻነት፣ ገለልተኝነት፣ ተጠያቂነት እና በፍትህ አስተዳደር ረገድ በኢትዮጵያ በየትኛውም ቦታ ባጋጠሙ ችግሮች ላይ ተወያይቶ መፍትሔ መስጠት፣
- ፪/ ለፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት እና ለዳኞች አስተዳደር ጉባኤ በዚህ አዋጅ እና በሌሎች አግባብነት ባላቸው ህጎች የተሰጠው መመሪያ የማውጣት ስልጣን እንደተጠበቀ ሆኖ የፌዴራል ፍርድ ቤቶች የዳኝነት አሠራርን ለማሻሻል የሚረዱ መመሪያዎችና ውሳኔዎችን ማሳለፍ፣
- ፫/ አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ አዳዲስ ሕጎች እንዲወጡ ወይም ነባር ሕጎች እንዲሻሻሉ ለሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት ሃሳብ ማቅረብ፣
- ፬/ የዳኝነት ሥራ አካሄድን ለማቀላጠፍና ለማጠናከር የሚረዱ ሌሎች ተግባራትን ማከናወን፣ እና
- ፭/ ለጉባዔው ሥራ አፈፃፀም አስፈላጊውን መመሪያ ማውጣት።

42. Members of the Plenum

- 1/ Members of the plenum shall be the Presidents, Vice-Presidents of the Federal Courts, Judges of the Federal Supreme Court, two judges, one woman and one man, from each Federal High Court and Federal First Instance Court, Presidents of Regional Supreme Courts, Presidents of Addis Ababa and Dire Dawa City Courts.
- 2/ The Federal Attorney General shall participate in the sessions of the Plenum without, having the right to vote.
- 3/ Judges not referred to under Sub-Article (1) of this Article, members of the House of Peoples' Representatives and representatives of appropriate government offices, associations, organizations, higher legal education institutions or scientific institutions or other individuals may be invited by the Federal Supreme Court to participate in the Plenum without, however, having the right to vote.

43. Powers and Duties of the Plenum

- The Plenum shall have the following powers and duties:
- 1/ deliberate on problems encountered within Ethiopia with respect to independence of the judiciary, accountability and administration of justice and work out remedies thereto;
- 2/ without prejudice to the power given to Federal Supreme Court and the Federal Judicial Administration Council to issue directive in accordance with this Proclamation and other relevant laws, issue directives and pass decisions that help improve the judicial practices of Federal Courts;
- 3/ submit proposals to the House of Peoples Representatives for the enactment of new laws or the amendment of existing ones as if necessary;
- 4/ perform such other functions that help to make the judiciary efficient and strong; and
- 5/ issue directives necessary for the proper carrying out of its duties.

፵፩. የጉባዔው አሠራር ሥነ-ሥርዓት

- ፩/ የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ነጋዘዳንት የጉባዔው ሰብሳቢ ይሆናል።
- ፪/ ጉባዔው የራሱን ፀሐፊ ይመድባል።
- ፫/ ጉባዔው ስራውን ለማከናወን የሚረዱ ኮሚቴዎችን ያዋቅራል።
- ፬/ ጉባዔው የራሱ ላይዘን ቢሮ እና ተጠሪዎች አስፈላጊ በሆኑ ፍርድ ቤቶች ያቋቁማል።
- ፭/ ጉባዔው የሥራ ባልሆኑ ቀናት በዓመት አንድ ጊዜ ይሰበሰባል። አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ ተጨማሪ ስብሰባዎች መጥራት ይችላል።
- ፮/ ከጉባዔው አባላት ሁለት ሶስተኛው ከተገኙ ምልዓተ ጉባዔ ይሆናል። ውሳኔ በድምፅ ብልጫ ይተላለፋል። ድምፅ እኩል ለእኩል በተከፈለ ጊዜ የጉባዔው ሰብሳቢ ወሳኝ ድምፅ ይኖራቸዋል።

ምዕራፍ ዘጠኝ

የፍርድ ቤት መር አስማሚነት እና የጉዳዮች አስተዳደር

፵፮. የፍርድ ቤት መር አስማሚነት

- ፩/ በፌዴራል የመጀመሪያ ፍርድ ቤት እና ከፍተኛ ፍርድ ቤት ከሚቀርቡ ጉዳዮች ውስጥ ጠቅላይ ፍርድ ቤት በሚያወጣው መመሪያ የሚወሰኑ በዋናነት የፍትሀብሄር ጉዳዮች በፍርድ ቤቶች በሚቋቋም የፍርድ ቤት መር አስማሚነት በኩል እንዲያልፉ ይደረጋል።
- ፪/ ተከራካሪ ወገኖች በፍርድ ቤት መር አስማሚነት በኩል ጉዳዮቸውን በስምምነት ካልጨረሱ ይህንኑ የሚገልጽ በአስማሚዎቹ የተፈረመ ደብዳቤ ለፍርድ ቤት በማቅረብ የፍርድ ሂደቱ እንዲቀጥል ይደረጋል።
- ፫/ የተስማሙ ከሆነ የስምምነቱ ሁኔታዎች በአስማሚው በግልጽ ተለይተው ከቀረቡ እና ተከራካሪዎቹ ከፈረሙበት በኋላ አስማሚው ይህን ሰነድ ለፍርድ ቤት ቀርቦ እንዲጸድቅ ያደርጋል። ሰነዱ የቀረበለት ፍርድ ቤትም ስምምነቱ ለህግ እና ለሞራል ተቃራኒ አለመሆኑ ከተረጋገጠ በኋላ እንዲጸድቅ ያደርጋል።
- ፬/ የጸደቀው የስምምነት ሰነድ እንደማንኛውም የፍርድ ቤት ውሳኔ ተፈጻሚ ይሆናል።

44. Working Procedure of the Plenum

- 1/ The President of the Federal Supreme Court shall be the chairperson of the Plenum.
- 2/ The plenum shall designate its secretary.
- 3/ The Plenum shall designate committees to assist its functions.
- 4/ The Plenum shall, where necessary, have its own liaison office and focal persons in courts.
- 5/ The Plenum shall convene once a year on non-working days. additional meetings may be called when necessary.
- 6/ Two- thirds of the members of the Plenum shall constitute a quorum. Decisions shall be adopted by a majority vote. In case of a tie the chairperson shall have a casting vote.

CHAPTER NINE

COURT ANNEXED MEDIATION AND CASE MANAGEMENT

45. Court Annexed Mediation

- 1/ Among the cases that are to be heard by the Federal First Instance court and Federal High Court, mainly civil cases shall be referred to Court Annexed Mediation in accordance with directive issued by the Supreme Court.
- 2/ Where the parties have failed to resolve their dispute through Court Annexed mediation, the court proceedings shall be initiated by filing a letter signed by the mediators to that effect.
- 3/ Where the parties have reached an agreement, the mediator shall cause the approval of the settlement agreement by a court by clearly stating the terms of settlement and having it signed by the parties.
- 4/ The approved settlement agreement shall be executed like any decision of a court.

፮/ በአንደኛው ተከራካሪ ወገን ያለመቅረብ ምክንያት የመስማማት ሂደቱ ካልተሳካ አስማሚው ይህንኑ በመግለጽ ለፍርድ ቤቱ ሪፖርት ያደርጋል። በፍርድ ስራው ያልተገኘ ወገን ተገቢውን ክፍያ ከፍሎ መደበኛው የፍርድ ሂደትም ይቀጥላል።

፯/ በፍርድ ቤት መር አስማሚነትም ይሁን በሌላ አማራጭ የግጭት መፍቻ ዘዴ ግራ ቀኙ ከተሰማሙ በደንቡ መሰረት ወጭዎች ተቀንሰው የከፈሉት የዳኝነት ክፍያ ተመላሽ ይደረግላቸዋል።

፬/ የፍርድ ቤት መር አስማሚነት ተግባራትን የሚያግዝ እና አስማሚዎችን የሚቆጣጠር የፍርድ ቤት አመራሮች፣ ዳኞችን እና የአስማሚነት ከፍተኛ ባለሙያዎችን ያካተተ ኮሚቴ የጠቅላይ ፍርድ ቤት ሊያቋቁም ይችላል።

፭/ የዚህን ድንጋጌ ለማስፈጸም የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ዝርዝር መመሪያ ያወጣል።

፵፮. ስለ አስማሚነት መርሆዎች

፩/ በፍርድ ቤት መር አስማሚነት የሚደረገው ማንኛውም ሂደት በእኩልነት እና በባለጉዳዮቹ ሙሉ ፍላጎት ላይ የተመሰረተ መሆን አለበት።

፪/ በማስማማት ሂደቱ ተከራካሪ ወገኖች የሚሰጡት የእምነት ቃሎች ወይም ማንኛውም ንግግሮች ለፍርድ ቤት በማስረጃነት አይቀርቡም። ለዚህም አስማሚው ማረጋገጫ ይሰጣል።

፫/ በፍርድ ቤት አስማሚነት በኩል የሚደረጉ ማንኛውም የሃሳብ ልወደቶች ሚስጥራዊነት የተጠበቀ ነው።

፵፯. ስለ አስማሚዎች

፩/ የአስማሚነት ስልጠና ወስደው የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት የሚያወጣውን ምዘና ያለፉ ቢያንስ በህግ የመጀመሪያ ዲግሪ ያላቸው እና ከአምስት አመት ያላነሰ ጊዜ በህግ ሙያ ያገለገሉ አስማሚ ሆነው ሊመረጡ ይችላሉ።

፪/ የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) የተገለጸውን ያሟሉ ባለሙያዎች የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት በሚያዘጋጀው የአስማሚዎች ርስተር መዝገብ ውስጥ እንዲካተቱ ይደረጋል።

፫/ ፍርድ ቤቱ እንደአስፈላጊነቱ በቋሚነት ወይም በጊዜያዊነት ብቁ አስማሚዎችን ሊቀጥር ይችላል።

5/ Where the proceeding is interrupted due to absence of the other party, the mediator shall report to the court by specifying the reason for the interruption and the court proceedings shall be initiated after the absency party paid appropriate fee.

6/ Where the parties have reached an agreement through court annexed mediation or other dispute resolving mechanism, any paid court fee shall be reimbursed after deducting mediation expenses according to the Regulation.

7/ Supreme Court shall establish a Committee from Court Leaders, Judges and Seiner Mediators which may support court annexed mediation activity and supervise mediators.

8/ The Federal Supreme Court shall issue directive for the implementation of this Article,

46. Principles of Mediation

1/ The parties shall be free and equal in any process of court annexed mediation.

2/ Communications of the parties shall not be admissible as evidence in the process of litigation. And the mediator shall give assurance for same.

3/ All communication of the court-annexed mediation shall be confidential.

47. Mediators

1/ A person with a bachelor degree in law and with at least five years of experience in the field of law and who has taken training in mediation and has fulfilled the criteria set by the Supreme Court may be appointed as Mediator.

2/ A professional who has fulfilled the requirements provided for in Sub-Article (1) of this Article shall be entered in the roster of mediators prepared by the Federal Supreme Court.

3/ The court may hire mediators as permanent or temporary employee as may be necessary.

፩/ በዚህ አንቀጽ ከንዑስ አንቀጽ (፩) እስከ (፫) የተጠቀሰው ቢኖርም ከህግ ሙያ ውጭ በሆነ ሌላ ሙያ ከፍተኛ ልምድ ያላቸው ኤክስፐርቶች ከሙያቸው ጋር ተያያዥ የሆኑትን ሊጨምር ይችላል።

፵፰. ስለ ክፍያ

፩/ በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፵፮ ንዑስ አንቀጽ (፩) እና (፪) የተገለጹ አስማሚዎች የጠቅላይ ፍርድ ቤት በሚያወጣው መመሪያ የሚወሰን ለአስተዳደራዊ ጉዳይ እና ዓመታዊ ክፍያ ይከፍላሉ።

፪/ አስማሚዎች በባለጉዳዮች ተመርጠው የማስማማት አገልግሎት ከሰጡ ተገቢው ክፍያ ይከፈላቸዋል።

፫/ በማስማማቱ ሂደት ውስጥ የሚያልፉ ባለጉዳዮች ለፍርድ ቤት መር አስማሚነት ተገቢውን ክፍያ ይፈጽማሉ።

፬/ ክፍያን በሚመለከት ዝርዝር መመሪያ በጠቅላይ ፍርድ ቤት ይወጣል።

፵፱. የጉዳዮች ፍሰት አስተዳደር

፩/ የፌዴራል ፍርድ ቤቶች የሚቀርቡላቸውን ጉዳዮች የሚስተናገዱበት ወይም የሚጠናቀቁበትን የጊዜ ሰሌዳ ገደብ በማስቀመጥ የፍትህ አሰጣጥ ስርዓቱ የተሳለጠ እና ጥራቱ የሚረጋገጥበት የጉዳዮች ፍሰት አስተዳደር ተግባራዊ ያደርጋሉ።

፪/ የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) የተገለጸውን ለማስፈጸም ዝርዝር መመሪያ ያወጣል።

፶. በቴክኖሎጂ የተደገፈ የመዝገብ አመራር ሥርዓት ስለመዘርጋት

፩/ የፌዴራል ፍርድ ቤቶች በማንኛውም የፍርድ ቤት ደረጃ የሚቀርቡ የፍትህ-ብሄር ወይም የወንጀል ጉዳይ ክርክሮችን አዳዲስ የመረጃ ቴክኖሎጂዎችን በመጠቀም ዳጁታል ወይም አውቶሜትሩ በሆነ መንገድ እንዲከናወኑ ሥርዓት ሊዘረጉ ይችላሉ።

፪/ ተከራካሪ ወገኖች በተዘረጋው ሥርዓት መሰረት ክርክሮቻቸውን የማካሄድ ግዴታ አለባቸው።

፫/ ዝርዝሩ የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት በሚያወጣው መመሪያ ይወሰናል።

**ምዕራፍ አስር
ልዩ ልዩ ድንጋጌዎች**

4/ Notwithstanding Sub-Article (1) up to (3) of this Article, experienced non-legal professionals shall be included in areas related to their profession.

48. Fees

1/ The Mediators mentioned in Sub-Article (1) and (2) of Article 46 shall pay annual and administration fee as determined by the Federal Supreme court directive.

2/ Mediators who are elected by the parties and provides mediation service shall be entitled to appropriate fee for their service.

3/ Parties to a court annexed mediation shall pay appropriate fee for the service.

4/ The Federal Supreme Court shall issue detail directive regarding fees.

49. Case-Flow Management

1/ Federal Courts shall implement case flow management system in order to make the system of rendering of justice efficient and ensure its quality by setting a time frame filing and disposition of cases.

2/ The Federal Supreme Court shall issue detail directive for the implementation of the provision of Sub-Article (1) of this Article.

50. Technology Based File Management System

1/ The Federal Courts may introduce a system for digitalizing or automating the filing and management of civil or criminal cases at any level of courts by using new information technology (IT).

2/ Parties to a dispute shall have the obligation to conduct their litigation by using the system.

3/ The detail shall be determined by a directive to be issued by the Federal Supreme Court.

**CHAPTER TEN
MISCELLANEOUS PROVISIONS**

፶፩. የፍርድ ቤት ውሳኔዎችና ትዕዛዞች

- ፩/ በማንኛውም የፌዴራል ፍርድ ቤት የተሰጠ ውሳኔ እና ትዕዛዝ በህግ እስካልተለወጠ ድረስ የፀና ሆኖ ተፈፃሚ ይሆናል።
- ፪/ የፌዴራል ፍርድ ቤቶች የሚሰጧቸውን ውሳኔዎች ወይም ትዕዛዞች በሁሉም የኢትዮጵያ ክልሎች ውስጥ ተፈጻሚ ይሆናሉ። በማንኛውም ክልል ውስጥ የሚገኝ የመንግስት አካል፣ ተቋም ወይም መንግስታዊ ያልሆነ ድርጅት ወይም ማንኛውም ሰው ውሳኔዎቹን ወይም ትዕዛዞቹን የመፈጸም እና የማስፈጸም ግዴታ አለበት።
- ፫/ ማንኛውም ሰው በዚህ አዋጅ የተጣለበትን ግዴታ የማይወጣ ከሆነ በዚህ አዋጅና አግባብ ባለው ሌላ ህግ ተጠያቂ ይሆናል።
- ፬/ አንድን ጉዳይ ሁለት ወይም ከዚያ በላይ የክልል ወይም የፌዴራል ፍርድ ቤቶች ወይም የአዲስ አበባ ወይም የድሬዳዋ ከተሞች ሥልጣናችን ነው ብለው የያዙት ወይም ሥልጣናችን አይደለም ብለው የመለሱት እንደሆነ ስልጣኑን በሚመለከት የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ተገቢውን ትዕዛዝ ይሰጥበታል።

፶፪. የወንጀል ተጠያቂነት

- ፩/ የፍርድ ቤት ወይም የዳኞችን በነጻነት መስራት የሚጋፋ ወይም በዳኞች ላይ ተጽእኖ የሚያደርግ ወይም ለማድረግ የሞከረ ማንኛው ሰው በሌላ ህግ ከፍ ያለ ቅጣት ከሌለ በቀር ከሦስት ወር እሥራት ባላነሰ ከሁለት ዓመት ባልበለጠ ጽኑ እስራት ይቀጣል።
- ፪/ የፍርድ ቤትን ትዕዛዝ ወይም ውሳኔ የማይፈጽም ወይም ለመፈፀም መሰናክል የሚፈጥር ወይም ሲጠየቅ ለመፈፀም ተባባሪ የማይሆን ማንኛውም ሰው በሌላ ህግ ከፍ ያለ ቅጣት ከሌለ በቀር ከሁለት ዓመት በማይበልጥ ቀላል እስራት ወይም ከአምስት ሺህ ብር በማይበልጥ ገንዘብ ይቀጣል።

፶፫. የዉጭ አማካሪ ምክር ቤት ስለማደራጀት

- ፩/ የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ከቀድሞ የፌዴራል ፍርድ ቤት ዳኞች፣ ከፍተኛ ልምድ እና ብቃት ካላቸው የህግ ባለሙያዎች፣ ከዩኒቨርሲቲ ምሁራን የተወጣጡ ያለክፍያ የሚሰሩ የዉጭ አማካሪዎችን በመምረጥ የዳኝነት ሥርዓት የዉጭ አማካሪ ምክር ቤት ሊያደራጅ ይችላል።

51. Decisions and Orders of the Federal Courts

- 1/ Unless otherwise provided by law, decision and order rendered by any Federal Court shall be binding.
- 2/ Decisions or orders of the Federal Courts shall be executed within Ethiopia. Any government body or institution, non-government organization or person residing in any region shall have the obligation to execute or cause to be executed such decisions or orders.
- 3/ Any person who fails to discharge his obligation imposed by this Proclamation be shall held accountable in accordance with this Proclamation and any other relevant law.
- 4/ Where two or more Regional or Federal Courts or Addis Ababa or Dire Dawa cities Courts claim or disclaim jurisdiction over a case, the Federal Supreme Court shall give the appropriate order thereon.

52. Criminal Liability

- 1/ Whosoever obstructs the independence of court and judges or put pressure or attempts to put pressure on judges is punishable, unless a more severe penalty is provided for in an-other law, with simple imprisonment not less than three months and with rigorous imprisonment not exceeding two years.
- 2/ Whosoever fails to obey a court order or decision hinders the execution thereof or fails to cooperate or give assistance when so requested is punishable, unless the more severe penalty is provided for in another law, with simple imprisonment not exceeding two years or with fine not exceeding birr 5, 000.

53. External Judicial Advisory Council.

- 1/ The Federal Supreme Court may establish an external advisory council composed of ex-judges of the federal courts, highly experienced and qualified legal professionals, university Professors who serves in the council for free.

፪/ የአማካሪ ምክር ቤቱ የፍርድ ቤቱን የዳኝነት ሥርዓት ለማሻሻል የሚረዱ አስገዳጅ ያልሆኑ ምክረ ሃሳቦችን በማመንጨት እንዲሁም ሌሎች በፍርድ ቤቱ የሚሰጡትን ስራዎች በማከናወን የፍርድ ቤቱን አስተዳደር ያግዛል።

፫/ አማካሪ ምክር ቤቱ ስራውን በሚያከናውንበት ጊዜ የዳኝነት ነጻነትን እና የዳኝነት ሥነ-ምግባርን በማይጻጸር መልኩ በጥብቅ ዲስፕሊን እና በከፍተኛ ሀላፊነት ስራቸውን ማከናወን ይጠበቅባቸዋል።

፬/ ዝርዝሩ ጠቅላይ ፍርድ ቤት በሚያወጣው መመሪያ ይወሰናል።

፶፬. ስለ ይግባኝ

ማንኛውም በሥር ፍርድ ቤት ውሳኔ ቅር የተሰኘ ሰው አግባብ ላለው ፍርድ ቤት ይግባኝ ሊጠይቅ ይችላል።

፶፭. ደንብ እና መመሪያ የማውጣት ሥልጣን፡፡

፩/ የህዝብ ተወካዮች ምክር ቤት ይህን አዋጅ ለማስፈፀም ደንብ ሊያወጣ ይችላል።

፪/ የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ይህንን አዋጅ ወይም አዋጁን ተከትሎ የሚወጣውን ደንብ ለማስፈፀም የሚያስችል መመሪያ ያወጣል።

፶፮. የመሽጋገሪያ ድንጋጌዎች

፩/ ይህ አዋጅ ተፈጻሚ ከመሆኑ በፊት የተጀመሩ ጉዳዮች በተጀመሩበት ፍርድ ቤት እና በነፃሩ ህግ መስተናገዳቸው ይቀጥላል።

፪/ በዚህ አዋጅ ከአንቀጽ ፲፩ እስከ አንቀጽ ፲፭ ድረስ የተጠቀሱት ድንጋጌዎች ተፈጻሚ የሚሆኑት አዋጁ ከፀደቀ ከ፮ ወር በኋላ ይሆናል።

፫/ የአስተዳደር ሠራተኞች መተዳደሪያ ደንብ እስከሚወጣ ድረስ የሠራተኞች ቅጥር፣ ምደባ፣ ዝውውር፣ እድገትና አስተዳደር የዚህን አዋጅ መርዎች ሳይቃረን ቀድሞ ሲሰሩበት በነበረው ሕግ መሰረት ይቀጥላል።

፶፯. የተሻሩ እና ተፈጻሚነት የማይኖራቸው ሕጎች

፩/ በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፶፮ ላይ የተጠቀሰው እንደተጠበቀ ሆኖ ፣ የፌዴራል ፍርድ ቤቶች አዋጅ ቁጥር ፳፭/፲፱፻፹፰ እና አዋጁን ለማሻሻል የወጡ ቁጥራቸው ፩፻፴፰/፲፱፻፺፩፣ ፪፻፶፬/፲፱፻፺፫፣ ፫፻፳፩/፲፱፻፺፭ እና ፬፻፶፬/፲፱፻፺፯ የሆኑ አዋጆች በዚህ አዋጅ ተሸረዋል።

2/ The Advisory Council shall support administration of the court by providing non-binding recommendations and perform such other functions assigned to it by the court.

3/ The Advisory Council shall perform its functions by complying with the principle of judicial independence and undertake its function with strict discipline.

4/ The details shall be provided by directive issued by the Federal Supreme Court.

54. Leave of Appeal

Any person who wishes to appeal from the decision of lower court shall have a right to appeal to appropriate court

55. Power to Issue Regulation and Directives

1/ The House of Peoples’ Representatives may issue Regulation for the implementation of this Proclamation.

2/ The Federal Supreme Court may issue directives for the implementation of this Proclamation and Regulation issued under this Proclamation.

56. Transitory Provisions

1/ All pending cases shall continue to be heard by the same court in accordance with the repealed/former/ law.

2/ The provisions of Article 11 to Article 15 of this Proclamation shall come into force after six months as of the effective date of this Proclamation.

3/ Recruitment, placement, promotion and transfer of non-judicial personnel shall continue to be governed by the repealed law in so far as they are consistent with this Proclamation until a regulation is issued to that effect.

57. Repealed and Inapplicable Laws

1/ Without prejudice to the provision of Article 56 of this proclamation Federal Courts Proclamation No. 25/1996 as amended by Proclamations Nos. 138/1998, 254/2001, 321/2003 and 454/2005 are here by repealed.

፪/ ይህን አዋጅ የሚቃረን ወይም በዚህ አዋጅ የተሸፈኑ ጉዳዮችን የሚመለከት ማናቸውም ሕግ ተፈጻሚነት አይኖረውም፡፡

2/ Any law inconsistent or dealings related to matters provided under this Proclamation shall not be applicable.

፶፰. አዋጁ የሚፀናበት ጊዜ

58. Effective Date

የዚህ አዋጅ አንቀፅ ፶፮ ድንጋጌ እንደተጠበቀ ሆኖ ይህ አዋጅ በህዝብ ተወካዮች ምክር ቤት ከፀደቀበት ከጥር ፲፫ ቀን ፪ሺ፲፫ ዓ.ም ጀምሮ የፀና ይሆናል፡፡

Without prejudice to Article 56 provision of this Proclamation, shall come in to force as of the date ratified by the House on 21st day of January, 2021.

አዲስ አበባ ሚያዝያ ፲፰ ቀን ፪ሺ፲፪ ዓ.ም

Done at Addis Ababa, on this 26th day of April, 2021.

ሳህለወርቅ ዘውዴ

SAHILEWORK ZEWEDE

የኢትዮጵ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ነግሥት

PRESIDENT OF THE FEDERAL DEMOCRATIC REPUBLIC OF ETHIOPIA

ፌዴራል ነጋሪት ጋዜጣ

FEDERAL NEGARIT GAZETTE

OF THE FEDERAL DEMOCRATIC REPUBLIC OF ETHIOPIA

ገጽ ሰባተኛ ዓመት ቁጥር ፲፰
አዲስ አበባ ግንቦት ፲፪ ቀን ፪ሺ፲፫

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ
የሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት ጠባቂነት የወጣ

27th Year No.18
ADDIS ABABA, 20th May, 2021

ግውጫ	Content
አዋጅ ቁጥር ፩ሺ፪፻፴፫/፪ሺ፲፫	Proclamation No. 1233/2021
የፌዴራል የዳኝነት አስተዳደር አዋጅ ቁጥር.....ገጽ ፲፫ሺ፲፩	Federal Judicial Administration Proclamation.....Page13011

አዋጅ ቁጥር ፩ሺ፪፻፴፫ /፪ሺ፲፫
የፌዴራል ዳኝነት አስተዳደር አዋጅ

በፍትህ አስተዳደር ውስጥ ከፍተኛና ወሳኝ የሆነውን ሚና የሚጫወቱት ፍርድ ቤቶች የዳኝነት ሥራቸውን ከማናቸውም ውስጣዊና ውጫዊ ተጽዕኖ ነጻ ሆነው በገለልተኛነትና በተጠያቂነት መንፈስ ማከናወን ያለባቸው በመሆኑ፤

የፌዴራል ፍርድ ቤቶች ዳኞች ግልጽ፣ ገለልተኛና ተአማኒ በሆነ አሰራር የሚሾሙበትን ሥርዓት በመዘርጋት የፍርድ ቤቶችን እና የዳኞችን ብቃት ፣ ነጻነት ፣ ገለልተኛነትና ተጠያቂነት በማረጋገጥ የዳኝነት ሥርዓቱ የሕግ የበላይነትን ያስከበረ እና የሕዝብ አመኔታን ያገኘ እንዲሆን ማድረግ አስፈላጊ በመሆኑ፤

PROCLAMATION NO.1233/2021
FEDERAL JUDICIAL ADMINISTRATION
PROCLAMATION

RECOGNIZING the vital role of courts in the administration of justice and the need to ensure that courts exercise their judicial functions free of all internal and external influences and in the spirit of complete independence and accountability;

DETERMINED to establish a judiciary that upholds the supremacy of the law and earns and maintains the trust of the people by ensuring transparency, impartiality and public confidence in the process by which judges are appointed as well as by ensuring that members of the judiciary conduct their judicial functions with complete independence, impartiality and accountability;

እነዚህን መሰረታዊ ዓላማዎች ለማሳካት አሁን ያለውን የዳኞች አስተዳደር ጉባዔ ማቋቋሚያ አዋጅ ቁጥር ፮፻፹፬/፪ሺ፪ መሰረታዊ በሆኑ መልኩ በማስተካከል በአዲስ አዋጅ መተካት አስፈላጊ በመሆኑ፤

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ሕገመንግስት አንቀጽ ፶፭ (፩) መሰረት የሚከተለው ታውጇል፡፡

ምዕራፍ አንድ
ጠቅላላ ድንጋጌዎች

፩. አጭር ርዕስ

ይህ አዋጅ “የፌዴራል የዳኝነት አስተዳደር አዋጅ ቁጥር ፩ሺ፪፻፴፫/፪ሺ፲፫” ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል፡፡

፪. ትርጓሜ

የቃሉ አገባብ ሌላ ትርጉም የሚያሰጠው ካልሆነ በስተቀር በዚህ አዋጅ ውስጥ፡-

፩/ “ጉባኤ” ማለት በዚህ አዋጅ መሰረት የተቋቋመው የዳኞች አስተዳደር ጉባዔ ነው፡፡

፪/ “ጽህፈት ቤት” ማለት የጉባዔው ጽ/ቤት ነው፡፡

፫/ “ሕገ መንግሥት” ማለት የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ሕገ መንግሥት ነው፡፡

፬/ “ፍርድ ቤት ወይም ፍርድ ቤቶች” ማለት እንደ አግባብነቱ የፌዴራል መጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት ወይም የፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት ወይም የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ወይም ሁሉም ፌዴራል ፍርድ ቤቶች ማለት ነው፡፡

WHEREAS, in order to achieve the above fundamental objectives, it is necessary to restructure the Judicial Administration Council established under Proclamation No.684/2010 in fundamental ways;

NOW THEREFORE, in accordance with Article 55(1) of the Constitution of the Federal Democratic Republic of Ethiopia, it is hereby proclaimed as follows.

CHAPTER ONE
GENERAL PROVISIONS

1. Short Title

This Proclamation may be cited as “Federal Judicial Administration Proclamation No.1233/2021”.

2. Definition

Unless the context requires otherwise, in this Proclamation:

1/ “**Council**” means the Federal Judicial Administration Council;

2/ “**Secretariat**” means the Secretariat of the Council;

3/ “**Constitution**” means the constitution of the Federal Democratic Republic of Ethiopia;

4/ “**Court or Courts**” means the Federal First Instance Court or the Federal Courts or the Federal Supreme Court or all Federal High Courts;

፮/ "ፕሬዚዳንት" ማለት የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ፕሬዚዳንት ነው።

፯/ "የጽህፈት ቤት ኃላፊ" ማለት የዳኞች አስተዳደር ጉባዔ ጽ/ቤትን እንዲመራ በጉባዔው የተሾመ ነው።

፲/ "የፌዴራል ዳኞች" ማለት በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ የሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት የተሾሙ ዳኞች ሲሆኑ ፕሬዝዳንትና ምክትል ፕሬዝዳንቶችን ይጨምራል ።

፷/ "ደንብ" ማለት በጉባዔው የጸደቀ የዳኞች ሥነ-ምግባር እና የዲሲፕሊን ሥነ-ሥርዓት ደንብ እና ሌሎች በዚህ አዋጅ መሠረት በጉባዔው የሚወጡ ደንቦችን ይጨምራል።

፱/ "ረዳት ዳኛ" ማለት በሕግ ትምህርት ቢያንስ የመጀመሪያ ዲግሪ ያለው እና ዳኛ ሆኖ ሳይሾም ከአንድ ወይም ከአንድ በላይ ከሆኑ ዳኞች ጋር ተመድቦ በተመደበበት ችሎት በዳኛ ቁጥጥር እየተደረገበት በዳኛ ሊሰሩ የሚገባቸው መሰረታዊ የሆኑ የዳኝነት ተግባራት ውስጥ ሳይገባ የዳኝነት ሥራን በማገዝ እንዲሰሩ በዳኞች አስተዳደር ጉባዔ የተሾመ ነው።

፲/ "ኮሚቴ" ማለት በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፲፬ በተሰጠው ሥልጣን መሰረት በጉባዔው የተቋቋመ ኮሚቴ ማለት ነው።

፲፩/ የኮሚቴ አባል" ማለት በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፲፬ በጉባዔ የተቋቋመ ኮሚቴ አባል የሆነ ነው።

5/ "President" means the President of the Federal Supreme Court;

6/ "Head of Secretariat" means a person appointed by the Council to lead the Secretariat of the Council;

7/ "Federal Judge" means any person who is appointed to work as a judge by the Ethiopia Federal Democratic Republic of House of Peoples Representatives' including the Presidents and Vice-Presidents of the Federal Courts;

8/ "Regulation" means the Judicial Code of Conduct and Disciplinary Rules of Procedure approved by the Council and other Regulations enacted based on this Proclamation;

9/ "Assistant Judge" means a person who earns at least first degree in law and appointed by the council to carry out all judicial activities in support and under the supervision of a judge or judges except on basic judicial function of a judge;

10/ "Committee" means a committee established by the Council in accordance with Article 14 of this Proclamation.

11/ "Committee member" means a person who is a member of a Council assigned as member of a sub-committee established under Article 14 of this Proclamation;

፲፪/ "የአስተዳደር ሠራተኛ" ማለት ከዳኛ ውጭ የሆነን ማንኛውንም የፌዴራል ፍርድ ቤት ተሟላጭ እና ሌሎች የፍርድ ቤት ሠራተኛ ያጠቃልላል።

፲፫/ "የዳኝነት ሥነ-ምግባር ጥሰት" ማለት በዳኞች የሥነ-ምግባርና የዲስፕሊን ክስ ሥነ-ሥርዓት ደንብ የሥነ ምግባር ጥሰት መሆኑ የተመለከተ ማናቸውም ድርጊት ነው።

፲፬/ "ጉልህ የሆነ የሥራ ችሎታ ማለት" ማለት በዳኝነት ሥነ-ምግባርና የዲስፕሊን ሥነ-ሥርዓት ደንብ የተመለከተ ድርጊት ሲሆን በዳኝነት ሥራ ላይ ሞያው ከሚጠይቀው የትምህርትና የልምድ ችሎታ በታች የሆነ የሕግ ወይም የፍሬ ነገር ስህተት መፈጸምን ይጨምራል።

፲፭/ "ስመ ጥር ግለሰብ" ማለት በሞያዊ ብቃት፣ በሥነ-ምግባር እና በአርዳያነት የተመሰገነ እና ማህበራዊ ተቀባይነቱ ከፍ ያለ፣ ለሕግ የበላይነት መከበር፣ ለማህበራዊ ፍትህ መስፈን እና በተለይም ኢትዮጵያ ውስጥ ለፍትህ ሥርዓቱ እድገትና ነጻነት መከበር ቁርጠኝነት ያለው የጎላ አስተዋጽኦ ያበረከተ ወይም ለማበርከት ይችላል ተብሎ የሚገመት ማለት ነው።

፲፮/ "በዳኛ የሚከናወን መሰረታዊ የዳኝነት ሥራ" ማለት የጉዳዩን ፍሬ ነገር መለየትና አግባብነት ካለው ሕግ ጋር ማዛመድ፣ ጭብጥ መለየት፣ ጉዳዮችን ማከራከር፣ አቤቱታ መስማት፣ ምስክር መስማት፣ ትዕዛዝ ፣ ብይን፣ ውሳኔ መስጠትና ማሰማት ማለት ነው።

12/ "Non-Judicial Staff" means all personnel of the judiciary including personnel of the secretariat of Council other than appointed judges;

13/ "Judicial misconduct" means any act that is recognized as misconduct by the Regulation on the Judicial Code of Conduct and disciplinary rules of procedure;

14/ "Manifest incompetence" means an act which is specified in the Regulation on the judicial code of conduct and rules of disciplinary procedure and includes an act of committing error of law or fact unbecoming to the competence by training and experience which the profession requires;

15/ "Distinguished individual" means a person who, on account of her professional competence, integrity and commitment to supremacy of the law and social justice, has earned respect and acceptance and has contributed or would contribute to development of the justice system and supremacy of the law and social justice in Ethiopia;

16/ "Basic Judicial Function of a judge" means conduct hearings, identify material facts of the case and relevant applicable law, identify issues, receive testimony of witnesses, render and pronounce judgements, orders, hear applications of a party or parties;

፲፯/ “**ጊዜያዊ ዳኛ**” ማለት እንደማንኛውም የፌዴራል ዳኛ መሰረታዊ የዳኝነት ስራን የሚሰራ፣ ለፌዴራል ዳኝነት አካሉ የተቀመጡ ኃላፊነት እና ግዴታዎች ያሉበት ፣ በሙያውና በሥነምግባሩ ላቅ ያለ በጉባዔው ተመርጦ በህዝብ ተወካዮች ምክር ቤት ለተወሰነ ጊዜ የሚሾም ሰው ማለት ነው።

፲፰/ “**ሰው**” ማለት የተፈጥሮ ሰው ወይም የሕግ የሰውነት ያለው አካል ነው።

፲፱/ በዚህ አዋጅ በወንድ ጾታ የተገለፀው አነጋገር ሴትንም ይጨምራል።

፫. ዓላማ

ይህ አዋጅ የሚከተሉት ዓላማዎች ይኖሩታል፤

፩/በፌዴራል ፍርድ ቤቶች የሚሾሙ ዳኞች ግልጽ፣ ገለልተኛና ተአማኒ በሆነ አሰራር የሚሾሙበትን ሥርዓት በመዘርጋት ዳኞች የዳኝነት ተግባራቸውን በብቃት፣ በሙሉ ነጻነት፣ ገለልተኝነትና ተጠያቂነት የሚያስናውኩበትን አሰራር ማረጋገጥ፤

፪/ የዳኝነት ሥርዓቱን ከማናቸውም ውስጣዊና ውጫዊ ተጽዕኖና ጣልቃ ገብነት ነጻ ሆኖ እንዲሰራ ማስቻል፤

፫/ የዳኝነት ሥርዓቱ የሕግ የበላይነትን ያረጋገጠ፣ እንዲሁም የሕዝብ እርካታ እና አመኔታን ያገኘ እንዲሆን ማድረግ።

፬. የተፈጻሚነት ወሰን

ይህ አዋጅ በፌዴራል ፍርድ ቤቶች፣ በማንኛውም ደረጃ በሚሾሙ የፌዴራል ዳኞች፣ የፌዴራል ፍርድ ቤቶች የአስተዳደር ሠራተኞች፣ የጉባዔ አባላት እና የጉባዔው ጽሕፈት ቤት ሠራተኞች ላይ ተፈጻሚ ይሆናል።

17/ “**Ad-ohc Judge**” means Ad-hoc Judge is any person who is nominated by the council and appointed by the House of Peoples’ Representative to serve as a Federal Judge for limited time in order to carry out basic judicial activities with the highest professional and ethical competence, and abides by the judicial responsibilities and duties.

18/“**Person**” means a natural or juridical person.

19/ Any expression in the masculine gender includes the feminine.

3. Objective

This Proclamation shall have the following objectives;

- 1/ To establish a legal framework and procedures that ensure transparency, impartiality and public confidence in the process by which judges are appointed as well as by ensuring that members of the judiciary conduct their judicial functions with complete independence, impartiality and accountability;
- 2/ To enable the judiciary to exercise its judicial function free from any and all internal and external influences;
- 3/ To maintain a Judicial System that upholds the supremacy of the law and earns and maintains satisfaction and trust of the people.

4. Scope Of Application

This Proclamation shall be applicable on Federal Courts and federal judges appointed at all level of Courts and non-judicial personal working in Federal Courts.

ምዕራፍ ሁለት

የፌዴራል ዳኞች አስተዳደር ጉባዔ ስለማቋቋም

፩. መቋቋም

፩/ የፌዴራል የዳኞች አስተዳደር ጉባዔ ከዚህ በኋላ "ጉባዔ" እየተባለ የሚጠራ በዚህ አዋጅ ተቋቁሟል፡፡

፪/ ጉባዔው በጽሕፈት ቤት ኃላፊ የሚመራ ሕጋዊ ሰውነት ያለው ቋሚ ጽሕፈት ቤት እና አስፈላጊ ሠራተኞች ይኖሩታል፡፡

፯. የጉባዔው አባላት

፩/ ጉባዔው የሚከተሉት አባላት ይኖሩታል፤

- ሀ) የፌዴራል ጠ/ፍ/ቤት ፕሬዚዳንት፤
- ለ) የፌዴራል ጠ/ፍ/ቤት ም/ፕሬዚዳንት፤
- ሐ) የፌዴራል ጠቅላይ ዐቃቤ ሕግ፤
- መ) የፌዴራል ከፍተኛ ፍ/ቤት ፕሬዚዳንት፤
- ሠ) የፌዴራል መጀመሪያ ደረጃ ፍ/ቤት ፕሬዚዳንት፤
- ረ) በአፌድሪ ሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት የሚመረጡ አንድ ወንድ እና አንድ ሴት ሁለት የምክር ቤት አባሎች ፤
- ሰ) በፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ዳኞች የሚመረጥ በዳኝነት ሥራ ቀደምትነት ያለው አንድ የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ዳኛ፤

CHAPTER TWO

ESTABLISHMENT OF THE FEDERAL JUDICIAL ADMINISTRATION COUNCIL

5. Establishment

- 1/ The Federal Judicial Administration Council (hereinafter referred to as “the Council”) is hereby established by this Proclamation.
- 2/ The Council shall have its own Secretariat Office with legal personality, head of Secretariat, budget and necessary staff.

6. Members of the Council

- 1. The Council shall have the following members:
  - a) The President of the Federal Supreme Court;
  - b) The Vice President of the Federal Supreme Court;
  - c) The Federal Attorney General;
  - d) The President of the Federal High Court;
  - e) The President of the Federal First Instance Court;
  - f) Two parialment members elected by the Federal House of Peoples Representatives which one female and one male;
  - g) A Senior Federal Supreme Court judge selected by all the Federal Supreme Court Judges;

- ሸ) የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ዋና ሬጅስትራር፤
- ቀ) ከሶስቱም ፌዴራል ፍ/ቤቶች በዳኞች ጠቅላላ ስብሰባ የተመረጡ ሦስት ዳኞች። ከሶስቱ ሁለቱ ሴቶች መሆን አለባቸው።
- በ) ከኢትዮጵያ ጠበቆች ማህበር ተመርጦ የተወከለ በጥብቅና ሥራ ከሰባት ዓመት ያላነሰ አግልግሎት ያለው አንድ ጠበቃ፤
- ተ) እውቅና ካላቸው የከፍተኛ ትምህርት ተቋማት የሕግ ትምህርት ቤቶች ማህበር ወይም የጋራ መድረክ ተመርጠው የተላኩ ከአስር ዓመት ያላነሰ የማስተማር አገልግሎት ያላቸው አንድ የሕግ መምህር፤
- ቸ) በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፪ ንዑስ አንቀጽ ፲፭ እና ጉባዔው በሚያወጣው መስፈርት መሠረት በጉባዔው ጠቅላላ ስብሰባ የሚመረጥ አንድ ስሙጥር ግለሰብ፤
- ፪/ የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ፕሬዚዳንትና ምክትል ፕሬዚዳንት እንደቅደም ተከተላቸው የጉባዔው ሰብሳቢና ምክትል ሰብሳቢ ይሆናሉ።
- ፫/ የጉባዔው ሰብሳቢና ምክትል ሰብሳቢ ኃላፊነቱን ለመወጣት በማይችሉበት ጊዜ ፕሬዝዳንቱ በሚወክለው አንድ የጉባዔው አባል የሆነ ዳኛ በጊዜያዊ ሰብሳቢነት በመሰየም ሥራው ሊከናወን ይችላል።

- h) The Chief Registrar of the Federal Supreme Court;
- i) Three judges from Federal Courts elected by Federal Judges' General Meeting of which two from the three shall be female;
- j) One from Ethiopian Bar Association practicing lawyering having not less than Seven years' practice;
- k) One legal academican having not less than ten years of teaching experience nominated by the association or consortium of law schools of accredited higher education institutions;
- l) One distinguished citizen appointed by the Council in accordance with Article 2 (15) of this Proclamation and criteria to be approved by the Council,
- 2/ The President and Vice President of the Federal Supreme Court shall respectively be the Chair person and Deputy Chairperson of the Council.
- 3/ Where the Chairperson and Deputy Chairperson are unable to carry out their responsibilities; the Council may elect one of the Council members as temporary Chairperson.

፬/ ማንኛውም የጉባዔው አባል በጉባዔው የተወሰኑትን ደንቦች ወይም ውሳኔዎች የማክበር ግዴታ አለበት።

፮. የሥራ ሚስጥር ስለመጠበቅ

፩/ ጉባዔው በይፋ እንዲገለጹ ያላደረጋቸው የጉባዔው ውይይቶች፣ የቀረቡ ሀሳቦችና የተደረጉ ክርክሮች ይዘት ሚስጢራዊነት የተጠበቀ ይሆናል።

፪/ ማንኛውም የጉባዔ አባል ወይም በጉባዔው ስብሰባዎች የሚሳተፍ ሰው ሚስጢራዊነትን የመጠበቅ ግዴታ አለበት።

፯. የጉባዔው ሥልጣንና ተግባር

ጉባዔው የሚከተሉት ሥልጣንና ተግባራት ይኖሩታል።

፩/ ለፌዴራል ፍርድ ቤቶች ዳኝነት ብቃት አላቸው ብሎ ያመነባቸውን ዕጩ ዳኞች በተቻለ መጠን ከሁሉም ክልሎች መልምሎ ለሹመት ያቀርባል፤

፪/ የፌዴራል ከፍተኛ ፍ/ቤት እና የፌዴራል የመጀመሪያ ደረጃ ፍ/ቤቶች ፕሬዚዳንትነትና እና ም/ፕሬዚዳንትነቶችን ጨምሮ ለፌዴራል ዳኞች በዕጩነት የሚቀርቡትን ሰዎች መልምሎ እጩዎቹን በተመለከተ ከማንኛውም ሰው እና ቦታ ማስረጃዎችን በመሰብሰብ ወይም እንዲሰበሰብ በማድረግ ብቁ የሆኑትን ለሹመት ለጠቅላይ ሚኒስትሩ በማቅረብ በሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት እንዲሾሙ ያደርጋል።

4/ Members of the Council shall abide by all rules and decisions of the Council.

7. Confidentiality

1/ All deliberations not officially disclosed by the Council shall remain confidential.

2/ Any member of the Council or any person who participates in meetings of the Council has the responsibility to respect confidentiality of deliberations of the Council.

8. Powers and Duties of the Council

The Council shall have the following Powers and Duties;

1/ To select and nominate competent candidates as much as possible from all Regions for judgeship for Federal courts.

2/ To collect or cause to be collected all and any relevant information from any person or institution concerning candidates nominated for appointment as Federal judges, President and Vice-President of the Federal High Court and First Instance Court and nominate and present to the Prime Minister candidates who are eligible to appoint by the House of Peoples' Representatives.

፫/ በፕሬዚዳንቱ አቅራቢነት የፕሬዝዳንት እና ምክትል ፕሬዝዳንት ጽ/ቤት ኃላፊዎች፣ ሬጅስትራሮች፣ ረዳት ዳኞች እና ሌሎች የፍርድ ቤት የሥራ ኃላፊዎችን ይሾማል፤ ደመወዛቸውን፣ አበላቸውን እና ሌሎች ጥቅሞቻቸውን እንዲሁም ከሥራ የሚሰናበቱበትን ሁኔታ ይወስናል፤

፬/ በሕገ መንግሥቱ አንቀጽ ፹፩/፱/ መሠረት ከክልል ዳኞች አስተዳደር ጉባዔዎች በሚቀርቡለት የክልል ጠቅላይና ከፍተኛ ፍርድ ቤቶች ዕጩ ዳኞች ላይ አስተያየቱን ይሰጣል

፭/ የጉባዔውን ጽ/ቤት አደረጃጀትና የሚሰራበትን መመሪያ ያወጣል፤ አፈፃፀሙን ይከታተላል፤

፮/ ጉባዔው ልዩ ልዩ ኮሚቴዎች የሚመሩበት የሥነ ሥርዓት ደንብ ያወጣል፤ ኮሚቴዎች የተመደቡባቸውን ኃላፊነት በብቃት መወጣታቸውን ይቆጣጠራል፤ በየወቅቱም ይገመግማል፤ በግምገማው መሠረት ውሳኔ ይሰጣል፤

፯/ በፌዴራል መጀመሪያ እና ከፍተኛ ፍ/ቤቶች ፕሬዚዳንቶች፣ ም/ፕሬዚዳንቶች እና የፌዴራል ዳኞች ላይ የቀረበን የዲስፕሊን ክስ ይመረምራል፤

፰/ የዳኞችን እድገት፣ ደመወዝ፣ አበል፣ እረፍት፣ ሕክምና እና ሌሎች ጥቅማ ጥቅሞችን ይወስናል፤

3/ To appoint the heads of the Secretariat offices, Registrars of the Federal Courts, assistants judges and other officials of the Council upon presentation by the President and decide on their salaries, allowances, other benefits and the conditions upon which they may be removed from their positions

4/ To forward its opinion on the list of Regional Supreme and High Court candidate judges, submitted to it by Regional Judicial Administration Councils pursuant to Article 81(4) of the Constitution;

5/ To issue work Directive for the Secretariat of the Council and supervise its implementation;

6/ To Issue working procedure of sub-committees and periodically evaluate whether committees carry out their responsibilities and make decisions accordingly

7/ To follow up and decide on disciplinary cases instituted against presidents and vice presidents of Federal high and first instance courts and Federal judges and to follow up its implementation;

8/ To decide on the promotion, salary, allowance, leave, medical and other benefits of Federal judges;

፱/ የፌዴራል ፍ/ቤት ዳኞች የሚመሩበት የሥነ-ምግባር እና የዲ.ሲ.ፕ.ሲ.ን ክሶች የሚታዩበትን የሥነ ሥርዓት ደንብ ያወጣል፤ አፈጻጸሙን ይከታተላል፤

፲/ በወንጀል የተጠረጠሩ የፌዴራል ዳኞችን ያለመከሰስ መብት ያነሳል፤

፲፩/ የፌዴራል ፍ/ቤቶች እጩ ዳኞች ምልመላ የሚከናወንበት ዝርዝር መመሪያ ያወጣል፤

፲፪/ ለፌዴራል ፍርድ ቤት የዳኞች ምልመላና መረጣ ስራ ሙያውና ተቀራራቢ ችሎታ ያላቸውን ሴቶችን ያካተተ ስለመሆኑ ይከታተላል፡፡

፲፫/ የፌዴራል ፍርድ ቤቶች ፕሬዚዳንቶችና ምክትል ፕሬዚዳንቶች እና የፌዴራል ዳኞች የሥራ አፈጻጸም መመዘኛ ሥርዓት ያወጣል፤ ተግባራዊ እንዲሆን ያደርጋል፤ እንደ አስፈላጊነቱም በየጊዜው ያሻሽላል፡፡

፲፬/ ለጉባዔው አባላት የሚከፈለውን አበል ይወስናል፤

፲፭/ የፌዴራል ፍርድ ቤቶች አስተዳደር ሠራተኞች የሚተዳደሩበትን ደንብ የሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት ያወጣል፡፡

፱. የጉባዔው ሰብሳቢ ሥልጣንና ተግባር
የጉባዔው ሰብሳቢ የሚከተሉት ሥልጣንና ተግባራት ይኖሩታል፡፡

፩/ የጉባዔውን ስብሰባዎች በሰብሳቢነት ይመራል፤

፪/ ከጽ/ቤት ኃላፊው ጋር በመመካከር አጀንዳ አዘጋጅቶ ለጉባዔው ያቀርባል፤

9/ To issue a Judicial Code of Conduct and Rules of Disciplinary Procedure for Federal judges and to follow up its implementation;

10/ To remove immunity of federal judges suspected of criminal offences;

11/ To Issue detailed Directives for selection of candidates for Federal court judges;

12/ To Issue women who have a competent become mainstreamed into nomination and recruitment for Federal Courts ;

13/ To issue Performance Appraisal criteria for presidents and vice presidents of Federal Courts and other Federal Judges and to follow up its implementation;

14/ To decide on the allowances to be paid for members of the Council;

15/ Issue Regulation to administer administrative workers of Federal Courts by the House of Peoples' Representatives.

9. Powers and Duties of the Chair Person of the Council

The Chairperson of the Council shall have the following Powers and Duties:

1/ To preside over the meetings of the Council;

2/ To prepare and present to the Council meeting agendas in consultation with the Council Secretariat;

፫/ በጉባዔው የተመለመሉ እጩ የፌዴራል ፍርድ ቤት ዳኞችን፣ የፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት እና መጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት ፕሬዝዳንቶችና ፣ ምክትል ፕሬዝዳንቶችን በሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት ለማሾም ዝርዝራቸውን ለጠቅላይ ሚኒስትሩ ያቀርባል፤

፬/ የጉባዔውን ጽሕፈት ቤት በበላይነት መምራት፣ ይቆጣጠራል፡፡

፲. የጉባዔው ምክትል ሰብሳቢ ሥልጣን ተግባር

የጉባዔው ምክትል ሰብሳቢ የሚከተሉት ሥልጣን እና ተግባር ይኖሩታል።

፩/ ሰብሳቢ በማይኖርበት ጊዜ ተክቶ ይሰራል፤

፪/ ሌሎች በሰብሳቢ ተለይተው የሚሰጡን ተግባራት ያከናውናል፡፡

፲፩. የጉባዔው ሰብሳቢ ሥነ-ሥርዓት

፩/ ጉባዔው በወር አንድ ጊዜ መደበኛ ስብሰባ ያደርጋል፡፡ አስፈላጊ ሆኖ ሲያገኘው በማናቸውም ጊዜ ሊሰበሰብ ይችላል፤

፪/ ከጉባዔው አባላት ሁለት ሦስተኛ የሚሆኑት ከተገኙ ምልዓተ ጉባዔ ይሆናል፤

፫/ በዚህ አዋጅ ጉባዔው በልዩ ሁኔታ ድምጽ እንዲሰጥባቸው የተደነገጉት እንደተጠበቀ ሆኖ ፣ የጉባዔው አባላት በድምፅ ብልጫ ውሳኔዎችን ያሳልፋሉ፤ ሆኖም ድምጹ እኩል በእኩል የተከፈለ እንደሆነ ሰብሳቢው ወሳኝ ድምፅ ይኖረዋል፤

3/ To Present to the Prime Minister candidates selected by the Council as judges to the Federal Courts, president and vice president of the Federal High Court and First Instance Court for appointment by the House of Peoples’ Representatives;

4/ To direct and supervise the Secretariat of the Council.

10. Powers and Duties of the Deputy Chairperson of the Council

The Deputy Chairperson shall:

1/ Represent and preside over the meetings of the Council in absence of the Chairperson; and;

2/ Perform other tasks as assigned to by the Chairperson of the Council.

11. Meeting of the Council

1/ The Council shall hold a regular meeting once in a month; however, it may meet at any time where found necessary;

2/ There shall be a quorum where two thirds (2/3) of the members of the Council are present;

3/ Notwithstanding exceptional circumstances which require special majority, decisions of the Council shall be passed by a simple majority vote of the members present at a meeting; in case of a tie, the Chairperson shall have a casting vote;

፩/ የዲሲፕሊን ክስ የቀረበበት ማንኛውም የጉባዔ አባል ጉዳዩ ታይቶ እስከሚያልቅ ድረስ የቀረበበትን ዲሲፕሊን በሚመለከት የሚደረግ የጉባዔው ጠቅላላ ስብሰባም ሆነ በተመደበበት ኮሚቴ ስብሰባ ላይ በአባልነት መቀመጥ አይችልም፤

፪/ በዚህ አንቀጽ ከንዑስ አንቀጽ ፩-፬ የተደነገጉት እንደተጠበቁ ሆነው ጉባዔው የራሱን የስብሰባ ሥነ ሥርዓት ደንብ ማውጣት ይችላል፡፡

፲፪. የጉባዔው አባላትን ሥልጣን እና ኃላፊነት በውክልና መስጠት የማይቻል ስለመሆኑ

ማንኛውም የጉባዔው አባል በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፮ ንዑስ አንቀጽ (፫) የተሰጠውን ሥልጣን እና ተግባር በውክልና ለማናቸውም ተቋም ወይም ግለሰብ መስጠት አይችልም፡፡

፲፫ ቃለ መሐላ

የጉባዔው አባሎች የተጣለባቸውን ከፍተኛ ኃላፊነት ባላቸው ዕውቀትና ልምድ በነጻነት፣ በገለልተኝነት፣ እና በዚህ አዋጅና በአገሪቱ ሕጎች መሰረት በአግባቡ የሚፈጽሙ ለመሆናቸው ሥራ ከመጀመራቸው በፊት በጉባዔው ሰብሳቢ አማካኝነት በቃለ መሐላ ማረጋገጥ አለባቸው፡፡

፲፬ የጉባዔው ኮሚቴዎች

፩/ጉባዔው ኃላፊነቱን በአግባቡ ለመወጣት እንዲያስችለው የጉባዔውን አባላት የያዙ ጊዜያዊና ቋሚ ኮሚቴዎችን ሊያዋቅር ይችላል። ሆኖም የጉባዔው አባል ያልሆኑ ሌሎች ባለሙያዎች ከጉባዔው አባላት በተጨማሪ በኮሚቴው ውስጥ ሊካተቱ ይችላሉ።

4/ A member of the Council against whom disciplinary proceedings are instituted shall not sit in meetings of the Council or in committee meetings in which his case is concerned;

5/ Without prejudice to the Provisions of Sub-Article 1- 4 of this Article, the Council may draw up its own rules of procedure.

12. Prohibition of Delegating Powers And Responsibilities of Members of the Council

Without prejudice to this Article 6 Sub-Article (3) of this Proclamation, any member of the Council shall not delegate its Powers and responsibilities entrusted to its by this Proclamation to any individual.

13. Oath

Members of the Council shall, before assuming office, take an oath affirming that they will carry out the high responsibilities conferred on them to the best of their knowledge and experience fairly, independently, impartially and in accordance with the letter and spirit of the laws of the country.

14. Committees of the Council

1/In order to effectively carry out its responsibilities, the Council shall organize ad hoc and standing committees whose membership may be drawn from members of the Council or non-members of the council. However other standing committee members whose not a member of a council become including on the Committee.

፪/ ከዚህ በላይ በንዑስ አንቀጽ (፩) የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ጉባዔው የሚከተሉትን ኮሚቴዎች ያደራጃል፡-

- ሀ) የዕጩ ዳኞች ምልመላ፣ የዳኞች እድገት እና ዝውውር ጉዳዮች ኮሚቴ፤
- ለ) የሰው ሀብት፣ የበጀት፣ የፋይናንስ፣ የደመወዝ፣ አበል እና ጥቅማ ጥቅም ጉዳዮች ኮሚቴ፤
- ሐ) የዳኞች ሥነ-ምግባርና የዲስፕሊን ኮሚቴ፡፡

፫/ የጉባዔው ኮሚቴዎች ለእያንዳንዳቸው ቋሚ ባለሞያዎች ከጽ/ቤቱ ይመደብላቸዋል፡፡ ባለሙያዎቹም የኮሚቴዎቹን የቀን ተቀን ሥራ ከኮሚቴዎቹ ሰብሳቢዎች እና ከጽህፈት ቤቱ ኃላፊ በሚሰጣቸው መመሪያ መሠረት ይሰራሉ፡፡

፬/ የኮሚቴው አባላት የተመደቡበትን ኃላፊነት በማናቸውም መልክ ለሌላ የጉባዔው አባል ወይም ለሌላ ወገን በውክልና ሊሰጡ አይችሉም፡፡

፭/ ኮሚቴዎቹ ጉባዔው በሚያወጣው የአሰራር ደንብ መሰረት ሥራቸውን ያከናውናሉ፡፡

፲፮. ስለጉባዔው ጽ/ቤት

፩/ የጉባዔው ጽ/ቤት አንድ የጽ/ቤት ኃላፊ፣ በጀት እና አስፈላጊ የሆኑ ሠራተኞች ይኖሩታል፡፡

፪/ የጽ/ቤቱ ኃላፊ ጉባዔው በሚያወጣው መስፈርት መሰረት በጉባዔው ይሾማል፡፡

2/ Without prejudice to Sub-Article 1 of this Article, the Council shall organize the following committees:-

- a) Candidates selection, judge promotion and transfer, committee;
- b) Human Resource, budget & finance, salary, allowances and benefits committee;
- c) Judicial Code of Conduct and Discipline committee.

3/ Each committee of the Council shall have expert assigned by the Secretariat on permanent basis. The assigned expert shall carryout the day to day activities of the committees in accordance with the guidance given to them by the head of the Secretariat and chairpersons of respective committees;

4/ Committee members shall not delegate their responsibilities to other Council members or any other person.

5/ Committees shall perform their respective duties in accordance with working procedures adopted by the Council.

15. Secretariat of the Council

1/ The Secretariat of the Council shall have a head of Secretariat, budget and necessary staff;

2/ The Head of the Secretariat shall be appointed by the Council in accordance with criteria approved by the Council;

፫/ የጽ/ቤት ኃላፊ ተጠሪነቱ ለጉባዔው ሰብሳቢ ይሆናል፤

፬/ የጽ/ቤት ኃላፊ የጉባዔው ስብሰባዎች ፀሐፊ ይሆናል፡፡

፲፮. የጉባዔው ጽ/ቤት ተግባር እና ኃላፊነት

የጉባዔው ጽሕፈት ቤት ከዚህ በታች የተዘረዘሩት ተግባራት እና ኃላፊነቶች ይኖሩታል፡-

፩/ የጉባዔውን ዓመታዊ የሥራ እቅድና በጀት ማዘጋጀት፣ ሲፈቀድም በጀቱን ማስተዳደር፤

፪/ በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፴፰ መሰረት በፌዴራል ዳኞች ላይ የሚቀርቡ አቤቱታዎችን በመቀበል ለሚመለከተው ኮሚቴ መምራት፣ በአቤቱታዎቹ ላይ ኮሚቴው ያቀረበውን የውሳኔ ሀሳብ ለጠቅላላ ጉባዔው ማቅረብ፤

፫/ በጉባዔው የተወሰኑ ውሳኔዎች በሰብሳቢው ፊርማ ለሚመለከተው አካል እንዲደርስ ማድረግ፤ ውሳኔዎቹ መፈጸማቸውን መከታተል፤

፬/ የፌዴራል ዳኞች የግል ማህደርን ማደራጀት፣ አስፈላጊ መረጃዎችም በማህደሮቹ መግባታቸውን መከታተል፤ የግል ማህደሮች በሚመለከተው ኮሚቴ ሲፈለጉ ማቅረብ፤

፭/ የጉባዔውን እና የኮሚቴዎችን የስብሰባ ቃለ ጉባዔዎችን ሌሎች ሰነዶችን በአግባቡ አደራጅቶ መያዝ፤

፮/ በጉባዔው በሚቋቋሙ ኮሚቴዎች ውስጥ በቋሚነት የሚያገለግሉ ከኮሚቴው ኃላፊነት ጋር ተዛማጅ እውቀት እና ብቃት ያላቸውን ባለሙያዎች በቋሚነት መመደብ፤ ሥራቸውንም መከታተል፤

3/ The Head of the Secretariat shall report to the Chairperson of the Council;

4/ The Head of the Secretariat shall serve as secretary to Council meetings.

16. Powers and Duties of the Secretariat

The Secretariat shall have the following Powers and Duties:

1/ To prepare, annual work plan and budget of the Council;

2/ To receive complaints on judges presented pursuant to Article 38 of this Proclamation; refer the complaints to the relevant committee and present recommendations of the committee on such complaints to the Council;

3/ To present the decisions with the signature of the chairperson of the council to relevant body and follow up and implement the decisions;

4) To organize personal files of federal judges; follow-up that the files are updated with necessary information and present files when requested by relevant committee of the Council;

5) To organize, file and keep full and comprehensive documents on the Council's and sub-committees' minutes and other relevant records in an appropriate manner;

6) To assign permanent experts to committees who have the competence, skills and experience relating to the work of committees and follow up their performance;

፯/ ዳኞች ሙያቸውን እንዲያዳብሩ የተለያዩ ሥልጠናዎችን ያዘጋጃል፤

፰/ የዳኞች የሥራ አፈጻጸም ምዘና ጉባዔው በሚያወጣው መመሪያ መሰረት በፍርድ ቤቱ አስተዳደር በቋሚነት መከናወኑን ማረጋገጥ፤

፱/ የፌዴራል ዳኞችን አስተዳደራዊ ጉዳዮችን ከሚመለከታቸው ኮሚቴዎች ሰብሳቢዎች እና ባለሙያዎች ጋር በመሆን አፈፃፀማቸውን መከታተል፡፡

፲፯. የጉባዔው ጽ/ቤት ኃላፊ ሥልጣን እና ተግባር

የጉባዔው ጽ/ቤት ኃላፊ የሚከተሉትን ሥልጣን እና ተግባር ይኖሩታል፡፡

፩/ ከጉባዔው ሰብሳቢ በሚሰጥ አቅጣጫ መሰረት የጉባዔውን የስብሰባ አጀንዳዎች ከጉባዔው ሰብሳቢ ጋር በመሆን ማዘጋጀት፤ ከስብሰባው ቀን ቢያንስ ሶስት ቀናት አስቀድሞ ለጉባዔው አባላት እንዲደርስ ያደርጋል ፤

፪/ በጉባዔው ስብሰባዎች ላይ በፀሐፊነት መገኘት፤ ቃለ ጉባኤ መያዝ፤ ቃለጉባኤዎቹ በአባላቱ መፈረማቸውን ያረጋግጣል፤

፫/ የጉባዔውን ጽ/ቤት የቀን ተቀን ሥራ በኃላፊነት መምራት፤ይቆጣጠራል፤

፬/ የጉባዔውን የተለያዩ ኮሚቴዎች ቢሮ ማደራጀት፤ የኮሚቴዎቹን ባለሙያዎች እና ረዳት ሠራተኞችን ይመድባል፤

፭/ የጉባዔው አባላትን አበል በየጊዜው ይከፍላል፤

7) To Prepare various training for judges to enhance their professional skills;

8) To ensure that appraisal of federal judges is regularly conducted by the court administration in accordance with the standard issued by the Council;

9) To follow-up implementation of administrative matters regarding Federal judges together with relevant committees' chairmen and experts.

17. Powers And Duties of The Head of The Secretariat

The Head of the Secretariat of the Council shall have the following Powers and Duties:

1/ Under the guidance and supervision of the Chairperson of the Council, to prepare agendas for Council meetings and distribute to all members of the Council at least three days in advance of the meeting of the Council.

2/ To serve as secretary on meetings of the Council, keep minutes of the Council; follow up that minutes are signed by members of the Council;

3/ To Coordinate and manage the day today function of the Secretariat Office.

4/ To organize offices of the sub-committees of the Council and assign secretaries/assistants for the committees.

5/ To pay allowances to members of the Council.

፮/ ከኮሚቴ ሰብሳቢዎች ጋር በመመካከር የጉባዔውን ስትራቴጂዊ እና ዓመታዊ የሥራ ዕቅድና በጀት በማዘጋጀት ለጉባዔው ሰብሳቢ ያቀርባል፤

፯/ የጽሕፈት ቤቱን ሠራተኞች ማስተዳደር፤ ይቆጣጠራል፤

፰/ ስለጉባዔው ዕቅድ አፈጻጸም በጉባዔው በተጠየቀ ጊዜ በጉባዔው ሰብሳቢ በሚሰጠው አቅጣጫ መሰረት ሪፖርት ያቀርባል፤

፱/ በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፲፮ የተዘረዘሩትን ተግባራት በሙሉ መፈጸም፤ ያስፈጽማል

፲/ በጉባዔው ሰብሳቢ የሚሰጡትን ሌሎች ተግባራት ያከናውናል፡፡

፲፰. ስለጉባዔው አባላት የሥራ ዘመን

በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፩ ከፊደል ተራ ሀ፣ ለ፣ ሐ፣ መ፣ ሠ እና ሰ ከተመለከቱት በስተቀር የሌሎች የጉባዔው አባላት የሥራ ዘመን አራት ዓመት ይሆናል፡፡ ሆኖም የሥራ ጊዜውን የጨረሰ የጉባዔ አባል ለአንድ ተጨማሪ የሥራ ዘመን ብቻ ድጋሜ ሊመረጥ ይችላል፡፡

፲፱. የጉባዔው አባሎች ሥራቸውን ስለሚለቁበት ሁኔታ

፩/ በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፮(፩) ሀ፣ ለ፣ ሐ፣ መ፣ ሠ እና ሰ ከተመለከቱት በስተቀር ማንኛዎም የጉባዔ አባል፤

ሀ) ከደንብ መተላለፍ ውጭ በሆነ ወንጀል ተከሶ ሲፈረድበት፤

ለ) በጤና ችግር ምክንያት ስራውን በአግባቡ ማከናወን ሲሳነው፤

6/ In consultation with the chairpersons of the committees, to prepare and present the annual work plans and budgets of the Council to the Chairperson of the Council;

7/ To lead staff of the Secretariat;

8/ Under the guidance and supervision of the Chairperson of the Council, to present regular reports to the Council on the implementation of the work plan;

9/ To perform or cause to be performed all activities under Article 16 and other relevant provisions of this Proclamation;

10/ To perform other duties assigned to his by the Chairperson of the Council.

18. Term of Office of Members of the Council

With the exception of members of the Council appointed under Article 1 from a - g the term of office of all other members shall be four years. A member may be re-elected only for one additional term.

19. Removal From Membership of The Council

1. With the exception of members of the Council appointed under Article 6 (1) (a), (b), (c), (d), (e) and g, a member of the Council shall cease to be a member thereof when:

a) He is sentenced to imprisonment for commission of a criminal offence,

b) He becomes incapable to properly discharging his duties due to illness;

- ሐ) በሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት ወይም በክልል ምክር ቤት አባልነት ሲመረጥ ወይም በሹመት፤ ወይም በዝውውር በፌዴራል ወይም በክልል መንግስት ሥራ አስፈጻሚ ቦታ ሲመደብ፤
- መ) ይህን አዋጅ ወይም የጉባዔውን የውስጥ የአሰራር ሥነ ሥርዓት ባለማክበሩ ጉዳዩ ለጉባዔው ቀርቦ ለአባልነት ተገቢ አለመሆኑ ከጉባዔው ጠቅላላ አባላት በሁለት ሶስተኛ ድምጽ ሲወሰን፤
- ሠ) በሌላ ማናቸውም ምክንያት በጉባዔው ላለፈ ከፍተኛ ኃላፊነት አባል ሆኖ ለመቀጠል የማይችል ሲሆን እና በጉባዔው ሲወሰን፤ ከጉባዔው አባልነት ይሰናበታል ፡፡

፪/ ማንኛውም የጉባዔው አባል ከጉባዔው ጽሕፈት ቤቱ በኩል ከአንድ ወር አስቀድሞ ለጉባዔው በጽሁፍ ማቅረብ አለበት፡፡

ምዕራፍ ሶስት

የዳኞች ሹመት፣ ሥልጠና፣ የሥራ ዘመንና

ከኃላፊነት መነሳት

፩. ፌዴራል ፍርድ ቤቶች ዳኛ ሆኖ ለመሾም

የሚያበቁ አጠቃላይ ሁኔታዎች፤

በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፳፩፣ ፳፪ እና ፳፫ የተደነገጉት ተጨማሪ ሁኔታዎች በቅደም ተከተል ለፌዴራል የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት፣ ለፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት እና ለፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ለሚሾሙ ዳኞች ያላቸው ተፈጻሚነት እንደተጠበቀ ሆኖ የሚከተሉትን ሁኔታዎች የሚያሟላ በፌዴራል ፍርድ ቤቶች ዳኛ ሆኖ ሊሾም ይችላል፡-

- c) He is elected to the House of Peoples’ Representatives or appointed to or transferred to an executive position in Federal or State Government,
- d) He is disqualified from membership by a two-thirds vote of the Council for violating internal Regulations and procedures of the Council;
- e) He is otherwise declared unfit for the high responsibilities of the office;

2. Any member of the Council wishing to resign shall provide a one-month prior notice to the Council in writing through the Secretariat.

CHAPTER THREE

Judicial Appointment, Training, Tenure and Termination

20. General Requirements for Appointment as a Federal Judge

Without prejudice to the applicability of additional requirements under Article 21, 22, and 23 of this Proclamation on judges appointed respectively to the Federal First Instance court, Federal High Court and Federal Supreme court, a person who fulfils the following may be appointed as a Federal judge:-

- ፩) በዜግነት ኢትዮጵያዊ የሆነ፤
- ፪) ከፍተኛ ግብረገብነት (ሞራል) ያለው፣ጨዋነቱ፣ ቅንነቱ፣ ሀቀኝነቱ የተረጋገጠ፤ እና ሕዝብ ከሚነቅፋቸው ሞራል ነክ ልማዶች፣ ሱሶችና አስነዋሪ ልማዶች የራቀ፤
- ፫) በታማኝነቱ፣ በሥራ ወዳድነቱ፣ በእውቀትና በጤንነት የተሟላ ሆኖ የዳኝነትን ከፍተኛ ኃላፊነት ለመሸከም ባለው ችሎታና ፈቃደኝነት ለቦታው ተገቢ የሆነ፤
- ፬) ከፍ ያለ የፍትህ ስሜት ያለው እና ለሕግ የበላይነት መከበር ቁርጠኛ የሆነ፤
- ፭) ዳኛ ሆኖ ለመስራት ሙሉ ፍቃደኛ የሆነ፤
- ፮) ከደንብ መተላለፍ ውጭ በወንጀል ተከሶ ያልተቀጣ፤
- ፯) ዕድሜው ከ፴ ዓመት ያላነሰ፤
- ፰) እውቅና ካለው የከፍተኛ ትምህርት ተቋም በሕግ ትምህርት ቢያንስ የመጀመሪያ ዲግሪ ያለው፡፡

፳፩. በፌዴራል መጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት ዳኛ ሆኖ ለመሾም የሚያበቁ ተጨማሪ ሁኔታዎች፤

በፌዴራል መጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት ዳኛ ሆኖ የሚሾም ሰው ከዚህ በላይ በአንቀጽ ፳ ከተደነገገው በተጨማሪ የሚከተሉትን የሚያሟላት ይኖርበታል፡፡

፩/ ቢያንስ ሶስት ዓመት ረዳት ዳኛ ሆኖ በፌዴራል ፍርድ ቤቶች የሰራ እና በአገልግሎቱ መልካም ሥነ-ምግባርን ፣ ትጋትን ፣ ችሎታ ፣ ብቃትና ቅንነትን ያሳየ ያረጋገጠ የሚያሟላ መሆኑ በዳኞች አስተዳደር ጉባዔ ሥር በተቋቋመው የዳኞች ምልመላ ኮሚቴ የተረጋገጠ፤ ወይም

- 1) Be an Ethiopian National;
- 2) Have a proven reputation for probity, integrity, honesty, and be free from morally repugnant conduct;
- 3) Be of good health and display a sense of duty, responsibility and diligence of the highest standard fitting the position by virtue of his competence to assume the responsibility of being a judge;
- 4) Have a sense of justice and is committed to respect for the rule of law;
- 5) Be willing to serve as a judge;
- 6) Be free from criminal conviction except for minor contraventions ;
- 7) Be not less than the age of 30;
- 8) Hold at least an LLB Degree from a recognized institution of higher learning.

21. Additional Requirements for Appointment as Judge at Federal First Instance Court

A persons eligible for appointment as Federal First Instance Court judge shall fulfil the following in addition to general requirements specified under Article 20 of this Proclamation.

- 1/ At least three years of experience as assistant judge and whose track record for sincerity, integrity, diligence and competence is ascertained by the candidates' recruitment committee of the Council;

፪/ በክልል ፍርድ ቤቶች ቢያንስ ለሶስት ዓመት በዳኝነት ያገለገለ በአገልግሎቱ መልካም ሥነ-ምግባርን፣ ትኩረትን፣ ችሎታ፣ ብቃትና ቅንነትን ያሳየ ያረጋገጠ እና ይህም በምልመላ ኮሚቴ የተረጋገጠ እና አስፈላጊ ከሆነም ተጨማሪ ሥልጠና ለመውሰድ ፍቃደኛ የሆነ፤

፫/ በዐቃቤ ሕግነት ወይም የሕግ አማካሪ ወይም ጠበቃ በመሆን ቢያንስ ለሦስት ዓመት ያገለገለ፤

፬/ ነገረፈጅ በመሆን ወይም በከፍተኛ ትምህርት ተቋም የሕግ መምህር በመሆን ወይም በሌላ የሕግ አገልግሎት ሥራ ቢያንስ ለአምስት ዓመት ያገለገለ፤ በአገልግሎቱም መልካም ሥነ-ምግባርን፣ ትኩረትን፣ ችሎታ፣ ብቃትና ቅንነትን ያለው እና ይህም በመልማይ ኮሚቴው የተረጋገጠ፤

፭/ እጩዎቹ አስፈላጊ ከሆነም ተጨማሪ ሥልጠና ለመውሰድ ፍቃደኛ እና ዝግጁ መሆናቸውን ማረጋገጥ አለባቸው፤

፮/ በዚህ አንቀጽ የተገለጹት መመዘኛዎች እንደተጠበቁ ሆነው በተለያዩ ሙያ እና ተቋም ያገለገሉ እጩዎች የስራ ልምድ ስሌት እና የትምህርት ዝግጅት ደረጃ ከስራ ልምድ ጋር ምጥጥን የሚከናወኑበትን መመሪያ ጉባዔው ያወጣል።

፳፪. በፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት ዳኛ ሆኖ

ለመሾም የሚያበቁ ተጨማሪ ሁኔታዎች

በፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት ዳኛ ሆኖ የሚሾም ሰው ከዚህ በላይ በአንቀጽ ፳ ከተደነገገው በተጨማሪ የሚከተሉትን ማሟላት ይኖርባታል፡፡

2/ One who has served as judge`s assistant and worked as judge in regional courts for at least three years; and whose track record for sincerity, integrity, diligence and competence is ascertained by the Judges recruitment committee of the Council,

3/ One who served as a public prosecutor or legal advisor or Lawyer for three years;

4/ Legal advisor or attorney or lecturer in law in an institution of higher learning or any other area as legal professional for five years; and whose track record for sincerity, integrity, diligence and competence is ascertained by the Judges recruitment committee of the Council,

5/ The candidates shall be willing and show readiness to participate in additional training where necessary,

6/ Notwithstanding the criteria specified under this provision the Council will issue a Directive for the conduct of ratio of work experience and educational background and for the calculation of work experience of candidates who served in various profession and institution.

22. Additional Requirements for Appointment as Judge at Federal High Court

A persons eligible for appointment as Federal High Court judge shall fulfil the following in addition to general requirements specified under Article 20 of this Proclamation.

- ፩/ በፌዴራል መጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት በዳኝነት ወይም በክልል ከፍተኛ ፍርድ ቤት በዳኝነት ቢያንስ ሰባት ዓመት ያገለገለ እና በአገልግሎቱ መልካም ሥነምግባርን፣ ትጋትን፣ ችሎታ፣ ብቃትና ቅንነትን ያሳየ ያረጋገጠ ይህም በዳኞች ምልመላ ኮሚቴ ከተረጋገጠ፤
- ፪/ በዐቃቤ ሕግ ወይም የሕግ አማካሪ ወይም ጠበቃ በመሆን ቢያንስ ሰባት ዓመት ያገለገለ፤
- ፫/ ነገረፈጅ በመሆን ወይም በከፍተኛ ትምህርት ተቋም የሕግ መምህር በመሆን ወይም በሌላ የሕግ አገልግሎት ሥራ ቢያንስ አስራ ሁለት ዓመት ያገለገለ እና በአገልግሎቱ መልካም ሥነ-ምግባርን፣ ትጋትን፣ ችሎታን፣ ብቃት እና ቅንነትን ያሳየች፣ ይህም በምልመላ ኮሚቴ የተረጋገጠ፡፡
- ፬/ በዚህ አንቀጽ በንዑስ አንቀጽ ፩ እና ፪ የተደነገገው ቢኖርም ከተጠቀሰው የአገልግሎት ጊዜ ሶስት አራተኛውን ያገለገለ በሥራው ላይ በቆየበት ጊዜ መልካም ሥነ-ምግባሩ፣ ታታሪነቱ እና የላቀ ሞያዊ ብቃቱ የተመሰከረለት ሰው የጉባዔውን ሁለት ሦስተኛ የድምፅ ድጋፍ ካገኘ በልዩ ሁኔታ ለፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት ዕጩ ዳኛ ሆኖ ሊቀርብ ይችላል፡፡
- ፭/ እጩዎቹ አስፈላጊ ከሆነም ተጨማሪ ሥልጠና ለመውሰድ ፍቃደኛ እና ዝግጁ መሆናቸውን ማረጋገጥ አለባቸው፤
- ፮/ በዚህ አንቀጽ የተገለጹት መመዘኛዎች እንደተጠበቁ ሆነው በተለያዩ ሙያ እና ተቋም ያገለገሉ እጩዎች የስራ ልምድ ስሌት የሚከናወንበትን መመሪያ ጠቅላይ ፍርድ ቤት ያወጣል፡፡

- 1/ One who has served as a Federal First Instance court judge or One who has served as a Regional High Court judge for at least seven years and whose track record for sincerity, integrity, diligence and competence is ascertained by the candidates' recruitment committee of the Council; or
- 2/ One who has served a public prosecutor or attorney or legal consultant as a State High Court judge for at least seven years,
- 3/ one who has served as legal advisor or as lecturer in law in an institution of higher learning or any other legal service for at least twelve years and whose track record for sincerity, integrity, diligence, and competence is ascertained by the candidates' recruitment committee of the Council;
- 4/ Notwithstanding sub-article 'a', 'b' and 'c' of this article, a person who throughout his career has demonstrated sincerity, integrity, dedication, diligence and competence of the highest standard and has served 3/4th of the prescribed period of service for each position could be nominated for appointment to the Federal High court by a two thirds majority vote of the Council.
- 5/ The candidates shall be willing and show readiness to participate in additional training where necessary.
- 6/ The Council shall issue a Directive to calculate the length of service of candidates who served at various profession and institutions.

፳፫. በፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ዳኛ ሆኖ

ለመሾም የሚያበቁ ተጨማሪ ሁኔታዎች

የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ዳኛ ሆኖ ለመሾም ከዚህ በላይ በአንቀጽ ፳፪ ከተደነገገው በተጨማሪ የሚከተሉት ማሟላት ይኖርባቸዋል፡፡

፩/ በፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት በዳኝነት ቢያንስ አስር ዓመት ወይም በክልል ጠቅላይ ፍርድ ቤት በዳኝነት ቢያንስ አስር ዓመት ያገለገለ እና በሥራው ዘመን መልካም ሥነ-ምግባርን ፣ ታታሪነትን ፣ ብቃትን እና ቅንነትን ያሳየ፣ ይህም በዳኞች ምልመላ ኮሚቴ ከተረጋገጠ፣ ወይም

፪/ በዚህ አንቀጽ በንዑስ አንቀጽ ፩ የተደነገገው ቢኖርም በዳኝነት ሙያ ከተጠቀሰው የአገልግሎት ጊዜ ሁለት ሶስተኛውን ያገለገለ በዳኝነት ሥራው ላይ በቆየችበት ጊዜ መልካም ሥነ-ምግባሩ፣ ታታሪነቱ እና የላቀ ሞያዊ ብቃቱ የተመሰከረለት ሰው የጉባዔውን ሁለት ሦስተኛ የድምፅ ድጋፍ ካገኘ በልዩ ሁኔታ ለፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ዳኝነት ዕጩ ሆኖ ሊቀርብ ልትቀርብ ይችላል፡፡

፫/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ ፩ እና ፪ የተደነገገው ቢኖርም በማንኛውም የህግ ሙያ ቢያንስ ፳ ዓመት ያገለገለ በሥራው ላይ በቆየችበት ጊዜ መልካም ሥነ-ምግባሩ፣ ታታሪነቱ እና የላቀ ሞያዊ ብቃቱ የተመሰከረለት ሰው የጉባዔውን ሁለት ሦስተኛ የድምፅ ድጋፍ ካገኘ በልዩ ሁኔታ ለፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ዳኝነት ዕጩ ሆኖ ሊቀርብ ይችላል፡፡

23. Additional Requirements for Appointment as Federal Supreme Court Judge

A persons eligible for appointment as Federal Supreme Court judge shall fulfil the following in addition to general requirements specified under Article 22 of this Proclamation.

1/ One who has served as a Federal High Court judge for at least ten years and who demonstrated dedication, sincerity, integrity and competence is ascertained by the judge’s recruitment committee of the council; or

2/ Notwithstanding Sub-Article 1 of this article, a person who throughout her career has demonstrated sincerity, integrity, dedication, diligence and competence of the highest standard and has served 2/3th of the prescribed period of service for each position could be nominated for appointment to the Federal Supreme court by a two thirds majority vote of the Council.

3/ Notwithstanding Sub-article 1, and 2 of this article, a person who throughout his career has demonstrated sincerity, integrity, dedication, diligence and competence of the highest standard and has served at least 20 years of service in any legal profession could be nominated for appointment to the Federal Supreme court by a two thirds majority vote of the Council.

፳፬. በፌዴራል ከፍተኛ እና መጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤቶች ስለሚሾም ጊዜያዊ ዳኛ

፩/ ከአንቀጽ ፳ እስከ ፳፫ ያለው እንደተጠበቀ ሆኖ መልካም ሥነ-ምግባሩ፣ ታታሪነቱ እና የላቀ ሞያዊ ብቃቱ የተመሰከረለት ሰው ለዳኝነት ስራው የላቀ ሙያዊ ድጋፍ ያደርጋል ተብሎ የሚገመት እና ቢያንስ ፲፭ ዓመት በህግ ሙያ የሥራ ልምድ ያለውን የተወሰነ ጊዜ በዳኝነት የሰራ ሰው ጉባዔው በሁለት ሶስተኛ ድምጽ ከተቀበለው ለተወሰነ ጊዜ በፌዴራል ከፍተኛ ወይም መጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት የሚያገለግል ጊዜያዊ ዳኛ አድርጎ በህዝብ ተወካዮች ምክር ቤት ሊያሾም ይችላል።

፪/ የጊዜአዊ ዳኛ የስራ ዘመን ከ ፫ ዓመት አይበልጥም።

፫/ በዚህ አዋጅ ስለ ፌዴራል ዳኞች የተገለጹት ግዴታዎች ለጊዜያዊ ዳኛም ተግባራዊ ይሆናሉ።

፬/ የጊዜያዊ ዳኛ መብቶች እና ጥቅሞች ጉባዔው በሚያወጣው ደንብ ይወሰናል።

፳፭. የዳኞች የሥራ ዘመን

፩/ በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፴፩ ዳኞች ከሥራ ስለሚሰናበቱት ሁኔታ የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ የማንኛውም የፌዴራል ዳኛ የጡረታ መውጫ ዕድሜ ፷፭ ዓመት ይሆናል። ፳ ዓመት ዕድሜ የሞላ ዳኛ ከፈለገ ጡረታ ሊወጣ ይችላል።

24. Adhoc Judges of Federal High court and First Instance Courts

1/Notwithstanding article 20-23 of this Proclamation, a person who has demonstrated sincerity, integrity, dedication, diligence and professional competence of the highest standard and has served at least 15 years in public office could be nominated as an ad-hoc judge by 2/3rd majority vote of the council and appointed by the House of Peoples' Representative.

2/ The term of service of an ad-hoc judge shall not be more than 3 years.

3/ An ad-hoc judge shall be subjected to all obligations of federal judges which set-forth in this Proclamation.

4/ The rights and benefits of ad-hoc judges shall be determined by the Regulation issued by the council.

25. Tenure of Judges

1/ Without prejudice to provisions under Article 31 of this Proclamation on termination, once appointed judges, enjoy full security of tenure until they reach the mandatory age of retirement, which is set at 65 (sixty-five) years. A judge may retire at 60 years of age if he wishes to do so.

፪/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ ቁጥር ፩ የተጠቀሰው እንደተበቀ ሆኖ ፳፮ ዓመት በመንግስት ሥራ ያገለገለ የፌዴራል ዳኛ በ፶፮ ዓመቱ ሲፈልግ ጡረታ ሊወጣ ይችላል።

፫/ ከአቅም በላይ በሆነ ህመም ምክንያት የዳኝነት ስራውን ማከናወን ያልቻለ እንደሆነ ቢያንስ ሀያ ዓመት በፌዴራል ፍርድ ቤት በዳኝነት ያገለገለ ዳኛ ጡረታ እንዲወጣ ጉባዔው ሊወሰን ይችላል።

፬/ በዚህ ህግ ያልተሸፈኑ ከጡረታ ጋር የተያያዙ ጉዳዮች ላይ አግባብነት ያላቸው የመንግስት ሠራተኞች የሚመለከቱ የጡረታ ሕጎች ተግባራዊ ይሆናሉ።

፳፮. የዳኞች የደረጃ እድገት እና ዝውውር

፩/ አንድ የፌዴራል ፍርድ ቤት ዳኛ ተሹሞ ባለበት ፍርድ ቤት የደረጃ ዕድገት የሚያገኘው በሥራው ላይ ባሳየው ግልጽ-ብቃት ፣ ትጋት ፣ አገልግሎት እና መልካም ሥነ-ምግባር ላይ ብቻ ተመስርቶ በሚቀርብ ምክረ ሀሳብ መሰረት በጉባዔው ሲወሰን ነው። ዝርዝሩ በመመሪያ ይወሰናል።

፪/ ጉባዔው አስፈላጊ ሲሆንና በቂ ምክንያት ሲኖር ዳኛ በፍቃደኝነት ከአንድ የፌዴራል ፍርድ ቤት ደረጃ ወደ ሌላ የፍርድ ቤት ደረጃ በጊዜያዊነት መድቦ ሊያሰራ ይችላል።

2/ Without prejudice to Sub-Article 1 of this provision, a Federal judge who works in public service for 25 years may retire at the age of 55 .

3/ The council may allow a judge who serves 20 years as a judge if he encounters suffers from serious illness which affects his judicial work.

4/ Relevant civil servants’ pension laws shall be applicable for all pension related issues which are not covered by this Proclamation.

26. Promotion and Transfer of Judges

1/ A Federal judge shall be promoted within the same level of court based on demonstrated competence, dedication, diligence and service and upon recommendations submitted to and accepted by the Council.

2/ The council may temporarily assign a Federal Judge on his will from one level of Federal Court to another when necessary and for good cause.

፫/ ዳኛ ከችሎት ወደ ችሎት ወይም ከምድብ ችሎት ወደ ምድብ ችሎት ለማዘዋወር ልዩ ሞያዊ ክህሎትን ፣ ብቃትን ፣ ልምድን እና የዝውውሩን አስፈላጊነት መሰረት በማድረግ ከፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ፕሬዝዳንት ጋር በመመካከር በየደረጃው ባሉ የፌዴራል ፍርድ ቤቶች ፕሬዝዳንቶች አማካኝነት ይሆናል። የቅሬታ አፈታት እና አቀራረብ በሚመለከት ዝርዝሩ የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት በሚያወጣው መመሪያ መሠረት ይወሰናል።

፳፮. የዳኞች ሥልጠና

ዳኞች ቀጣይነት ባለው ሁኔታ ብቃታቸውን ለማሳደግ በሚዘጋጀው ሥልጠና የመሳተፍ ግዴታ አለባቸው።

፳፰. ስለዳኞች ደመወዝ

የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ፕሬዝዳንት፣ ምክትል ፕሬዝዳንትና ሌሎች የፌዴራል ዳኞች ደመወዝ የኑሮ ሁኔታን እና የሀገሪቱን የኢኮኖሚ አቅም መሰረት በማድረግ እንደአግባብነቱ በጉባዔው ሊያሻሽል ይችላል።

፳፱. የዳኞች ጥቅማ ጥቅሞች

፩/ አግባብነት ያላቸው የዳኞችን መብቶች እና ጥቅሞች የሚደነግጉ ሕጎች እንደተጠበቁ ሆነው በስራ ላይ ያለ የፌዴራል ፍርድ ቤት ዳኛ የቪ.አይ. ፒ አገልግሎት ያገኛሉ።

፪/ የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ ፩ እንደተጠበቀ ሆኖ የዳኞች ጥቅማጥቅም ዝርዝር ጉዳይ በሚመለከት ጉባኤው ደንብ ሊያወጣ ይችላል።

3/ Any judge may be transferred from one division to another or from one place to another place by the decision of the respective presidents of Federal courts taking in to account the professional competence and experience of the judge and the necessity of the situation that makes the transfer necessary. Details including complaint handling procedures shall be specified by a Directive to be issued by the Federal Supreme Court.

27. Training of Judges

Judges shall have the duty to undergo in all regular and continuing judicial trainings.

28. Salary of Judges

The salary of the president and vice president of the Federal Supreme Court and all other Federal judges may be determined by the Council take into account the living standard and economical capacity of the country.

29. Benefits of Judges

1/ Without prejudice to relevant laws related to judges' rights and benefits, a judge of Federal courts shall have nd VIP service.

2/ Without prejudice to the detail regarding rights and benefits of judges may be determined by a Regulation issued by the council.

፴. የዳኞች እረፍት እና በጥናትና ምርምር ሥራ

መሳተፍ

፩/ ዳኞች የወሊድ፣አባትነት፣የእክል እና ሌሎች እረፍቶች ይኖራቸዋል። ዝርዝሩ የዳኞች አስተዳደር ጉባኤ በሚያወጣው ደንብ ይወሰናል።

፪/ የዳኝነት ሥራቸውን በማይቃረን መልኩ የፌደራል ዳኞች በሥልጠና እና ምርምር የመሳተፍ መብት አላቸው፤

፫/ ያልተቋረጠ ከአስር ዓመት ያላነሰ ጊዜ ያገለገለ ማንኛውም የፌደራል ዳኛ ጥናት ወይም ምርምር ለማድረግ ጉባኤው በሚያወጣው መስፈርት እስከ ስድስት ወር የሚደርስ ፈቃድ ሊሰጠው ይችላል። ዝርዝሩ የፌደራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት በሚያወጣው ደንብ ይወሰናል።

፴፩. የዳኞች የሥራ ስንብት

፩/ ማንኛውም የፌደራል ፍርድ ቤት ዳኛ በሚከተሉት ምክንያቶች ካልሆነ በስተቀር ከዳኝነት ሥራው አይነሳም።

ሀ. በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፳፭ በተመለከተው የጡረታ መውጫ እድሜ ሲደርስ ወይም ዳኛው ፳ አመት ሞልቶት በጡረታ መሰናበት ሲፈልግ፤

ለ. ከዳኝነት ሥራ ለመልቀቅ ጥያቄ ሲያቀርብ የሁለት ወር ቅድሚያ የጽሁፍ ማስጠንቀቂያ በመስጠት፤

30. Leave of Federal Judges Participation in Research

1/ Federal Judges shall have annual, maternity, paternity, accident and other leaves which shall be determined by a Regulation issued by the council.

2/ Federal judge shall have the right to participate in research and training consistent with their judicial function.

3/ A Federal judge who has completed uninterrupted service of at least 10 years shall have the right to up to 6 months research leave necessary for research undertakings. Details shall be specified in a Directive to be issued by the Federal Supreme Court.

31. Termination of Tenure

1/ The tenure of any Federal court judge shall not be terminated except on the following grounds:

a) When attains a retirement age as indicated under Article 25 of this Proclamation or where he has attained age 60 and wishes to retire;

b) where tenders resignation by giving a three months advance written notice;

ሐ. ጉልህ የሆነ የሥራ ችሎታ ማነስ ሲታይ እና ይህም በጉባዔው ተረጋግጦ ከዳኝነት ሥራ እንዲሰናበት ሲወሰን፤

መ. የዳኝነት ስራውን በአግባቡ ለማከናወን የማይስችል ህመም ሲያጋጥመው፤

ሠ. የሥነ-ምግባር ጥፋት ፈጽሞ ሲገኝ እና ይህም በጉባዔው ሲረጋገጥ እና ከዳኝነት ሥራ እንዲሰናበት ሲወሰን፤

፪/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ ፩ (ሐ) እና (ሠ) በተመለከቱት ሁኔታዎች ዳኛ ከሥራ እንዲሰናበት ጉባዔው የሰጠው ውሳኔ ተፈጻሚ የሚሆነው ለሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት ቀርቦ ሲፀድቅ ነው።

፴፪. ከሰራ ስለተሰናበተ ዳኛ ክልከላዎች

፩/ ስለጠበቆች ፈቃድ አሰጣጥ የሚደነግጉ ሌሎች ሕጎች እንደተጠበቁ ሆነው ከሥራው የተሰናበተ የፌዴራል ዳኛ ሥራው ካቆመበት የመጨረሻ ቀን ጀምሮ ለሁለት ዓመት አስቀድሞ ይሰራበት በነበረው የፌዴራል ፍርድ ቤት ደረጃ በሚገኝ ማናቸውም ችሎት ፊት በጠበቃነት ተከራካሪዎችን ወክሎ መቅረብ አይችልም።

፪/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ ፩ የተገለጸው እንደተጠበቀ ሆኖ ማንኛውም ስራ የለቀቀ የፌዴራል ዳኛ በጥብቅና ስራ በመሰማራቱ ለፌዴራል ዳኞች አግባብነት ባለው ህግ የተፈቀዱ ጥቅማጥቅሞችን ከማግኘት አያግደውም።

c) Serious illness which bars a judge from properly undertake his judicial service;

d) where manifests gross incompetence, and this is ascertained by the Judicial Administration Council and a decision is made to end her tenure;

e) Where committed a breach of discipline and ascertained by the Judicial Administration Council and a decision is made to remove .

2/ A decision made by the Council to remove the judge under Sub-Article 1 (c) and (e) of this article shall be effective where the House of Peoples’ Representatives approves the decisions of the Council.

32. Prohibitions of Termination of Tenure

1/ Without prejudice to other laws regarding licensing of attorneys, a federal judge whose tenure is terminated shall not appear before any bench at federal court level in which he served as a judge representing litigants for a period of two years starting from the last date of termination of office.

2/ Without prejudice to Sub-Article 1 of this article engagement of a former federal judge in attorney service shall not be a cause to lose benefits prescribed under other relevant laws.

፫/ በዲ.ሲ.ፕ.ሊ.ን ጥፋት ምክንያት ከሥራው የተሰናበተ/ች የፌዴራል ዳኛ ከሥራ ስንብት ጋር በተያያዘ ለፌዴራል ዳኞች በሕገ የተፈቀዱ ከጡረታ ውጭ ያሉ ጥቅማጥቅሞችን አያገኝም፡፡

፴፫. የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ፕሬዚዳንት ወይም ምክትል ፕሬዚዳንት ከሥራ ስለመሰናበት

፩/በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፴፩(፩)(ሀ)(ለ)(መ) የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ በአንቀጽ ፴፩(፩)(ሐ)(ሠ) በሚመለከት ለፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ፕሬዚዳንት ወይም ምክትል ፕሬዚዳንት ተግባራዊ የሚሆነው በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፪) መሰረት ነው፡፡

፪/ የፌዴራል ጠቅላይ ፕሬዚዳንት ወይም ምክትል ፕሬዚዳንት ስለቀረበበት ከስራ የሚሰናበቱት ጉዳይ ጉባዔው ታይቶ ውሳኔ ሲያገኝ እና ጥያቄው በጠቅላይ ሚኒስትሩ አማካኝነት ለህዝብ ተወካዮች ቀርቦ ምክርቤቱ ውሳኔውን በአብላጫ ድምጽ ሲያጸድቀው ነው፡፡

ምዕራፍ አራት
የዳኞች መብት

፴፬. ያለመከሰስ መብት

፩/ የፌዴራል ዳኞች በሰጡት ውሳኔ ምክንያት በፍርድ ቤት ክስ ሊቀርብባቸው አይችሉም፡፡

፪/ ማንኛውም የፌዴራል ዳኛ በከባድ ወንጀል ሲፈጽም እጅ ከፈንጅ ካልተያዘ ወይም በዳኞች አስተዳደር ጉባዔ ያለመከሰስ መብቱ ካልተነሳ በስተቀር ልትያዝ ወይም ሊታሰር እና ክስ ሊቀርብበት አይችልም፡፡

3/ A Federal judge whose tenure is terminated on grounds of breach of discipline shall not be entitled to receive benefits payable by law upon termination of tenure of judges.

33. Termination of Tenure of President and vice President of Federal supreme court

1/ Without prejudice to article 31(1) (a)(b)(d) of this proclamation, article 31(1)(c) or (e) shall be applicable to the President or vice President of the Federal Supreme Court pursuant to the following procedures;it shall be applicable on the basis of this article Article Sub (2).

2/ The case concerning the termination of tenure president or vice president shall be decided by the Council and following the request of the Prime minster the House Peoples Representatives shall approve the decision by simple majority vote.

CHAPTER FOUR
Rights of Judges

34. Judicial Immunity

1/ Federal judges may not have civil liability for actions taken in their official capacity.

2/ A Federal judge may not be arrested, detained or prosecuted unless caught grave crime in flagrante delicto his immunity is lifted by the Council.

፫/ ዳኞች ያለመከሰስ መብት የሚነሳበት ስነ-ሥርዓት ጉባዔው በሚያወጣው ደንብ ይወሰናል።

፴፮. የመናገር እና የመጻፍ ነፃነት

የዳኝነትን ነጻነት እና ገለልተኝነት መርሆችን እና በዳኞች የዲስፕሊን ደንብ የሚቃረን እስካልሆነ ድረስ ዳኞች በሕገ መንግሥቱ እና ሌሎች የሕግ ድንጋጌዎች በተረጋገጠው መሠረት የመናገር፣ የመጻፍ፣ ማህበራዊና ሃይማኖታዊ ተሳትፎ፣ የማድረግ፣ መብት አላቸው።

፴፯. የፖለቲካ ፓርቲ አባል ስላለመሆን እና ፖለቲካዊ ተሳትፎ

፩/ በየትኛውም ደረጃ ባለ የፌዴራል ፍርድ ቤት የተሾመ ዳኛ የማናቸውም የፖለቲካ ድርጅት አባል መሆን፣ ወይም የፖለቲካ እንቅስቃሴ አራማጅ ወይም ደጋፊ ወይም በፖለቲካ ፓርቲ ስብሰባዎች ላይ ተሳታፊ መሆን አትችልም።

፪/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ ፩ የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ዳኞች የመምረጥ መብት አላቸው።

፫/ ማንኛውም የፌዴራል ዳኛ የፖለቲካ ፓርቲን ወክሎ ወይም በግል በምርጫ ለመወዳደር የፈለገ እንደሆነ ምርጫው ከሚካሄድበት ቀን አንድ ዓመት ቀደም የዳኝነት ሥራውን መልቀቅ አለበት።

3/ The detail procedure of lifting of judges ‘immunity shall be determined by the Regulation issued by the federal supreme court.

35. Freedom of Expression

Federal Judges shall have the right to speak, write, participate in social and religious affairs, participate in training and research undertakings as provided for and guaranteed under the Constitution and other laws provided this may not be inconsistent with the principles of judicial independence and impartiality.

36. Prohibition against Membership in a Political Party and Political Participation

1/ No Federal judge shall be a member of any political party or advance active political causes publicly or be a supporter of same or participate in political party meetings.

2/ Without prejudice to Provisions under Sub-Article (1) of this Article, judges shall have the right to elect.

3/ A judge who wishes to run for political office may do so provided he resigned judicial post at least one year in advance of the Election.

ምዕራፍ አምስት

ስለዳኝነት ነጻነት፣ ግልጽነት፣ ገለልተኝነት እና ተጠያቂነት

፴፯. የዳኝነት ሥራን በግልጽ ፤ በገለልተኝነት እና በተጠያቂነት መንፈስ ስለማከናወን

፩/ በፍርድ ቤቶች የሚሰጥ ማናቸውም ፍርድ፣ ብይን፣ ውሳኔ እና ትዕዛዝ ከማንኛውም የውስጥም ሆነ የውጭ ተጽዕኖ ነጻ ሆኖ በሕግና ፍሬ ነገር ላይ ብቻ የተመሰረተ መሆን አለበት፡፡

፪/ የፌዴራል ፍርድ ቤቶች የሚያከናውኗቸው የዳኝነት ሥራ ተግባራት ለሕዝብ ግልጽ መሆን አለባቸው፡፡

፫/ በችሎት የሚደረጉ የዳኝነት ክንውኖች ለተከራካሪ ወገኖች ፣ ለሕዝብ እና ለመገናኛ ብዙሃን ክፍት ሆነው ለማስተናገድ የሚችሉ መሆን ይኖርባቸዋል፡፡ ዝርዝሩን የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት በሚያወጣው መመሪያ ይወሰናል፡፡

፬/ ፍርድ ቤቶች ማናቸውንም ተከራካሪ ወገኖች ያለ አድልኦ በኩልነት የማስተናገድና በተለይ በወንጀል ተከሰው በጥበቃ ሥር ሆነው ጉዳያቸው በመታየት ላይ ያሉ ሰዎችን አያያዝ ሁኔታ የመከታተል ኃላፊነት አለባቸው፡፡

፴፰. ስለ ዳኛ ኃላፊነት

፩/ ማንኛውም የፌዴራል ፍርድ ቤት ዳኛ በያዘው ጉዳይ ላይ ግልጽ፣ ነጻና ገለልተኛ ሆኖ የመስራት ግዴታ አለበት፡፡

CHAPTER FIVE

JUDICIAL TRANSPARENCY, IMPARTIALITY AND ACCOUNTABILITY

37. Conducting Judicial Activities with Transparency, Imparity and Accountablilty

1/ Decision, order and ruling of federal court shall solely be based on the facts and the law and shall be free from any internal or external interference.

2/ The judicial activities of Federal courts shall be transparent and public. Unless provided otherwise by law, they shall conduct judicial proceedings in an open court.

3/ Judicial proceedings of any Federal court shall be made in ways that allow access to the public and the media. Details shall be provided by a Directive to be issued by the Federal Supreme Court.

4/ Federal courts shall have the duty to treat all parties with impartiality and equality. They shall in particular follow up the condition of detention of individuals held in custody accused of criminal offences pending trial.

38. Responsibility Of A Judge

1/ Every Federal Judge shall have the duty to be transparent, free and impartial on cases assigned.

፪/ በተለየ ሁኔታ በሕግ ካልተወሰነ በስተቀር ማንኛውም የፌዴራል ዳኛ የዳኝነት ጉዳዮችን በግልጽ ችሎት የማየት ግዴታ አለበት፡፡

፫/ በማንኛውም ደረጃ የሚገኝ የፌዴራል ዳኛ በዳኝነት ሥራው ላይ ጥፋት የፈጸመ እንደሆነ ወይም በሕግ አግባብ መፈጸም ያለበትን ሆን ብሎ ወይም በቸልተኝነት ሳይፈጽም የቀረ እንደሆነ በዳኝነት ሥነ-ምግባር ጥሰት ተጠያቂ ይሆናል፡፡

፬/ አግባብነት ባለው ሕግ ካልተወሰነ ወይም ጉባኤው ካልወሰነ በስተቀር ማንኛውም የፌዴራል ፍርድ ቤት ዳኛ በዳኝነት ሥራው ላይ እያለ በሕግ አውጭው ወይም በአስፈጻሚ አካል ሥራ በጊዜያዊነትም ሆነ በቋሚነት ተመድቦ ሊሰራ አይችልም፡፡

፴፱. በሥነ-ምግባር ጥሰት ክስ ስለማቅረብ

፩/ በዳኝነት ሥራ አካሄድ ላይ ግልጽ የሆነ የዳኝነት ሥነ-ምግባር ጥሰት ተፈጽሟል ብሎ ያመነ ማንኛውም ሰው ወይም ስለ መፈጸሙ ማስረጃ ያለው ለዳኝነት አስተዳደር ጉባኤ አቤቱታ፣ ወይም ጥቆማ ማቅረብ ይችላል፡፡

፪/ በተፈጸመ የዳኝነት ሥነ-ምግባር ጥሰት ምክንያት በዳኛው ላይ የዲስፕሊን ክስ የቀረበ እንደሆነ ክሱ በፍጥነት መታየትና መወሰን ያለበት ሆኖ ዳኛው የሚቀርብበትን ክስ የማወቅና የመከላከል መብት አለው፡፡ ዝርዝሩ በዳኞች ሥነ-ምግባር እና የዲ.ሲ.ፕ.ሲን ሥነ-ሥርዓት ደንብ ይወሰናል፡፡

2/ Unless decided otherwise in accordance with law, every federal judge shall have the duty to hold proceedings of cases assigned in public.

3/ Every Federal judge shall be accountable for breach of judicial code of conduct where he commits an offence on account of his judicial duties as a judge or fails to do what is required to do.

4/ Unless determined by relevant law or decided by the council, any Federal judge shall not assume responsibility or be assigned to work either permanently or temporarily to any function relating to the work of the legislative or executive organ while serving as a judge.

39. Complaint on Judicial Misconduct

1/ Any person who is of the belief that a judge acted in violation of the judicial Code of Conduct or any one with evidence on such violation may submit a petition, complaint or provide information to the Council,

2/ Where, because of the alleged violation the judge is charged for, the proceedings shall be speedy and the judge who is the subject of the proceedings shall have the right to know and defend herself against the charges. Details shall be provided in the Judicial Code of Conduct and Rules of Disciplinary procedure.

፫/ በዳኛ ላይ የዳኝነት ሥነ-ምግባር ጥሰት አቤቱታ ያቀረበ ሰው በጉዳዩ ላይ የተሰጠውን ውሳኔ የማወቅ መብት አለው።

፬/ በሥነ-ምግባር ጥሰት ምክንያት በቀረበ ክስ በዳኛ ላይ የሚወሰድ የዲሲፕሊን እርምጃ በሕገመንግስቱ፣ በዚህ አዋጅና በሥነ ምግባር ደንቡ መሰረት ብቻ መሆን ይኖርበታል።

ምዕራፍ ስድስት

ልዩ ልዩ ድንጋጌዎች

፵. የጉባዔዉ የበጀት አስተዳደር ነፃነት

የጉባዔውንና የጽ/ቤቱን ሥራ በአግባቡ ለማስፈፀም የሚያስችል በጀት በሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት ይመደብለታል።

፵፩. አዲት

የጉባዔዉ የሒሳብ አያያዝና የበጀት አጠቃቀም በፌዴራል ዋና አዲተር በየዓመቱ ይመረመራል።

፵፪. የሰው ሀብት

፩/ ጉባዔው የራሱን ሠራተኞች የመመልመል፣ የመቅጠርና የማስተዳደር ነፃነት አለው።

፪/ ጉባዔው እና የፌዴራል ፍርድ ቤቶች የአስተዳደር ሠራተኞች ምልመላ ፣ ቅጥር ፣ ምደባ ፣ እድገት ፣ ዝውውር ፣ ሥልጠና ፣ የሥልጠና ፣ የጥቅማ ጥቅም ክፍያ እና የጉባኤዉ ሠራተኞች የዲሲፕሊን ጉዳይ የሚወስነው የፌዴራል ፍርድ ቤቶች አዋጅን ለማስፈጸም በሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት የሚወጣው ደንብ ነው።

3/ The person who brought complaints against the judge shall have the right to know the decisions on the case.

4/ Any disciplinary action taken against the judge shall solely be based on the Constitution, this Proclamation and the Judicial Code of Conduct and Disciplinary Rules of Procedure.

CHAPTER SIX

MISCELLANEOUS PROVISIONS

40. Budgetary Allocation

Federal Judicial Administration council shall allocate its budget by the House of peoples` Representatives which shall be sufficient to properly administer the office.

41. Audit

The books of accounts and budget of the council shall be audited annually by the Federal Auditor General.

42. Human Resources

1/ The Council shall have independence to recruit, hire and administer their own non-judicial personnel.

2/The recruitment, hire, placement, promotion, transfer, training, salary increments and benefits and disciplinary matters of administrative personnel of Federal courts shall be governed by a Regulation adopted by the House of Peoples Representatives.

፵፫. ቃለ መሐላ

በማናቸውም ደረጃ የሚሾም ፌዴራል ፍርድ ቤት ዳኛ ሥራውን ከመጀመሩ በፊት በሕገመንግስቱ መሰረት ቃለ መሐላ ይፈፅማል። የቃለ መሐላውም ይዘት የሚከተለው ይሆናል።

"እኔ----- የፌዴራል -----ፍርድ ቤት ዳኛ ሆኖ ስሾም አንዱን ከሌላው ሳላበላልጥ ከማንኛውም ወገንተኝነት ነጻ ሆኖ የኢ.ፌ.ድ.ሪን ሕገ መንግስት እና የኢትዮጵያ ሕጎችን መሠረት በማድረግ ፍትሕን ለማስፈን እና የሕግ የበላይነትን ለማስከበር በፍፁም ነፃነት፣ገለልተኝነት እና ከፍተኛ ትጋት ሀገሬን እና ሕዝቡን ለማገልገል ቃል እገባለሁኝ"።

፵፬ . ደንብ የማውጣት ሥልጣን

፩/ የዳኞች አስተዳደር ጉባኤ ይህን አዋጅ በሥራ ላይ ለማዋል የሚያስችሉ ደንቦችን ያወጣል።

፪/ የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ይህን አዋጅ እና ደንቦችን ለማስፈጸም መመሪያዎችን ሊያወጣ ይችላል።

፵፭. የተሻሩ ሕጎች

፩/ የዳኞች አስተዳደር ጉባኤ ማቋቋሚያ አዋጅ ቁጥር ፮፻፹፬/፪ሺ፪ በዚህ አዋጅ ተሸሯል።

፪/ ይህን አዋጅ የሚቃረን ማንኛውም ሌላ ሕግ፣ ደንብ ወይም ልማዳዊ አሰራር በዚህ አዋጅ በተመለከተ ጉዳዮች ላይ ተፈጻሚነት አይኖረውም።

43. Oath

A federal judge appointed at any level shall before assuming responsibilities take oath in accordance with the constitution.

"I -----as a Federal -----court ----- judge do swear that I will administer justice and protect rule of law with absolute impartiality, independence and diligence only based on the constitution and Ethiopian laws and free from any bias".

44. Power to Issue Regulation

1/ The Judicial Administration Council shall issue the necessary Regulations to give effect to this Proclamation.

2/ The Federal Supreme Court may issue Directives for the implementation of this Proclamation.

45. Repealed laws

1/ The Federal Judicial Administration Council Establishment Proclamation No. 684/2010 is hereby repealed and replaced by this Proclamation.

2/ No other Law or Customary practice which is inconsistent with this Proclamation shall have effect with respect to matters provided for in this Proclamation.

፵፮ የመሸጋገሪያ ድንጋጌ

፩/ ይህ አዋጅ ከመጽደቁ በፊት ተጀምረው የነበሩ በዳኞች ላይ የቀረቡ የዲሲፕሊን ክሶች በዚህ አዋጅ በተቋቋመው ጉባዔ ታይተው ይወሰናሉ፡፡

፪/ የአስተዳደር ሠራተኞች መተዳደሪያ ደንብ እስከሚወጣ ድረስ የሠራተኞች ቅጥር፣ ምደባ፣ ዝውውር፣ እድገትና አስተዳደር የዚህን አዋጅ መርሆዎች ሳይቃረን ቀድሞ ሲሰራበት በነበረው ሕግ መሰረት ይቀጥላል፡፡

፵፯ አዋጁ የሚጸናበት ጊዜ

ይህ አዋጅ በሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት ከጸደቀበት ከጥር ፲፫ ቀን ፪ሺ፲፫ ጀምሮ የጸና ይሆናል፡፡

አዲስ አበባ ግንቦት ፲፪ ቀን ፪ሺ፲፫ ዓ.ም

ሳህለወርቅ ዘውዴ

የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ

ፕሬዚዳንት

46. Transitional Provisions

1/ Pending disciplinary cases brought against judges shall be decided by the Council established by this Proclamation .

2/ Recruitment, placement, promotion and transfer of non-judicial personnel after the coming in to force of this Proclamation shall be governed in accordance with previously applicable law without contravening the principles provided for in this Proclamation until the issuance of the Regulation regarding the administration of non-judicial personnel.

47. Effective Date

This Proclamation shall enter into force up on the date of its approval by the House of Peoples’ Representatives on the 21st day of January 2021.

Done at Addis Ababa, On this 20th Day of May, 2021.

SAHLEWORK ZEWDIE

PRESIDENT OF THE FEDERAL DEMOCRATIC

REPUBLIC OF ETHIOPIA

ፌዴራል ነጋሪት ጋዜጣ

FEDERAL NEGARIT GAZETTE

OF THE FEDERAL DEMOCRATIC REPUBLIC OF ETHIOPIA

ገጽ ሰባተኛ ዓመት ቁጥር ፳፩
አዲስ አበባ መጋቢት ፳፱ ቀን ፪ሺ፲፫

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ
የሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት ጠባቂነት የወጣ

27th Year No 21
ADDIS ABABA 2nd April, 2021

<u>ማውጫ</u>	<u>Content</u>
<p>አዋጅ ቁጥር ፩ሺ፪፻፴፯/፪ሺ፲፫</p> <p>የግልግል ዳኝነት እና የዕርቅ አሰራር ሥርዓት አዋጅ .....ገጽ ፲፫ሺ፶፩</p>	<p>Proclamation No. 1237/2021</p> <p>Arbitration and Conciliation, Working Procedure</p> <p>Proclamation .....Page 13051</p>
<p><u>አዋጅ ቁጥር ፩ሺ፪፻፴፯/፪ሺ፲፫</u></p> <p><u>የግልግል ዳኝነትን እና የዕርቅ አሰራር ሥርዓትን ለመደንገግ የወጣ አዋጅ</u></p> <p>የግልግል ዳኝነትና የዕርቅ አሰራር ሥርዓት መዘርጋቱ የአለመግባባት መፍቻ አማራጮችን በማስፋት ፍትሕ የማግኘት መብትን ለማሟላት አጋዥ በመሆኑና በተለይም የኢንቨስትመንትና ንግድ ነክ አለመግባባቶችን ለመፍታት እና ለዘርፉ እድገት አስተዋፅኦ ያለው በመሆኑ፤</p> <p>የግልግል ዳኝነት እና ዕርቅ የተዋዋይ ወገኖችን ወጪ በመቀነስ፤ ምስጢርን በመጠበቅና ልዩ ሙያ ያላቸው ባለሙያዎች በዳኝነት እንዲሳተፉ በማድረግ እንዲሁም ቀላልና ለተዋዋይ ወገኖች ነፃነት ያለው ሥነ ሥርዓት ለመጠቀም በመፍቀድ የተቀላጠፈ ውሳኔ ለመስጠት የሚያስችል በመሆኑ፤</p> <p>የሀገሪቱን ነባራዊ ሁኔታ ታሳቢ በማድረግ በግልግል ዳኝነት የሚታዩ ጉዳዮችን ለመለየት፤ ሂደቱ የሚመራበትን እና ውሳኔ የሚፈጸምበትን አጠቃላይ ማዕቀፍ መደንገግ አስፈላጊ በመሆኑ፤</p>	<p><u>PROCLAMATION NO.1237/2021</u></p> <p><u>A PROCLAMATION TO PROVIDE FOR ARBITRATION AND CONCILIATION.WORKING PROCEDURE</u></p> <p>WHEREAS, the establishment of Alternative Dispute Resolution and Conciliation helps to complement the right to justice and, in particular, contribute to the resolution of investment and commercial related disputes and to the development of the sector;</p> <p>WHEREAS, arbitration and conciliation help in rendering efficient decision by reducing the cost of the contracting parties, protecting confidentiality, allowing the participation of experts and the use of simple procedure which provides freedom to contracting parties;</p> <p>WHEREAS, it is necessary to provide for a general framework for the identification of arbitrable cases, management of arbitration proceedings and execution of decision by taking into account the objective condition prevailing in the country;</p>

ኢትዮጵያ ተቀብላ ያጸደቀቻቸውን ዓለም አቀፍ ስምምነቶች ተግባራዊ ለማድረግ አጋዥ በመሆኑ፤

ከግልግል ዳኝነትና ክፍያ ጋር በተያያዘ የዳቦሩ ዓለም አቀፍ አሠራሮችንና መርሆችን ታሳቢ በማድረግ በሥራ ላይ ያሉ ሕጎችን ማሻሻል አስፈላጊ በመሆኑ፤

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ሕገ መንግሥት አንቀጽ ፶፭(፩) መሠረት የሚከተለው ታውጇል፡፡

ክፍል አንድ

ጠቅላላ

፩. አጭር ርዕስ

ይህ አዋጅ “የግልግል ዳኝነት እና የፅርቅ አሠራር ሥርዓት አዋጅ ቁጥር ፩ሺ፪፻፴፯/፪ሺ፲፫” ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል፡፡

፪. ትርጓሜ

የቃሉ አገባብ ሌላ ትርጉም የሚያሰጠው ካልሆነ በስተቀር በዚህ አዋጅ ውስጥ፡-

፩/ “የግልግል ዳኝነት ስምምነት” ማለት ከውል ወይም ከውል ውጭ ባለ ሕጋዊ ግንኙነት ሊፈጠር የሚችልን ወይም የተፈጠረን አለመግባባት በሙሉ ወይም በከፊል በግልግል ዳኝነት ለመፍታት የሚፈፀም ስምምነት ነው፤

፪/ “የግልግል ዳኝነት ውሳኔ” ማለት አለመግባባቶችን ለመፍታት በቋሚነት በተደራጀ የግልግል ተቋም ወይም በተዋዋይ ወገኖች ስምምነት በጊዜያዊነት በሚቋቋም የግልግል አካል የሚሰጥ ውሳኔ ነው፤

WHEREAS, the Proclamation helps in implementing international treaties acceded and ratified by Ethiopia;

WHEREAS, it has become necessary to amend the laws in force by taking into account the international practices and principles related to arbitration and conciliation;

NOW THEREFORE, in accordance with Article 55(1) of the Constitution of the Federal Democratic Republic of Ethiopia, it is hereby proclaimed as follows:

SECTION ONE

GENERAL

1. Short Title

This Proclamation may be cited as the “Arbitration and Conciliation Working Procedure Proclamation No. 1237 /2021”.

2. Definition

In this Proclamation, unless the context requires otherwise:

1/ “Arbitration Agreement” is an agreement to be implemented in order to partly or wholly settle future or existing dispute that may arise from contractual or non-contractual legal relationship;

2/ “Arbitral Award” means a decision rendered by a permanent arbitral institution or by an ad hoc arbitral body formed by the agreement of contracting parties;

፫/ “የግልግል ዳኝነት ማዕከል” ማለት በመንግሥት ወይም በግል ባለቤትነት የሚቋቋም ሆኖ የግልግል ዳኝነት አገልግሎት የሚሰጥ ተቋም ነው፤

3/ “Arbitration Center” means a Center to be established by government or under private ownership to provide arbitration service;

፬/ “ፍርድ ቤት” ማለት መደበኛ የዳኝነት ሥልጣን ያለው በሕግ የተቋቋመ አካል ነው፤

4/ “Court” means an organ established by law with regular judicial power;

፭/ “ጉባዔ” ማለት አንድ ዳኛ ወይም ከአንድ በላይ የሆኑ ዳኞች የሚሰየሙበት የግልግል ዳኞች ስብስብ ነው፤

5/ “Tribunal” means a sole arbitrator or a panel of more than one arbitrator;

፮/ “የግልግል ዳኛ” ማለት በተዋዋይ ወገኖች ወይም በሦስተኛ ወገን የሚሰየም ገለልተኛ የሆነ የተፈጥሮ ሰው ነው፤

6/ “Arbitrator” means an impartial natural person to be designated by contracting parties or third party;

፯/ “ንግድ ነክ” ማለት የንግድ ባህሪ ካላቸው ከውል ወይም ከውል ውጭ ባሉ ግንኙነቶች ሁሉ የሚመነጩ ሆነው፤ ዕቃዎችን ወይም አገልግሎቶችን ለማቅረብ ወይም ለመለዋወጥ የሚደረግ የንግድ ግንኙነት፤ ለማከፋፈል የሚደረግ ስምምነት፤ የንግድ ወኪልነትን፤ ኪራይን፤ የግንባታ ሥራን፤ የማማከር ሥራን፤ የምህንድስና ሥራን፤ ለንግድ ጉዳይ የሚደረጉ የፈቃድ ጉዳዮች፤ የኢንቨስትመንት፤ የፋይናንስ ሥራ፤ የባንክ ሥራ፤ ኢንሹራንስ ፣ የማዕድን ሥራዎች፤ በዚህ አዋጅ ከተከለከሉት ውጭ ያሉ የእሽመር እና ሌሎች ንግድ ማህበራት ጉዳዮች፤ በአየር፤ በባህር ወይም በየብስ የሚደረጉ የሰው እና ዕቃ የማንጓዝ ሥራዎች እና የመሳሰሉትን ያካትታል፤

7/ “Commercial Related” includes business relationship for the supply and exchange of goods or services, agreement for distribution, commercial agent, lease, construction, consultancy, engineering, license for commercial purpose, investment, finance, bank, insurance, mining; joint venture and other business organizations that are not prohibited by this Proclamation, transportation of persons and goods by air, sea and land and includes similar businesses arising from contractual or extra-contractual relations of a commercial nature;

፳/ “በውጭ ሀገር የተሰጠ የግልግል ዳኝነት ውሳኔ” ማለት ኢትዮጵያ ባዕደቃቻቸው ዓለም አቀፍ ስምምነቶች መሠረት በውጭ ሀገር እንደተሰጠ የሚቆጠር የግልግል ውሳኔን ወይም በዚህ አዋጅ መሠረት የግልግል ዳኝነቱ መቀመጫ በውሳኔው ውስጥ ከኢትዮጵያ ግዛት ውጭ መሆኑ የተገለፀበት ውሳኔ ነው።

፱/ “ዕርቅ” ማለት ተዋዋይ ወገኖች በሚመርጡት ሶስተኛ ወገን አጋዥነት ከውል ወይም ከውል ውጪ በሚመነጭ ሕጋዊ ውጤት ባለው ጉዳይ ላይ በክርክር ሂደት ወይም ወደፊት ሊፈጠር የሚችልን አለመግባባት ለመፍታት የሚያከናውኑት ሂደት ነው።

፲/ “ሰው” ማለት የተፈጥሮ ሰው ወይም በሕግ የሰውነት መብት የተሰጠው አካል ነው።

፲፩/ ማንኛውም በወንድ ፆታ የተገለጸው ሴትንም ይጨምራል።

፫. የተፈጻሚነት ወሰን

፩/ ኢትዮጵያ የፈረመቻቸው ዓለም አቀፍ ስምምነቶች እንደተጠበቁ ሆነው ይህ አዋጅ ንግድ ነክ በሆኑ ብሔራዊ የግልግል ዳኝነቶች፣ መቀመጫቸውን ኢትዮጵያ ባደረጉ ዓለም አቀፍ የግልግል ዳኝነቶች ላይ እና ብሔራዊ በሆኑ የዕርቅ ሂደቶች ላይ ተፈጻሚነት ይኖረዋል።

፪/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) የተደነገገው ቢኖርም የዚህ አዋጅ አንቀጽ ፳፣ ፱፣ ፳፭፣ ፳፮፣ ፳፯፣ ፶፩፣ ፶፪፣ እና ፶፫ ድንጋጌዎች መቀመጫቸውን ከኢትዮጵያ ውጭ ባደረጉ ዓለም አቀፍ የግልግል ዳኝነቶች ላይ ተፈጻሚነት ይኖራቸዋል።

8/ "Foreign Arbitral Award" means an arbitral award which is deemed to have been rendered in a foreign country in accordance with international treaties acceded and ratified by Ethiopia or a decision in which the seat of arbitration is mentioned to be outside of the Ethiopian territory;

9/ "Conciliation" is a process facilitated by a third party designated by contracting parties in order to resolve existing or future dispute that may arise from contractual or non-contractual legal relationship;

10/ "Person" means a natural person or juridical person;

11/ Any expression in the masculine gender includes the feminine;

3. Scope of Application

1/ Without prejudice to the International Treaty to which Ethiopia is a signatory, this Proclamation shall apply to commercial related national arbitration, international arbitration whose seat is in Ethiopia and national conciliation proceedings.

2/ Notwithstanding the Provision of Sub Article (1) of this Article, the Provisions of Article 8, 9, 25, 26, 27, 51, 52 and 53 of this Proclamation shall apply to International arbitration situated outside of Ethiopia.

፫/ ከተዋዋይ ወገኖች መካከል አንዱ መኖሪያውን ወይም የቢዝነስ መቀመጫውን ኢትዮጵያ ያደረገ ከሆነ እና የግልግል ዳኝነት መቀመጫው ባልተሰየመበት የግልግል ዳኝነት ሂደት ላይ የዚህ አዋጅ አንቀጽ ፲፪፣ ፲፬፣ ፲፮ እና ፲፯ ድንጋጌዎች ተፈፃሚነት ይኖራቸዋል፡፡

፬. ዓለም አቀፍ የግልግል ዳኝነት

፩/ አንድ የግልግል ዳኝነት ከዚህ በታች ከተመለከቱት በአንዱ ሥር የሚወድቅ ከሆነ ዓለም አቀፍ የግልግል ዳኝነት እንደሆነ ይቆጠራል፡-

ሀ) ተዋዋይ ወገኖች የግልግል ስምምነት በሚፈጽሙበት ወቅት ዋነኛ የቢዝነስ ቦታቸው በሁለት በተለያዩ ሀገራት የነበረ ሲሆን፤

ለ) በግልግል ዳኝነት ስምምነቱ የተመረጠ የግልግል ዳኝነቱ ሕጋዊ መቀመጫ ወይም፣ በንግድ ወይም በውል ግንኙነቱ ውስጥ ያሉ ዋነኛ ግዴታዎች የሚፈፀሙባቸው ወይም አለመግባባቱ የተከሰተበትና የተያያዘበት የተዋዋይ ወገኖች ዋነኛ የቢዝነስ ቦታ ውጭ ሀገር ሲገኝ፤

ሐ) ተዋዋይ ወገኖች የግልግል ዳኝነት ስምምነቱ ጉዳይ ከአንድ በላይ በሆኑ ሀገሮች ጋር የተያያዘ መሆኑን በግልፅ ሲስማሙ፡፡

3/ The Provisions of Articles 12, 14, 16, and 17 of this Proclamation shall apply where the principal residence or the principal business place of one of the contracting parties is situated in Ethiopia and where the place of arbitration is not designated.

4. International Arbitration

1/ An arbitration shall be deemed to be International arbitration if it falls under one of the following:

a) Where the principal business place of the contracting parties are in two different countries at the time of the conclusion of the agreement;

b) Where the legal place of the arbitration chosen in accordance with the arbitration agreement or the place of the principal business where the substantial part of the obligations of the commercial or contractual relationship is to be performed or the place of business with which the subject-matter of the dispute is arised and most closely connected is located in a foreign country;

c) Where the parties have expressly agreed that the subject-matter of the arbitration agreement relates to more than one country.

፪/ ለዚህ አንቀጽ አፈፃፀም ሲባል ተዋዋይ ወገኖች ከአንድ በላይ የቢዝነስ ቦታ ያላቸው ሆኖ ሲገኝ ለግልግል ስምምነቱ ቅርብ ያለው የቢዝነስ ቦታ እና ምንም የቢዝነስ ቦታ የሌላቸው ከሆነ የተዋዋይ ወገኖች መደበኛ መኖሪያ ቦታ እንደ ዋና የቢዝነስ ቦታቸው ተደርጎ ይወሰዳል።

፭. የፍርድ ቤት ጣልቃ ገብነት ስለመከላከል

ፍርድ ቤቶች በዚህ አዋጅ ተለይቶ ከተሰጣቸው ሥልጣን በስተቀር፣ በግልግል ዳኝነት በሚታዩ ጉዳዮች ላይ ጣልቃ አይገቡም።

ክፍል ሁለት

የግልግል ዳኝነት ስምምነት

፮. የግልግል ዳኝነት ስምምነት ፎርም

፩/ የግልግል ዳኝነት ስምምነት በጽሁፍ መሆን አለበት።

፪/ የግልግል ዳኝነት በጽሁፍ እንደተደረገ የሚቆጠረው በቃል፣ በድርጊት ወይም በሌላ አኳኋን የተደረገ ቢሆንም ይዘቱ ተመዝግቦ የሰፈረ፣ በሁሉም ተዋዋይ ወገኖች እና ሁለት ምስክሮች ሲፈረምበት ነው።

፫/ በኤሌክትሮኒክ መገናኛ ዘዴ የተደረገ የግልግል ስምምነት መረጃው በተፈለገ ጊዜ ጥቅም ላይ ለማዋል ተደራሽ ሆኖ የሚገኝ ከሆነ የጽሁፍ ፎርም እንዳሟላ ይቆጠራል።

፬/ በኤሌክትሮኒክ መገናኛ ዘዴ የሚደረግ የግልግል ዳኝነት ስምምነት ውል ተቀባዩ ስምምነቱን በገለፀበት ቦታ እንደተፈፀመ ይቆጠራል።

2/ If a party has more than one place of business for the purpose implementing this Article, the place of business shall be that which has the closest to the arbitration agreement and, where there is no place of business, it will be the principal residence of the contracting parties.

5. Prohibition of Intervention by the Court

Court shall not intervene in arbitrable matters except where it is specifically provided for in this Proclamation.

SECTION TWO

ARBITRATION AGREEMENT

6. Forms of Arbitration Agreement

1/ Arbitration agreement shall be in writing.

2/ The arbitration agreement shall be deemed to have been made in writing where its content is recorded, signed by all parties and two witnesses even where it was made orally, by conduct or any other means.

3/ An arbitration agreement concluded by electronics media shall be deemed to have been made in written form where it is accessible for use when the information is needed.

4/ An arbitration agreement entered through electronic media shall be deemed to be concluded at a place where the offeree gives his consent to the agreement.

፮/ ለዚህ አንቀጽ ዓላማ “የኤሌክትሮኒክ ግንኙነት” ማለት ማንኛውም በኢሜይል የሚደረግ የመረጃ ልውውጥ ወይም በኤሌክትሮኒክ፣ በማግኔቲክ፣ በኦፕቲካል ወይም ተመሳሳይ በሆኑ ዘዴዎች ተዋዋይ ወገኖች የሚያደርጉት የመረጃ መላክ፣ መቀበል ወይም ማክማቸት ተግባር ነው፡፡

5/ For the purpose of this Article, ‘Electronic Communication’ means any exchange of information between the contracting parties through email or the act sending, receiving and storing of information through electronic, magnetic, optical or similar means.

፯. ለግልግል ዳኝነት የማይቀርቡ ጉዳዮች

7. Non-Arbitrable Cases

የሚከተሉት ጉዳዮች ለግልግል ዳኝነት አይቀርቡም፡-

The following shall not be submitted for arbitration:

- ፩/ የፍች፣ የጉዲፊቻ፣ የአሳዳሪነት፣ የሞግዚትነት እና የውርስ ጉዳዮች፣
- ፪/ የወንጀል ጉዳዮች፣
- ፫/ የግብር ጉዳዮች፣
- ፬/ መክሰር ላይ የሚሰጥ ውሳኔ፣
- ፭/ የንግድ ማህበራት መፍረስ ላይ የሚሰጥ ውሳኔ፣
- ፮/ የሊዝ ጉዳይን ጨምሮ አጠቃላይ የመሬት ጉዳዮች፣
- ፯/ አስተዳደራዊ ውሎች በልዩ ሁኔታ በሕግ ካልተፈቀደ በስተቀር፣
- ፰/ የንግድ ውድድርና የሸማቾች ጥበቃ፣
- ፱/ በሕግ ለሚመለከታቸው አስተዳደራዊ አካላት በተሰጠ ሥልጣን ሥር የሚሸፈኑ አስተዳደራዊ አለመግባባቶች፣
- ፲/ በግልግል እንዳይታዩ በሕግ የተከለከሉ ሌሎች ጉዳዮች፡፡

- 1/ Divorce, adoption, guardianship, tutorship and succession cases;
- 2/ Criminal cases;
- 3/ Tax cases;
- 4/ Judgment on bankruptcy;
- 5/ Decisions on dissolution of business organizations;
- 6/ All land cases including lease;
- 7/ Administrative contract, except where it is not permitted by law;
- 8/ Trade competition and consumers protection;
- 9/ Administrative disputes falling under the powers given to relevant administrative organs by law;
- 10/ other cases that is not arbitrable under the law.

፮. የግልግል ዳኝነት ስምምነት እና በፍርድ ቤቶች ስለሚቀርብ ክስ

፩/ በአንድ የግልግል ዳኝነት ስምምነት ውስጥ በሚወድቅ አለመግባባት ላይ ለፍርድ ቤት ክስ ሲቀርብ እና ተከላኹ በመጀመሪያ ደረጃ መቃወሚያ የግልግል ዳኝነት ስምምነት ያላቸው በመሆኑ በዚያው አግባብ መታየት እንዳለበት ተቃውሞውን ካቀረበ ፍርድ ቤት ክሱን ውድቅ በማድረግ በግልግል ዳኝነት ስምምነቱ መሠረት ጉዳያቸውን እንዲጨርሱ ሊያሰናብታቸው ይገባል፡፡

፪/ የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) ቢኖርም የግልግል ዳኝነት ስምምነቱ የማይፀና ወይም ተፈፃሚ የማይሆን በሆነ ጊዜ ፍርድ ቤቱ ጉዳዩን ለማየት ይችላል፡፡

፫/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፪) የተጠቀሰው ክስ በፍርድ ቤት በሂደት ላይ መሆኑ ጉባኤው የግልግል ዳኝነቱን ጎን ለጎን ከመጀመር፣ ሂደቱን ከመቀጠል እንዲሁም የግልግል ዳኝነት ውሳኔ ከመስጠት አይከለክልም፡፡

፬/ የግልግል ዳኝነት ስምምነቱን መኖር በመጀመሪያ ደረጃ መቃወሚያ አለመገንሳት የግልግል ዳኝነት ስምምነቱን ቀሪ እንደሆነ ያስቆጥረዋል፡፡

8. Arbitration Agreement and Suits to be Submitted to Court

1/ Where a suit falling under an arbitration agreement is brought before a court and the defendant raises preliminary objection that the parties agreed to resolve their disputes through arbitration agreement, the court shall dismiss the suit and the parties to resolve their dispute in accordance with the arbitration agreement.

2/ Notwithstanding the provision of Sub-Article (1) of this Article, the court shall hear the case where the arbitration agreement is void and becomes ineffective;

3/ The fact that the suit mentioned in Sub-Article (2) of this Article is pending before a court does not prohibit commencement or continuation of the arbitration proceedings parallelly, and not prohibit the arbitral tribunal from rendering an award.

4/ The arbitration agreement shall be deemed null and void if it is not raised under preliminary objection.

፱. የግልግል ዳኝነት ስምምነት እና በፍርድ ቤት የሚሰጡ ጊዜያዊ የመጠበቂያ እርምጃዎች

ተዋዋይ ወገኖች የግልግል ዳኝነት ሂደቱ ከመጀመሩ በፊት ወይም ሂደቱ ከተጀመረ በኋላ የግልግል ዳኝነት ስምምነቱን መሠረት በማድረግ ጊዜያዊ የመጠበቂያ እርምጃ ትዕዛዝ እንዲሰጥ ለፍርድ ቤት ማመልከት ይችላሉ። ይህንን ማድረግ ተዋዋይ ወገኖች የግልግል ዳኝነት ስምምነቱን እንደተቃረኑት፣ ፍርድ ቤቶችም ጣልቃ ገብነት እንደፈፀሙ አይቆጠርም።

፲. በግልግል ዳኝነት ስምምነት ላይ ተፈፃሚ ስለሚሆኑ ሕጎች

፩/ የግልግል ዳኝነቱ ስምምነትና ሂደቱ ተዋዋይ ወገኖች በመረጡት የግልግል ዳኝነት ሕግ መሠረት ይታያል።

፪/ መቀመጫውን በኢትዮጵያ ባደረገ የግልግል ዳኝነት ስምምነት ላይ ተዋዋይ ወገኖች በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) መሠረት ተፈፃሚ የሚሆነውን ሕግ ያልመረጡ እንደሆነ ይህ አዋጅ ተፈፃሚነት ይኖረዋል።

፫/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) የተደነገገው ቢኖርም፣ ስምምነቱን በራሱ ለመፈጸም የማይቻል ሆኖ ሲገኝ ወይም የዚህን አዋጅ አስገዳጅ ድንጋጌዎችን የሚጻረር ሲሆን የተዋዋይ ወገኖች ስምምነት ተፈፃሚነት አይኖረውም።

፬/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፫) መሠረት ተፈፃሚ ሊሆን የማይችል የተዋዋይ ወገኖች ስምምነት ሲያጋጥም ተዋዋይ ወገኖች በሚመርጡት ሌላ የግልግል ሕግ ወይም በዚህ አዋጅ ድንጋጌዎች መሠረት ግልግሉ ይታያል።

9. Arbitration Agreement and Provisional Interim Measure taken by Courts

With respect to matters falling under the arbitration agreement, the contracting parties may request the court interim measures to be taken before the arbitration proceeding is initiated or during the proceedings. This shall not be considered as violation of the arbitration agreement by the contracting parties and as intervention by the court.

10. Laws Applicable to Arbitration Agreement

1/The arbitration agreement and the proceedings shall be governed by the arbitration law chosen by the contracting parties.

2/ This Proclamation shall be applicable to arbitration agreement in which Ethiopia is designated as a seat of the arbitration, where the contracting parties have not chosen the applicable law, as provided in Sub-Article (1) of this Article.

3/ Notwithstanding the Provision of Sub-Article (1) of this Article, the agreement of the contracting parties shall not be applicable where it is impossible to implement the agreement on its own, or where it violates the mandatory provisions of this Proclamation.

4/ Where there is an agreement of the contracting parties that cannot be implemented as provided in Sub-Article (3) of this Article, the arbitration shall be governed by other law chosen by the parties or the Provisions of this Proclamation.

ክፍል ሦስት

ስለ ግልግል ዳኞች ብዛት እና አሰያየም

፲፩. የግልግል ዳኞች ብዛት

፩/ ተዋዋይ ወገኖች የግልግል ዳኞቹን ብዛት በስምምነት መወሰን ይችላሉ፤ ሆኖም የዳኞቹ ብዛት ኅደሎ ቁጥር መሆን አለበት፡፡

፪/ ተዋዋይ ወገኖች የዳኞችን ብዛት በስምምነት መወሰን ያልቻሉ እንደሆነ የግልግል ዳኞች ብዛት ሦስት ይሆናል፡፡

፲፪. የግልግል ዳኞችን ስለመሰየም

፩/ ተዋዋይ ወገኖች በሌላ መንገድ ካልተሰማሙ በስተቀር ማንኛውም ሰው በዜግነቱ ምክንያት የግልግል ዳኛ ከመሆን ሊታገድ አይችልም፡፡

፪/ በዚህ አዋጅ በተለየ ሁኔታ ካልተደነገገ በስተቀር ተዋዋይ ወገኖች የግልግል ዳኞች አሰያየም ሥነ-ሥርዓትን በስምምነት ሊወስኑ፤ የግልግል ዳኝነት ተቋማት ወይም ሶስተኛ ወገን የግልግል ዳኞችን እንዲሰይሙላቸው ሊስማሙ ይችላሉ፡፡

፫/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፪) መሠረት ተዋዋይ ወገኖች ስምምነት ላይ ያልደረሱ እንደሆነ የሚከተሉት ተፈጻሚ ይሆናሉ፡-

- ሀ) አንድ ዳኛ ብቻ ባለበት የግልግል ዳኝነት ሁለቱም ወገኖች በስምምነት ይመርጣሉ፤ ሦስት ዳኞች ያሉበት የግልግል ዳኝነት ላይ እያንዳንዱ ወገን አንድ ዳኛ ይመርጣል፤ ሁለቱ የተመረጡ ዳኞች በሰብሳቢነት የሚሠራውን ሦስተኛ ዳኛ ይመርጣሉ፤

SECTION THREE

NUMBER AND DESIGNATION OF ARBITRATORS

11. Number of Arbitrators

1/ Contracting parties may determine the number of arbitrators by agreement. Provided that the number of judges shall be odd number.

2/ Where contracting parties fail to agree on the number of arbitrators, there shall be three arbitrators.

12. Appointment of Arbitrators

1/ Unless the contracting parties agree otherwise, no person shall be precluded from being designated as an arbitrator on the basis of his citizenship.

2/ Unless provided otherwise in this Proclamation, contracting parties shall be free to agree on the procedure of appointment of arbitrators, appointment of arbitration by arbitration centers or by third party.

3/ Where the contracting parties fail to agree in accordance with Sub-Article (2) of this Article, the following shall apply:

- a) Where the arbitral tribunal has one arbitrator, both parties shall mutually agree on the appointment; in the case of three arbitrators, each contracting party shall appoint one co-arbitrator; and the appointed co-arbitrators shall appoint the third arbitrator who serves as the presiding arbitrator;

ለ) በዚህ ንዑስ አንቀጽ ፊደል ተራ (ሀ) የተደነገገው ቢኖርም፣ አንደኛው ወገን ዳኛ እንዲመርጥ በሌላኛው ወገን ማስታወቂያ በተሰጠው በ፴ ቀናት ውስጥ ዳኛ መምረጥ ካልቻለ ወይም ሁለቱም ዳኞች ከተመረጡ በ፴ ቀናት ውስጥ የሦስተኛ ዳኛ ምርጫ ላይ መስማማት ካልቻሉ ወይም አንድ ዳኛ ብቻ ባለበት የግልግል ዳኝነት ሁለቱም ወገኖች መስማማት ያልቻሉ እንደሆነ በአንደኛው ወገን ጠያቂነት የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት ዳኛውን ይሰይማል፡፡

፴/ የግልግል ዳኝነት ሂደቱን የጀመረ ወገን ሌላኛው ወገን የግልግል ዳኛውን በመምረጥ ሂደቱ እንዲሳተፍ ወይም በራሱ ወገን የሚመርጠውን ዳኛ መርጦ እንዲያሳውቅ በአግባቡ ማስታወቂያ ተሰጥቶት በ፴ ቀናት ውስጥ ምላሽ ካልሰጠ ወይም የግልግል ዳኝነት ስምምነት መኖሩን የካደ እንደሆነ ጠያቂው አካል የግልግል ዳኝነት ስምምነቱን በራሱ ጊዜ የመሰረዘ እና ክስን ለፍርድ ቤት የማቅረብ መብት ይኖረዋል፡፡

፳/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፫) ፊደል ተራ (ለ) መሠረት ፍርድ ቤቱ የግልግል ዳኛ በሚመርጥበት ጊዜ በግልግል ስምምነቱ የተጠቀሱ መስፈርቶችን፣ የዳኛውን ገለልተኛነት ነፃነት እንዲሁም ከአለመግባባቱ ጋር በተያያዘ ያለውን ሙያዊ ብቃት ከግምት ማስገባት አለበት፡፡

b) Notwithstanding paragraph (a) of Sub-Article 3 of this Article, where one of the contracting parties fail to appoint the co-arbitrator within 30 days from the date of receipt of the notice by the other party, or where the two arbitrators fail to agree on the appointment of the third arbitrator within 30 days from the date of their appointment or where the contracting parties fail to agree, in the case of a sole arbitrator, the First Instance Court shall appoint such arbitrator upon the request of one of the parties.

4/ Where the contracting party who has initiated the arbitration has notified the other party to participate in the appointment of arbitrator or properly notified to designate a co-arbitrator from his side and if he fail to reply within 30 days or deny the existence of an arbitration agreement, the requesting party shall have the right to cancel the agreement in his own time and submit his suit to the court.

5/ When the court appoints an arbitrator in accordance with paragraph (b) of Sub-Article (3) of this Article, it shall take into account the criteria stated in the arbitration agreement and the impartiality and independence of the arbitrator as well as his professional competence in relation to the dispute.

፮/ የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) እንደተጠበቀ ሆኖ፣ ጉዳዩ ዓለም አቀፍ የግልግል ጉዳይ ሆኖ የሚታየው በአንድ ዳኛ ብቻ በሚሆንበት ጊዜ ከላይ ከተገለፁት በተጨማሪ የግልግል ዳኛው ዜግነት ከተዋዋይ ወገኖች የተለየ ስለመሆኑ ከግምት ውስጥ መግባት አለበት፡፡

፯/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፫) ፊደል ተራ (ለ) መሠረት በፍርድ ቤት የሚሰጠው ውሳኔ ይግባኝ አይቀርብበትም፡፡

፲፫. የግልግል ዳኞች መብትና ግዴታ

፩/ ማንኛውም ሰው ዳኛ እንዲሆን ጥያቄ ሲቀርብለት የጥቅም ግጭት፣ ገለልተኛነቱን እና ነፃነቱን ሊያውክ የሚችል ወይም ምክንያታዊ ጥርጣሬ ሊያሳድር በሚችል ደረጃ የቤተሰብ፣ የብድር፣ የንግድ ወይም የንብረት ባለቤትነት ግንኙነት ከተዋዋይ ወገኖች ጋር ካለው ወይም ካጋጠመው ወዲያውኑ ማሳወቅ አለበት፡፡

፪/ የግልግል ዳኛ ለሥራው መሰየሙን የተቀበለ እንደሆነ መስማማቱን በጽሁፍ ማሳወቅ አለበት፡፡

፫/ የግልግል ዳኛ የአገልግሎት ክፍያ የማግኘት እና ላወጣው ወጪ የመካሰ መብት አለው፡፡

፬/ የግልግል ዳኛ ሥራውን በቅልጥፍና መስራትና የግልግል ሂደቱ ያለአግባብ እንዳይራዘም ወቅቱን ጠብቆ እርምጃ መውሰድ አለበት፡፡

6/ Without prejudice to Sub-Article (1) of this Article, where the hearing is an International arbitration hearing conducted by a sole arbitrator, it shall be taken into account that the citizenship of the arbitrator is different from either party.

7/ No appeal shall lie from the decision of a court rendered in accordance with paragraph (b) of Sub-Article (3) of this Article.

13. Rights and Obligations of an Arbitrator

1/ When a person is requested for a position of arbitrator, he shall promptly notify any conflict of interest which interferes with, or casts reasonable doubt on, his impartiality and independence or if he has or discovers any family, loan, business or property ownership relationship with either of the contracting parties.

2/ Where an arbitrator accepts his designation, he shall notify his agreement in writing.

3/ An arbitrator shall have a right to receive fee for his service and to be reimbursed for his expenses.

4/ An arbitrator shall perform his function efficiently and take prompt action to prevent unnecessary delay of the arbitration proceeding.

፭/ ለግልግል በቀረበው ጉዳይ ላይ ጠበቃ፣ አማካሪ፣ አስማሚ ወይም በፍርድ ቤት ዳኛ በመሆን ከዚህ በፊት የተሳተፈ ሰው በዛው ጉዳይ ላይ የግልግል ዳኛ ሆኖ ማገልገል አይችልም፡፡

5/ A person who has previously participated as an attorney, advisor, conciliator or judge of a court shall not serve as an arbitrator in the same case.

፮/ በግልግል ዳኝነት ሂደቱ አግባብ ሆኖ ካልተገኘ በስተቀር የግልግል ዳኛ ተዋዋይ ወገኖችን በተናጠል ማግኘት አይችልም፡፡

6/ An arbitrator shall not, unless it is found appropriate in the arbitration proceedings, meet with a contracting party separately.

፯/ የግልግል ዳኞች ከተዋዋይ ወገኞች ማንኛውንም ዓይነት ስጦታ መቀበል አይችሉም፡፡

7/ Arbitrators shall not accept any kind of gift from the contracting parties.

፲፬. የግልግል ዳኞችን ስለመቃወም

14. Objection to Arbitrators

፩/ የአንድን ዳኛ መመረጥ መቃወም የሚቻለው ገለልተኛነቱን እና ነፃነቱን ወይም በግልግል ስምምነቱ ላይ የተቀመጡ መስፈርቶችን የማያሟላ መሆኑን አሳማኝ ጥርጣሬ ውስጥ የሚከቱ ሁኔታዎች ሲፈጠሩ ብቻ ነው፡፡

1/ An objection against the appointment of an arbitrator may be made only if there are circumstances which create justifiable doubts as to his impartiality and independence, or fulfillment of the criteria stated in the arbitration agreement.

፪/ አንድ ወገን ራሱ በመረጠው ዳኛ ወይም በምርጫው ሂደት በተሳተፈበት ዳኛ ላይ ተቃውሞ ማቅረብ የሚችለው ዳኛው ከተመረጠ በኋላ በሚያውቀው ምክንያት ብቻ ነው፡፡

2/ A party may only challenge the arbitrator appointed by him or in whose appointment he has participated for reasons known to him after the appointment of the arbitrator.

፲፭. የተቃውሞ ሥነ-ሥርዓት

15. Procedures of Objection

፩/ ተዋዋይ ወገኖች በግልግል ዳኞች ላይ ተቃውሞ ስለሚቀርብበት ሥነ-ሥርዓት ስምምነት ማድረግ ይችላሉ፡፡

1/ Contracting parties may agree on the procedures of objection against the appointment of arbitrators.

፪/ በተዋዋይ ወገኖች የተደረገ ስምምነት የሌለ እንደሆነ፣ ውሳኔ ከመሰጠቱ በፊት በግልግል ዳኛ ላይ ተቃውሞ የማቅረብ ፍላጎት ያለው ወገን የግልግል ዳኛው ከተሰየመበት ወይም ለተቃውሞ ምክንያት የሆነውን ጉዳይ ካወቀበት ጊዜ አንስቶ በሚቆጠሩ ፲፭ ቀናት ውስጥ ለመቃወም ምክንያት የሆነውን ጉዳይ በጽሁፍ በመግለጽ ለጉባዔው ማቅረብ ይኖርበታል።

፫/ ተቃውሞ የቀረበበት ዳኛ በራሱ ፈቃድ ካልተነሳ ወይም ሌላኛው ወገን በተቃውሞው ካልተስማማ ጉባዔው በቀረበው ተቃውሞ ላይ ይወስናል።

፬/ ያቀረበው ተቃውሞ ውድቅ የተደረገበት ሰው ውጤቱ በተነገረው በ፱ ቀናት ውስጥ ለመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት ቅሬታውን ማመልከት ይችላል፤ ፍርድ ቤቱ የሚሰጠው ውሳኔ ይግባኝ አይቀርብበትም።

፭/ ፍርድ ቤት በተቃውሞው ላይ ውሳኔ እስከሚሰጥ ድረስ የግልግል ዳኝነት ሂደቱ ታግዶ እንዲቆይ ትዕዛዝ ሊሰጥ ይችላል፤ ፍርድ ቤቱ ጉዳዩን ካገደበት እለት ጀምሮ ቢበዛ በ፮ ተከታታይ ቀናት ውስጥ በተቃውሞ ላይ ውሳኔ መስጠት አለበት።

፲፮. ሥራን በአግባቡ ማከናወን አለመቻል

፩/ አንድ የግልግል ዳኛ በአገገ ወይም በሁኔታዎች ምክንያት ሥራውን በአግባቡ ማከናወን ካልቻለ ወይም ያለ በቂ ምክንያት ካዘገየ እና ተዋዋይ ወገኖች ከተስማሙ ከኃላፊነቱ ይነሳል፤ ተዋዋይ ወገኖች ይህንን ስምምነታቸውን ለጉባዔው በጽሁፍ ማሳወቅ ይኖርባቸዋል።

2/ In the absence of agreement between the parties, a party, who intends to raise objection against an arbitrator before a decision is made, shall submit the reasons of objection in writing to the arbitral tribunal within 15 days as of the designation of the arbitrator or the date he becomes aware of the causes of the objection.

3/ Unless the arbitrator against whom the objection is raised resigns willingly or the other party agrees to the objection, the tribunal shall render decision on the objection.

4/ A person whose objection is rejected may submit his grievance to the First Instance Court within 30 days from the date such decision is communicated to him. No appeal shall lie from the decision of the court.

5/ The court may order the suspension of the arbitration proceeding until it renders its decision on the objection. The court shall render decision within 60 consecutive days from the date of suspension of the proceedings.

16. Failure to Properly Discharge Functions

1/ An arbitrator shall, if the contracting parties agree, be removed from his position where he is unable to properly discharge his functions on legal grounds or causes delay in performance without good cause. The contracting parties shall notify their agreement to the tribunal in writing.

፪/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) መሠረት ጉባዔው ርምጃ ካልወሰደ ወይም የግልግል ዳኛው በራሱ ፈቃድ ካልተነሳ ወይም ተዋዋይ ወገኖች ስምምነት ላይ ካልደረሱ ለመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት ማመልከት ይችላሉ፤ ፍርድ ቤቱ የሚሰጠው ውሳኔ ይግባኝ አይቀርብበትም፡፡

፫/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) እና (፪) መሠረት አንድ የግልግል ዳኛ ራሱን ከዳኝነት ማንሳቱ ወይም እንዲነሳ ተዋዋይ ወገኖች መስማማታቸው ዳኛው በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) የተቀመጡ ሁኔታዎችን እንደተቀበለ አያስቆጥረውም፡፡

፲፮. ተተኪ ዳኛ ስለመሰየም

፩/ አንድ የግልግል ዳኛ በማንኛውም ምክንያት ከጉባዔ እንዲነሳ በመወሰኑ ወይም ራሱ ሥራውን በማቋረጡ ከኃላፊነቱ ሲሰናበት በምትኩ ሌላ ዳኛ ይሰየማል፡፡

፪/ ተዋዋይ ወገኖች ተተኪ ዳኛ ስለሚሰየምበት ሁኔታ አዲስ ስምምነት ካላደረጉ በስተቀር፣ ተተኪ የግልግል ዳኛ የሚሰየመው የተቀየረው የግልግል ዳኛ በተሰየመበት ሥርዓት ይሆናል፡፡

፫/ በተነሱት የግልግል ዳኞች የታየው የግልግል ሂደት ካቆመበት እንዲቀጥል ወይም እንደ አዲስ ሂደቱ እንዲጀምር ተዋዋይ ወገኖች ሊስማሙ ይችላሉ፤ መስማማት ካልቻሉ ለመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት ሊያመለክቱ ይችላሉ፡፡

2/ The contracting parties may apply to the First Instance Court where the tribunal fails to take measures pursuant to Sub-Article (1) of this Article or the arbitrator does not resign willingly from his position or the contracting parties have not reached an agreement. No appeal shall lie from the decision rendered by the court.

3/ The resignation of an arbitrator from his position or the removal of an arbitrator by agreement of the contracting parties in accordance with Sub-Articles (1) and (2) of this Article shall not be deemed as arbitrator's acceptance of the conditions stated in Sub-Article (1) of this Article.

17. Appointment of Substitute Arbitrator

1/ A substitute arbitrator shall be appointed where an arbitrator is removed or resigns from his position as an arbitrator for any reason.

2/ Unless the contracting parties agree on new terms of appointment, a substitute arbitrator shall be appointed in accordance with the same procedure that was applicable to the appointment of the replaced arbitrator.

3/ The contracting parties may agree to continue with the arbitration proceeding conducted by the replaced arbitrators from where it stopped or start a new proceeding. Where no agreement has been reached, they may apply to First Instance Court.

፲፰. የግልግል ዳኝነት ማዕከላት

፩/ የግልግል ዳኝነት ማዕከል በመንግሥት ወይም በግል ሊቋቋም ይችላል።

፪/ የፌዴራል ጠቅላይ ዐቃቤ ሕግ የግልግል ዳኝነት ማዕከላትን ይቆጣጠራል፣ ፈቃድ ይሰጣል፣ ያድሳል፣ የሚቋቋሙበትን መስፈርቶች ያወጣል፣ ዝርዝሩ የሚኒስትሮች ምክር ቤት በሚያወጣው ደንብ ይወሰናል።

፫/ ይህ አዋጅ በሥራ ላይ ያሉ የግልግል ዳኝነት ተቋማት እንዳይቀጥሉ አይከለክልም።

፲፱. ጉባዔው ሥልጣኑን በራሱ መወሰን ስለመቻሉ

፩/ በተዋዋይ ወገኖች መካከል የፀና የግልግል ዳኝነት ስምምነት መኖር አለመኖርን ጨምሮ ጉዳዩን የማየት ሥልጣን አለኝ ወይም የሰኝም በሚለው ላይ ጉባዔው የመወሰን ሥልጣን አለው፣ ለዚህ ዓላማ ሲባል በአንድ ዋና ውል ውስጥ የተካተተ የግልግል ዳኝነት አንቀጽ ከዋናው ውል እንደተለየ እና ራሱን እንደቻለ ውል ይቆጠራል፣ የዋናው ውል ፈራሽ እና ዋጋ የሌለው መሆን የግልግል ዳኝነት አንቀጹን ዋጋ እንዲያጣ እና ፈራሽ እንዲሆን አያደርገውም።

፪/ በጉባዔው የሥረ ነገር ሥልጣን ላይ የሚነሳ ተቃውሞ ጉባዔው በፍሬ ነገር ላይ የሚያደርገውን ክርክር ከመስማቱ በፊት በመጀመሪያ ደረጃ ተቃውሞ መቅረብ አለበት፣ ተዋዋይ ወገኑ የግልግል ዳኛ በመምረጡ ወይም በሂደቱ በመሳተፉ ይህንን ተቃውሞ ከማቅረብ አይከለክልም።

18. Arbitration Centers

1/ An arbitration center may be established by government or private person.

2/ Federal Attorney General shall supervise arbitration centers, issue and renew license and provided for criteria for the establishment of the same. The details shall be determined by Regulation to be issued by the Council of Ministers.

3/ This Proclamation shall not prohibit existing arbitration centers from being operational.

19. Power of Arbitration Tribunal To Determine On its Jurisdiction

1/ The tribunal shall have the power to determine the existence or non existence of a valid arbitration agreement between the contracting parties including as to whether it has jurisdiction to hear the case or not. For this purpose, arbitration clause which is included in an agreement shall be deemed to be a separate and independent agreement. The fact that the principal agreement becomes null and void shall not make the arbitration clause null and void.

2/ An objection raised against the material jurisdiction of the tribunal shall be submitted before a hearing on point of substance as a preliminary objection. The appointment of an arbitrator by a contracting party or his participation in the process shall not prohibit him from raising the objection.

፫/ በጉባዔው በመታየት ላይ ያለው ጉዳይ ከግልግል ጉባዔው ሥልጣን በላይ ነው የሚል ተቃውሞ መቅረብ የሚገባው ከሥልጣን በላይ ነው የተባለው ጉዳይ መኖሩ እንደታወቀ መሆን አለበት፡፡

፬/ ጉባዔው ዘግይቶ የቀረበን የዳኝነት ሥረ ነገር ሥልጣን ወይም የዳኝነት ሥረ ነገር ሥልጣን ወሰን የሚመለከት ተቃውሞ መቅረብ ያልቻለበት ምክንያት በቂ መሆኑን የተረዳው እንደሆነ ሊቀበለው ይችላል፡፡

፭/ ጉባዔው በሥልጣኑ ላይ በሰጠው ውሳኔ ላይ ተቃውሞ የሚቀርበው ውሳኔው በተሰጠ በ፩ ወር ጊዜ ውስጥ ለመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት ይሆናል፡፡

፮/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፭) መሠረት ተቃውሞ መቅረቡ ጉባዔው በሂደት ላይ ያለውን የግልግል ዳኝነት ከመቀጠል እና ውሳኔ ከመስጠት አያግደውም፡፡

3/ An objection that the case is beyond the material jurisdiction of a tribunal shall be submitted as soon as the existence of such condition is discovered.

4/ The Tribunal may accept a late submission of an objection with regard to the material jurisdiction or the scope of its jurisdiction if it believes that there is sufficient justification for the delay.

5/ An objection against the decision of the tribunal on its jurisdiction shall be submitted to First Instance Court within one month from the date of rendering of such decision.

6/ The submission of objection in accordance with Sub-Article (5) of this Article shall not prevent the tribunal from continuing with the arbitration proceedings and rendering an award.

ክፍል አራት

ስለ ጊዜያዊ መጠበቂያ እርምጃዎች

፳. ጉባዔው ጊዜያዊ የመጠበቂያ እርምጃዎች ለማዘዝ ያለው ሥልጣን

፩/ ተዋዋይ ወገኖች በሌላ ሁኔታ ካልተስማሙ በስተቀር ተዋዋይ ወገን በሚያቀርበው ጥያቄ መሠረት በግልግል ዳኝነት የቀረበውን ጉዳይ የሚመለከቱ ጊዜያዊ የመጠበቂያ እርምጃዎች መውሰድ ተገቢ ሆኖ ሲያገኘው ጉባዔው ጊዜያዊ የመጠበቂያ እርምጃዎች ትዕዛዝ ሊሰጥ ይችላል፡፡

SECTION FOUR

INTERIM MEASURES

20. Power of the Arbitral Tribunal to Issue Order Interim Measures

1/ Unless the contracting parties agree otherwise, the tribunal may issue an order interim measure upon request made by one of the contracting parties, where it deems it necessary to take interim measures relating to the subject matter of the dispute under arbitration proceedings.

፪/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) መሠረት የሚሰጥ ጊዜያዊ የመጠበቂያ እርምጃዎች ትዕዛዝ የሚከተሉትን ያካትታል፦

ሀ) አስፈላጊ የሆኑ ማስረጃዎችን ለመጠበቅ፤

ለ) የክርክሩ አካል የሆኑ ዕቃዎች በተገቢ ሁኔታ እንዲጠበቁ ለማድረግ፤ በሦስተኛ ወገን ዘንድ እንዲቀመጡ ወይም የሚበላሹ ዕቃዎች እንዲሸጡ ለማድረግ፤

ሐ) የግልግል ውሳኔ ሊያርፍባቸው የሚችሉ ሐብቶች እና ፈንዶች እንዲጠበቁ ለማድረግ፤

መ) ለግልግሉ ምክንያት የሆነው አለመግባባት እስኪወሰን ድረስ የነበረው ሁኔታ እንዲቀጥል ወይም ወደ ነበረበት እንዲመለስ ለማድረግ፡፡

፫/ የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) ቢኖርም ጉባዔው በራሱ ተነሳሽነት የግልግል ዳኝነቱ ሂደትን ለማደናቀፍ የሚችል ወይም ጉዳት ለማድረስ የተቃረበ ጉዳይን እንዲቆም ለማድረግ ትዕዛዝ ሊሰጥ ይችላል፡፡

፳፩. ጊዜያዊ የመጠበቂያ እርምጃ ትዕዛዝ ለመስጠት ከግምት የሚገቡ ሁኔታዎች እና ስለመያዣ

፩/ ጉባዔው ጊዜያዊ የመጠበቂያ እርምጃ ትዕዛዝ ለመስጠት ትዕዛዙ ባይሰጥ የማይካስ ጉዳት የሚደርስ ስለመሆኑ እና ትዕዛዙ የሚሰጥበት አካል ላይ የሚያደርሰው ተፅዕኖ ተመዛዛኝነትን ከግምት ማስገባት ይኖርበታል፡፡

2/ The order of interim measures rendered in accordance with Sub-Article (1) of this Article shall include the following:

- a) To preserve relevant evidence;
- b) To properly preserve or maintain goods that are part of the dispute; to preserve under the custody of third party or to sell perishable goods;
- c) To preserve assets and funds against which an arbitration decision may be given;
- d) To allow the continuation of the existing conditions or to restore the status quo pending resolution of the dispute.

3/ Notwithstanding the provision of Sub-Article (1) of this Article, the tribunal may, on its own initiative, issue order of injunction to stop anything that may create an obstacle to the arbitration proceeding or bring about imminent damage.

21. Conditions for Issuing an Order Interim Measures and Security

1/ The tribunal shall, in order to issue an order of provisional interim measure, consider that irreparable damage is likely to happen if an order is not issued or the impact it may have on the person against whom the order is issued.

፪/ ጉባዔው ትዕዛዙን በሚሠጥበት ጊዜ ለሌላኛው ወገን የመሰማት እድል መስጠት አለበት፡፡

፫/ ጊዜያዊ የመጠበቂያ እርምጃ ትዕዛዝ እንዲሰጥ ጥያቄ ያቀረበው ተከራካሪ ወገን ትዕዛዙ ሊያስከትል የሚችለውን ኪሳራ የሚመጥን ዋስትና እንዲያቀርብ ጉባዔው ሊጠይቅ ይችላል፡፡

፬/ የተሰጠው ጊዜያዊ የመጠበቂያ እርምጃ ትዕዛዝ በወቅቱ በነበረው ሁኔታ ሊሰጥ አይገባውም ነበር ተብሎ ከታመነ ጉባዔው ትዕዛዝ እንዲሰጥለት ያቀረበውን ወገን ከጊዜያዊ ትዕዛዙ ጋር በተያያዘ ለደረሰ ጉዳት ካሳ እንዲከፍል በተጨማሪነት ሊያዝ ይችላል፡፡

፳፪. የቅድመ ጥንቃቄ ትዕዛዝ እንዲሰጥ ስለመጠየቅ

፩/ ተዋዋይ ወገኖች በሌላ ሁኔታ ካልተስማሙ በስተቀር፣ ጊዜያዊ የመጠበቂያ እርምጃዎች ትዕዛዝ እንዲሰጡለት ጥያቄ ያቀረበ ተዋዋይ ወገን ሌላኛውን ወገን ሳያሳውቅ በተጓዳኝ የመጠበቂያ እርምጃዎችን ተግባራዊነት እንዳያደናቅፍ የቅድመ ጥንቃቄ ትዕዛዝ እንዲሰጥለት ጉባዔውን ሊጠይቅ ይችላል፡፡

፪/ ጉባዔው ለሌላኛው ወገን ማሳወቁ ትዕዛዙ እንዳይፈፀም ያደርጋል ብሎ በበቂ ሁኔታ ሲያምን ሌላኛውን ወገን ሳያሳውቅ የቅድመ ጥንቃቄ ትዕዛዙን ሊሰጥ ይችላል፡፡

2/ The tribunal shall provide the other party an opportunity to be heard while rendering its decision.

3/ The contracting party who has requested the tribunal for an order of provisional interim measure may be required by the tribunal to provide sufficient security to cover the damage that may be caused by the order.

4/ The contracting party who has requested for an order of provisional interim measure may be liable for compensation in relation to damage caused by the interim measure if it is believed that the measure should not have been granted under the circumstance then prevailing.

22. Request for an Order of Precautionary Measure

1/ Unless the parties agree otherwise, a party who requested for an order interim measure without notifying the other contracting party may concurrently request the tribunal for an order of precautionary measure to be taken to prevent the latter from obstructing the implementation of the interim measure requested.

2/ The tribunal may issue the order precautionary measure without notifying the other party if it believes with sufficient cause that such notification would hinder the implementation of the interim measure.

፫/ የቅድመ ጥንቃቄ ትዕዛዙ የተሰጠበት ሌላኛው ወገን ስለጉዳዩ አስተያየቱን እንዲያቀርብ ጉባኤው እድል ይሰጠዋል፡፡

፬/ የቅድመ ጥንቃቄ ትዕዛዝ የሚቆየው ትዕዛዙ ከተሰጠበት እለት አንስቶ ለተከታታይ ፴ ቀናት ብቻ ይሆናል፤ በዚህ አንቀፅ ንዑስ አንቀፅ (፪) መሠረት ጉባኤው የሰጠውን የቅድመ ጥንቃቄ ትዕዛዝ ሌላኛውን ወገን ከሠማ በኋላ ትዕዛዙን ሊያሻሽል፣ ሊያፀና ወይም ሊሸር ይችላል፡፡

፭/ ጉባኤው የቅድመ ጥንቃቄ ትዕዛዝ እንዲሰጥለት የጠየቀ ወገን ትዕዛዙ በመሰጠቱ ለሚደርስ ጉዳት ማስያዣ እንዲያሲዝ ሊያደርግ ይችላል፡፡

፮/ የቅድመ ጥንቃቄ ትዕዛዝ ወይም ጊዜያዊ የመጠበቂያ እርምጃ ትዕዛዝ መሰጠቱ አግባብ እንዳልነበረ በተረጋገጠ ጊዜ ትዕዛዙ በመሰጠቱ የደረሰ ጉዳት ካለ ትዕዛዙ እንዲሰጥለት ያመለከተ ወገን ኃላፊ ይሆናል፡፡

፳፫. ጊዜያዊ የመጠበቂያ እርምጃ ትዕዛዞችን ስለማሻሻል፣ ለጊዜው ስለማገድ እና መሰረዝ

ጉባኤው በተዋዋይ ወገኖች ጥያቄ ወይም በልዩ ሁኔታ ተገቢ ሆኖ ሲያገኘው ለተዋዋይ ወገኖች በማሳወቅ በራሱ ተነሳሽነት የሰጠውን ትዕዛዝ ለጊዜው ሊያሻሽል፣ ሊያግድ፣ ወይም ሊሰርዘው ይችላል፡፡

3/ The Tribunal may give the other party against whom the order of precautionary measure issued an opportunity to respond on the subject matter.

4/ The duration of the order of precautionary measure shall be only for 30 consecutive days starting from the date of such order rendered. The tribunal may modify, confirm or reverse the order of precautionary measure issued by it in accordance with Sub-Article (2) of this Article where the other party has been informed of such order.

5/ The tribunal may order the party who requested the order of precautionary measure to provide security for the damage that may be caused by such order.

6/ The party who requested the order of precautionary or interim measure shall be responsible for the damage caused by the order where it is proved that the order was not appropriate.

23. Modification, Temporary Suspension and Reversal of Interim Measures

The tribunal may, on its own initiative, modify, suspend and reverse the order upon request by the contracting parties or in exceptional circumstances, upon prior notice to the parties.

፳፱. ስለማሳወቅ

፩/ ከተሠጠው የቅድመ ጥንቃቄ ወይም ጊዜያዊ የመጠበቂያ እርምጃ ትዕዛዝ ጋር ተያይዞ የተደረጉ ለውጦች ሲኖሩ ተዋዋይ ወገን ወዲያውኑ ለጉባዔው እንዲያሳውቅ ጉባዔው ሊያዝ ይችላል፡፡

፪/ ቅድመ ጥንቃቄ ትዕዛዝ እንዲሰጥለት ጥያቄ ያቀረበ ተዋዋይ ወገን ሌላኛው ወገን ቀርቦ እስኪያስረዳ ድረስ የቅድመ ጥንቃቄ ትዕዛዞችን ለመስጠት ወይም ለማስቀጠል መነሻ የሆኑ የማናቸውንም ሁኔታዎች ለውጥን ለጉባዔው የማሳወቅ ግዴታ አለበት፡፡

፳፮. ለጊዜያዊ የመጠበቂያ እርምጃ ትዕዛዝ እውቅና ስለመስጠት እና ስለማስፈጸም

፩/ የውጭ ፍርዶችን እውቅና ስለመስጠት እና አፈጻጸምን በተመለከተ የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ፣ የተሰጠበትን ሀገር ከግምት ሳያስገባ በጉባዔ የተሰጠ ጊዜያዊ የመጠበቂያ እርምጃ ትዕዛዝ አስገዳጅነት ይኖረዋል፡፡

፪/ ጊዜያዊ የመጠበቂያ እርምጃ ትዕዛዝ መፈፀም ካልቻለ አንደኛው ወገን ትዕዛዙ እንዲፈፀምለት ለፍርድ ቤት ሊያመለክት ይችላል፡፡

፫/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፪) መሠረት ጥያቄ የቀረበው ከሀገር ውስጥ ከሆነ፣ ጉዳዩ ለግልግል ዳኝነት ባይቀርብ ኖሮ ጉዳዩን ለማየት ሥልጣን ላለው ፍርድ ቤት ይቀርባል፣ ትዕዛዙ በውጭ ሀገር በሚገኝ የግልግል ዳኝነት የተሠጠ ከሆነ ጉዳዩን የማየት ሥልጣን የፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት ይሆናል፡፡

24. Notification

1/ The tribunal may order the contracting party to promptly notify it if there is any change in relation to the order of precautionary or interim measure.

2/ The contracting party who has requested for an order of precautionary measure shall notify the tribunal any change of conditions that have been the causes for issuing an order of precautionary measure or extension of the same until the other contracting party provides his defense at the tribunal.

25. Recognition and Enforcement of an Order of Interim Measure

1/ Without prejudice to recognition and enforcement of foreign awards, an order of interim measure issued by a tribunal shall be binding, irrespective of the country in which it was issued.

2/ Where an order for interim measure cannot be enforced, one of the contracting parties may apply to a court for the enforcement of such order.

3/ Where the application made pursuant to Sub-Article (2) of this Article is from within the country, it shall be submitted to a court which would have had jurisdiction had it not been submitted to the tribunal. Where the order is issued by a foreign tribunal, the Federal High Court shall have jurisdiction over the case.

፱/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፫) መሠረት ጥያቄ የቀረበለት ፍርድ ቤት ጉባዔው በዋስትና ላይ ባልወሰነ ጊዜ እና ጊዜያዊ የመጠበቂያ እርምጃ ትዕዛዝ እንዲፈጸምለት የሚጠይቀውን ወገን ወይም የሦስተኛ ወገኖችን ጥቅም ለማስጠበቅ አስፈላጊ ሆኖ ሲያገኘው ዋስትና እንዲያቀርብ ሊጠይቅ ይችላል፤ የቀረበው ጥያቄ ለሌላኛው ተዋዋይ ወገን እንዲደርሰው መደረግ አለበት።

፺/ ጊዜያዊ የመጠበቂያ እርምጃ ትዕዛዝ እንዲፈጸምለት ለፍርድ ቤት ያቀረበ ተዋዋይ ወገን በጉባዔው የተሰጠውን ትዕዛዝ አስመልክቶ የተደረገ ማንኛውንም መሻሻል፣ ጊዜያዊ እግድ ወይም መሰረዝ ለፍርድ ቤቱ ወዲያውኑ ማሳወቅ አለበት።

፳፮. ጊዜያዊ የመጠበቂያ የእርምጃ ትዕዛዝ እውቅና እንዲሰጥ ወይም እንዲፈጸም የቀረበ ጥያቄን በፍርድ ቤት ስላለመቀበል

፩/ ፍርድ ቤት ጊዜያዊ የመጠበቂያ እርምጃ ትዕዛዞችን በተመለከተ እውቅና እንዲሰጥ ወይም እንዲፈጸም የቀረበውን ጥያቄ የሚከተሉትን ምክንያቶች መሠረት በማድረግ ላለመቀበል ይችላል፡-

- ሀ) ፍርድን ላለመቀበል የተመለከቱት ድንጋጌዎች በተለይ የተዋዋይ ወገን ችሎታ ማጣት፣ የፀና የግልግል ዳኝነት ስምምነት አለመኖርን፣ ለትዕዛዝ ምክንያት የሆነው ጉዳይ በግልግል ዳኝነት የማይታይ ከሆነ ወይም ጉባዔው ሥልጣን የሌለው ከሆነ ወይም ትዕዛዙ ጉባዔው ከተሰጠው ሥልጣን በላይ ከሆነ፤

4/ The court to which a request has been made as provided in Sub-Article (3) of this Article shall order the contracting party to provide security where no decision has been given by the tribunal concerning security and where it finds it necessary to protect the interest of the party who has requested for the enforcement of the interim order or third parties. The request made shall be served on the other contracting party.

5/ The contracting party who has requested for the enforcement of interim measure shall inform the court promptly of any modification, temporary suspension or reversal of the interim measure.

26. Refusal of the Request for Recognition or Enforcement of Interim Measure by the Court

1/ A court may refuse the request for recognition or enforcement of an order interim measures on the following grounds:

- a) Where the provisions with respect to refusal of award, in particular, loss of capacity of contracting party, absence of a valid arbitration agreement, where the subject matter of the order is not subject to arbitral submission or the tribunal has no jurisdiction or the order is beyond the scope of the tribunal;

ለ) መደገፍን አስመልክቶ በጉባዔው የተሰጠው ውሳኔ ያልተከበረ እንደሆነ፤

ሐ) ጊዜያዊ የመጠበቂያ እርምጃ ትዕዛዝን በተመለከተ የተሰጠው ውሳኔ የተሻሻለ፣ በጊዜያዊነት የታገደ ወይም የተሰረዘ እንደሆነ፤

መ) ፍርድ ቤቱ ሥልጣን የሌለው ሆኖ ሲያገኘው፣ ወይም

ሠ) የጊዜያዊ መጠበቂያ እርምጃ ትዕዛዙን መቀበል ወይም ማስፈጸም ከሕዝብ ሞራልና ፖሊሲ ጋር የሚቃረን ሆኖ ሲያገኘው።

፪/ ትዕዛዙ እንዲፈፀምለት የቀረበበት ፍርድ ቤት ከላይ የተመለከቱትን ምክንያቶች በመወሰን ሂደት የጊዜያዊ የመጠበቂያ እርምጃ ትዕዛዞቹን ይዘት መከለስ አይችልም።

፳፮. በፍርድ ቤት ስለሚሰጡ ጊዜያዊ የመጠበቂያ እርምጃዎች

የግልግል ዳኝነት መቀመጫው በየትኛውም ቦታ ያደረገ የግልግል ዳኝነት ከግምት ላይገባ ተዋዋይ ወገኖች የጊዜያዊ መጠበቂያ እርምጃ ትዕዛዝ እንዲሰጥላቸው ፍርድ ቤትን ሊጠይቁ ይችላሉ።

ክፍል አምስት

ስለ ግልግል ዳኝነት ሂደት

፳፰. ተዋዋይ ወገኖችን በአኩልነት ስለመስማት

የግልግል ዳኝነቱ ሁሉም ተዋዋይ ወገኖች አኩል የመስተናገድ፣ ጉዳያቸውን የማቅረብ እና የመስማት መብት ሊሰጣቸው ይገባል።

b) Where the decision of the tribunal with respect to security has not been complied with;

c) Where the decision rendered with respect to interim measure has been modified, temporarily suspended or reversed;

d) Where the court has no jurisdiction; or

e) Where the recognition or enforcement of the interim measure conflict with public morality or Government Policy.

2/ The court, before which a request has been made, as regard to the above grounds, may not revise the substance of the interim measure in the process of rendering decision.

27. Interim Measures Granted by Court

Contracting parties may request a court for an order of interim measure irrespective of the place of the arbitration of the arbitral tribunal.

SECTION FIVE

PROCEEDINGS OF ARBITRATION

28. Equal Treatment of Parties

Parties to the arbitration agreement shall be treated equally and shall be given the opportunity to present their cases and shall have the right to be heard.

፳፱. ሥነ-ሥርዓትን ስለመወሰን

፩/ በዚህ አዋጅ የተደነገጉ አስገዳጅ ድንጋጌዎች እንደተጠበቁ ሆነው፣ ተዋዋይ ወገኖች ጉባዔው ሊከተሰው የሚገባውን ሥነ-ሥርዓት በስምምነት ሊወስኑ ወይም በሦስተኛ ወገን እንዲወሰን ሊስማሙ ይችላሉ።

፪/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) መሠረት በስምምነት የተወሰነ ሥነ-ሥርዓት ከሌለ ጉባዔው ተገቢ ነው ብሎ ያሰበውን ሥነ-ሥርዓት ይወስናል፤ ሥነ-ሥርዓትን ስለመወሰን ለጉባዔው የተሰጠው ሥልጣን የማስረጃ ተቀባይነት፣ አስፈላጊነት እና ምዘናን የተመለከቱ ጉዳዮችን ይጨምራል።

፴. የጉባዔው መቀመጫ ቦታ

፩/ ተዋዋይ ወገኖች የግልግል ዳኝነቱ የሚካሄድበትን በሕግ አግባብ የግልግል ዳኝነት መቀመጫ ተብሎ የሚጠራውን ቦታ በስምምነት መምረጥ ይችላሉ።

፪/ ተዋዋይ ወገኖች የግልግል ዳኝነት የሚካሄድበትን ቦታ በስምምነት መምረጥ ካልቻሉ የግልግል ዳኝነት ጉባዔው ለጉዳዩ አግባብነት ያለውን መቀመጫ መወሰን አለበት።

፫/ ተዋዋይ ወገኖች በሌላ አካሄድ ካልተስማሙ በስተቀር፣ የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) እና (፪) ቢኖሩም፣ ለምክክር፣ የምስክርን ቃል ለመስማት፣ የባለሙያዎችን ቃል ለመቀበል፣ ንብረቶችንና ሰነዶችን ለመመርመር ወይም ተያያዥ የሆኑ ሌሎች ተግባራትን የግልግል ዳኝነት ጉባዔው እንደ አስፈላጊነቱ በሌላ ቦታ ሊያከናውን ይችላል።

29. Determination of Rules of Procedure

1/ Without prejudice to the mandatory provisions of this Proclamation, contracting parties may, by agreement, determine the rules of procedure to be applicable by the tribunal or refer to third party for determination.

2/ Where there are no rules of procedure determined in accordance with Sub-Article (1) of this Article, the tribunal shall determine rules of procedure which it deems appropriate. The Power conferred on the arbitral tribunal to determine the rules of procedure includes matters relating to admissibility, relevance and evaluation of evidence.

30. Place of the Arbitration Tribunal

1/ The contracting parties may determine by agreement the place of the arbitration that is designated as the place of arbitration by law.

2/ If the contracting parties fail to agree on the place of arbitration, the arbitral tribunal shall determine the place appropriate for the case.

3/ Notwithstanding Sub-Articles (1) and (2) of this Article, the arbitration tribunal may, unless otherwise agreed by the contracting parties, conduct the arbitration in another place, as may be necessary, for the purpose of consultation, hearing witnesses, receiving testimony of experts, and inspecting property and documents.

፴፩. የግልግል ዳኝነት ሂደት ስለመጀመርና ስለማሳወቅ

፩/ ተዋዋይ ወገኖች በሌላ ሁኔታ ካልተስማሙ በስተቀር የግልግል ዳኝነት ሂደቱ የተጀመረበት ቀን ተብሎ የሚታሰበው ከሳሽ ክርክሩን ለግልግል ዳኝነት ለመምራት እንደወሰነ የሚገልፅ ጥያቄ ለተከሳሽ ከደረሰበት ቀን ጀምሮ ነው፤ የግልግል ዳኝነት ጥያቄው በጽሁፍ ሆኖ የተዋዋይ ወገኖችን ሥም፣ ለግልግል ዳኝነት ምክንያት የሆነውን አለመግባባት እና መነሻ የሆነውን የግልግል ስምምነት አንቀጽ የሚያጣቅስ መሆን አለበት፡፡

፪/ የግልግል ዳኝነት ጥያቄው የደረሰው ተዋዋይ ወገን የግልግል ዳኝነት ስምምነት መኖር አለመኖሩን፣ ስለ አለመግባባቱ፣ በግልግል ዳኝነት ለመቀጠል ያለውን ፍላጎት በ፴ ተከታታይ ቀናት ውስጥ በጽሁፍ ምላሹን ማቅረብ አለበት፡፡

፫/ የግልግል ዳኝነት ጥያቄ የቀረበለት ተዋዋይ ወገን የግልግል ዳኝነት ስምምነት መኖሩን ከካደ፣ በግልግል ዳኝነት ለመቀጠል ፍላጎት የሌለው መሆኑን ከገለፀ ወይም በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፪) በተመለከተው የጊዜ ገደብ ውስጥ መልስ ካልሰጠ ጥያቄ አቅራቢው ወገን ጉዳዩን ለፍርድ ቤት የማቅረብ መብት ይኖረዋል፡፡

፬/ ተዋዋይ ወገኖች በመረጡት ሰው ወይም በጠበቃ መወከል ይችላሉ፤ የግልግል ዳኝነት ሂደትን በወኪል ማከናወን የራሱን ወገን የሚወክለውን ሰው ሥምና አድራሻ የያዘ ማሳወቂያ ለሌላኛው ወገን እና ለጉባዔው መላክ አለበት፡፡

31. Commencement and Notification of Arbitral Proceedings

1/ Unless the parties agree otherwise, the date the defendant receives the plaintiff's request that he has decided to refer the dispute to arbitration shall be deemed to be the commencement date of the arbitral proceedings. The request for arbitration shall be in writing and shall specify the names of the parties, the dispute that gives rise to the arbitration and the arbitration clause for initiating such arbitration.

2/ The party who has received the request for arbitration shall reply in writing within 30 consecutive days whether there is an arbitration agreement or not, about the dispute and his interest to continue with the arbitration.

3/ The requesting party shall have the right to apply to a court where the party to whom a request has been made denies the existence of an arbitration agreement or expresses no interest in continuing with the arbitration or has not replied within the time limit specified in Sub-Article (2) of this Article.

4/ Parties may be represented by a person of their choice or an attorney. A party who intends to be represented at the arbitration proceedings shall send a notice consisting of the name and address of the agent to the other party and the tribunal.

፩/ በተዋዋይ ወገኖች የተለየ ስምምነት ከሌለ በስተቀር፣ የግልግል ዳኝነት የክስ መጥሪያን እና ማንኛውም ማስታወቂያ በሚከተሉት አማራጮች የሚደርስ ይሆናል፡-

ሀ) ማንኛውም የጽሁፍ ማስታወቂያ ለተቀባዩ ወይም ለሕጋዊ ወኪሉ በአካል ከተሰጠ፣ በሥራው ወይም በመደበኛ መኖሪያ ቦታው ከደረሰ፣ ተዋዋይ ወገኖች በሚገለገሉበት ወይም በግልግል ዳኝነት ስምምነታቸው ወይም በዋናው ውል ውስጥ በተጠቀሰው የኢሜይል አድራሻ የተላከ እንደሆነ ማስታወቂያው እንደደረሰ ይቆጠራል፡፡

ለ) በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፭) ፊደል ተራ (ሀ) መሠረት ለተዋዋይ ወገን ማስታወቂያ ወይም መጥሪያ እንዲደርስ ለማድረግ ተገቢው ጥረት ተደርጎ ማግኘት ያልተቻለ እንደሆነ ተዋዋይ ወገን በመጨረሻ ይኖርበት በነበረበው መደበኛ የመኖሪያ ቦታ ወይም ንግዱን በሚያከናውንበት አድራሻ በመላክ ወይም ይጠቀምበት በነበረው የፖስታ፣ ኢሜይል፣ በመልዕክተኛ ከተላክ ወይም ማስታወቂያ ወይም መጥሪያው በጽሁፍ መድረሱን ለማሳየት በሚቻልበት ማንኛውም መንገድ ከተላከ ማስታወቂያ ወይም መጥሪያ እንደደረሰ ይቆጠራል፡፡

ሐ) ተቀባዩ ማስታወቂያውን ወይም መጥሪያውን ለመቀበል ፈቃደኛ አለመሆኑን ወይም መድረሱን ለመግለፅ እምቢተኝነቱን የግልግል ጉባዔው ካረጋገጠ ተቀባይ መጥሪያው እንደደረሰው ተቆጥሮ በሌለበት ክርክሩ እንዲቀጥል ያደርጋል፡፡

5/ Unless the parties agree otherwise, summon of the arbitration suit and any notice shall be served through the following options:

a) A notice shall be deemed to have been delivered where it has been served on the concerned person or legal representative in person, on work place or principal residence, sent through the email addresses used by the parties or the email addresses mentioned in the main contract;

b) Where a reasonable efforts has been made to serve notice or summon on the party based on the provision of paragraph (a) Sub-Article (5) of this Article and has produced no result, such notice or summon shall be deemed to have been served if it is delivered at his last known principal residence or place of business or if it sent through his postal or email addresses used by him or delivered by courier or by any other means of written communication that shows that the notice or summon has been delivered.

c) The notice or summon shall be deemed to have been served and the suit shall be heard ex-parte if the party was not willing to accept the notice or summon and his refusal is ascertained by the tribunal.

፮/ የጊዜ ገደብን ለማስላት በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፭) በተመለከቱት አማራጮች መሠረት የደረሰ መጥሪያ ወይም ማስታወቂያ ቀን መቁጠር የሚጀመረው መጥሪያው ከደረሰበት ወይም ማስታወቂያው ከተሰጠበት ቀን ላይ ባለው ቀን ይሆናል።

፴፪. ቋንቋ

፩/ ተዋዋይ ወገኖች በግልግል ዳኝነት ሂደት ስለሚጠቀሙበት ቋንቋ በስምምነት ሊወሰኑ ይችላሉ።

፪/ ተዋዋይ ወገኖች በቋንቋ ምርጫ መስማማት ካልቻሉ ጉባዔው አግባብነት ያለውን ቋንቋ ይወስናል።

፫/ ጉባዔው የሰነድ ማስረጃዎች በተዋዋይ ወገኖች ስምምነት ወይም በጉባዔው ውሳኔ መሠረት በተመረጠው ቋንቋ ወይም በተመረጡት ቋንቋዎች ተተርጉሞ እንዲቀርብ ማዘዝ ይችላል።

፬/ ተዋዋይ ወገኖች ያደረጉት የተለየ ስምምነት ከሌለ በስተቀር የግልግል ዳኝነት ጉባዔውን የሥራ ቋንቋ ለማይችል ተዋዋይ ወገን፣ ምስክር ወይም ልዩ አዋቂ በሚረዳው ቋንቋ ወይም በምልክት ቋንቋ እንዲተረጎምለት አስተርጓሚ ይመደብለታል።

፴፫. ስለ ክስ ማመልከቻ እና የመከላከያ መልስ

፩/ የክስ ማመልከቻ የግልግል ዳኝነት ስምምነቱን ድንጋጌ በማጣቀስ የክሳሽና የተከሳሽ አድራሻን፣ የክሱን አቤቱታና የሚደግፉትን ፍሬ ነገሮች እና ክሳሽ የሚጠይቃቸውን ዳኝነቶች በማካተት ከደጋፊ ማስረጃዎች ጋር መቅረብ ይኖርበታል።

6/ The time limit of a notice or summon served with the options provided for in Sub-Article (5) of this Article shall begin to run on the following day after the delivery of the notice or summon.

32. Language

1/ Contracting parties may, by agreement, determine the language to be used in the arbitration proceedings.

2/ The arbitral tribunal may determine the appropriate language for the arbitral proceedings where the parties fail to agree on the choice of language.

3/ The arbitral tribunal may order that documentary evidence be submitted accompanied by a translation to the language or languages chosen under the agreement of the parties or the language determined by the tribunal.

4/ Unless the contracting parties agree otherwise, the arbitral tribunal shall, in order to translate to the language he understands or to the sign language, assign a translator to a contracting party, witness or expert who cannot communicate in the working language of the tribunal.

33. Statement of Claim and Statement of Defense

1/ The statement of claim shall, by citing the arbitration clause, be submitted with supportive evidence by including the addresses of the plaintiff and the defendant, the claim and material facts supporting his request, the reliefs sought by the plaintiff.

፪/ የክስ ማመልከቻው፡-

ሀ) በተዋዋዮች ስምምነት በተገለፀው ጊዜ ውስጥ፤

ለ) ተዋዋዮች በመረጡት የግልግል ዳኝነት ማዕከል ሥነ-ሥርዓት በተደነገገው ጊዜ ውስጥ፤ ወይም

ሐ) የተዋዋዮች ስምምነት በሌለ ጊዜ ጉባዔው በወሰነው ጊዜ ውስጥ፤ መቅረብ ይኖርበታል፡፡

፫/ ተከላሽ በክስ አቤቱታ የተመለከቱትን ዝርዝር ፍሬ ነገሮች ባካተተ መልኩ መልሱን እና ደጋፊ ማስረጃ አዘጋጅቶ ያቀርባል፡፡

፬/ መልስ የሚቀርብበት ጊዜ በተዋዋይ ወገኖች ወይም በግልግል ጉባዔው ባልተወሰነ ጊዜ ተከላሽ ክሱ በደረሰው በ፰ ቀናት ውስጥ መልስ ማቅረብ አለበት፡፡

፭/ በተዋዋይ ወገኖች የተደረገ ተቃራኒ ስምምነት ከሌለ በስተቀር፤ ክስ ወይም መልስ በቀረበበት ጊዜ ማሻሻያውን ያላደረገበት ወይም ማስረጃውን ያላቀረበበት ምክንያት በቂ መሆኑን እና የግልግል ዳኝነት ሂደቱ የሚገኝበትን ደረጃ ከግምት በማስገባት ጉባዔው ተገቢ አይደለም ብሎ ካልከለከለ በስተቀር ማንኛውም ወገን ክሱን ወይም የክስ መልሱን በግልግል ዳኝነት ሂደት ሊያሻሽል እና ተጨማሪ ማስረጃዎችን ሊያያይዝ ይችላል፡፡

2/ The statement of claim shall be submitted within the period:

a) Stated in the arbitration agreement,

b) Stipulated in the rules of procedure of the arbitration center that the parties have chosen, or

c) Set out by the arbitral tribunal provided that there is no agreement by the parties.

3/ The defendant shall prepare and submit his statement of defence by including the material facts stated in the statement of claim with the supportive evidence.

4/ Where the time period for submitting a statement of defence is not determined, the defendant shall submit the same within 60 days from the date of receipt of the statement of claim.

5/ Unless the contracting parties agree otherwise, any contracting party may amend his statement of claim or statement of defence and submit additional evidences in the course of the proceeding unless the tribunal considers the reason for not amending the statement or submitting the evidence is sufficient and finds it to be inappropriate by taking into account the stage of the proceeding.

፴፬. የቃልና የጽሁፍ ክርክሮች

፩/ ተከራካሪ ወገኖች ያደረጉት ስምምነት እንደተጠበቀ ሆኖ፣ የቃል ክርክርን የመስማት ወይም ክርክሩን በሰነድ ወይም በሌሎች ግዙፍ ማስረጃዎች ላይ ተመሥርቶ ተገቢውን የማድረግ ሥልጣን የጉባዔው ይሆናል፡፡

፪/ ተከራካሪ ወገኖች የቃል ክርክር ቀሪ እንዲሆን ካልተስማሙ በስተቀር ጉባዔው ስለክርክሩም ሆነ ስለማስረጃ አቀራረብ ከወሰነ በኋላ ለተከራካሪ ወገኖች በቂ የመዘጋጃ ጊዜ መስጠት አለበት፤ የቃል ክርክር እንዲደረግ ከጠየቁ ጉባዔው የቃል ክርክሩን በተገቢው ወቅት ማካሄድ አለበት፡፡

፫/ አንዱ ወገን በክርክር ጊዜ ለጉባዔው የሚሰጣቸው መግለጫዎች፣ ሰነዶችና ሌሎች ማስረጃዎች ሁሉ ለሌላ ተከራካሪ ወገንም ወዲያውኑ ሊደርሱት ይገባል፤ በተመሳሳይ ሁኔታ ጉባዔው ለውሳኔው መሠረት የሚያደርጋቸው የባለሙያ አስተያየቶች ለተከራካሪ ወገኖች ሊደርሱ ይገባል፡፡

፴፭. የተከራካሪ ወገን መቅረት

በተዋዋይ ወገኖች የተደረገ የተለየ ስምምነት ከሌለ በስተቀር፡-

፩/ ከላሽ በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፴፫ ንዑስ አንቀጽ (፩) በተደነገገው መሠረት ክሱን ያላቀረበ እንደሆነ የግልግል ዳኝነት ጉባዔው መዝገቡን ይዘጋጃል፡፡

34. Oral and Written Arguments

1/ Without prejudice to the agreement made between the parties in dispute, the power to hear oral litigation and take the necessary actions based on documentary and other material evidence shall be vested on the arbitral tribunal.

2/ Unless the parties in dispute agree to abandon oral litigation, the tribunal shall provide the parties with sufficient time for preparation after having decided on conducting of litigation and submission of evidence. If they request for oral argument, the tribunal shall conduct the same within reasonable period of time.

3/ All statements, documents and other evidence submitted to the tribunal by any of the parties during the proceedings shall also be provided to the other party. Likewise, all expert statements on which the tribunal bases its arbitral award shall be given to the parties in dispute.

35. Non-Appearence of a Party in Dispute

Unless the contracting parties agree otherwise:

1/ Where the plaintiff fails to submit the statement of claim in accordance with Sub-Article (1) of Article 33 of this Proclamation, the arbitral tribunal shall dismiss the suit.

፪/ ተከላሽ በዚህ አዋጅ በተደነገገው መሠረት የመከላከያ መልሱን ያላቀረበ እንደሆነ፣ ጉባዔው ተከላሹ የከላሽን ክስ እንዳመነ ሳይቆጥር የዳኝነት ሂደቱን ይቀጥላል።

፫/ ክርክር በሚሰማበት ጊዜ ከላሽ ካልቀረበ እና በቀረበው ክስ ላይ ተከላሽ ካመነ ባመነበት ላይ ጉባዔው ውሳኔ ይሰጣል፤ ተከላሽ ክሱን ክዶ የተከራከረ እንደሆነ መዝገቡን ይዘጋጃል።

፬/ ማንኛውም ተዋዋይ ወገን በአካል ካልቀረበ ወይም ሰነዶችን ያላቀረበ እንደሆነ ጉባዔው የግልግል ዳኝነት ሂደቱን መቀጠል እና በቀረበለት መረጃ ላይ ተመሥርቶ ውሳኔ መስጠት ይችላል።

፭/ የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፬) ቢኖርም ተዋዋይ ወገን በአካል ያልቀረበው ወይም ማስረጃዎች ያላቀረበው በበቂ ምክንያት መሆኑን ጉባዔው ሲረዳ የተካሄዱ ሂደቶች ቀሪ እንዲሆኑ፣ ሂደቱ ወደ ኋላ እንዲመለስ ወይም ማስረጃዎቹን እንዲያቀርብ ሊፈቅድ ይችላል።

፮/ ቀጠሮውን አክብሮ ለመጣው ወገን ጉባዔው በፍትሐብሔር ሥነ-ሥርዓት ሕግ መሠረት ወጪ እና ኪሳራ ይወስናል።

2/ Where the defendant fails to submit his statement of defence in accordance with the provisions of this Proclamation, the arbitral tribunal shall proceed with the proceedings without considering such event as admission of the pleader’s claim.

3/ If a plaintiff fails to appear at the hearing and the defendant admits the claims, the arbitral tribunal may pass decision on such admission and dismiss the case if the defendant denies the claims of the plaintiff.

4/ Where none of the parties appear in person or no document have been submitted, the tribunal may continue the proceeding and make an arbitral award on the basis of the evidence submitted to it.

5/ Notwithstanding the Provision of Sub-Article (4) of this Article, the tribunal may terminate the proceedings, restart the proceedings or allow the submission of evidence if it recognizes that the contracting party has sufficient reason for not appearing in person at the hearing or submitting its evidence.

6/ The tribunal shall award such cost and expenses in accordance with the Civil Procedure Code for the party who has appeared before the tribunal.

፴፮. ባለሙያ ስለመሰየም

፩/ በተዋዋይ ወገኖች የተደረገ የተለየ ስምምነት ከሌለ በስተቀር ጉባዔው፡-

ሀ) በቃል ወይም በጽሁፍ ሙያዊ ማብራሪያ ሊሰጥ የሚችል አንድ ወይም ከዚያ በላይ ሙያተኛ ሊሰይም ይችላል፤

ለ) ማንኛውም ተዋዋይ ወገን ለሙያተኛው አግባብነት ያለውን መረጃ እንዲሰጥ ወይም ሙያተኛው አግባብነት ያላቸውን ሰነዶች፣ ዕቃዎች ወይም ሌሎች ንብረቶች እንዲፈትሽ ወይም እንዲመረምር ምቹ ሁኔታ እንዲፈጠር መጠየቅ ይችላል።

፪/ በተዋዋይ ወገኖች የተደረገ የተለየ ስምምነት ከሌለ በስተቀር፣ በተዋዋይ ወገኖች በሚቀርብ ጥያቄ ወይም ጉባዔው በራሱ ተነሳሽነት ሙያተኛ መቅረብ አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ ሙያተኛው ሙያዊ ማብራሪያውን በጽሁፍ፣ በቃል ወይም በማናቸውም ሌላ ዘዴ ለጉባዔው ካቀረበ በኋላ በዳኝነት ሂደቱ ላይ ተገኝቶ በተዋዋይ ወገኖች ለሚቀርብለት ጥያቄ ምላሽ እንዲሰጥ በጉባዔው ሊታዘዝ ይችላል።

፫/ የቀረበውን የሙያ ምስክር በሚሰጠው ምስክርነት ላይ ሙያዊ ብቃቱን፣ ገለልተኛነቱን እና ነፃነቱን ተዋዋይ ወገን ለመቃወም ይችላል።

36. Assignment of Expert

1/ Unless the contracting parties agree otherwise, the arbitral tribunal may:

a) Assign one or more expert who can provide expert opinion orally or in writing;

b) Request any contracting party to provide relevant information to the expert, or to create conducive environment for the expert to inspect and examine relevant documents, objects and other property.

2/ Unless the contracting parties agree otherwise, the expert may, upon the request of the contracting parties, or where the tribunal finds the appearance of the expert necessary, on its own initiative, order the expert to present his expert opinion in writing, orally or by any other means to provide responses to questions raised by contracting parties by appearing in person at the tribunal.

3/ The contracting party may challenge the professional competence, impartiality and independence of the expert with respect to his expert opinion.

፴፯. ማስረጃን ለመቀበል በፍርድ ቤት የሚደረግ ድጋፍ

፩/ ጉባዔው በራሱ ወይም አንዱ ተከራካሪ ወገን የሚያቀርብለትን ጥያቄ መነሻ በማድረግ፣ ማስረጃዎችን መቀበልና ሌሎች የጉባዔውን ትዕዛዝ ለማስፈፀም ጉባዔው በራሱ ሥልጣን ሊፈፀማቸው የማይችሉ ከሆነ ወይም መፈፀም ካልቻለ ጉዳዩን ለማየት የሥረ ነገር ሥልጣን ባለው ፍርድ ቤት አማካኝነት እንዲፈፀምለት ጥያቄውን ማቅረብ ይችላል፡፡

፪/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) መሠረት ጥያቄ የቀረበለት ፍርድ ቤት ሕግን መሠረት በማድረግ ጥያቄውን ውድቅ ካላደረገው በስተቀር ማስረጃውን ይሰማል ወይም እንዲሰማ ትዕዛዝ ይሰጣል፤ ውጤቱንም በጽሁፍ ለጉባዔው ያሳውቃል፡፡

፫/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፪) መሠረት ፍርድ ቤት እንደ አስፈላጊነቱ ጉባዔው እና ተዋዋይ ወገኖች ማስረጃዎቹን በመስማት ሂደት እንዲሳተፉ ሊያደርግ ይችላል፡፡

፴፰. የጉዳዩን ሂደት በጽሁፍ ስለማስፈር

፩/ ጉባዔው የዳኝነት ሂደቱን በጽሁፍ ማስፈር አለበት፤ ተከራካሪ ወገኖች ወይም የግልግል ሂደቱ ተሳታፊዎች ሀሳባቸው ተሟልቶ ካልተጻፈ ወይም ስህተት ያለበት መሆኑን ካመኑ እንዲስተካከል መጠየቅ ይችላሉ፡፡

37. Support of Court in Receiving Evidence

1/ The arbitral tribunal may, upon its own initiative or based on the request of the contracting party, request the assistance of the court that has material jurisdiction over the case in receiving evidence and executing its order where such matter does not fall within its competence or cannot be executed by itself.

2/ The court to which a request has been made in accordance with Sub-Article (1) of this Article shall, unless the court dismiss the request in accordance with the law, hear evidence or give order for the hearing of same and notify the arbitral tribunal, in writing, about the results.

3/ The court may allow the tribunal and the contracting parties to participate in a hearing to be conducted in accordance with Sub-Article (2) of this Article, as may be necessary.

38. Recording of the Proceedings in Writing

1/ The tribunal shall reduce the arbitration proceedings in writing. The parties in dispute or participants of the proceedings may request corrections to be made where their statements are not fully captured or if they believe that there are errors.

፪/ የቀረበው የማስተካከያ ጥያቄ ተቀባይነት ማግኘት አለማግኘቱ በመዝገብ መስፈር አለበት፡፡

፫/ መዝገቡ በግልግል ዳኞች በየገፁ መፈረም እና ማህተም መደረግ አለበት፤ ሆኖም የግልግል ዳኝነት ጉባዔ በጊዜያዊነት ከተቋቋመ እና የራሱ ማህተም ከሌለው የግልግል ዳኞች ፊርማ በቂ ይሆናል፡፡

፴፱. ምስጢራዊነት

በሕግ ወይም በስምምነት በሌላ ሁኔታ ካልተደነገገ በስተቀር፣ የጉባዔው የሥራ ሂደት እና ውሳኔ ምስጢራዊነት መጠበቅ አለበት፡፡

፵. የሦስተኛ ወገኖች ጣልቃ ገብነት እና ተጠሪነት

፩/ በግልግል ዳኝነት ውሳኔው ጥቅማቸው ሊነካ የሚችሉ ሦስተኛ ወገኖች ከውሳኔ በፊት አቤቱታቸውን ለጉባዔው በማቅረብ ወደ ግልግል ዳኝነት ሂደቱ መግባት ይችላሉ፡፡

፪/ ተዋዋይ ወገኖች ለኃላፊነታቸው ሦስተኛ ወገን እንዲጠየቅላቸው ወይም ካሳ እንዲከፍላቸው በማሰብ ሦስተኛ ወገኖች በሂደቱ እንዲገቡ ለጉባዔው ማመልከት ይችላሉ፡፡

፫/ በዚህ አንቀጽ መሠረት ሦስተኛ ወገኖች ወደ ሂደቱ መቀላቀል የሚችሉት ሦስተኛ ወገኖችን ጨምሮ ተዋዋይ ወገኖችም ፍቃደኝነታቸውን ሲገልጹ ብቻ ይሆናል፡፡

2/ The acceptance or rejection of the request for correction shall be stated in the file.

3/ The arbitrators shall put their signature on each page of the file and a seal shall be affixed thereto. However, where an ad hoc arbitration panel is established and if such panel does not have its own seal, the signature of the arbitrators shall suffice.

39. Confidentiality

Unless otherwise provided by law or agreement, the proceedings and arbitral award of the tribunal shall be kept confidential.

40. Intervention of Third Parties and Accountability

1/ Any third party whose interest could be affected by the arbitral award may intervene in the arbitral proceedings before the arbitral award is rendered upon submission of their application to the tribunal.

2/ The contracting parties may apply to the tribunal for the intervention of third parties in the proceedings with the intention of holding the latter liable to them or requiring such parties to pay them compensation.

3/ Third parties may only participate in the proceedings if the contracting parties including the third party give their consent to such intervention.

ክፍል ስድስት

የግልግል ዳኝነት ውሳኔ እና የሂደቱ መቋረጥ

፵፩. በጉዳዩ ላይ ተፈጻሚ ስለሚሆኑ መሠረታዊ ሕጎች

፩/ ዓለም አቀፍ በሆኑ የግልግል ዳኝነት ጉዳዮች ላይ ተዋዋይ ወገኖች ተፈጻሚ እንዲሆን የመረጡትን መሠረታዊ ሕግ ጉባዔው የመጠቀም ግዴታ አለበት፡፡

፪/ ግልጽ የሆነ ተቃራኒ ስምምነት ከሌለ በስተቀር በተዋዋይ ወገኖች የሚደረግ የትኛውም የሕግ ምርጫ ስምምነት ከጉዳዩ ጋር የተገናኘውን የሌላ ሀገር መሠረታዊ ሕግ የሚመለከት እንጂ የግጭት ሕግ እንዳልሆነ ይገመታል፡፡

፫/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) መሠረት በስምምነት የተመረጠ ሕግ ከሌለ ጉባዔው ከጉዳዩ ጋር ቅርበትና አግባብነት ያላቸውን ሕጎች በመምረጥ ተፈጻሚ ያደርጋል፡፡

፬/ ጉዳዩ ዓለም አቀፍ የግልግል ዳኝነት ይዘት የሌለው ከሆነ ጉባዔው የኢትዮጵያን ሕግ ብቻ ተፈጻሚ ያደርጋል፡፡

፭/ በርትዕ ወይም የታወቁ የንግድ ልምዶችን መሠረት በማድረግ ውሳኔ መስጠት የሚቻለው ተዋዋይ ወገኖች ለጉባዔው ይህንን ዓይነት ሥልጣን በግልጽ ከሰጡ ወይም ተፈጻሚው ሕግ ይህን ለማድረግ ሥልጣን የሚሰጠው ከሆነ ብቻ ነው፡፡

SECTION SIX

ARBITRAL AWARD AND TERMINATION OF THE PROCEEDINGS

41. Applicable Laws on the Subject Matter of the Case

1/ The arbitration tribunal shall have the obligation to apply the substantive law chosen by the contracting parties to international arbitration.

2/ Unless specifically agreed otherwise, any choice of law made by agreement of the parties shall be deemed to be the substantive law of that country and not that of the conflict of laws rules.

3/ Where no substantive law has been chosen by agreement in accordance with Sub-Article (1) of this Article, the tribunal may choose a substantive law close and relevant to the subject matter of the dispute.

4/ Where the subject matter of the dispute does not have an element of international arbitration, Ethiopian law shall apply.

5/ An arbitral award may be granted based on equity or known commercial practices where such power is expressly given to the tribunal by the contracting parties or the applicable law authorizes such application.

፵፪. ከአንድ በላይ በሆኑ የግልግል ዳኞች ስለሚሰጥ ውሳኔ

፩/ በተዋዋይ ወገኖች የተደረገ የተለየ ስምምነት ከሌለ በስተቀር ቁጥራቸው ከአንድ በላይ በሆኑ የግልግል ዳኞች የሚሰጥ ማንኛውም ውሳኔ የሚሰጠው በድምፅ ብልጫ ነው፤ በልዩነት የተሰጠ ሀሳብ ቢኖር ልዩነቱ ይመዘገባል፡፡

፪/ ተዋዋይ ወገኖች በሌላ ሁኔታ ካልተስማሙ በስተቀር፣ የግልግል ዳኝነት ውሳኔ ላይ ከግልግል ዳኞቹ መካከል በግልግል ውሳኔው ላይ ድምፅ ለመስጠት ፈቃደኛ ያልሆነ ማንኛውም የግልግል ዳኛ ይህንኑ ለተዋዋይ ወገኖች በማሳወቅ የተቀሩት የግልግል ዳኞች ውሳኔ ይሰጣሉ፡፡

፫/ በተዋዋይ ወገኖች ወይም በቀሪዎቹ የግልግል ዳኞች ሥልጣን የተሰጠው የግልግል ዳኛ ሥነ-ሥርዓታዊ ጉዳዮችን በሚመለከት ጉባዔው ሳይሟላ ትዕዛዞችን ሊሰጥ ይችላል፡፡

፵፫. በስምምነት መሠረት ስለሚሰጥ የግልግል ዳኝነት ውሳኔ

፩/ በግልግል ዳኝነት በተያዘው ጉዳይ ላይ ተዋዋይ ወገኖች ውሳኔ ከመሰጠቱ አስቀድሞ በሚደርሱት ስምምነት አለመግባባታቸው የተፈታ እንደሆነ የግልግል ዳኝነት ሂደቱ ይቋረጣል፡፡

42. Arbitral Award Rendered by More Than One Arbitrator

1/ Unless the contracting parties agree otherwise, decision shall be rendered by majority vote where the number of arbitrators is more than one. Dissenting opinion shall be recorded.

2/ Unless the contracting parties agree otherwise, where one of the arbitrators is not willing to cast his vote on the decision, he shall notify the contracting parties and the rest of the arbitrators shall render decision.

3/ An arbitrator may pass decisions on procedural matters with respect to powers given to him by contracting parties or other arbitrators even where the quorum is not present.

43. Arbitral Award Rendered on the Basis of an Agreement

1/ The arbitral proceedings shall be terminated where the contracting parties have resolved their dispute by agreement before an arbitral award is rendered on the subject matter of the arbitration.

፪/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) መሠረት ተዋዋይ ወገኖች የደረሱበት ስምምነት በጉባዔው እንዲመዘገብላቸው ጥያቄ ካቀረቡ እና ውሳኔው የሕዝብን ሞራልና ፀጥታ የማይቃረን ከሆነ አለመግባባቱ የተፈታበት ጉዳይ እንደ ግልግል ጉባዔው ውሳኔ ተቆጥሮ በግልግል ጉባዔው መዝገብ ላይ ሊመዘገብ ይችላል፤ ውሳኔው በተያዘው ጉዳይ ላይ እንደ ማንኛውም በጉባዔ የተሰጠ ውሳኔ ሕጋዊ ውጤት ይኖረዋል፡፡

2/ Where the contracting parties request the tribunal to register their agreement in accordance with Sub-Article (1) of this Article and if such agreement does not contradict with public morality and security, the matter resolved by agreement shall be deemed to be an award of the tribunal and registered in the tribunal's registry and shall have the same legal effect as any award granted by the tribunal.

፵፬. የግልግል ዳኝነት ውሳኔ ፎርም፣ ይዘት እና ውጤት

44. Form, Content and Effect of Arbitral Award

፩/ የግልግል ዳኝነት ውሳኔው በጽሁፍ ሆኖ በግልግል ዳኛው ወይም በግልግል ዳኞቹ መፈረም አለበት፤ ከሁለት በላይ የሆኑ የግልግል ዳኞች በተሰየሙበት የግልግል ጉባዔ የሚሰጥ ውሳኔ በአብላጫው ዳኞች መፈረሙ በቂ ሆኖ ያልፈረመ ዳኛ ቢኖር ምክንያቱ መግለጽ ይኖርበታል፡፡

1/ The arbitral award shall be in writing and signed by the arbitrator or arbitrators. Where an arbitral award is rendered by a tribunal with more than two arbitrators, the signature of the majority shall suffice and the arbitrator who has not signed on the arbitral shall state his reasoning.

፪/ ተዋዋይ ወገኖች ምክንያቱ እንዳይገለጹ ያደረጉት ስምምነት ከሌለ በስተቀር ወይም ውሳኔው በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፵፫ መሠረት በጋራ መግባባት ላይ ተመሥርቶ የተሰጠ ካልሆነ በስተቀር ለውሳኔው መሠረት የሆነውን ምክንያት በግልግል ዳኝነት ጉባዔ መዝገብ መስፈር ይኖርበታል፡፡

2/ Unless there is an agreement between the contracting parties not to disclose the reason or the arbitral award is granted based on mutual consent as provided in Article 43 of this Proclamation, the grounds of the award shall be recorded in the file of the tribunal.

፫/ ውሳኔው የግልግል ዳኝነት ጥያቄውን፣ የአለመግባባቱን ፍሬ ነገር፣ የተዋዋይ ወገኖችን ሥም፣ የዳኞቹን ሥም፣ አድራሻ እና እንደ አስፈላጊነቱ ዜግነት፣ ለውሳኔው መሠረት የሆነውን ምክንያት፣ የግልግል የዳኝነቱን ወጪ አከፋፈል፣ ውሳኔው የተሰጠበትን ቀን እና በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፴ በተደነገገው መሠረት የግልግል ጉባኤው መቀመጫ ቦታን መግለጽ አለበት፡፡

፬/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) መሠረት በግልግል ዳኞች የተፈረመ የውሳኔ ግልባጭ ለአያንዳንዱ ተዋዋይ ወገን ውሳኔው በተፈረመ በ፲፮ ቀናት ውስጥ እንዲደርስ ይደረጋል፡፡

፭/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፪) የተደነገገው ቢኖርም፣ የግልግል ዳኝነት ጉባኤው የዳኝነቱን ሙሉ ክፍያ እና ወጪ በውሳኔው መሠረት እስኪከፈል ድረስ የውሳኔውን ግልባጭ ላልከፈለው ተዋዋይ ወገን እንዲሰጥ አይገደድም፡፡

፮/ ማንኛውም የግልግል ዳኝነት ጉባኤ የሚሰጠው ውሳኔ በፍርድ ቤት እንደተሰጠ ፍርድ ይቆጠራል፤ በተዋዋይ ወገኖች ላይ አስገዳጅ እና በተመሳሳይ ጉዳይ ላይ ክስ ከማቅረብ ይከለክላል፡፡

፵፮. የግልግል ዳኝነትን ሂደትን ስለማቋረጥ

፩/ የግልግል ዳኝነት ሂደት በሚከተሉት ምክንያቶች ሊቋረጥ ይችላል፡-

- ሀ) የግልግል ዳኝነት ውሳኔ መሰጠቱ ለተከላኸ አስፈላጊ ካልሆነ በስተቀር ክስ አቅራቢው ክሱን ሲያነሳ፣

3/ The award shall state the claim, the material facts in dispute, the name, address and, where necessary, the Citizenship of the contracting parties, grounds for rendering the award, the costs of and mode of payment of costs of arbitration, the date of the award, and place of the arbitral award as stipulated under Article 30 of this Proclamation.

4/ A copy of the award duly signed by the arbitrators in accordance with Sub-Article (1) of this Article shall be provided to each contracting party within 15 days from the date of signing of the award.

5/ Notwithstanding the provisions of Sub-Article (4) of this Article, the tribunal shall not be compelled to issue a copy of the award to a contracting party who fails to settle payment until the arbitration fee and costs are fully paid as provided for in the award.

6/ Any decision of the arbitral tribunal shall be deemed to be a decision given by a court and shall be binding on the parties and prevents from bringing suit on similar matter between such parties.

45. Termination of Arbitration Proceedings

1/ Arbitration proceedings shall terminate on the following grounds:

- a) Where the plaintiff withdraws his suit and the granting of the award will not be in the interest of the defendant;

ለ) ተዋዋይ ወገኖች ዳኝነቱ እንዲቋረጥ ሲሰማው፤

ሐ) የግልግል ዳኝነት ጉባዔው የዳኝነት ሂደቱን ማስቀጠል አስፈላጊ ሆኖ ካሳገኘው ወይም ሂደቱን ለማስቀጠል የማያስችል በቂ ሁኔታ ሲኖር፤

መ) የግልግል ዳኝነት ውሳኔ ሲሰጥ፤ ወይም

ሠ) በሌሎች ሕጎች በግልፅ በተደነገጉ በማናቸውም ሌሎች ሁኔታዎች፡፡

፪/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) መሠረት የግልግል ዳኝነቱ ሲቋረጥ ወጭውን በሚመለከት ጉባዔው ይወስናል፡፡

፵፮. የግልግል ዳኝነት ወጭ

፩/ ተዋዋይ ወገኖች በሌላ ሁኔታ ካልተሰማሙ በስተቀር ለግልግል ዳኝነት የሚያስፈልገውን ወጪ እና የግልግል ዳኞች አገልግሎት ክፍያን ጨምሮ ጉባዔው በወጭው አከፋፈል ላይ ሊወስን ይችላል፡፡

፪/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) መሠረት በጉባዔው የተሰጠ ውሳኔ ላይ ለመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት አቤቱታ ማቅረብ ይቻላል፡፡

፵፯. የግልግል ጉባኤ ውሳኔን ስለማረም፣ መተርጎም እና ስለ ተጨማሪ ውሳኔ

፩/ በተዋዋይ ወገኖች የተደረገ የተለየ ስምምነት ከሌለ በስተቀር፣ አንድ ተከራካሪ ወገን የግልግል ዳኝነት ውሳኔ በደረሰው በ፴ ቀናት ውስጥ፡-

b) Where the parties agree to terminate the arbitration proceedings;

c) Where the arbitral tribunal finds the continuation of the proceedings unnecessary or there is sufficient reason for not continuing the proceedings;

d) Where an arbitral award is rendered;

e) On any other grounds expressly provided for in other laws;

2/ When the arbitral proceedings are terminated in accordance with Sub-Article (1) of this Article, the tribunal shall pass decision regarding the cost of arbitration.

46. Costs of Arbitration

1/ Unless the contracting parties agree otherwise, the modes of payment of costs necessary for the arbitration and service fees of arbitrators may be determined by the tribunal.

2/ An appeal may be lodged against a decision rendered by the tribunal in accordance with Sub-Article (1) of this Article to the First Instance Court.

47. Corrections, Interpretations and Additional Arbitral Award

1/ Unless the parties agree otherwise,, any party may within 30 days from receipt of the award:

ሀ) አንደኛው ተዋዋይ ወገን ለሌላው ተዋዋይ ወገን በማሳወቅ በግልግል ዳኝነት ጉባዔው ውሳኔ ላይ የአፃፃፍ ስህተት፣ የቁጥር አፃፃፍ ጉድለት ወይም ያልታሰበና ባለማስተዋል የተዘለለ የቃል ስህተት እንዲታረም መጠየቅ ይችላል፡፡

ለ) አንደኛው ተዋዋይ ወገን ለሌላው ተዋዋይ ወገን በማሳወቅ በተለየ የውሳኔው ጭብጥ ወይም ክፍል ላይ የግልግል ዳኝነት ጉባዔው ትርጉም እንዲሰጥ መጠየቅ ይችላል፡፡

ሐ) አንደኛው ተዋዋይ ወገን ለሌላኛው ተዋዋይ ወገን በማሳወቅ ውሳኔው ለግልግል ዳኝነት ጉባዔው ቀርቦ የተዘለለ የውሳኔው ክፍል ላይ ተጨማሪ ውሳኔ እንዲሰጥለት የግልግል ዳኝነት ጉባዔውን መጠየቅ ይችላል፡፡

፪/ የግልግል ዳኝነት ጉባዔው በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) ፊደል ተራ (ሀ) እና (ለ) መሠረት የቀረበውን ጥያቄ የተቀበለው እንደሆነ ጥያቄውን በተቀበለ በ፴ ቀናት ውስጥ እንደ ጥያቄው አግባብነት ያርማል ወይም ይተረጎማል፤ ጉባዔው ያደረገው ማስተካከያ ወይም የሰጠው ትርጓሜ የውሳኔው አካል እንደሆነ ይቆጠራል፡፡

፫/ የግልግል ዳኝነት ጉባዔው በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) ፊደል ተራ (ሀ) ላይ የተዘረዘሩት ስህተቶች መኖራቸውን ሲረዳ በራሱ ተነሳሽነት ውሳኔው በተሰጠ በ፴ ቀናት ውስጥ ማስተካከል ይችላል፡፡

a) request the tribunal for correction of clerical errors, numerical errors, unintended and inadvertent omission of words by notifying the other party;

b) request the tribunal to give an interpretation on specific issue or part of the award by notifying the other party;

c) request the tribunal for additional award on the part of the award that has been omitted by notifying the other party.

2/ Where the arbitral tribunal accepts the request submitted in accordance with paragraph (a) and (b) of Sub-Article (1) of this Article, it shall make the necessary correction or provide interpretation within 30 (thirty) days from the receipt of the request. The correction made or interpretation provided by the tribunal shall be deemed to be part of the award.

3/ Where the arbitral tribunal discovers the errors stated under paragraph (a) of Sub-Article (1) of this Article, it may make correction upon its own initiative within 30 days from the date of rendering of the award.

፬/ የግልግል ዳኝነት ጉባዔው በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) ፊደል ተራ (ሐ) መሠረት የቀረበውን ጥያቄ የተቀበለው እንደሆነ ጥያቄውን በተቀበለ በ፳ ቀናት ውስጥ ተጨማሪ ውሳኔ ይሰጣል፤ የሚሰጠው ተጨማሪ ውሳኔ የቀድሞው የውሳኔው አካል እንደሆነ ይቆጠራል፡፡

፭/ የግልግል ዳኝነት ጉባዔው አስፈላጊ ሆኖ ሲያገኘው ማስተካከያ ለማድረግ፣ ትርጓሜ ለመስጠት ወይም ተጨማሪ ውሳኔ ለማስተላለፍ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፪) እና (፬) የተመለከተውን ጊዜ ለተጨማሪ ፳ ቀናት ሊያራዝመው ይችላል፡፡

፮/ በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፵፬ የተመለከተው ድንጋጌ ማስተካከያ በማድረግ፣ ትርጓሜ በመስጠት ወይም ተጨማሪ ውሳኔ በማስተላለፍ ላይም ተፈጻሚነት ይኖረዋል፡፡

ክፍል ሰባት

በግልግል ዳኝነት ውሳኔ ላይ ስለሚቀርቡ አቤቱታዎች

፵፰. የግልግል ዳኝነት ውሳኔን ስለመቃወም

፩/ በግልግል ዳኝነት ሂደቱ ውስጥ የክርክር ተሳታፊ መሆን ሲገባው ያልተሳተፈና በተሰጠው የግልግል ዳኝነት ውሳኔ መብቱ የተነካ ተዋዋይ ወገን ወይም ማንኛውም ሦስተኛ ወገን የግልግል ዳኝነት ውሳኔውን ወይም የውሳኔውን አፈፃፀም በመቃወም ጉዳዩ በግልግል ዳኝነት ባይታይ ኖሮ ነገሩን ለማየት ሥልጣን ላለው ፍርድ ቤት ውሳኔ መስጠቱን ካወቀበት ጊዜ ጀምሮ በ፳ ቀን ውስጥ መቃወሚያውን ማቅረብ ይችላል፡፡

4/ Where the arbitral tribunal accepts the request submitted in accordance with paragraph (c) of Sub-Article (1) of this Article, it shall render additional award within 60 days from the date of receipt of the request. The additional award shall be deemed to be part of the previous award.

5/ Where the arbitral tribunal finds it necessary, it may extend the period mentioned in Sub-Articles (2) and (4) of this Article for additional 20 days in order provide interpretation or render additional decision.

6/ The provisions of Article 44 of this Proclamation may be applicable with respect to making of correction, providing interpretation and rendering of additional decision.

SECTION SEVEN

OBJECTIONS AGAINST ARBITRAL AWARDS

48. Objections Raised Against Arbitral Awards

1/ A contracting party or a third party who should have been party to the arbitration proceeding and whose right has been affected by the arbitral award may, within 60 days from the date he became aware of such award, submit his objection against the arbitral award or the execution of the same to the court which has jurisdiction over the case had it not been submitted to arbitration.

፪/ መቃወሚያውን የሚያቀርበው ሦስተኛ ወገን አስቀድሞ ጉዳዩን ሲመለከተው ለነበረው ጉባዔ አቤቱታውን አቅርቦ በግልግል ዳኝነት ሂደቱ ጣልቃ ገብቶ ከነበረ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) መሠረት መቃወሚያውን ማቅረብ አይችልም፡፡

፫/ የመቃወሚያ አቤቱታ አቅራቢው ከተዋዋይ ወገኖች መካከል ከሆነ የግልግል ዳኝነት ውሳኔው ማሻሻያ እንዲደረግበት ፍርድ ቤቱ ጉዳዩን ወደ ጉባዔው ይመልሰዋል፡፡

፬/ የመቃወሚያ አቤቱታ አቅራቢው ሦስተኛ ወገን ከሆነ ፍርድ ቤቱ የግልግል ዳኝነት ውሳኔውን በከፊል ወይም ሙሉ በሙሉ ሊሸረው ወይም ሊያሻሽለው ይችላል፡፡

፭/ ፍርድን እና አፈፃፀምን ስለመቃወም በፍትሐብሔር ሥነ-ሥርዓት ሕግ ውስጥ የተደነገጉት ድንጋጌዎች ከዚህ አዋጅ ጋር እስካልተቃረኑ ድረስ ተፈፃሚነት ይኖራቸዋል፡፡

፵፱. ይግባኝ

፩/ ተዋዋይ ወገኖች በግልግል ዳኝነት ስምምነታቸው በተለየ ሁኔታ ካልተስማሙ በስተቀር በግልግል ዳኝነት ውሳኔ ላይ ለፍርድ ቤት ይግባኝ ማቅረብ አይቻልም፡፡

፪/ ተቃራኒ ስምምነት ከሌለ በስተቀር መሠረታዊ የሕግ ስህተት ሲኖር የሠበር አቤቱታ ማቅረብ ይቻላል፡፡

፫/ ተቃራኒ ስምምነት ቢኖርም ተከራካሪ ወገኖች የግልግል ዳኝነት ውሳኔው በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፵፩ ንዑስ አንቀጽ(፭)፣ አንቀጽ ፵፫፣ እና አንቀጽ ፵፬ ንዑስ አንቀጽ (፪) መሠረት በተሰጠ የግልግል ዳኝነት ውሳኔ ላይ ይግባኝ ማለት አይቻልም፡፡

2/ Where the third party who submits his objection had previously submitted the same to the tribunal that heard the case and had intervened in the arbitration proceedings; he may not submit his objection in accordance with Sub-Article (1) of this Article.

3/ Where the person who raised the objection is among the contracting parties, the court shall remand the award to the tribunal for amendment.

4/ Where the person who raised the objection is a third party, the court may reverse or modify, partly or wholly, the arbitral award.

5/ The provisions of the Civil Procedure Code regarding objection to judgement and execution of order shall be applicable in so far as they are consistent with this Proclamation.

49. Appeal

1/ Unless the contracting parties agree otherwise in their arbitration agreement, no appeal shall lie to the court from an arbitral award.

2/ Unless there is agreement to the contrary, an application for cassation can be submitted where there is a fundamental or basic error of law.

3/ Notwithstanding any agreement to the contrary, no appeal shall lie from arbitral award rendered in accordance with Sub-Article (5) of Article 41, Article 43 and Sub-Article (2) of Article 44 of this Proclamation.

፬/ በግልግል ዳኝነት ውሳኔ ላይ ይግባኝ የሚቀርበው ጉዳዩ በመደበኛ ፍርድ ቤት ታይቶ ቢሆን ኖሮ ጉዳዩን በይግባኝ ለማየት ሥልጣን ላለው ፍርድ ቤት ነው፤ ይግባኝ የሚቀርበውም የግልግል ዳኝነት ውሳኔው ለይግባኝ ባዩ በደረሰ በ፳ ቀናት ውስጥ ነው፡፡

፭/ በፍትሐብሔር ሥነ-ሥርዓት ሕግ ስለይግባኝ አቀራረብ የተመለከቱት አግባብነት ያላቸው ድንጋጌዎች በግልግል ዳኝነት ውሳኔ ላይ በሚቀርብ ይግባኝ ላይ ተፈፃሚ ይሆናሉ፡፡

፮/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፭) መሠረት የይግባኝ ማመልከቻ የቀረበለት ፍርድ ቤት የግልግል ዳኝነት ውሳኔውን ከ፳ ቀናት ላልበለጠ ጊዜ በፍትሐብሔር ሥነ-ሥርዓት ሕግ መሠረት አግዶ የማቆየት እና በይግባኝ ላይ ተገቢውን የመወሰን ሥልጣን ይኖረዋል፡፡

፶. የግልግል ዳኝነት ውሳኔን ስለመሻር

፩/ በተዋዋይ ወገኖች የተደረገ ተቃራኒ ስምምነት ቢኖርም፣ ተዋዋይ ወገኖች የግልግል ዳኝነት ውሳኔው እንዲሻርላቸው ጉዳዩ በግልግል ዳኝነት ባይታይ ኖሮ ጉዳዩን ለማየት ሥልጣን ላለው ፍርድ ቤት ማመልከት ይችላሉ፡፡

፪/ የግልግል ዳኝነት ውሳኔ ለማሻር አቤቱታ ማቅረብ የሚቻለው ቀጥሎ በተዘረዘሩት ምክንያቶች ብቻ በአንዱ ሆኖ፣ ሁኔታው መኖሩን የማስረዳት ሽክሙ ወይም ኃላፊነት የአመልካቹ ይሆናል፡-

4/ An appeal shall lie from arbitral award to the court that has an appellate jurisdiction had the case been heard by regular Court that has jurisdiction over the case. The Memorandum of Appeal shall be filed within 60 days from the date of delivery of the arbitral award to the appellant.

5/ The relevant provisions of the Civil Procedure Code with respect to appeal from judgement shall be applicable to an appeal that lies from arbitral award.

6/ The Court to which an appeal is lodged pursuant to Sub-Article (5) of this Article shall have the power to suspend the arbitral award for a period not exceeding 60 days and to render appropriate decision on the appeal in accordance with the Civil Procedure Code.

50. Setting Aside an Arbitral Award

1/ Notwithstanding any agreement to the contrary, contracting parties may apply to the court that has jurisdiction over the case had the case not been submitted to arbitration to have the arbitral award set aside.

2/ An application to have an arbitral award set aside may be lodged on the following grounds and the burden of proof of the existence of the alleged ground rests with the applicant:

ሀ) አመልካቹ ላይ ተፈፃሚነት ባለው ሕግ መሠረት የግልግል ዳኝነት ስምምነት ለማድረግ የሚያስችለው ችሎታ የሌለው እንደሆነ፤

ለ) የግልግል ዳኝነት ስምምነቱ በተዋዋዮች በተመረጠው ሕግ ወይም በኢትዮጵያ ሕግ መሠረት ዋጋ የሌለውና ፈራሽ የሆነ ወይም ጊዜው ያለፈ እንደሆነ፤

ሐ) አቤቱታ አቅራቢው ግልግል ዳኞች ስለመሾማቸው፣ ስለግልግል ዳኝነት ሂደቱ በቂ ማስታወቂያ ያልተሰጠው መሆኑን ሲያሳይ ወይም በሂደቱ ክርክሩን ለማሰማት አለመቻሉን ሲያስረዳ፤

መ) የግልግል ዳኞች በሂደቱ ገለልተኝነታቸውን ወይም ነፃነታቸውን ጠብቀው ውሳኔ ያልሰጡ ሲሆን ወይም ከተዋዋይ ወገኖች መደለያ በመቀበል ውሳኔ ሰጥተው ከሆነ፤

ሠ) የግልግል ዳኝነት ውሳኔው የተሰጠበት ጉዳይ ከግልግል ዳኝነት ስምምነቱ ወሰን በላይ ሲሆን ወይም ጉባዔው ከተሰጠው ሥልጣን ወሰን በላይ ውሳኔ የሰጠ ከሆነ፤

ረ) የጉባዔው አመሰራረት እና በሂደቱ የተተገበረው ሥነ-ሥርዓት ከተዋዋይ ወገኖች ስምምነት ወይም በዚህ አዋጅ ከተደነገገው ጋር የሚቃረን እና ውሳኔው ላይ ተጽዕኖ ያሳደረ ከሆነ ነው፡፡

a) The applicant does not have the capacity to conclude an arbitration agreement as provided for in the law in force;

b) The arbitration agreement becomes null and void under the applicable law chosen by the contracting parties or by Ethiopian law or such agreement has expired;

c) The applicant shows that he has not been given proper notice about the appointment of arbitrators, arbitration proceedings or has not been able to present his case during the proceedings;

d) The arbitrators did not make the award by maintaining their impartiality or independence or have delivered the award by receiving bribe;

e) The subject matter of the arbitral award is beyond the scope of the arbitration agreement or the award rendered is beyond jurisdiction the tribunal;

f) The process of establishment of the tribunal and the procedure applicable in the course of the proceedings contradicts with agreement of the contracting parties and has influenced outcome of the award.

፫/ አቤቱታው የሚቀርበው የግልግል ውሳኔው ለአቤት ባዩ በደረሰ በ፱ ቀናት ውስጥ መሆን አለበት፤ ነገር ግን ውሳኔው በኢትዮጵያ ፍርድ ቤት ከተፈፀመ በኋላ ለማሻር የሚቀርብ አቤቱታ ተቀባይነት የለውም፡፡

፬/ ፍርድ ቤቱ የሚከተሉት ምክንያቶች መኖራቸውን ሲያረጋግጥ የግልግል ዳኝነት ውሳኔውን ሊሸር ይችላል፡-

ሀ) በግልግል ዳኝነቱ ውሳኔ ያረፈበት ጉዳይ በኢትዮጵያ የግልግል ዳኝነት ሕግ መሠረት በግልግል ዳኝነት መታየት የማይችል ሲሆን፤

ለ) የግልግል ዳኝነት ውሳኔውን እውቅና መስጠት ወይም እንዲፈፀም ማድረግ በሕዝብ ሞራል፣ ፖሊሲ ወይም ፀጥታ ላይ ችግር የሚፈጥር ከሆነ፡፡

፭/ የማሻር አቤቱታው የቀረበለት ፍርድ ቤት በአቤቱታው ላይ ውሳኔ እስኪሰጥ ድረስ የግልግል ዳኝነት ውሳኔውን በፍትሐብሔር ሥነ-ሥርዓት ሕጉ መሠረት ከ፰ ቀናት ላልበለጠ ጊዜ አግዶ ለማቆየት ይችላል፡፡

፮/ ለአቤቱታ መንስዔ የሆነውን ምክንያት ከገምት ውስጥ በማስገባት ፍርድ ቤቱ ውሳኔው በሙሉ ወይም በከፊል ሳይፈጸም ለማቆየት የእግድ ትዕዛዝ በመስጠት ጉዳዩን መጀመሪያ ወደ ታየበት ጉባዔ ሊመልሰው ይችላል፡፡

፯/ የቀረበው አቤቱታ ተቀባይነት ካገኘ እና ውሳኔው ሙሉ በሙሉ ከተሻረ የግልግል ዳኝነት ውሳኔው ዋጋ እንደሌለው ተቆጥሮ ቀሪ ይሆናል፤ የማሻር ውሳኔው በከፊል የሆነ እንደሆነ ቀሪው የግልግል ዳኝነት ውሳኔ እንደፀና ይቀራል፡፡

3/ The application shall be submitted within 30 days from the date of delivery of the arbitral award to the applicant. However, an application to have the award set aside shall not be acceptable if it has been enforced by Ethiopian court.

4/ The court may set aside the arbitral award if the following conditions exist:

a) The matter upon which the award is based is not arbitrable under the Ethiopian arbitration law;

b) The recognition and enforcement of the arbitral award creates problem on public morality, policy or national security;

5/ The court to which an application to set the award aside may suspend the arbitral award for not exceeding 60 days in accordance with the Civil Procedure Code before a decision is made on the application.

6/ The court may, by taking into account the reason for the submission of the application, refer the matter to the tribunal before of which the case was initially heard by suspending the award wholly or partially.

7/ Where the application is accepted and the award is set aside wholly, the arbitral award shall be null and void. Where the award is partly set aside, the part that is not set aside shall remain valid.

፷/ በመሻር አቤቱታው ላይ በፍርድ ቤት የተሰጠ ውሳኔ ይግባኝ አይቀርብበትም፡፡

ክፍል ስምንት

የግልግል ዳኝነት ውሳኔን እውቅና ስለመስጠትና ስለማስፈጸም

፶፩. የግልግል ዳኝነት ውሳኔ ስለማስፈጸም

፩/ የዚህ አዋጅ አንቀጽ ፶ ወይም ፶፪ ድንጋጌዎች እንደተጠበቁ ሆነው በኢትዮጵያም ሆነ በውጭ ሀገር የተሰጠ የግልግል ዳኝነት ውሳኔ አስገዳጅ እንደሆነ ተቆጥሮ ጉዳዩ በፍርድ ቤት ቢታይ ኖሮ ፍርዱን ሊያስፈፀም ለሚችለው ፍርድ ቤት በማቅረብ በፍትሐብሔር ሥነ-ሥርዓት ሕግ መሠረት የፍርድ ውሳኔ በሚፈፀምበት አካሄድ ይፈጸማል፡፡

፪/ የግልግል ዳኝነት ውሳኔ በፍርድ ቤት እንዲፈፀምለት የሚፈልግ ወገን የግልግል ዳኝነት ስምምነቱን፣ የውሳኔውን ዋና ቅጅ ወይም ትክክለኛነቱ የተረጋገጠ የውሳኔ ግልባጭ ማቅረብ ይኖርበታል፡፡

፫/ ከውጭ ሀገር ለእውቅና ወይም አፈፃፀም ወደ ኢትዮጵያ የሚመጡ የግልግል ዳኝነት ውሳኔዎች በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፪) የተመለከቱት እንደተጠበቁ ሆነው በሚመለከተው አካል የተረጋገጡ ሰነዶች መቅረብ ይኖርባቸዋል፡፡

፬/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፪) የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ፣ የግልግል ዳኝነት ውሳኔ የተሰጠበት ቋንቋ ከአፈፃፀም ፍርድ ቤቱ የሥራ ቋንቋ የተለየ ሲሆን አመልካቹ በፍርድ ቤቱ የሥራ ቋንቋ አስተርጉሞ ማቅረብ ይኖርበታል፡፡

8/ No appeal shall lie from the decision rendered by a court on the application.

SECTION EIGHT

RECOGNITION AND EXECUTION OF ARBITRAL AWARD

51. Execution of Arbitral Awards

1/ Without prejudice to the provisions Articles 50 or 52 of this Proclamation, an arbitral award rendered in Ethiopia or in a foreign country shall be deemed to be binding and shall be executed pursuant to Civil Procedure Code by applying to a court that is empowered to execute the award had the case been heard by a court.

2/ Any party who seeks the execution of arbitral award by a court shall submit the arbitration agreement, the original award or an authenticated copy of the award.

3/ Without prejudice to Sub-Article (2) of this Article, Arbitral awards brought into Ethiopia for recognition or execution shall be authenticated by the relevant organ.

4/ Without prejudice to Sub-Article (2) of this Article, where the award is rendered in a language different from the language of the executing court, the applicant shall produce a translation of these documents into the language of the court.

፶፪. የግልግል ዳኝነት ውሳኔ እንዳይፈፀም ስለመቃወም

፩/ የግልግል ዳኝነት ውሳኔ እንዳይፈፀም መቃወም የሚቻለው ከዚህ በፊት ውሳኔው እንዲሻር ለፍርድ ቤት አቤቱታ ቀርቦ ውድቅ ያልተደረገ ከሆነ ነው፡፡

፪/ የግልግል ዳኝነት ውሳኔ እንዳይፈፀም መቃወም የሚቻለው በሚከተሉት ምክንያቶች ብቻ ነው፡-

ሀ) ፍርዱን በተቃወመው ወገን ላይ ተፈጻሚነት ባለው ሕግ መሠረት የግልግል ዳኝነት ስምምነት ለማድረግ የሚያስችል ችሎታ ያልነበረው እንደሆነ፤ ወይም የግልግል ዳኝነት ስምምነቱ እንዲገዛበት በተዋዋሎች በተመረጠው ሕግ መሠረት ወይም የተዋዋሎች ስምምነት ከሌለ በኢትዮጵያ ሕግ መሠረት ዋጋ የሌለውና ፈራሽ የሆነ ወይም ጊዜው ያለፈ እንደሆነ፤

ለ) አቤቱታ አቅራቢው ዳኞች ስለመሾማቸው፤ ስለግልግል ዳኝነት ሂደቱ በቂ ማስታወቂያ ያልተሰጠው መሆኑን ሲያሳይ ወይም በሂደቱ ክርክሩን ለማሰማት አለመቻሉን ሲያስረዳ፤

ሐ) የግልግል ዳኞች በሂደቱ ገለልተኛነታቸውን እና ነፃነታቸውን ጠብቀው ውሳኔ ያልሰጡ ሲሆን ወይም ከተዋዋይ ወገኖች መደለያ በመቀበል ውሳኔ ሰጥተው ከሆነ፤

52. Objection to Enforcement of Arbitral Award

1/ An objection to the enforcement of arbitral award may only be made, where an application made to the court previously to have the award set aside has not been dismissed.

2/ An objection to enforcement of arbitral award may only be made on the following grounds:

a) The person who objects to the enforcement was under legal capacity pursuant to the law applicable to him or if the arbitration agreement is null and void under applicable law chosen by the parties or, in the absence of such agreement, under Ethiopian law.

b) The applicant shows that he has not been given proper notice about the appointment of the arbitrator or the arbitral proceedings or has not been able to present his case;

c) The arbitrators did not grant the award by maintaining their impartiality and independence or have delivered the award by receiving bribe;

- መ) የግልግል ዳኝነት ውሳኔው የተሰጠበት ጉዳይ ከግልግል ዳኝነት ስምምነቱ ወሰን በላይ ሲሆን፣ ወይም ጉባዔው ከተሰጠው ሥልጣን ወሰን በላይ ውሳኔ የሰጠ እንደሆነ፣
  - ሠ) የጉባዔው አመሠራረት እና በሂደቱ የተተገበረው ሥነ-ሥርዓት ከተዋዋይ ወገኖች ስምምነት ወይም በዚህ አዋጅ ከተደነገገው ጋር የሚቃረን እና ውሳኔው ላይ ተፅዕኖ ያሳደረ ከሆነ፣
  - ረ) የግልግል ዳኝነት ውሳኔው የመጨረሻ ውሳኔ ደረጃ ላይ ያልደረሰ ከሆነ፣ የተሻረ ወይም ውሳኔው የታገደ ከሆነ፡፡
- ፫/ ፍርድ ቤቱ የሚከተለው ምክንያት መኖሩን ሲያረጋግጥ የግልግል ዳኝነት ውሳኔውን ሊሸር ይችላል፡-
- ሀ) በግልግል ዳኝነቱ ውሳኔ ያረፈበት ጉዳይ በዚህ አዋጅ መሠረት በግልግል ዳኝነት መታየት የማይችል ሲሆን፣
  - ለ) የግልግል ዳኝነት ውሳኔውን እውቅና መስጠት ወይም እንዲፈፀም ማድረግ በሕዝብ ሞራል፣ ፖሊሲ ወይም ፀጥታ ላይ ችግር የሚፈጥር ከሆነ፡፡
- ፬/ ፍርድ ቤቱ የግልግል ዳኝነት ውሳኔው እንዲፈፀም ወይም እንዳይፈፀም የፍርድ ባለሙብቱ ጥያቄ ባቀረበ ጊዜ የፍርድ ባለዕዳው በቂ ዋስትና እንዲያቀርብ ትዕዛዝ በመስጠት ነገሩን ለማግራት ቀጠሮ ሊሰጥ ይችላል፡፡

- d) The subject matter of the arbitral award is beyond the scope of the arbitration agreement or the award rendered is beyond the jurisdiction of the tribunal;
  - e) The process of establishment of the tribunal and the procedure that has been implemented in the course of the proceedings contradicts with agreement of the contracting parties or the provisions of this Proclamation and has impacted the outcome of the award.
  - f) The arbitral award has not reached its final stage or is reversed or suspended.
- 3/ The court may set aside the arbitral award if the following conditions exist:
- a) The matter upon which the award is based is not arbitrable under this Proclamation;
  - b) The recognition or enforcement of the arbitral award create problem on public morality, policy or national security.
- 4/ Upon request by the arbitral award creditor for the enforcement or non enforcement of the award, the court may make an adjournment to examine the matter by ordering award debtor to produce sufficient security.

፮/ የግልግል ዳኝነት ውሳኔ እንዳይፈፀም የቀረበ ተቃውሞ ላይ በፍርድ ቤት የተሰጠ ውሳኔ ይግባኝ አይቀርብበትም፡፡

፶፫. በውጭ ሀገር ለተሰጠ የግልግል ዳኝነት ውሳኔ እውቅና ስለመስጠት እና አፈፃፀም

፩/ በውጭ ሀገር የተሰጠ የግልግል ዳኝነት ውሳኔ ኢትዮጵያ ባፀደቀቻቸው ዓለም አቀፍ ስምምነቶች የሚወድቅ ከሆነ በስምምነቱ መሠረት እውቅና ሊሰጠው ወይም ሊፈፀም ይችላል፡፡

፪/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ በውጭ ሀገር የተሰጠ የግልግል ዳኝነት ውሳኔ እውቅና ላይሰጠው ወይም ላይፈፀም የሚችለው በሚከተሉት ምክንያቶች ብቻ ነው፡-

- ሀ) የእንኳ ለእንኳ መርህን መሠረት ያላደረገ ሲሆን፤
- ለ) የግልግል ዳኝነት ውሳኔው በማይፀና የግልግል ዳኝነት ስምምነት መሠረት ወይም ውሳኔው የተሰጠበት ሀገር ሕግ በሚፈቅደው መሠረት ባልተቋቋመ ጉባዔ የተሰጠ እንደሆነ፤
- ሐ) የተሰጠው ውሳኔ በኢትዮጵያ ሕግ መሠረት ሊፈፀም የማይችል እንደሆነ፤
- መ) ተዋዋይ ወገኖች የግልግል ዳኞችን ለመምረጥ እኩል መብት ያልነበራቸው እንደሆነ ወይም በክርክሩ ላይ ማስረጃቸውን ለማቅረብ እና ክርክራቸውንም ቀርቦ ለማሰማት እኩል መብት ያልነበራቸው እንደሆነ፤

5/ No appeal shall lie from the decision rendered by a court on the application of non enforcement.

53. Recognition and Enforcement of Foreign Arbitral Awards

1/ Where a foreign arbitral award falls under International Treaties ratified by Ethiopia, it may be recognized or enforced in accordance with such treaties.

2/ Without prejudice to Sub-Article (1) of this Article, a foreign arbitral award shall not be recognized or enforced only on the following grounds:

- a) Where it is not based on reciprocity;
- b) Where the arbitral award is based on invalid arbitration agreement or rendered by a tribunal which is not established in accordance with the law of the country in which such award is rendered;
- c) The arbitral award rendered cannot be enforced in accordance with Ethiopian law;
- d) Where the parties have not had equal rights in appointing the arbitrators or had in presenting their evidence and getting heard in the course of the proceedings;

ሠ) ውሳኔ የተሰጠበት ጉዳይ በኢትዮጵያ ሕግ በግልግል ዳኝነት ሊታይ የማይችል እንደሆነ፤ እና

ረ) የውሳኔውም አፈፃፀም የሕዝብን ሞራል፣ ፖሊሲና ፀጥታ የሚቃረን እንደሆነ፡፡

፫/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) እና (፪) መሠረት የውሳኔ ይፈፀምልኝ ማመልከቻ የሚቀርበው ለፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት ይሆናል፡፡

ክፍል ዘጠኝ

ስለ ዕርቅ

፶፬. አለመግባባትን በዕርቅ ለመፍታት ስለሚደረግ ስምምነት

ተዋዋይ ወገኖች ወደፊት ሊፈጠር የሚችልን አለመግባባት ወይም የተፈጠረውን አለመግባባት በዕርቅ ለመፍታት በጽሁፍ ወይም በማናቸውም ሌላ መንገድ ስምምነታቸውን ሊገልጹ ይችላሉ፤ ይህ ስምምነት ውጤት የሚኖረው በተዋዋይ ወገኖች መካከል ብቻ ነው፡፡

፶፭. በጽሁፍ የተደረገ ስምምነት

፩/ አለመግባባትን በዕርቅ ለመጨረስ በጽሁፍ የተደረገ ስምምነት ይህንን ጉዳይ በሚመለከት ለፍርድ ቤት በሚቀርብ ክስ ላይ በመጀመሪያ ደረጃ መቃወሚያነት መነሳት የሚችል እና ፍርድ ቤትን ጉዳዩን ከማየት የሚከለክል ይሆናል፡፡

e) Where the matter on which the award is rendered is not arbitrable under Ethiopian law;

f) Where the arbitral award contravenes public policy, moral and security.

3/ An application for the enforcement of arbitral award in accordance with Sub-Articles (1) and (2) of this Article shall be submitted to Federal High Court.

SECTION NINE

CONCILIATION

54. Dispute Resolution Through Conciliation Agreement

Contracting parties may express thier agreement, in writing or in any other means, to resolve future or existing dispute through conciliation.This agreement shall only be applicable between the contracting parties.

55. Agreement made in Writing

1/ Written agreement made to resolve dispute,as regards the subject matter of the agreement,may be raised as a preliminary objection in the suit brought to the court and bar the court from hearing the case.

፪/ ጉዳዩ የቀረበለት ፍርድ ቤት ጉዳዩን በዕርቅ ለመጨረስ የተደረገው ስምምነት የማይፀና ነው ብሎ ከወሰነ ወይም ዕርቁን ለማድረግ ተዋዋይ ወገኖች በስምምነታቸው ውስጥ ያስቀመጡት ጊዜ ያለፈ ከሆነ ወይም ዕርቁን ለመጀመር የማያስችሉ በቂ ምክንያቶች መኖራቸውን ፍርድ ቤቱ ካመነ ክስን ለመስማት ይችላል፡፡

፫/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) የተገለፀው ቢኖርም በጽሁፍ የተደረገ የዕርቅ ስምምነት ተዋዋይ ወገኖች የመጠበቂያ እርምጃ ትዕዛዝ ለማስጠት ሲባል ጉዳዩን ለማየት ሥልጣን ላለው ፍርድ ቤት ማመልከቻ ማቅረብን አይከለክልም፡፡

፶፮. የዕርቅ ሂደት አጀማመር

፩/ እንታረቅ ባይ ወገን ለዕርቁ መነሻ የሆነውን ጉዳይ በመጥቀስና ምላሽ የሚጠብቅበትን ቀን በመወሰን ለሌላኛው ወገን የዕርቅ ሀሳቡን በቃል ወይም በጽሁፍ ያሳውቀዋል፡፡

፪/ የዕርቅ ሀሳቡን ሌላኛው ወገን በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) በተመለከተው ጊዜ ውስጥ መቀበሉን የገለፀ እንደሆነ የዕርቅ ሂደቱ ይጀመራል፡፡

፫/ ሌላኛው ወገን ማስታወቂያው በደረሰው በ፴ ቀናት ወይም ምላሽ የሚሰጥበት ቀን እንዳበቃ የዕርቅ ሀሳቡን ለመቀበል እንዳልፈለገ በመቁጠር እንታረቅ ባይ ወገን የዕርቅ ሀሳቡን እንዳነሳ ለሌላኛው ወገን ያሳውቀዋል፡፡

2/ The court may hear the case brought where it decides that the conciliation agreement is of no effect, or the period for conciliation stated in the agreement has been expired or the court believes that there is no sufficient ground to start the conciliation.

3/ Notwithstanding the provision of Sub-Article (1) of this Article, written conciliation agreement may not bar contracting parties to request, a court that has jurisdiction, an order of interim measures.

56. Commencement of Conciliation

1/ The party who initiates conciliation shall notify orally or in writing to the other party his invitation to conciliate by identifying the subject matter of conciliation and determining the date of response.

2/ The conciliation proceedings shall commence if the other party expresses his acceptance within the period mentioned under Sub-Article (1) of this Article.

3/ Where the other party does not respond within 30 days from the date of receipt of notification from the other party or upon expiry of the date of response, the party who initiate the conciliation may treat this as a rejection of the invitation to conciliate and shall notify the other party his revocation of the invitation.

፶፯. የአስታራቂዎች ብዛት

፩/ ተዋዋይ ወገኖች ሁለት ወይም ከዚያ በላይ አስታራቂዎች እንዲኖሩ በተለየ አኳኋን ካልተስማሙ በስተቀር የዕርቅ ሂደት በአንድ አስታራቂ ይመራል፡፡

፪/ የአስታራቂዎች ቁጥር ከአንድ በላይ የሆነ እንደሆነ አስታራቂዎቹ በጋራ መሥራት ይኖርባቸዋል፡፡

፶፰. አስታራቂን ስለመሰየም

፩/ ተዋዋይ ወገኖች የተለየ ሥነ-ሥርዓት እንዲኖር ካልተስማሙ በስተቀር፣ በአስታራቂ ብዛት እና ማንነት ላይ ለመስማማት ጥረት ማድረግ ይኖርባቸዋል፡፡

፪/ ተዋዋይ ወገኖች አስታራቂ ሆኖ ለመሥራት ተስማሚ የሆነን ሰው እንዲጠቁሟቸው ወይም አስታራቂ በቀጥታ እንዲሰይምላቸው የአንድን ተቋም ወይም የግለሰብ እገዛ መጠየቅ ይችላሉ፡፡

፫/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፪) መሠረት አስታራቂን ለመጠቀም ወይም ለመሰየም ጥያቄ የቀረበለት ተቋም ወይም ግለሰብ የአስታራቂውን ነፃነት፣ ገለልተኛነት እና አንድ አግባብነቱ አስታራቂው ከተዋዋይ ወገኖች የተለየ ዜግነት ያለው ስለመሆኑ ከግምት ማስገባት ይኖርበታል፡፡

57. Number of Conciliators

1/ Unless the parties agree otherwise to have two or more conciliators, the conciliation proceeding shall be guided by one conciliator.

2/ Where the number of conciliators is more than one, the conciliators shall act jointly.

58. Appointment of a Conciliator

1/ Unless the parties agree upon different procedures, they shall strive to agree on the number and identity of conciliators.

2/ Contracting parties may request support from an institution or an individual to nominate a person suitable to act as a conciliator or to directly designate a conciliator.

3/ An institution or individual to whom a request has been made for nominating or appointing a conciliator in accordance with Sub-Article (2) of this Article shall take into consideration the independence, impartiality of the conciliators and, where appropriate, whether the Citizenship of the conciliator is different from that of the contracting parties.

፩/ አስታራቂው ለአስታራቂነት ሲመረጥ ወይም በአስታራቂነት ከተሰየመበት ጊዜ አንስቶ በማስታረቁ ሂደት የሚያጋጥሙትን በነፃነቱ እና በገለልተኛነቱ ላይ ምክንያታዊ ጥርጣሬ ያሳድራሉ ብሎ የሚገምታቸውን ማናቸውንም አካባቢያዊ ሁኔታዎች ሳይዘገይ ለተዋዋይ ወገኖች መግለጽ ይኖርበታል።

፶፱. የዕርቅን ጉዳይ ለአስታራቂ ስለማቅረብ

፩/ አስታራቂው እንደተሰየመ ተዋዋይ ወገኖች ስለ ዕርቁ ጉዳይ አጠቃላይ ሁኔታ እና የዕርቁን ፍሬ ነገር በጽሁፍ እንዲያሳውቁት ሊጠይቅ ይችላል፤ እያንዳንዱ ተዋዋይ ወገን ለአስታራቂው ያቀረበውን ተጨማሪ የጽሁፍ መግለጫ ቅጂ ለሌላው ወገን እንዲደርሰው ማድረግ አለበት።

፪/ ተዋዋይ ወገኖችን ጉዳዩን ያጠናክሩልኛል የሚሏቸውን ፍሬ ነገሮች በሰነዶች እና በሌሎች ማስረጃዎች አስደግፈው በተጨማሪነት በጽሁፍ እንዲያቀርቡ አስታራቂው ሊጠይቅ ይችላል።

፫/ አስታራቂው በየትኛውም የዕርቅ ሂደት አግባብነት አላቸው የሚላቸውን ተጨማሪ ማስረጃዎች እንዲቀርቡለት ማንኛውንም ተዋዋይ ወገን ሊጠይቅ ይችላል።

፷. ዕርቅ በሌሎች ሕጎች እንዲመራ የማይገደድ ስለመሆኑ

ተዋዋይ ወገኖች በተለየ ሁኔታ የሚያደርጉት ስምምነት እንደተጠበቀ ሆኖ ዕርቅ በሌሎች መሠረታዊም ሆነ ሥነ-ሥርዓታዊ ሕጎች መሠረት እንዲመራ አይገደድም።

4/ The conciliator shall, upon appointment or at any time thereafter, disclose to contracting parties without delay any circumstances that may arise in the process of conciliation as of the time of his appointment and which he expects may cause reasonable doubt on his independence and impartiality.

59. Submission of the Case to the Conciliator

1/ Upon appointment, the conciliator may request the parties to notify him in writing about the overall conditions and material facts of the dispute under conciliation. Each party shall provide the other party with the copy of the supplementary statement that he has submitted to the conciliator.

2/ The conciliator may, in addition, request the parties to submit in writing any facts which strengthen the case with supporting documents or any other evidence.

3/ The conciliator may request any contracting party to submit to him any additional evidence which he deems appropriate at any stage of the conciliation proceedings.

60. Conciliation not Bound by Other Laws

Without prejudice to the agreement of the parties to the contrary, conciliation shall not be bound to be governed by any other substantive or procedural laws.

፳፩. የአስታራቂው ሚና

፩/ አስታራቂው ነፃና ገለልተኛ ሆኖ ተዋዋይ ወገኖች አለመግባባታቸውን በስምምነት እንዲፈቱ ማገዝ አለበት፡፡

፪/ አስታራቂው ምክንያታዊነት እና ፍትሐዊነት መርሆዎችን መሠረት በማድረግ የተዋዋይ ወገኖችን መብት እና ግዴታ፣ ልማዳዊ አሠራርን እና በተዋዋይ ወገኖች መካከል የነበረውን የቆየ የሥራ ወይም የንግድ ግንኙነት ጨምሮ አለመግባባቱን የሚመለከቱ አካባቢያዊ ሁኔታዎችን ከግምት ማስገባት አለበት፡፡

፫/ አስታራቂው የጉዳዩን አካባቢያዊ ሁኔታ በቃል መስማትን ጨምሮ የተዋዋይ ወገኖች ፍላጎት እና አለመግባባቱን በአጭር ጊዜ ውስጥ መፍታት አስፈላጊነት ግምት ውስጥ በማስገባት ተስማሚ መስሎ በታየው ሁኔታ ዕርቁን ሊመራ ይችላል፡፡

፬/ አስታራቂው በየትኛውም የዕርቅ ደረጃ ላይ የዕርቅ ሀሳብ ሊያቀርብ ይችላል፤ የሚያቀርበው የዕርቅ ሀሳብ በጽሁፍ እንዲሆን እና ምክንያቱን እንዲገልጽ አይጠበቅበትም፡፡

፳፪. አስተዳደራዊ ድጋፍ ስለ መጠየቅ

ዕርቁን ለማመቻቸት ተዋዋይ ወገኖች ወይም አስታራቂው የተዋዋይ ወገኖችን ፈቃድ ሲያገኝ፣ አግባብነት ካለው ተቋም ወይም ግለሰብ አስተዳዳሪዊ ድጋፍ መጠየቅ ይችላል፡፡

61. The Role of the Conciliator

1/ The conciliator shall assist the contracting parties to resolve their dispute by maintaining his independence and impartiality.

2/ The conciliator shall, based on reasons and principles of justice, shall take into account the rights and duties of the parties, the customary practice and the circumstances surrounding the dispute including the long standing working or business relationship between the contracting parties,

3/ The conciliator may conduct the conciliation in a manner he considers appropriate by taking into account the interests of the contracting parties and the need for speedy resolution of the dispute including hearing oral statements about the circumstances surrounding the case.

4/ The conciliator may, at any stage of the conciliation proceedings, forward proposals for conciliation. He shall not be obliged to put his proposals in writing and provide reasons thereof.

62. Request for Administrative Support

The contracting parties or the conciliator upon obtaining the consent of the contracting parties to facilitate the conciliation, may seek administrative support from a relevant institution or individual.

፳፫. በአስታራቂው እና በተዋዋይ ወገኖች መካከል ስለሚደረግ ግንኙነት

፩/ አስታራቂው አስፈላጊ ሆኖ ሲያገኘው ከተዋዋይ ወገኖች ጋር በጋራ ወይም በተናጠል በቃል ወይም በጽሁፍ ግንኙነት ሊፈጥር ይችላል።

፪/ በተዋዋይ ወገኖች የተደረገ ስምምነት ከሌለ በስተቀር፣ አስታራቂው ከተዋዋይ ወገኖች ጋር በመመካከር እና የዕርቁን አካባቢያዊ ሁኔታ ግምት ውስጥ በማስገባት የሚገናኙበትን ቦታ ይወስናል።

፳፬. መረጃን ስለመግለጽ

፩/ የዕርቅ ስምምነቱን ለማስፈጸም መግለጹ አስፈላጊ ሆኖ ካልተገኘ በስተቀር የዕርቅ ስምምነቱ ምስጢራዊነቱ የተጠበቀ ይሆናል።

፪/ አስታራቂው ከአንደኛው ተዋዋይ ወገን አለመግባባቱን በሚመለከት ያገኘውን መረጃ ለሌላው ተዋዋይ ወገን ሊገልጽለት ይችላል።

፫/ የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) ቢኖርም መረጃውን የሰጠው ወገን በምስጢር እንዲያዝለት የጠየቀ እንደሆነ አስታራቂው መረጃውን መግለጽ የለበትም።

፳፭. ተዋዋይ ወገኖች ከአስታራቂው ጋር ሊኖራቸው ስለሚገባ ትብብር

ተዋዋይ ወገኖች በቅን ልቦና ከአስታራቂው ጋር የመተባበር፣ በአስታራቂው ሲጠየቁ ሰነዶችን እና ማስረጃዎችን የመስጠት እንዲሁም በውይይት ጊዜ መገኘት ይኖርባቸዋል።

63. Communication Between the Conciliator and the Parties

1/ The conciliator may, when he finds it necessary, communicate orally or in writing with the contracting parties together or with each of them separately.

2/ Unless there is an agreement made between the contracting parties, the conciliator shall, in consultation with the parties and by taking into account the circumstances surrounding the conciliation, determine the place of meeting.

64. Disclosure of Evidence

1/ Unless it is found to be necessary for the enforcement, the conciliation agreement shall be kept confidential.

2/ The conciliator may disclose to a contracting party the information that he has acquired about the dispute from the other party.

3/ Notwithstanding the provision of Sub-Article (1) of this Article, the conciliator shall not disclose the information if the party who gave the information has requested that it be kept confidential.

65. Co-operation of the Parties with the Conciliator

The parties shall co-operate with the conciliator in good faith, and shall, when requested by the conciliator, provide documents and evidence and attend meetings during discussion.

፳፮. በተዋዋይ ወገኖች የሚቀርብ የዕርቅ ሀሳብ

እያንዳንዱ ተዋዋይ ወገን በራሱ ተነሳሽነት ወይም ከአስታራቂው በሚቀርብለት ጥያቄ አለመግባባቱን ለመፍታት የሚያስችል አስታራቂ ሀሳብ ማቅረብ ይችላል።

፳፯. በዕርቅ ስለሚደረግ ስምምነት

፩/ አስታራቂው በተዋዋይ ወገኖች ዘንድ ተቀባይነት ሊኖረው የሚችል የዕርቅ ሀሳብ መኖሩን ሲያምን የማግባቢያ ሰነዱን አዘጋጅቶ ተዋዋይ ወገኖች እንዲያዩት ያደርጋል፤ በተዋዋይ ወገኖች የቀረብ ሀሳብ ካለ በቀረበው ሀሳብ መሠረት የማግባቢያ ሰነዱን ሊያስተካክል ይችላል።

፪/ ተዋዋይ ወገኖች አለመግባባቱን ለመፍታት ከተስማሙ የዕርቅ ሰነድ በማዘጋጀት መፈራረም ይችላሉ፤ አስታራቂው በተዋዋይ ወገኖች ጥያቄ ከቀረበለት፤ የዕርቅ ስምምነት ሰነዱን ራሱ ሊያዘጋጅ ወይም ተዋዋይ ወገኖች የሚያዘጋጁት ከሆነ ሊያግዝ ይችላል።

፫/ ዕርቅ የተደረገበት ስምምነት ውስጥ አንደኛው ወገን በሚያደርገው የመብት መተው ስምምነቱ የሚያስከትለው ውጤት በሌላኛው ወገን በኩል መብት መኖሩን መግለጽ ብቻ ነው፤ የተተወውን መብት ለማስተላለፍ አስፈላጊ የሆኑ የችሎታና የፎርም ግዴታዎች ሊጠበቁ ይገባቸዋል።

፬/ አስታራቂው የዕርቅ ስምምነት ሰነዱን በማረጋገጥ ቅጂውን ለእያንዳንዱ ተዋዋይ ወገን መስጠት ይኖርበታል።

66. Suggestions by the Contracting Parties for

Conciliation

Each party may, on its own initiative or upon request by the conciliator, submit suggestions for the settlement of the dispute.

67. Settlement Agreement

1/ Where the conciliator believes that there exists a proposal for conciliation that may be acceptable to the contracting parties, he shall formulate the terms of conciliation and submit them to the parties for their observations. The conciliator may modify the terms of the conciliation in line with the observations of contracting parties.

2/ Where the parties agree to resolve the dispute, they may draw up and sign a written settlement agreement. The conciliator may, if requested by the contracting parties, draw up, or assist the parties in drawing up, the settlement agreement.

3/ Waiver of a right by a contracting party under the settlement agreement shall only have effective only when the the other party states the existence of the right. The capacity and form requirements shall be observed for the transfer the waived right.

4/ The conciliator shall authenticate the settlement agreement and furnish a copy thereof to each contracting party.

፳፰. በዕርቅ የተደረሰው ስምምነት ውጤት እና አፈፃፀም

የዕርቅ ሂደት ስምምነት የተደረሰበት ጉዳይ በተዋዋይ ወገኖች መካከል ይግባኝ ሳይኖረው የመጨረሻ ሆኖ እንደተፈረደ ፍርድ ይሆናል፤ አፈፃፀሙም ለጉዳዩ የሥረ ነገር ሥልጣን ባለውና ስምምነት በተደረሰበት ቦታ በሚገኝ ፍርድ ቤት የሚከናወን ይሆናል፡፡

፳፱. የዕርቅን ሂደት ስለማቋረጥ

የዕርቅ ሂደት በሚከተሉት ሁኔታዎች ይቋረጣል፡-

፩/ አስታራቂው ከተዋዋይ ወገኖች ጋር በመመካከር ዕርቁን መቀጠል አላስፈላጊ ሆኖ ማግኘቱን ሲያሳውቅ፤

፪/ ተዋዋይ ወገኖች ዕርቁ መቋረጡን ለአስታራቂው በጽሁፍ ሲገልፁ፤

፫/ አንዱ ተዋዋይ ወገን ለሌላኛው ተዋዋይ ወገን እና ለአስታራቂው ዕርቁን ስለማቋረጡ በጽሁፍ ሲገልጽ፤ ወይም

፬/ የዕርቅ ስምምነቱ ሲደረግ፡፡

፷. ለፍርድ ቤት ወይም ለግልግል ዳኝነት ስለማቅረብ

፩/ አስታራቂው በውል በተመለከተው የተወሰነ ጊዜ ውስጥ ወይም ጊዜው ያልተወሰነ ከሆነ ከተመረጠበት ቀን ጀምሮ በ፮ ወር ጊዜ ውስጥ ተግባሩን መፈፀም ካልቻለ ወይም ዕርቅ ስላለመደረጉ አስታራቂው የጽሁፍ መግለጫ ካልሰጠ በቀር ተዋዋይ ወገኖች በዕርቅ የተያዘውን ጉዳይ ፍርድ ቤት ወይም ወደ ግልግል ዳኝነት ለመውሰድ አይችሉም፡፡

68. Effect and Enforcement of Settlement Agreement

With regard to the subject matter of the agreement between the contracting parties, the settlement agreement shall be deemed to be final and non appealable decision. The execution shall be made by the court that has material jurisdiction and which is located at the place where the settlement agreement is reached.

69. Termination of Conciliation Proceedings

Conciliation proceedings shall be terminated under the following conditions:

1/ Where the conciliator in consultation with the parties declares that there is no need to continue with the proceedings;

2/ Where the parties notify the conciliator in writing that the conciliation is terminated;

3/ Where one of the parties notifies the other party and the conciliator in writing that he has terminated conciliation process; or

4/ Where the settlement agreement is made.

70. Resort to Court or Arbitral Proceedings

1/ Unless the conciliator, within the period specified under the agreement or where there is no specified time within 6 months from of his appointment or unable to perform the task or gave written declaration of unable to conclude the conciliation, the contracting parties shall not resort to the court or arbitral tribunal.

፪/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) የተገለጸው ቢኖርም ተዋዋይ ወገኖች መብቶቻቸውን ለመጠበቅ ሲባል ወደ ፍርድ ቤት በመሄድ የመጠበቂያ እርምጃ ትዕዛዝ ፍርድ ቤቱ እንዲሰጥላቸው ለማመልከት ይችላሉ፤ ይህ ማመልከቻ የሚቀርበው የዕርቁ ሂደት እየተከናወነ ባለበት አካባቢ በሚገኝና ጉዳዩን ለማየት የሥረ ነገር ሥልጣን ላለው ፍርድ ቤት ነው፡፡

፷፩. በዕርቅ የተደረሰውን ስምምነት ስለመቃወም

፩/ ተዋዋይ ወገኖች ስምምነት ያደረጉባቸውን መብቶች በተመለከተ በተዋዋይ ወገኖች ወይም ከእነሱ ባንዱ በተደረገው ስህተት ምክንያት ስምምነቱን ለመቃወም አይችልም፡፡

፪/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ የዕርቅ ስምምነት የተደረሰበት ጉዳይ እንዲፈጸም በቀረበ ጊዜ ለመቃወም የሚቻለው ከሚከተሉት ምክንያቶች አንዱ መኖሩን የቀረበው ስምምነት የተቃወመው ወገን ሲያረጋግጥ ብቻ ነው፡፡

- ሀ) ዕርቅ ለማድረግ የተደረገው ስምምነት ፈራሽ ወይም የማይፀና የሆነ እንደሆነ፤
- ለ) የተደረሰው የዕርቅ ስምምነት ግልፅነት የጎደለው እንደሆነ፤
- ሐ) የተደረገው ስምምነት ለመልካም ባህሪ ተቃራኒ ወይም የሕዝብን ሰላም እና ፖሊሲ የሚጻጸር ከሆነ፤
- መ) ተዋዋይ ወገኖች ስምምነቱን ለማድረግ የሚያስችለው ችሎታ የሌለው እንደሆነ፤

2/ Notwithstanding the provision of Sub-Article (1) of this Article, contracting parties, with regard to their rights, may resort to the court to request for the order of interim measures. The request shall be submitted to a court located at the place where the settlement agreement is underway and that have material jurisdiction on the subject matter.

71. Objection of Settlement Agreement

1/ Objection shall not be raised, in relation to the rights that are reached settlement agreement on the ground of mistake committed by the parties or by one of them.

2/ Without prejudice to Sub-Article (1) of this Article, an objection to the execution of the settlement agreement may only made where the existence of the following grounds is ascertained by the party who objects the settlement agreement.

- a) The settlement agreement is null and void;
- b) The settlement agreement lacks clarity;
- c) The settlement agreement is contrary to good conduct or violates public peace and policy;
- d) Contracting parties lacks capacity to conclude the agreement.

፫/ በመሠረታዊ ስህተት የተነሳ ስምምነት የተደረሰበትን ዕርቅ ለማፍረስ የሚቻለው ለመፈጸም ግዴታ የገቡበት ሰነድ እራሱ ፈራሽ የሆነ እንደሆነ ነው።

፬/ ተዋዋይ ወገኖች ወይም ከተዋዋዮቹ የአንዱ ፈቃድ የተገኘው ሐሰተኝነቱ በታወቀ ሰነድ መሠረት እንደሆነ ስምምነቱን ለማፍረስ ይቻላል።

፭/ በውሉ ጊዜ ተዋዋይ ወገኖች ሰነዱ ፈራሽ ወይም ሐሰተኛ እንደሚሆን አስበው የተስማሙ እንደሆነ ስምምነቱ እንደፀና የሚቀር ይሆናል።

፸፪. የዕርቅ ስምምነት አተረጓጎም

ዕርቅ የተደረሰበት ስምምነት ጠባብ በሆነ መልኩ መተርጎም አለበት።

፸፫. የዕርቅ ሂደት ወጪ እና ክፍያ

፩/ በተዋዋይ ወገኖች የተደረገ የተለየ የውል ስምምነት ከሌለ በስተቀር አስታራቂው ለዕርቁ ያወጣውን ወጪ ለመሸፈን ካልሆነ በስተቀር ለአገልግሎቱ የሚከፈለው ክፍያ አይኖርም።

፪/ የዕርቁ ሂደት ሲቋረጥ አስታራቂው የዕርቅ ወጪ በመወሰን ለተዋዋይ ወገኖች በጽሁፍ ማሳወቅ ይኖርበታል።

፫/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፪) የተመለከተው ወጪ የሚከተሉትን ያካትታል፡-

- ሀ) በአስታራቂው እና በተዋዋይ ወገኖች ፈቃድ አስታራቂው ለጠራቸው ምስክሮች የሚከፈል ክፍያ እና ወጪ፤

3/ The settlement agreement may be invalidated on the ground of fundamental error where the document obliged the parties itself is null and void.

4/ The settlement agreement may be invalidated where the consent of the contracting parties or one of them is obtained by a document which proved to be false.

5/ The settlement agreement shall remain valid where the contracting parties aware that the document is void or false.

72. Interpretation of Settlement Agreement

Settlement agreement shall be interpreted in a narrow manner.

73. Cost of Conciliation and Payment

1/ Unless the parties agree otherwise, no payment shall be made to the conciliator for his service except for reimbursement of expenses incurred for the purpose of conciliation.

2/ The conciliator shall, upon termination of the conciliation proceedings, determine the cost incurred and notify the same to the contracting parties.

3/ The cost stated in Sub-Article (2) of this Article shall include the following:

- a) Payments made and costs incurred for witnesses summoned by the conciliator with the consent of the conciliator and the contracting parties;

ለ) በተዋዋይ ወገኖች ፈቃድ በአስታራቂው ጠያቂነት በሙያተኛ ለተሰጠ ሙያዊ አስተያየት ወይም ምክር የሚከፈል የአገልግሎት ክፍያ፤

ሐ) በዚህ አዋጅ መሠረት ለተሰጡ አገልግሎቶች የሚከፈሉ ክፍያዎች፤

መ) ሌሎች ከዕርቅ ሂደት ጋር ተያያዥነት ያላቸው ወጪዎች እና ክፍያዎች፡፡

፩/ በተዋዋይ ወገኖች የተደረገ የተለየ ስምምነት ከሌለ በስተቀር፣ ወጪዎች እና ክፍያዎች በተዋዋይ ወገኖች በጋራ ይሸፈናሉ፤ ሆኖም ወጪው አንደኛውን ተዋዋይ ወገን ብቻ የሚመለከት ከሆነ ወጪው በዚህ ተዋዋይ ወገን ይሸፈናል፡፡

፫፬. ክልከላ

በተዋዋይ ወገኖች የተደረገ የተለየ ስምምነት ከሌለ በስተቀር፡-

፩/ አስታራቂው በዕርቅ በያዘው ጉዳይ በማንኛውም የግልግል ዳኝነት ወይም የፍርድ ሂደት ላይ የግልግል ዳኛ፣ ጠበቃ ወይም ወኪል በመሆን መሥራት፤

፪/ በማንኛውም የግልግል ዳኝነት ወይም የፍርድ ሂደት ላይ በተዋዋይ ወገኖች ምስክር ሆኖ መቅረብ የተከለከለ ነው፡፡

፫፭. በማስረጃነት መቅረብ ስለማይችሉ ጉዳዮች

ተዋዋይ ወገኖች ከዚህ በታች የተመለከቱትን በግልግል ዳኝነት ወይም በፍርድ ሂደት በማስረጃነት ማቅረብ አይችሉም፡-

፩/ አለመግባባቱን በዕርቅ ለመፍታት በማሰብ በአንደኛው ተዋዋይ ወገን የተሰጠ አስተያየት ወይም ሀሳብ፤

b) Service charge for expert opinion or advice provided by an expert upon the request of the conciliator with the consent of the contracting parties;

c) Payments made for services rendered in accordance with this Proclamation;

d) Other expenses incurred, and payments made, in connection with the conciliation proceedings.

4/ Unless the contracting parties agree otherwise, the costs and payments shall be borne jointly by the parties. However, expenses related to one of the parties shall be borne by that party.

74. Prohibition

Unless the parties agree otherwise, a conciliator shall be prohibited from:

1/ Acting as arbitrator, attorney or agent in any arbitration or judicial proceeding in matters related to the conciliation handled by him;

2/ Appearing as a witness before any arbitration or judicial proceeding for the contracting parties.

75. Matters Inadmissible as Evidence

The contracting parties shall be prohibited to submit the following as evidence: in arbitral or judicial proceedings:

1/ Suggestions or views forwarded by one of the contracting parties with the intention of settling a dispute;

፪/ በዕርቅ ሂደት በአንደኛው ተዋዋይ ወገን የተሰጠ የእምነት ቃል፤

፫/ በአስታራቂው የቀረበ የዕርቅ ሀሳብ እና በአስታራቂው የቀረበውን የዕርቅ ሀሳብ ለመቀበል በአንደኛው ተዋዋይ ወገን የተሰጠ ፈቃደኝነት፡፡

፸፮. የዳኝነት ክፍያ ስለመመለስ

፩/ ተዋዋይ ወገኖች ጉዳያቸው በፍርድ ቤት እንዲታይ ክስ መስርተው ከነበረ እና ክሱን በመተው ጉዳያቸውን በዕርቅ ከጨረሱ ለፍርድ ቤት የከፈሉት የዳኝነት ክፍያ እንደ አግባብነቱ ተመላሽ ይደረግላቸዋል፡፡

፪/ የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) ዝርዝር አፈፃፀም በሚኒስትሮች ምክር ቤት በሚወጣ ደንብ ይወሰናል፡፡

ክፍል አስር

ልዩ ልዩ ድንጋጌዎች

፸፯. የመሸጋገሪያ ድንጋጌዎች

፩/ ይህ አዋጅ በሥራ ላይ ከመዋሉ በፊት የተፈረመ የግልግል ዳኝነት ስምምነቶች አዋጁ ከመውጣቱ በፊት በነበሩ ሕጎች መሠረት የሚገዙ ይሆናል፡፡

፪/ ይህ አዋጅ ሥራ ላይ ከመዋሉ በፊት የተጀመሩ የግልግል ዳኝነቶች ወይም የግልግል ዳኝነትን በተመለከተ በፍርድ ቤቶች በመታየት ላይ ያሉ ጉዳዮች፣ የክርክር ሂደቶች እና የተሰጡ ውሳኔዎች አፈጻጸም ይህ አዋጅ ከመውጣቱ በፊት በነበሩ ሕጎች መሠረት ይታያሉ፡፡

2/ An admission made by one of the contracting parties in the course of conciliation proceedings;

3/ A settlement proposal submitted by a conciliator and the consent of one of the party to such proposal.

76. Reimbursement of Court Fee

1/ Where the contracting parties had instituted a suit in a court and have resolved their dispute through conciliation by withdrawing their suit, the court fee shall where appropriate be reimbursed to them.

2/ The details for the implementation of the provisions of Sub-Article (1) of this Article shall be provided for in a Regulation to be issued by the Council of Ministers.

SECTION TEN

MISCELLANEOUS PROVISIONS

77. Transitional Provisions

1/ Any arbitration agreement signed before the coming into force of this Proclamation shall be governed by the law that had been in force before the effective date of this Proclamation.

2/ Arbitral proceedings initiated before the coming into force of this Proclamation or cases of arbitration pending before courts, ongoing proceedings and execution of decisions shall be governed by the law in force before the coming into force of this Proclamation.

፫/ ይህ አዋጅ ከመውጣቱ በፊት የግልግል ዳኝነት ስምምነት የፈፀሙ ወይም በሂደት ላይ ያሉ ተዋዋይ ወገኖች በዚህ አዋጅ መሠረት ለመዳኘት መስማማት ይችላሉ፡፡

፸፰. ተፈጻሚነት ስለሚኖራቸው ሕጎች

፩/ ከአንቀጽ ፫ሺ፫፻፲፰ እስከ ፫ሺ፫፻፳፬ ስለ ዕርቅ የተደነገጉት የፍትሐብሔር ሕግ ድንጋጌዎች እና ከአንቀፅ ፫ሺ፫፻፳፭ እስከ ፫ሺ፫፻፵፮ ስለ ዘመድ ዳኛ የተደነገጉት ድንጋጌዎች በዚህ አዋጅ ተሸረዋል፡፡

፪/ የዘመድ ዳኛን የተመለከቱት የፍትሐብሔር ሥነ-ሥርዓት ሕግ ድንጋጌዎች ከአንቀፅ ፫፻፲፭ እስከ ፫፻፲፱፣ ፫፻፶፣ ፫፻፶፪፣ ፫፻፶፭-፫፻፶፯ እና ፴፻፳፩ በዚህ አዋጅ ተሸረዋል፡፡

፫/ ይህን አዋጅ የሚቃረን ማናቸውም ሌላ ሕግ ወይም ልማዳዊ አሠራር በዚህ አዋጅ ውስጥ በተመለከቱ ጉዳዮች ላይ ተፈጻሚነት አይኖራቸውም፡፡

፸፱. ተፈጻሚነት ስለሚኖራቸው ሕጎች

የዕርቅ ወይም የግልግል ዳኝነት ሂደቱን ለማከናወን የሚረዱ ወይም ከሂደቱ ጋር ግንኙነት ያላቸው ይህንን አዋጅ የማይቃረኑ የፍትሐብሔር ሥነ-ሥርዓት ሕግ ድንጋጌዎች ተፈጻሚነት ይኖራቸዋል፡፡

3/ Contracting parties who have concluded arbitration agreement or in the process concluding an agreement before the coming into force of this Proclamation may agree to be governed by this Proclamation.

78. Inapplicable Laws

1/ The provisions of Articles 3318 to 3324 of the Civil Code which deals about conciliation and the provisions Articles 3325 to 3346 of the Civil Code which deals about arbitrator shall be repealed by this Proclamation.

2/ The provisions of the civil procedure code from Articles 315 to 319,350,352,355-357 and 461 which deals about arbitrator repealed by this Proclamation.

3/ Other law or customary practices that are inconsistent with this Proclamation shall not be applicable with respect to matters provided for in this Proclamation.

79. Applicable Laws

The Provisions of the Civil Procedure Code that may help the implementation of the conciliation or arbitration proceedings or related to the proceedings and not contravene this Proclamation shall be applicable.

፹. ደንብ እና መመሪያ የማውጣት ሥልጣን

፩/ የሚኒስትሮች ምክር ቤት ይህን አዋጅ ለማስፈፀም የሚያስፈልጉ ደንቦችን ሊያወጣ ይችላል።

፪/ የፌዴራል ጠቅላይ ዐቃቤ ሕግ ይህን አዋጅ ወይም አዋጁን ተከትሎ የሚወጣውን ደንብ ለማስፈፀም መመሪያ ያወጣል።

፹፩. አዋጁ የሚፀናበት ጊዜ

ይህ አዋጅ በፌዴራል ነጋሪት ጋዜጣ ታትሞ ከወጣበት ቀን ጀምሮ የፀና ይሆናል።

አዲስ አበባ መጋቢት ፳፱ ቀን ፪ሺ፲፫ ዓ.ም

ሳህለወርቅ ዘውዴ

የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ

ሪፐብሊክ ፕሬዚዳንት

80. Power to Issue Regulations And Directive

1/ The Council of Ministers may issue Regulations necessary for the implementation of this Proclamation.

2/ Federal General Attorney may issue Directive to implement this Proclamation or the Regulation to be issued to implement this Proclamation.

81. Effective Date

This Proclamation shall enter into force from the date of its publication in Federal Negarit Gazette.

Done at Addis Ababa, on this 2nd

Day of April 2021.

SAHELEWORK ZEWDE
PRESIDENT OF THE FEDERAL
DEMOCRATIC
REPUBLIC OF ETHIOPIA

የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ

ፌዴራል ነጋሪት ጋዜጣ

FEDERAL NEGARIT GAZETTE

OF THE FEDERAL DEMOCRATIC REPUBLIC OF ETHIOPIA

ገጽ ሰባተኛ ዓመት ቁጥር ፵፪
አዲስ አበባ ሐምሌ ፳፱ ቀን ፪ሺ፲፫ ዓ.ም

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ
የሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት ጠባቂነት የወጣ

27th Year No.42
ADDIS ABABA, 5th August, 2021

<p style="text-align: center;">ማውጫ</p> <p style="text-align: center;">አዋጅ ቁጥር ፩ሺ፪፻፵፱/፪ሺ፲፫</p> <p>የፌዴራል ጥብቅና አገልግሎት ፍቃድ አሰጣጥ እና አስተዳደር አዋጅ .....ገጽ ፲፫ሺ፬፻፹</p>	<p style="text-align: center;">Content</p> <p style="text-align: center;">Proclamation No. 1249/2021</p> <p>Federal Advocacy Service Licensing and Administration Proclamation.....Page 13480</p>
<p style="text-align: center;">አዋጅ ቁጥር ፩ሺ፪፻፵፱/፪ሺ፲፫</p> <p style="text-align: center;"><u>የፌዴራል ጥብቅና አገልግሎት ፍቃድ አሰጣጥ እና አስተዳደር አዋጅ</u></p> <p>የጥብቅና አገልግሎት ተጠቃሚዎችን መብት በተሻለ ሁኔታ ማስከበር፣ ጥራቱን የጠበቀና የተደራጀ የጥብቅና አገልግሎት አቅርቦት መኖር፣ እና የጥብቅና አገልግሎት የሥነ-ምግባር ደረጃን ማሳደግ የሕግ የበላይነትና ፍትሕ የማግኘት መብትን ለማስከበር አስፈላጊ ሆኖ በመገኘቱ፤</p> <p>የሕዝብ ጥቅምን በማስጠበቅና ፍትሕን በማስፈን ዙሪያ የተደራጀ፣ የመንግስትና የሙያተኞችን ተዋጽኦ ያማክል የጋራ አስተዳደር ሥርዓት በመዘርጋት የሙያ ነጻነቱ የተጠበቀ የጥብቅና አገልግሎት መስጠት አስፈላጊ በመሆኑ፤</p>	<p style="text-align: center;">PROCLAMATION NO. 1249/2021</p> <p style="text-align: center;"><u>THE FEDERAL ADVOCACY SERVICE LICENSING AND ADMINISTRATION PROCLAMATION</u></p> <p>WHEREAS, it is necessary to ensure better protection of users of advocacy service; provision of high quality and well organized advocacy service; and raising the professional standard of advocacy service is necessary to promote rule of law and the right of access to justice;</p> <p>WHEREAS, it is necessary to establish a system that is designed to advance the public interest and prevalence of justice; a joint administration that balances the respective roles of the government and practitioners in order to ensure advocacy services provided with professional independence;</p>

የጥብቅና አገልግሎት ተጠቃሚዎች ቀጣይነትና ድርጅታዊ ዋስትና ያለው የጥብቅና አገልግሎት እንዲያገኙ የሚያስችል የጥብቅና ድርጅት የሚመራበትንና የሚተዳደርበትን ሥርዓት መዘርጋት በማስፈለግ፤

ጠበቆች በተከታታይ ሥልጠና አማካኝነት በየጊዜው ከሚወጡ አዳዲስ ሕጎች፣ የሕግ ጽንሰ-ሀሳቦች እንዲሁም ሀገር አቀፍ እና ዓለም አቀፍ ተሞክሮዎች ጋር የሚተዋወቁበትን ሥርዓት መዘርጋት በማስፈለግ፤

ጠበቆች በግላቸውም ሆነ በተደራጀ መልኩ መብት እና ጥቅሞቻቸውን የሚያስከብሩበትን፣ እንዲሁም እውቀት፣ ክህሎት እና ሥነ-ምግባራቸውን የሚያዳብሩበት ሥርዓት መዘርጋት በማስፈለግ፤

በጥብቅና አገልግሎት አስተዳደር የሚነሱ ቅሬታዎች የሚስተናገዱበትን ፍትሐዊ ሥርዓት መደንገግ በማስፈለግ፤

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ሕገ መንግስት አንቀጽ ፶፮(፩) መሠረት የሚከተለው ታውጇል፤

ክፍል አንድ

ጠቅላላ ድንጋጌዎች

፩. አጭር ርዕስ

ይህ አዋጅ “የፌዴራል ጥብቅና አገልግሎት ፍቃድ አሰጣጥ እና አስተዳደር አዋጅ ቁጥር ፩ሺ፪፻፵፱ /፪ሺ፲፫” ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል፡፡

WHEREAS, it is necessary to lay down a system that directs and governs law firms which provide uninterrupted and institutionally guaranteed advocacy service to users of advocacy service;

WHEREAS, it is necessary to establish a system whereby advocates undergo continuing professional training intended to keep them well informed of the latest developments in the form of new laws, legal concepts, and relevant local and international practices;

WHEREAS, it is necessary to establish a system whereby advocates can, individually as well as through their own associations, ensure their rights and interests are respected, and advance their knowledge, expertise and professional standards;

WHEREAS, it is necessary to establish a mechanism by which complaints arising out of the administration of advocacy services are fairly entertained;

NOW, THEREFORE, in accordance with Article 55(1) of the Constitution of the Federal Democratic Republic of Ethiopia, it is hereby Proclaimed as follows:

PART ONE

GENERAL PROVISIONS

1. Short Title

This Proclamation can be cited as “Federal Advocacy Service Licensing and Administration Proclamation No.1249/2021”.

፪. ትርጓሜ

የቃሉ አገባብ ሌላ ትርጉም የሚያሰጠው ካልሆነ በስተቀር በዚህ አዋጅ ውስጥ፡-

፩/ “ጠበቃ” ማለት የግል የጥብቅና አገልግሎት ለመስጠት በዚህ አዋጅ መሠረት ፍቃድ የተሰጠው ሰው ሲሆን፤ በዚህ አዋጅ አንቀፅ ፰ ላይ ለተደንገገው ዓላማ በውጭ ሀገር ሕግ መሠረት የጥብቅና አገልግሎት ፍቃድ የተሰጠውን ሰውም ያካትታል፤

፪/ “የጸና የጥብቅና ሙያ አገልግሎት ፍቃድ” ማለት በዚህ አዋጅ የተመለከቱትን መስፈርቶች ላሟላ ሰው የሚሰጥ ፍቃድ ነው፤

፫/ “የታክስ ክለራንስ” ማለት አንድ የጥብቅና ሙያ አገልግሎት ፍቃድ ያለው ሰው ላገኘው ገቢ ግብር ስለመክፈሉ ከግብር አስገቢው አካል የሚሰጥ ማስረጃ ነው፤

፬/ “የጥብቅና ሙያ አገልግሎት ድርጅት” ማለት የጥብቅና አገልግሎት ለመስጠት የተቋቋመ ድርጅት ነው፤

፭/ “የጥብቅና ሙያ አገልግሎት” ማለት የገንዘብ ክፍያ በመቀበል ወይም ወደፊት የሚገኝ ቀጥተኛ ወይም ቀጥተኛ ያልሆነ ጥቅም ለማግኘት ሲባል ወይም ያለክፍያ በጠበቃ ወይም በጥብቅና ድርጅት የሚሰጥ ማንኛውም የሕግ አገልግሎት ሲሆን የሚከተሉትን ያጠቃልላል፡-

- ሀ) በሕግ ጉዳዮች ላይ ምክር መስጠት፤ ከወንጀል ጉዳዮች ውጪ የማደራደር ሥራ፤
- ለ) የሕግ ሠነድ ማዘጋጀት ወይም በደንበኛው ሥም ሠነድን ማቅረብ፤

2. Definition

Unless the context requires otherwise, in this Proclamation:

1/ “**Advocate**” means a person licensed to provide private advocacy services pursuant to this Proclamation. For the purpose provided under Article 8 of this Proclamation, foreign national Advocate who is granted advocacy service license pursuant to foreign law, is regarded as an Advocate;

2/ “**Valid Advocacy License**” means a license granted for the person who fulfills the requirements specified under this Proclamation;

3/ “**Tax Clearance**” means a certificate given, as an evidence of paying income tax, by a tax collecting authority to advocate license holder;

4/ “**Law Firm**” means an organization established to provide advocacy service;

5/ “**Advocacy Service**” means any kind of legal service provided by an advocate or a law firm for payment of a fee or in expectation of direct or indirect future benefit, or pro bono, including the following:

- a) providing consultation on legal issues; conducting negotiations except in criminal cases;
- b) drafting legal documents or submitting documents on behalf of a client;

ሐ) በፍርድ ቤቶች፣ አስተዳደራዊ ጉባዔዎች፣ ከፊል የዳኝነት ሥልጣን ባላቸው አካላት፣ በግልግል ዳኝነት ጉባዔዎች እና በሌሎች አማራጭ የሙግት መፍቻ መድረኮች ደንበኛን ወክሎ መቅረብ እና መከራከር፡፡

፮/ “ማኅበር” ማለት በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፶፯ መሠረት የተቋቋመ የኢትዮጵያ የፌደራል ጠበቆች ማኅበር ነው።

፯/ “ጠቅላይ ዐቃቤ ሕግ” ማለት በአዋጅ ቁጥር ፱፻፵፫/፪ሺ፰ መሠረት የተቋቋመው የፌደራል ጠቅላይ ዐቃቤ ሕግ ነው።

፰/ “ደንበኛ” ማለት የጥብቅና አገልግሎት ተቀባይ ሰው ነው።

፱/ “አገናኝ” ማለት የጥብቅና አገልግሎትን በሚመለከት ጠበቃ ወይም የጥብቅና ድርጅትን እና ባለጉዳይን በማገናኘት ከአንዱ ወይም ከሁለቱም ወገን ክፍያ ወይም ኮሚሽን በመቀበል ወይም ወደፊት ለመቀበል በማሰብ ባለጉዳዩን በማግባባትና በማሳመን ባለጉዳዩ እርሱ የመረጠለትን ጠበቃ እንዲይዝ የሚያደርግ ወይም የሚያግባባ ማንኛውም ሰው ነው።

፲/ “የጥብቅና ሥራን በአገናኝ አማካኝነት መስራት” ማለት በፍርድ ቤቶች፣ በማረሚያ ቤቶች፣ በፖሊስ ጣቢያዎች፣ በሌሎች የፍትሕ ተቋማት ወይም በማንኛውም ስፍራ አገናኞችን በማሰማራት ወይም በተሰማሩ አገናኞች ወይም ከየፍትሕ ተቋማቱ ኃላፊዎች ወይም ሠራተኞች ጋር የጥቅም ትስስር በመፍጠር የጥብቅና አገልግሎት ፈላጊዎች ወደ ጠበቃው ወይም የጥብቅና ድርጅቱ እንዲመጡ የማድረግ ተግባር ነው።

c) representing a client and litigating before courts of law; administrative tribunal; quasi-judicial institutions; arbitral bodies and other alternative dispute resolution forums.

6/ “Association” means the Ethiopian Federal Advocates’ Association established pursuant to Article 57 of this Proclamation;

7/ “Attorney General” means the Federal Attorney General established pursuant to Proclamation No. 943/2016;

8/ “Client” means a person who receives advocacy services;

9/ “Intermediary” means any person who introduces a potential client seeking advocacy services or otherwise persuades him to engage the services of an advocate or law firm of his choice, in consideration of immediate or future payment or commission from one or both parties;

10/ “Providing Advocacy Services through an Intermediary” means a practice by which an advocate or law firm recruits clients through an Intermediary, whether assigned for the purpose or already working as such, who establish relationships, including relationships motivated by mutual personal enrichment, with public officials working in courts, prison administration authorities, police stations, other justice organs or any place to procure his or its service;

፲፩/ “ነጻ የጥብቅና አገልግሎት” ማለት በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፴፩ ንዑስ አንቀጽ (፩) ሥር ለተዘረዘሩት የጥብቅና አገልግሎት ፈላጊዎች እና በሌሎች አግባብነት ባላቸው ሕጎች ለተመለከቱ ሰዎች በአነስተኛ ክፍያ ወይም ያለምንም ክፍያ በጠበቃ ወይም በጥብቅና ድርጅት የሚሰጥ የጥብቅና አገልግሎት ነው።

፲፪/ “የሕግ ጉዳይ ጸሐፊ” ማለት በጠበቃ ወይም ጥብቅና ድርጅት ሥር በመሆን በጠበቃ በኩል የሚቀርቡ ክሶችን፣ ማመልከቻዎችን፣ ይግባኞችን፣ አቤቱታዎችን፣ መልሶችን እና ሌሎች ሕግ ነክ ሠነዶችን በማዘጋጀት ወይም በማረም ጠበቃን የሚያግዝ ሰው ነው።

፲፫/ “የጠበቃ ረዳት” ማለት በጠበቃ ወይም ጥብቅና ድርጅት ሥር በመሆን ጠበቃን የሚያማክር፣ ለጠበቃው የሕግ አስተያየት የሚያዘጋጅ፣ የተዘጋጁ ክሶችን፣ ማመልከቻዎችን፣ ይግባኞችን፣ አቤቱታዎችን ወይም መልሶችን ፍርድ ቤት ወይም በሌላ የሕግ ሰውነት ባለው ተቋም ዘንድ በመገኘት የሚያቀርብ፣ ለሚመለከተው አካል የሚያደርስ፣ የክስ ወይም የይግባኝ መዝገብ የሚያስከፍት፣ መጥሪያዎችን፣ የውሳኔ ግልባጮችን እና ሌሎች ለጠበቃው መድረስ ያለባቸውን ሠነዶች ከሚመለከተው አካል በመቀበል ለጠበቃው የሚያደርስ ሰው ነው።

፲፬/ “መዝገብ” ማለት በጠቅላይ ዐቃቤ ሕግ የሚዘጋጅና የጥብቅና ፍቃድ የተሰጣቸው ጠበቆች እና የጥብቅና ድርጅቶች ሙሉ መረጃ የሚመዘገቡበት ባህር መዝገብ ወይም የመረጃ ቋት ነው።

፲፭/ “የሥነ-ምግባር ደንብ” ማለት የጠበቆች እና ጥብቅና ድርጅቶች ሥነ-ምግባርን አስመልክቶ በዚህ አዋጅ መሠረት የሚወጣ ደንብ ነው።

11/ “Pro Bono Advocacy Service” means an advocacy service provided by an advocate or law firm at minimal or no charge to persons listed under Article 31 Sub-Article (1) of this Proclamation as in need of such services and to persons who provided by other relevant laws;

12/ “Law-Clerk” means a person who works for and assists an advocate or law firm in drafting or editing statements of claim, pleadings, applications, appeals, statements of defense and other legal and related documents;

13/ “Advocate’s Assistant” means a person who, works for an advocate or a law firm and provides advice; prepare legal documents; present to the court or other legal institutions signed statements of claim, letters, appeals, pleadings, or statement of defense and appeals ;deliver the same to such institutions; file statement of claim or an appeal; collect and deliver to the advocate or law firm court summons, copies of decisions or orders or other documents that are intended to reach the advocate;

14/ “Register” means a book of records or data base prepared and maintained by the Attorney General containing full and up-to-date record of all licensed advocates and law firms;

15/ “Code of Conduct” means a code of conduct to be issued pursuant to this Proclamation governing the professional ethics and conduct of advocates and law firms;

፲፮/ “ሥልጠና” ማለት በዚህ አዋጅ መሠረት በማህበሩ ወይም ማህበሩ እውቅና በሰጠው ተቋም አማካኝነት ለጠበቆች በሥራ ላይ እያሉ የሚሰጥ የሕግ ሥልጠና ነው።

16/ “Training” means a legal on job training offered to advocates by the Association or an Institution accredited by the Association to offer such trainings;

፲፯/ “ተቋም” ማለት ተከታታይ የሕግ ሥልጠና የሚሰጥ ድርጅት ነው።

17/ “Institution” means an organization which offers continuing professional legal training;

፲፰/ “ቦርድ” ማለት በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፳፱ ንዑስ አንቀጽ (፩) መሠረት የተቋቋመ የጠበቆች አስተዳደር ቦርድ ነው።

18/ “Board” means the Advocates’ Administration Board established under Article 69 Sub-Article (1) of this Proclamation;

፲፱/ “ሕገ መንግስት” ማለት የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ሕገ መንግስት ነው።

19/ “Constitution” means the Constitution of the Federal Democratic Republic of Ethiopia;

፳/ “ክልል” ማለት በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ሕገ መንግስት አንቀጽ ፵፯ መሠረት እውቅና የተሰጠው ክልል ነው።

20/ “Region” means State recognized under Article 47 of the Constitution of the Federal Democratic Republic of Ethiopia;

፳፩/ “ሰው” ማለት የተፈጥሮ ሰው ወይም በሕግ የሰውነት መብት የተሰጠው አካል ነው።

21/ “Person” means natural or juridical person;

፳፪/ በዚህ አዋጅ በወንድ ጾታ የተገለፀው የሴትንም ጾታ ያካትታል።

22/ In this Proclamation any expression in the masculine gender includes the feminine gender.

፫. የተፈጻሚነት ወሰን

ይህ አዋጅ የጥብቅና ፍቃድ በተሰጣቸው የፌዴራል ጠበቆች፣ የጥብቅና ድርጅቶች እንዲሁም በሀገር ውስጥ በሚሰሩ የውጭ ሀገር ጠበቆች ወይም የጥብቅና ድርጅቶች ላይ ተፈጻሚ ይሆናል።

3. Scope of Application

This Proclamation shall be applicable on federal advocates and law firms licensed under this Proclamation as well as foreign national advocates or law firms working within the country.

ክፍል ሁለት

ሰለ ፍቃድ አሰጣጥ፤ ምዝገባ እና እድሳት

ንዑስ ክፍል አንድ

ሰለ ፍቃድ አሰጣጥ

፩. የጥብቅና ፍቃድ መርሆዎች

፩/ ማንኛውም ሰው ፍቃድ ሳይኖረው የጥብቅና አገልግሎት መስጠት አይችልም፡፡

፪/ የጥብቅና ፍቃድ ቋሚ ሥራ ላለው ሰው አይሰጥም፡፡

፫/ ማንኛውም የጥብቅና ፍቃድ ማግኘት የሚፈልግ ሰው በዚህ አዋጅ የተደነገጉ መስፈርቶችን ማሟላት አለበት፡፡

፬/ የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፪) እንደተጠበቀ ሆኖ ማንም ሰው በጾታ፣ በሃይማኖት፣ በቋንቋ፣ በዘር ወይም በማኅበራዊ አመጣጡ፣ በፖለቲካ አመለካከቱ፣ በንብረቱ፣ በትውልዱ፣ በአካል ጉዳት ወይም ማንኛውንም ተመሳሳይ ሁኔታ መሠረት በማድረግ ፍቃድ አይከለክልም፡፡

፭. ፍቃድ የማያስፈልግበት ሁኔታ

የሚከተሉት አካላት የጥብቅና ፍቃድ ሳያስፈልጋቸው የጥብቅና አገልግሎት መስጠት ይችላሉ፡-

፩/ ስለራሱ ጉዳይ የሚከራከር ሰው፤

፪/ ያለክፍያ ለትዳር ጓደኛው፣ ለወላጁ፣ ለልጁ፣ ለአያቱ፣ ለእህቱ፣ ለወንድሙ፣ ለትዳር ጓደኛው ወላጆች፣ እንዲሁም ሞግዚት ወይም አሳዳሪ ለሆነለት ሰው የሚከራከር ሰው፤

፫/ ከሥራው ጋር በተያያዘ ጉዳይ የሚከራከር ዐቃቤ ሕግ፤

PART TWO

LICENSING, REGISTRATION AND

RENEWAL

SECTION ONE

LICENSING

4. Principles of Advocacy License

1/ No person shall provide advocacy services without having a license;

2/ Advocacy license shall not be given to a person having a permanent job;

3/ A person who wishes to obtain an advocacy license shall fulfill the requirements provided in this Proclamation;

4/ Without prejudice to Sub-Article (2) of this Article, no person shall be denied a license on grounds of gender, religion, language, ethnic or social background, political persuasion, economic status, origin, physical disability or other similar conditions.

5. Where License shall not be Necessary

The following persons may provide advocacy services without the need for an advocacy license:

1/ Any person handling his own case;

2/ A person who represents, without charge, his spouse, parent, child, grandparent, sister, brother, the parent of his spouse, a person to whom he is the designated tutor or guardian;

3/ A Public prosecutor on cases related to his job;

፬/ ሕጋዊ ሰውነት ባለው የንግድ ድርጅት፣ የሲቪል ማኅበረሰብ ድርጅት፣ ሕዝባዊ ድርጅት፣ የሃይማኖት ተቋም፣ የሙያ ማኅበር፣ ዓለም አቀፍ ድርጅት ወይም በሌላ አግባብነት ባለው ሕግ መሠረት በተቋቋመ ድርጅት ተቀጥሮ የተወከለ ሰው፤

፭/ የመንግስት መሥሪያ ቤትን ወይም የልማት ድርጅትን በሚመለከት የሚከራከር ማንኛውም የመንግስት መሥሪያ ቤት ወይም የልማት ድርጅት ባለስልጣን ወይም ኃላፊ ወይም በእርሱ የተወከለ ሰው፤ ወይም

፮/ ማንኛውም የሠራተኛ ማኅበር መሪ ወይም ማህበሩ የሚወክለው ሰው፡፡

፮. ፍቃድ ለማግኘት መሟላት ያለባቸው መስፈርቶች

፩/ ማንኛውም በጥብቅና ሙያ መሰማራት የሚፈልግ ሰው የጥብቅና ፍቃድ ለማግኘት የሚከተሉትን መስፈርቶች ማሟላት ይኖርበታል፡-

- ሀ) የኢትዮጵያ ዜግነት ያለው ወይም ትውልደ ኢትዮጵያዊ የሆነ፤
- ለ) እውቅና ካለው የኢትዮጵያ ከፍተኛ ትምህርት ተቋም ቢያንስ በሕግ የመጀመሪያ ዲግሪ ያለው፤
- ሐ) ለመጨረሻ ጊዜ ይሰራበት ከነበረበት ተቋም ድርጅቱን ከመልቀቁ በፊት ባለት ሁለት ዓመታት ውስጥ በከባድ ዲስፕሊን ጥፋት ያልተቀጣ እና የመልካም ሥነ-ምግባር ማረጋገጫ ማቅረብ የሚችል፤ እና

4/ A person employed and assigned by a business organization having legal personality, a civil society organization, public organization, religious institution, professional association, international organization; or institution established in accordance with the relevant law;

5/ An official or head of a public enterprise or a person bestowed with power of attorney by such organs who litigate on behalf of public office or public enterprise; or

6/ Any leader or designated representative of a labor union.

6. Requirements to obtain Advocacy License

1/ Any person who wishes to join the advocacy profession may obtain advocacy license by fulfilling the following requirements:

- a) to be an Ethiopian national or a foreign national of Ethiopian origin;
- b) have a minimum of first degree in law from a recognized Ethiopian Higher Education Institution;
- c) able to present a statement from his most recent employer indicating that, in his last two years of employment, he had not been subjected to measures for serious disciplinary infractions and can produce proof of good conduct; and

መ) በሕግ ሙያ የሚፈለገውን የሥራ ልምድ ያሟላ እና እንደ አስፈላጊነቱ ፍቃድ ለማግኘት የሚሰጠውን የሙያ መግቢያ ፈተና ያለፈ።።

፪/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) ፊደል-ተራ (ለ) የተመለከተው ቢኖርም ከኢትዮጵያ ውጪ ካለ እውቅና ካለው የከፍተኛ ትምህርት ተቋም በሕግ የመጀመሪያ ዲግሪ የተሰጠው ማንኛውም ሰው በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፲፪ ንዑስ አንቀጽ (፪)፣ አንቀጽ ፲፫ ንዑስ አንቀጽ (፪) እና አንቀጽ ፲፬ ንዑስ አንቀጽ (፪) ሥር የተመለከተውን መስፈርቶች የሚያሟላ ከሆነ የጥብቅና ፍቃድ ሊሰጠው ይችላል።።

፫/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) ላይ የተመለከቱትን መስፈርቶች የሚያሟላ ማንኛውም ሰው አስፈላጊ ሰነዶችን በማያያዝ የጥብቅና ፍቃድ ማመልከቻውን ለጠቅላይ ዐቃቤ ሕግ ማቅረብ ይኖርበታል።።

፬/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) ፊደል-ተራ (መ) መሠረት የሚቀርበው የፈተና ውጤት ዋጋ የሚኖረው ውጤቱ በታወቀ በአንድ ዓመት ጊዜ ውስጥ ከቀረበ ብቻ ነው።።

፯. ፍቃድ የማያሰጡ ምክንያቶች

ማንኛውም ሰው የጥብቅና ፍቃድ የማይሰጠው፡-

፩/ በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፯ ንዑስ አንቀጽ (፩) ላይ የተመለከቱትን መስፈርቶች ያላሟላ ከሆነ፤

d) meet the work experience required in the legal profession and pass any qualification examination that may be necessary to obtain advocacy license.

2/ Notwithstanding Sub-Article (1) Paragraph (b) of this Article, any person who received his first degree in law from a recognized Higher education institution abroad may be granted advocacy license provided he fulfills the criteria set out under Article 12 Sub-Article (2), Article 13 Sub-Article (2) and Article 14 Sub-Article (2) of this Proclamation;

3/ A person who fulfills the requirements provided under Sub-Article (1) of this Article shall present his application for advocacy license along with necessary documents, to the Attorney General.

4/ The result of any qualification examination referred to in Sub-Article (1) paragraph (d) of this Article shall be valid only if it is presented within a year.

7. Grounds for Denial of a License

A person shall not get an advocacy license if:

1/ He does not fulfill the requirements provided under Article 6 Sub-Article (1) of this Proclamation;

፪/ ታስቦ በሚፈጸምና ከሙያ ሥነ-ምግባር ጉድለት ጋር በተያያዘ ሶስት ዓመትና ከዚያ በላይ ጽኑ እስራት በሚያስቀጣ ወንጀል ተከሶ ጥፋተኛ ከተባለ እና አግባብነት ባለው ሕግ ያልተሰየመ ከሆነ፤

፫/ በሕግ አገልግሎት እንዳይሰግራ በሕግ ወይም በፍርድ ቤት የተከለከለ ከሆነ ነው።

፰. ስለ ውጭ ሀገር ጠበቆች እና የጥብቅና ድርጅቶች

፩/ በውጭ ሀገር ሕግ መሠረት የጥብቅና አገልግሎት ፍቃድ ያለው ጠበቃ ወይም የጥብቅና ድርጅት በያዘው የውጭ ሀገር ጥብቅና አገልግሎት ፍቃድ በኢትዮጵያ ውስጥ ለደንበኞቹ የጥብቅና አገልግሎት መስጠት የሚችለው፦

ሀ) ጉዳዩ ፍቃድ የተሰጠበትን ሀገር ሕግን በሚመለከት ሲሆን፤ እና

ለ) በዚህ አዋጅ መሠረት የጥብቅና አገልግሎት ለመስጠት ፍቃድ ካገኘ ጠበቃ ወይም የጥብቅና ድርጅት ጋር በመሆን ብቻ ነው።

፪/ በዚህ አዋጅ መሠረት የተደነገጉ የጥብቅና አገልግሎት የማያሰጡ፣ ወይም የሥነ-ምግባር እርምጃ የሚያስወስዱ ግዴታዎች እንደ አግባብነታቸው የጥብቅና አገልግሎት በሚሰጡ የውጭ ሀገር ጠበቃ እና የጥብቅና ድርጅት ላይ ተፈጻሚ ይሆናሉ።

2/ He is found guilty of an offence committed intentionally and has relevance with professional misconduct that is punishable with rigorous imprisonment of three years and above and has not been reinstated under the appropriate law;

3/ He is interdicted by law or judicially interdicted from engaging in the provision of legal services.

8. Foreign National Advocates and Law-Firms

1/ A foreign national advocate or law-firm with valid advocacy license granted in a foreign country may use his foreign license to render advocacy service to clients in Ethiopia under the following conditions:

a) where the case involves the law of the Country that issued the advocacy license; and

b) only in partnership with an advocate or law-firm licensed under this Proclamation.

2/ The grounds for denial of an advocacy license under this Proclamation or the imposition of disciplinary measures shall also apply, as appropriate, to advocacy service providers holding a foreign license.

፱. ፍቃድ ስለመስጠት

- ፩/ በዚህ አዋጅ መሠረት የፌዴራል የጥብቅና ፍቃድ የሚሰጠው በጥብቅና ፍቃድ ገምጋሚ ኮሚቴ ውሳኔ መሠረት በጠቅላይ ዐቃቤ ሕግ ነው።
- ፪/ አመልካቹ በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፮ ንዑስ አንቀጽ (፫) መሠረት የተሟላ ማመልከቻ ባቀረበ ፴ ቀናት ውስጥ የጥብቅና ፍቃድ ገምጋሚ ኮሚቴ ተገቢ የሚለውን ውሳኔ መስጠት አለበት።
- ፫/ የጥብቅና ፍቃድ ማመልከቻ ተቀባይነት ካላገኘ የጥብቅና ፍቃድ ገምጋሚ ኮሚቴውን ውሳኔ መሠረት በማድረግ ጠቅላይ ዐቃቤ ሕግ ማመልከቻው ተቀባይነት ያላገኘበትን ምክንያት የኮሚቴውን ውሳኔ ባወቀ በ፲ የሥራ ቀናት ውስጥ በጽሑፍ ለአመልካቹ ማሳወቅ አለበት።
- ፬/ የጥብቅና ፍቃድ ገምጋሚ ኮሚቴ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) መሠረት ፍቃድ እንዲሰጥ ከወሰነ በ፲፮ የሥራ ቀናት ውስጥ የጥብቅና ፍቃዱን ለአመልካቹ በጠቅላይ ዐቃቤ ሕግ በኩል መስጠት አለበት።
- ፭/ የጥብቅና አገልግሎት ፍቃድ በሚሰጥበት ጊዜ በፍቃድ ደብተር ላይ መጠቀስ ያለባቸው ነጥቦች ዝርዝር ጠቅላይ ዐቃቤ ሕግ በሚያወጣው መመሪያ ይወሰናል።
- ፮/ የጥብቅና ፍቃድ ገምጋሚ ኮሚቴው ማመልከቻውን ውድቅ ካደረገው አመልካቹ ማመልከቻው ውድቅ መደረጉን ካወቀበት ጊዜ አንስቶ በ፲፮ የሥራ ቀናት ውስጥ ቅሬታውን ለቦርዱ ማቅረብ ይችላል።

9. Issuance of License

- 1/ An advocacy license, under this Proclamation, shall be issued by the Attorney General according to the decision of the Advocacy License Evaluation Committee;
- 2/ Advocacy License Evaluation Committee shall give decision it deems appropriate on an application no longer than 30 days from the submission of a complete application as provided under Article 6 Sub-Article (3) of this Proclamation;
- 3/ If an application is rejected, the Attorney General, based on the decision of Advocacy License Evaluation Committee, shall notify the applicant in writing the grounds for rejection within 10 working days of knowing the decision of the Committee;
- 4/ If the Advocacy License Evaluation Committee accepts an application pursuant to sub-Article (1) of this Article, it shall issue the license through Attorney General to the applicant within 15 working days of the decision;
- 5/ The particulars to be mentioned on the document evidencing the advocacy license shall be determined by a Directive to be issued by the Attorney General;
- 6/ If Advocacy License Evaluation Committee rejects an application, the applicant, within 15 working days from the day he is notified about the rejection, may lodge complaints to the Board;

፯/ በቦርዱ ውሳኔ ላይ ቅሬታ ያለው ወገን የውሳኔ ግልባጭ ከደረሰው ጊዜ ጀምሮ ባለት ፴ ቀናት ውስጥ ይግባኙን ለፌዴራል መጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት ማቅረብ ይችላል።

፲. ቃለ መሐላ ስለማስፈጸም

የቃለ መሐላ ፈጻሚውን እምነት ለማስተናገድ ሊደረጉ የሚችሉ ምክንያታዊ ለውጦች እንደተጠበቁ ሆነው ማንኛውም የጥብቅና አገልግሎት ፍቃድ የሚሰጠው ጠበቃ የሚከተለውን ቃለ መሀላ በጽሑፍ ያረጋግጣል፡-

«እኔ _____ ዛሬ _____ ቀን _____ ዓ.ም የፌዴራል የጥብቅና ፈቃድ ስቀበል የሀገሪቱን ሕገ-መንግስት እና ሕጎች ላከብር እና ላስከብር፤ ለፍትሕ ሥርዓቱ ተልዕኮ መሳካት በመልካም ሥነ-ምግባር በሙያዬ በቅንነት እና በታማኝነት በመስራት የምወክላቸውን ደንበኞቼን ጥቅም ሕግ በሚፈቅደው አግባብ ላስከብር፤ ከተከራካሪዎቼ እና ከሙያ ባልደረቦቼ ጋር በመግባባት እና በመከባበር ልሰራ እና፤ ባለኝ እውቀት እና ችሎታ ለሕግ የበላይነት ተገቢውን እገዛ ለማድረግ ቃል እገባለሁ»

፲፩. የጥብቅና ፍቃድ ዓይነቶች

የጥብቅና ፍቃድ ዓይነቶች፡-

- ፩/ የፌዴራል መጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት የጥብቅና ፍቃድ፤
- ፪/ የፌዴራል ማንኛውም ፍርድ ቤት የጥብቅና ፍቃድ፤ እና
- ፫/ የፌዴራል ልዩ ጥብቅና ፍቃድ፤ ናቸው።

7/ A party aggrieved by the decision of the Board may appeal to the Federal First Instance Court within 30 days of receiving copy of the decision.

10. Administration of Oath

Without prejudice to reasonable adjustments that may be made in order to accommodate the religious beliefs of the person taking an oath, any person to be issued with an advocacy license shall take the following oath in writing:

“I.....,in receiving this Federal Advocacy License on this.....day of 20.....,do swear and solemnly affirm that I shall observe and ensure the observance of the Constitution and the laws of the land; to serve the objectives of the justice system by discharging my duties with honesty and integrity and protect the interests of my clients according to law; to work with my colleagues and opposing parties in a spirit of understanding and mutual respect and contribute my share, to the fullest extent of my knowledge and ability, for the realization of rule of law.”

11. Types of Advocacy License

The types of advocacy license are:

- 1/ The Federal First Instance Court Advocacy License;
- 2/ All Federal Courts Advocacy License; and
- 3/ The Federal Special Advocacy License.

፲፪. የፌዴራል የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት ጥብቅና ፍቃድ

፩/ ከዚህ በታች የተዘረዘሩትን መስፈርቶች ያሟላ ማንኛውም ኢትዮጵያዊ ወይም ትውልደ ኢትዮጵያዊ የፌዴራል የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት የጥብቅና ፍቃድ ይሰጠዋል፡-

ሀ) እውቅና ካለው የኢትዮጵያ ከፍተኛ ትምህርት ተቋም በሕግ የመጀመሪያ ዲግሪ የተመረቀ እና በሕግ ሙያ ቢያንስ ሶስት ዓመት የሥራ ልምድ፣ ወይም በሕግ በዲፕሎማ የተመረቀ እና በሕግ ሙያ አምስት ዓመት የሥራ ልምድ ያለው፣

ለ) ለደረጃው የሚሰጠውን የጥብቅና ፍቃድ መግቢያ ፈተና ያለፈ፣

ሐ) ለመጨረሻ ጊዜ ይሰራበት ከነበረበት ተቋም ድርጅቱን ከለቀቀበት ጊዜ በፊት ባሉት ሁለት ዓመታት ውስጥ በከባድ ዲስፕሊን ጥፋት ያልተቀጣ፣ እና

መ) መልካም ሥነ-ምግባር ያለው ስለመሆኑ ማረጋገጫ ማቅረብ የሚችል፡፡

12. The Federal First Instance Court Advocacy License

1/ Any Ethiopian citizen or foreign national of Ethiopian origin who fulfills the following requirements shall be granted the Federal First Instance Court Advocacy License:-

a) has graduated with a first degree in law from a recognized Ethiopian Higher Education Institution and has a minimum of three years of professional experience in the field of law; or has graduated with diploma in law and has a minimum of five years of professional experience in the field of law;

b) has passed the entrance qualification examination set for the particular type of advocacy license;

c) produces evidence, from his immediate past employer, that certifies that he had not been subjected to grave disciplinary measures for violation of serious misconduct in the two years prior to departure; and

d) Produce a certificate of good conduct from his immediate past employer.

፪/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) ፊደል-ተራ (ሀ) ሥር የተመለከተው ቢኖርም ከኢትዮጵያ ውጪ ካለ ከፍተኛ ትምህርት ተቋም በሕግ የመጀመሪያ ዲግሪ ያለው ማንኛውም ሰው በኢትዮጵያ ውስጥ በሕግ ሙያ ለአምስት ዓመት ካገለገለ እና ሌሎች በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) የተመለከቱ መስፈርቶችን የሚያሟላ ከሆነ የፌዴራል የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት ፍቃድ ሊሰጠው ይችላል፡፡

፲፫. የፌዴራል ማናቸውም ፍርድ ቤት ጥብቅና ፍቃድ

፩/ ከዚህ በታች የተዘረዘሩትን መስፈርቶች ያሟላ ማንኛውም ኢትዮጵያዊ ወይም ትውልደ ኢትዮጵያዊ የፌዴራል ማናቸውም ፍርድ ቤት የጥብቅና ፍቃድ ይሰጠዋል፡-

- ሀ) እውቅና ካለው የኢትዮጵያ ከፍተኛ ትምህርት ተቋም በሕግ ትምህርት የመጀመሪያ ዲግሪ ያለው እና በሕግ ሙያ ቢያንስ የአምስት ዓመት ልምድ ያለው፤
- ለ) እንደ አስፈላጊነቱ ለደረጃው የሚሰጠውን የጥብቅና ፍቃድ መግቢያ ፈተና ያለፈ፤
- ሐ) ለመጨረሻ ጊዜ ይሰራበት ከነበረበት ተቋም ድርጅቱን ከለቀቀበት ጊዜ በፊት ባለት ሁለት ዓመታት ውስጥ በከባድ ዲስፕሊን ጥፋት ያልተቀጣ፤ እና
- መ) መልካም ሥነ-ምግባር ያለው ስለመሆኑ ማረጋገጫ ማቅረብ የሚችል፡፡

2/ Notwithstanding the provisions of Sub-Article (1) paragraph (a) of this Article, a Federal First Instance Court Advocacy License may be granted to a person who graduated with first degree in law from a recognized foreign Higher Education Institution and has a minimum of five years of professional experience in the field of law in Ethiopia and fulfills the other requirements listed under Sub-Article (1) of this Article.

13. All Federal Courts Advocacy License

- 1/ Any Ethiopian citizen or a foreign national of Ethiopian origin who fulfills the following requirements shall be granted the All Federal Courts Advocacy License:
  - a) has graduated with first degree in law from a recognized Ethiopian Higher Education Institution and has a minimum of five years of professional experience in the field of law;
  - b) as may be necessary, has passed the entrance qualification examination set for the particular type of advocacy license;
  - c) produces evidence, from his immediate past employer, that certifies he had not been subjected to disciplinary measures for violation of serious misconduct in the two years prior to departure; and
  - d) Produce a certificate of good conduct from his immediate past employer.

፪/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) ፊደል-ተራ (ሀ) ሥር የተመለከተው ቢኖርም ከኢትዮጵያ ውጪ ካለ እውቅና ካለው ከፍተኛ ትምህርት ተቋም በሕግ የመጀመሪያ ዲግሪ ያለው ማንኛውም ሰው በኢትዮጵያ ውስጥ በሕግ ሙያ ለሰባት ዓመት ካገለገለ እና ሌሎች በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) ሥር የተመለከቱ መስፈርቶችን የሚያሟላ ከሆነ የፌዴራል ማንኛውም ፍርድ ቤት የጥብቅና ፍቃድ ሊሰጠው ይችላል፡፡

፲፬. የፌዴራል ልዩ የጥብቅና ፍቃድ

፩/ የፌዴራል ልዩ የጥብቅና ፍቃድ፡-

- ሀ) የሕብረተሰቡን አጠቃላይ መብት እና ጥቅም ለማስከበር በነጻ አገልግሎት ለሚሰጥ ሰው ወይም ድርጅት፣ ወይም
- ለ) አቅም ለሌላቸው የሕብረተሰብ ክፍሎች የሕግ ድጋፍ አገልግሎት ለሚሰጡ የከፍተኛ ትምህርት ተቋማት ሕግ ትምህርት ቤቶች እና የሕግ መምህራን ሊሰጥ ይችላል፡፡

፪/ ማንኛውም በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) ፊደል-ተራ (ሀ) መሠረት የፌዴራል ልዩ የጥብቅና ፍቃድ ማግኘት የሚፈልግ ሰው የሚከተሉትን መስፈርቶች ማሟላት ይኖርበታል፡-

2/ Notwithstanding the provisions of Sub-Article (1) paragraph (a) of this Article, All Federal Courts Advocacy License may be granted to a person who graduated with a first degree in law from a recognized foreign higher education institution if he has a minimum of seven years of professional experience in the field of law in Ethiopia and fulfills the other requirements listed under Sub-Article (1) of this Article.

14. The Federal Special Advocacy License

1/ The Federal Special Advocacy License may be granted to:

- a) a person or organization that provides pro bono advocacy services to protect the public interest and rights; or
- b) law instructors and law Schools of Higher Education Institutions who provide pro bono advocacy services to individuals and sections of society who lack financial means to pay for such service.

2/ Any person who wishes to obtain the Federal Special Advocacy License under Sub-Article (1) paragraph (a) of this Article shall fulfill the following requirements:

ሀ) እውቅና ካገኘ ከፍተኛ የትምህርት ተቋም በሕግ የመጀመሪያ ዲግሪ ያለው እና በሙያው ቢያንስ ፮ ዓመት ያገለገለ ወይም እውቅና ካገኘ ከፍተኛ የትምህርት ተቋም በሕግ የመጀመሪያ ዲግሪ ያለው እና በሙያው ቢያንስ ፮ ዓመት ያገለገለ ባለሙያ ያለው ተቋም ወይም ድርጅት፤

ለ) ከሚወክለው የሕብረተሰብ ክፍል ወይም ደንበኛ ክፍያ የማይቀበል፤ እና

ሐ) መልካም ሥነ-ምግባር ያለው መሆኑን የሚያረጋግጥ ማስረጃ ከሚመለከተው አካል ማቅረብ የሚችል፡፡

፫/ ማንኛውም የፌዴራል የጥብቅና ፍቃድ ያለው ሰው ልዩ የጥብቅና ፍቃድ ሳያስፈልገው የልዩ ጥብቅና አገልግሎት መስጠት ይችላል፤ ነገር ግን ይህን አገልግሎት ከመስጠቱ በፊት ለጠቅላይ ዐቃቤ ሕግ በጽሑፍ ማሳወቅ አለበት፡፡

፬/ የፌዴራል ልዩ የጥብቅና ፍቃድ የተሰጠው ሰው ወይም ድርጅት የጥብቅና አገልግሎቱን ሲሰጥ ይህን አዋጅ እና የጠበቃ ሥነ-ምግባር ደንብን በተከተለ መልኩ መፈጸም አለበት፡፡

a) has a first degree in law from a recognized Higher Education Institution and a minimum of five years of professional experience in the field of law; or institution or organization who have a lawyer graduated with first degree in law from a recognized Ethiopian Higher Education Institution and has a minimum of five years of professional experience in the field of law;

b) does not receive payment from his client or section of the society he represents; and

c) produce a certificate of good conduct from the concerned body.

3/ Any federal advocacy license holder may render special advocacy service without issuing Special Advocacy License; However, before rendering the service the advocate shall inform in writing the Attorney General;

4/ Any person or organization who is granted the Federal Special Advocacy License, in the discharge of his or its duties, shall comply with this Proclamation and the Advocates' Code of Conduct.

፲፮. ለሕግ መምህራን ስለሚሰጥ የጥብቅና ፍቃድ

፩/ በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፬ ንዑስ አንቀጽ (፪) ሥር የተደነገገው ቢኖርም በከፍተኛ ትምህርት ተቋማት የሕግ ትምህርት ቤቶች የሚያስተምር ኢትዮጵያዊ ወይም ትውልደ ኢትዮጵያዊ የሕግ መምህር በአንቀጽ ፲፪ ንዑስ አንቀጽ (፩) ወይም በአንቀጽ ፲፫ ንዑስ አንቀጽ (፩) ላይ የተጠቀሰውን ካሟላ የሕግ መምህርነት ሙያውን መልቀቅ ሳያስፈልገው የጥብቅና ፍቃድ ሊሰጠው ይችላል፡፡

፪/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) መሠረት የሕግ ትምህርት ቤት መምህር የጥብቅና ፍቃድ እንዲሰጠው ሲያመለክት የጥብቅና ሥራው የመማር ማስተማር ሂደቱን የማያስተጓጉል ስለመሆኑ በሕግ ትምህርት ቤቱ የተሰጠ ማረጋገጫ ማቅረብ አለበት፡፡

፲፯. ስለ ጥብቅና ሙያ መግቢያ ፈተና

፩/ በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፮ ንዑስ አንቀጽ (፩) ሥር የተደነገጉትን የሚያሟላ ማንኛውም በጥብቅና አገልግሎት መሰማራት የሚፈልግ ሰው የጥብቅና ሙያ መግቢያ ፈተና መውሰድ ይኖርበታል፡፡

፪/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) የተደነገገው ቢኖርም በሕግ የመጀመሪያ ዲግሪ ኖሮት በኢትዮጵያ በሚገኙ ከፍተኛ የትምህርት ተቋማት ውስጥ በሕግ መምህርነት ለሰባት ዓመት ያገለገለ፤ በዳኝነት፣ በዐቃቤ ሕግነት፣ በመንግስት መሥሪያ ቤት ወይም በመንግስት የልማት ድርጅት ውስጥ በሕግ አማካሪነት ወይም በሕግ ባለሙያነት ወይም በነገረ ፈጅነት ቢያንስ ለአምስት ዓመት ያገለገለ፤ በረዳት ዳኝነት፣ በጠበቃ ወይም ጥብቅና

15. Advocacy License Granted to Law School instructors

- 1/ Notwithstanding the provisions of Article 4 Sub-Article (2) of this Proclamation, an Ethiopian or a foreign national of Ethiopian origin who teaches law in law schools of higher education institutions and fulfills the requirements of Article 12 Sub-Article (1) or Article 13 Sub-Article (1) may be granted an Advocacy License without having to resign from his teaching post;
- 2/ A law school instructor who requests for grant of an advocacy license pursuant to Sub-Article (1) of this Article shall submit an assurance issued by the law school his advocacy service does not affect the teaching learning process.

16. Advocacy Entrance Examination

- 1/ Any person who meets the requirements of Article 6 Sub-Article (1) of this Proclamation and wishes to engage in the provision of advocacy services shall take the qualification examination for advocacy services;
- 2/ Notwithstanding the provisions of Sub-Article (1) of this Article, an Ethiopian or a foreign national of Ethiopian origin with first degree in law and served as a law instructor for a minimum of seven years in an Ethiopian Higher Education Institution; or as a judge, public prosecutor, as a legal advisor or legal professional or as an attorney in public services or public

ድርጅት የሕግ ጉዳይ ጸሐፊነት ወይም የጠበቃ ረዳትነት እንዲሁም በሲቪል ማህበረሰብ ድርጅት፣ በሃይማኖት ተቋማት፣ በዓለም አቀፍ ድርጅቶች፣ በንግድ ድርጅቶችና ሌሎች ተቋማት በሕግ አማካሪነት ወይም በሕግ ባለሙያነት ወይም በነገረ-ፈጅነት ቢያንስ ለሰባት ዓመት ያገለገለ ኢትዮጵያዊ ወይም ትውልደ ኢትዮጵያዊ ሥራውን በለቀቀ በአንድ ዓመት ጊዜ ውስጥ የጥብቅና ፍቃድ ማመልከቻ ያቀረበ እንደሆነ የጥብቅና ፍቃድ ያለፈተና ሊሰጠው ይችላል።

፫/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፪) ላይ ተደንገገው ቢኖርም በፌዴራል የመጀመሪያ ደረጃ ጥብቅና ፍቃድ ለአምስት ዓመት ያገለገለ እና በሕግ የመጀመሪያ ዲግሪ ያለው ጠበቃ የጥብቅና አገልግሎት ሥራውን ሳይተው የፌዴራል ማናቸውም ፍርድ ቤት የጥብቅና ፍቃድ ያለፈተና ሊሰጠው ይችላል።

፬/ ጠቅላይ ዐቃቤ ሕግ የጥብቅና ፍቃድ ገምጋሚ ኮሚቴ ፍቃድ እንዲሰጠው ለወሰነለት ባለሙያ የጥብቅና ፍቃድ ይሰጣል።

enterprises for a minimum of five years; or as assistant judge, as advocates' assistant or law clerk in a law firm or with an advocate, as well as a legal advisor or as a professional in the field of law or as an attorney in civil societies, religious institutions, international organizations, business organizations and in other institutions for a minimum of seven years shall be granted advocacy license without having to take the advocacy examination if he applies within one year of leaving his post;

3/ Notwithstanding the provisions of Sub-Article (2) of this Article, an advocate with first degree in law and who served as a Federal First Instance Court Advocate for five years, may be granted the All Federal Courts Advocacy License without having to take the advocacy qualification examination leaving his advocacy service;

4/ The Attorney General shall issue an Advocacy License to the person who is allowed to take the license by the Advocacy License Evaluation Committee.

ንዑስ ክፍል ሁለት
ምዝገባ እና እድሳት

፲፯. ምዝገባ

፩/ ጠቅላይ ዐቃቤ ሕግ የጥብቅና ፍቃድ የተሰጣቸውን ጠበቆች እና የጥብቅና ድርጅቶች ሙሉ መረጃ ዘመናዊ በሆነ መንገድ መመዝገብ አለበት፡፡

፪/ በምዝገባ ሥርዓቱ ውስጥ የሚካተቱ ዝርዝር ነጥቦች ጠቅላይ ዐቃቤ ሕግ በሚያወጣው መመሪያ ይወሰናል፡፡

፫/ ጠቅላይ ዐቃቤ ሕግ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) መሠረት አዲስ የመዘገባቸውን ጠበቆች እና የጥብቅና ድርጅቶች ሥም ዝርዝር በየሶስት ወሩ ለማግኘት ማሳወቅ ይኖርበታል፡፡

፬/ ጠቅላይ ዐቃቤ ሕግ የጥብቅና ፍቃድ የተሰጣቸውን ጠበቆች እና የጥብቅና ድርጅቶች መረጃ ለማግኘት ለሌሎች ተደራሽ እንዲሆን በተለያዩ መንገድ ይፋ ያደርጋል፡፡

፲፰. ከጠበቃ ወይም ጥብቅና ድርጅት ጋር ስለሚሰሩ ሰዎች

፩/ ማንኛውም ጠበቃ ወይም የጥብቅና ድርጅት የሕግ ጉዳይ ጸሐፊ፣ የጠበቃ ረዳት ወይም ሌሎች ለሥራው የሚያስፈልጉ ሠራተኞችን መቅጠር የሚችል ሲሆን የጥብቅና ድርጅት ከነዚህ ከተጠቀሱት ሠራተኞች በተጨማሪ ጠበቃ ሊቀጥር ይችላል፡፡

፪/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) መሠረት ቅጥር የፈጸመ ጠበቃ ወይም የጥብቅና ድርጅት ቅጥሩ በተፈጸመ በሁለት ወራት ጊዜ ውስጥ ለጠቅላይ ዐቃቤ ሕግ ማሳወቅ እና ማስመዝገብ አለበት፡፡

SECTION TWO

REGISTRATION AND RENEWAL

17. Registration

1/ The Attorney General shall maintain a state-of-the-art that contains full information about register of advocates and law firms that have been granted advocacy licenses;

2/ The particulars required in the registration process shall be determined by a Directive to be issued by the Attorney General;

3/ The Attorney General shall notify the Association, every three months, the list of newly licensed and registered advocates and law firms pursuant to Sub-Article (1) of this Article;

4/ The Attorney General shall make accessible the information, about licensed advocates and law firms, to the society in different ways.

18. Persons who work with Advocates or Law Firms

1/ Any advocate or law firm may employ law clerks, advocates' assistants, or other support staff necessary for its work; a law firm may also employ advocates;

2/ An Advocate or law firm that has employed pursuant to Sub-Article (1) of this Article shall, within two months of the execution of the employment contract, notify the Attorney General of the said employment and have them registered therein;

፫/ ማንኛውም ጠበቃ ወይም የጥብቅና ድርጅት የሚከተሉትን በሕግ ጉዳይ ጸሐፊነት ወይም በጠበቃ ረዳትነት መቅጠር አይችልም፡-

ሀ) የጥብቅና ፍቃዱ የታገደን ወይም የተሰረዘን ሰው፤

ለ) ስሙ ከመዝገብ የተፋቀን ሰው፤

ሐ) ከመሥሪያ ቤቱ በዲስፕሊን ጥፋት የተባረረን ሰው፤

መ) ከሥነ-ምግባር ጋር በተያያዘ ወንጀል ተከሶ የተቀጣ እና ያልተሰየመን ሰው፤

ሠ) ቋሚ ሥራ ያለውን ሰው፤ ወይም

ረ) የሕግ ትምህርት ወይም በሕግ ሙያ የሥራ ልምድ የሌለውን ሰው፡፡

፲፱. ስለፍቃድ እድሳት

፩/ የጥብቅና ፍቃድ በየዓመቱ ፍቃዱ ጸንቶ ከሚቆይበት የመጨረሻ ቀን ጀምሮ በአንድ ወር ጊዜ ውስጥ መታደስ አለበት፡፡

፪/ ማንኛውም ጠበቃ ወይም የጥብቅና ድርጅት በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) ላይ በተጠቀሰው ጊዜ ውስጥ ፍቃዱን ሳያሳድስ ከቀረ በሚቀጥለው አንድ ወር ጊዜ ውስጥ ጠቅላይ ዐቃቤ ሕግ በሚያወጣው መመሪያ መሠረት የሚጣልበትን የገንዘብ ቅጣት ከፍሎ ፍቃዱ ይታደስለታል፡፡

3/ No advocate or law firm may employ the following persons as law clerks or advocates' assistants:

a) a person whose advocacy license has been suspended or revoked;

b) a person whose name has been struck off from the Advocates' Register;

c) a person dismissed from his previous position for disciplinary misconduct;

d) a person who was convicted and punished for an offence related to professional misconduct and not reinstated;

e) a person who has permanent job; or

f) a person without training in law or lacking experience in the field of law.

19. Renewal of License

1/ An advocacy license shall be renewed every year within a month of its last validity date;

2/ Any advocate or firm that fails to renew his or its license within the period provided in Sub-Article (1) of this Article, upon payment of fine the amount of which shall be determined by a Directive to be issued by the Attorney General, may renew his or its license within the following one month;

፫/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፪) በተደነገገው የጊዜ ገደብ ውስጥ ጠበቃው ወይም የጥብቅና ድርጅቱ ፍቃዱን ያሳዳሰው ከአቅም በላይ በሆነ ምክንያት መሆኑን የሚያሳይ አሳማኝ ማስረጃ ካቀረበ ጠቅላይ ዐቃቤ ሕግ በሚያወጣው መመሪያ መሠረት የሚጣልበትን የገንዘብ ቅጣት ከፍሎ በቀጣዩ አንድ ወር ጊዜ ውስጥ የጥብቅና ፍቃዱ ሊታደስለት ይችላል።

፬/ ማንኛውም ጠበቃ ወይም የጥብቅና ድርጅት በዚህ አንቀጽ መሠረት ፍቃዱን ያሳዳሰ እንደሆነ የዲስፕሊን ክስ ይቀርብበታል።

፳. ፍቃድ ለማሳደስ የሚቀርቡ ማስረጃዎች

ማንኛውም ጠበቃ ወይም የጥብቅና ድርጅት የጥብቅና ፍቃድን ለማሳደስ የሚከተሉትን ማስረጃዎች ማቅረብ ይኖርበታል፡-

- ፩/ የግብር ክለራንስ ማስረጃ፤
- ፪/ በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፱ ንዑስ አንቀጽ (፬) መሠረት አስገዳጅ የሕግ ሥልጠና ከተራዘመለት ጠበቃ በስተቀር ጠበቃው በዚህ አዋጅ የተቀመጠውን የሥልጠና ግዴታ ማጠናቀቁን የሚገልጽ ማስረጃ፤
- ፫/ ለጠበቆች ማኅበር መክፈል የሚጠበቅበትን የአባልነት መዋጮ መክፈሉን የሚያረጋግጥ ከማኅበሩ የሚሰጥ ማስረጃ፤
- ፬/ እድሜው ከፎ ዓመት በላይ የሆነ ጠበቃ ሕጋዊ ከሆነ የጤና ተቋም የጥብቅና አገልግሎት ለመስጠት የሚያስችል የጤና ሁኔታ ላይ ያለ ስለመሆኑ የሚገልጽ ማስረጃ፤ እና

3/ An advocate or Law firm that proves he or it has not renewed the license within the period prescribed under Sub-Article (2) of this Article due to force majeure, may renew the license having paid the fine determined by the Directive to be issued by the Attorney General.

4/ Any advocate or law firm that has not renewed his or its license according to this Article, shall be charged for disciplinary misconduct.

20. Documents Necessary for Renewal of License

Any advocate or law firm shall present the following evidences to renew his/its license:

- 1/ Tax clearance certificate;
- 2/ With the exception of the advocate whose mandatory training was rescheduled pursuant to Article 30 Sub-Article (4) of this Proclamation, evidence showing that the advocates completed the mandatory training prescribed by this Proclamation;
- 3/ Evidence given by the Association which certifies that the advocate has discharged his duty of paying membership contribution;
- 4/ Evidence from a health institution, for those advocates above 70 years old, which certifies that the advocate is fit and in good health condition to provide advocacy service; and

፮/ በዓመት ውስጥ መስጠት የሚጠበቅበትን ነጻ የጥብቅና አገልግሎት ስለመስጠቱ የሚያረጋግጥ ማስረጃ፡፡

፳፩. ፍቃድን ስለመመለስ

፩/ ማንኛውም ጠበቃ የሚከተሉት ሁኔታዎች ሲያጋጥሙት የጥብቅና ፍቃዱን ለጠቅላይ ዐቃቤ ሕግ መመለስ አለበት፡-

- ሀ) ከሙያው ውጭ በሆነ ሥራ በቋሚነት የተሰማራ እንደሆነ፤
- ለ) የጥብቅና አገልግሎት ለመስጠት ያልቻለ እንደሆነ፤
- ሐ) የጥብቅና አገልግሎት ለማቆም ከወሰነ፡፡

፪/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) መሠረት ጠበቃው ፍቃድ ለመመለስ ሲያመለክት ጠቅላይ ዐቃቤ ሕግ የጥብቅና ፍቃድ ደብተሩን ወዲያውኑ መረከብ አለበት፤ ሆኖም የጥብቅና አገልግሎቱን ማቋረጡን የሚገልጽ ማስረጃ ለጠበቃው የሚሰጠው ጠበቃው ከሚመለከተው አካል የግብር ክሊራንስ ማስረጃ ይዞ ሲቀርብ ይሆናል፡፡

፫/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) መሠረት ፍቃዱን የመለስ ጠበቃ ወደ ጥብቅና ሥራው መመለስ ከፈለገ ፍቃዱን መልሶ ሊወስድ ይችላል፤ ሆኖም ጠበቃው ከጥብቅና አገልግሎቱ ከሁለት ዓመት በላይ ተለይቶ የቆየው ከሕግ ሙያ ውጪ በሆነ ሥራ ላይ ተሰማርቶ ከሆነ ፍቃዱ የሚመለስለት ለደረጃው የሚሰጠውን የጥብቅና መግቢያ ፈተና ወስዶ ካለፈ ብቻ ነው፡፡

5/ Evidence showing that the Advocate discharged his duty of providing pro bono service expected of him in a year.

21. Returning License

1/ Any Advocate shall return his advocacy license to the Attorney General for the following reasons:

- a) when he permanently engaged in jobs other than advocacy service;
- b) when he is unable to render advocacy service;
- c) when he decides to terminate providing advocacy service.

2/ When an advocate applies to return his license pursuant to Sub-Article (1) of this Article, the Attorney General shall immediately receive the license of advocacy Service. However, it is only when the advocate produces tax clearance certificate, the evidence of termination of advocacy service shall be provided to him.

3/ An advocate who returned his advocacy license pursuant to Sub-Article (1) of this Article may get his license back if he wants to resume Advocacy service; however, an advocate who dissociated himself from advocacy service for more than two years can get back his license only when he passes the entrance exam set for his class of license.

ክፍል ሶስት

የጠበቆች የሙያ ግዴታ

ንዑስ ክፍል አንድ

ጠቅላላ የጠበቆች ግዴታ

፳፪. ከጥብቅና ፍቃድ ጋር የተያያዘ ግዴታ

ማንኛውም ጠበቃ ወይም የጥብቅና ድርጅት፡-

- ፩/ በደንበኛ፣ በፍርድ ቤት ወይም በማንኛውም አግባብ ባለው አካል የጥብቅና ፍቃድን እንዲያሳይ ሲጠየቅ የማሳየት ግዴታ አለበት፤
- ፪/ የጥብቅና ፍቃዱን በማንኛውም ሁኔታ ለሌላ ሰው መጠቀሚያ ወይም መገልገያ አሳልፎ መስጠት የለበትም፡፡

፳፫. ስለጥብቅና አገልግሎት ውል እና ተያያዥ ግዴታዎች

- ፩/ ማንኛውም ጠበቃ ወይም የጥብቅና ድርጅት በአጭር ጊዜ ውስጥ ከሚሰጠው የሕግ ምክር አገልግሎት ውጭ ከደንበኛው ጋር የሚያደርገውን የጥብቅና አገልግሎት ውል በጽሑፍ ማድረግ አለበት፤ የጥብቅና አገልግሎት ውል ማካተት ስለሚገባቸው ነገሮች ማሳበሩ በመመሪያ ይወስናል፡፡
- ፪/ የጥብቅና አገልግሎት ውሉ ደንበኛው ለጠበቃው የሚከፍለውን አጠቃላይ የገንዘብ ክፍያ፣ የአከፋፈሉን ስልት እና ጊዜ፣ ጠበቃው በጉዳዩ ላይ የሚሰጠውን የጥብቅና አገልግሎት የሚያካትት መሆን አለበት፡፡

PART THREE

ADVOCATES' PROFESSIONAL DUTY

SECTION ONE

GENERAL DUTY OF ADVOCATES

22. Obligations Related with Advocacy Service

Every advocate or law firm:

- 1/ Has the duty to show his/its advocacy license when requested by his Client, the Court or any appropriate body;
- 2/ He or it is never allowed to give his or its license for others to make use of it or get benefit out of it.

23. Contract of Advocacy Service and Related Obligations

- 1/ Any advocate or law firm is obliged to make, in writing, the advocacy service contract which he or it makes with his client except legal advice given for a short period of time; the Association shall determine by Directive what would be included in the contract of advocacy service;
- 2/ The contract of the advocacy service shall include the total amount of fee the client pays to the advocate or law firm, computation and time of payment and the extent of the service to be provided;

፫/ ማንኛውም ጠበቃ ወይም የጥብቅና ድርጅት፡-

ሀ) ለጥብቅና አገልግሎት መስጫ የሚሆን ቢሮ የማሟላት፤

ለ) የጥብቅና ሥራን በአገናኝ አማካኝነት ያለመስራት፤ እና

ሐ) የጥብቅና ውልን ያለበቁና ሕጋዊ ምክንያት ያለማቋረጥ እና በጥብቅና ውሉ ከተገለጸው የክፍያ መጠን በላይ ተጨማሪ ክፍያ ከደንበኛ ያለመጠየቅ፤

ግዴታ አለበት፡፡

፬/ በዚህ አንቀፅ ንዑስ አንቀፅ (፫) ፊደል-ተራ (ሀ) ላይ የተደነገገው ቢኖርም የጥብቅና ሙያ አገልግሎት ፍቃድ ሰጪው አካል ቢሮ ማሟላትን እንደመስፈርት ሊጠይቅ አይችልም፡፡

፳፱. ስለታማኝነትና ለፍትሕ አጋር መሆን

፩/ ማንኛውም ጠበቃ ወይም የጥብቅና ድርጅት የጥብቅና አገልግሎት ሥራውን በታማኝነት የመስራትና ለፍትሕ አጋር የመሆን ግዴታ አለበት፡፡

፪/ የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) ጠቅላላ ድንጋጌ እንደተጠበቀ ሆኖ ማንኛውም ጠበቃ ወይም የጥብቅና ድርጅት ያለበቁ ምክንያት ጉዳይን ያለማንተት፤ ምስክሮችን በሀሰት ያለማደራጀት፤ ሀሰተኛ ማስረጃ ያለማቅረብ ወይም ያለማስቀረብ፤ ተዘጋጅቶ የመቅረብና ተገቢውን ክርክር የማድረግ፤ የሕግ መሠረት የሌለውንና የማያዋጣ ጉዳይን ያለመያዝ፤ የደንበኛውን ወይም ባለጉዳዩን ምስጢር ያለማውጣት እና ሌሎች መሰል የሥነ-ምግባር ግዴታ አለበት፡፡

3/ Every advocate or law firm has the following obligations:

a) To have an office where he/it provides the advocacy service;

b) To perform the service without using intermediary;

c) Not to terminate the advocacy service contract without good cause and not to demand more payment than the one agreed upon on the contract of service.

4/ Notwithstanding the provision of paragraph (a) of Sub-Article (3) of this Article, the license issuing authority shall not require office to grant the advocate license.

24. Honesty and Loyalty to Justice

1/ Any advocate or law firm has the obligations to perform his or its advocacy service honestly and in a manner that ensures loyalty to justice;

2/ Without prejudice to the general provision provided under Sub-Article (1) of this Article, any advocate or law firm has the duty, not to unduly delay cases without good cause; not to organize false witnesses; not to produce false evidence or cause such evidence to be produced; appear before the court duly prepared and make competent arguments; reject cases which have no cause of action and legal basis; keep the confidentiality of his client's information and respect other similar codes of conduct;

፫/ ሌሎች መሰል ከጠበቃ ሥነ-ምግባር ጋር የተያያዙ ግዴታዎች በጠቅላይ ዐቃቤ ሕግ፣ በቦርዱ ወይም በማኅበሩ ሀሳብ አመንጨነት በጠቅላይ ዐቃቤ ሕግ በኩል ተዘጋጅቶ በሚኒስትሮች ምክር ቤት በሚወጣ ደንብ የሚወሰን ይሆናል።

3/ Other similar codes of conduct related with advocates' conduct that are initiated by the Attorney General, Board or Association, are prepared by the Attorney General and determined by a Regulation to be issued by the Council of Ministers.

ንዑስ ክፍል ሁለት

SECTION TWO

የሕግ ሥልጠና የመውሰድ ግዴታ

THE OBLIGATION TO TAKE LEGAL TRAINING

፳፮. ዓላማ

25. Objective

የሕግ ሥልጠና ዓላማ ጠበቆች የሙያ ኃላፊነታቸውን ለመወጣት የሚያስችል ወቅታዊ እውቀትና ክህሎት በቀጣይነት እንዲኖራቸው ማስቻል ነው።

The purpose of legal training is to enable Advocates acquire up-to-date knowledge and excellence to discharge their professional responsibility.

፳፯. ስለ የሕግ ሥልጠና

26. Training on the Subject of Law

፩/ ማንኛውም ጠበቃ በዓመት ውስጥ በድምሩ ከ፳፬ እስከ ፴ ሰዓት የሚደርስ የሕግ ሥልጠና የመውሰድ ግዴታ አለበት።

1/ Any advocate has the duty to take training on the subject of law on aggregate from 24 up to 30 hours in a given year;

፪/ የሕግ ሥልጠናው በተከታታይ ወይም በዚያው ዓመት ውስጥ በተለያዩ ጊዜ ሊሰጥ ይችላል።

2/ The training on the subject of law may be offered in continuity or in different cycles within that year;

፫/ በሕግ ሥልጠና የሚሸፈኑ የሥልጠና ዘርፎችን፣ የሥልጠና ጊዜውን ርዝመት፣ አጠቃላይ የሥልጠና አሰጣጥ መርሃ-ግብር፣ የሥልጠና ክፍያ እና ሌሎች ከሥልጠና ጋር የተያያዙ ጉዳዮችን በተመለከተ ማኅበሩ በሚያወጣው መመሪያ ይወስናል።

3/ The subjects to be covered by the training, the duration of the training, general training program procedures, training fee and other issues related with training shall be determined by the Directive to be issued by the Association.

፳፮. እውቅና ስለተሰጣቸው ተቋማት

- ፩/ የሕግ ሥልጠና የሚሰጠው በማኅበሩ እውቅና በሚሰጠው ተቋም ይሆናል።
- ፪/ የጥብቅና ድርጅቶች በስራቸው ያሉ ጠበቆችን ሥልጠና እንዲሰጡ በማኅበሩ እውቅና ሊሰጣቸው ይችላል።
- ፫/ ማኅበሩ ለጥብቅና ድርጅት ወይም ለተቋም እውቅና ከመስጠቱ በፊት የሚሰጡ የሥልጠና ዓይነቶችን ቀድሞ ማጸደቅ ይኖርበታል፤ ሆኖም በቅድሚያ የጸደቁት የሥልጠና ዓይነቶች በማኅበሩ ወደፊት ሊሻሸሉ፣ ሊታገዱ፣ ወይም ሊሠረዙ ይችላሉ።
- ፬/ የተከታታይ የሕግ ሥልጠና ሰጪዎች እውቅና የሚያገኙበት ሥነ-ሥርዓት እና መሥሪያቶች በተመለከተ ማኅበሩ በሚያወጣው መመሪያ ይወሰናል።

፳፯. ሪፖርት የማድረግ ኃላፊነት

- ፩/ የሥልጠና ተቋሙ በሥልጠና ላይ ያሉትን ሠልጣኞች ሥልጠና ከጀመሩበት እንዲሁም ሥልጠና ያጠናቀቁ ሠልጣኞችን ሥልጠናውን ካጠናቀቁበት ጊዜ ጀምሮ ባለው አንድ ወር ጊዜ ውስጥ ለማኅበሩ ማሳወቅ አለበት።
- ፪/ ማንኛውም ጠበቃ ማኅበሩ ባሳወቀው የሥልጠና ጊዜ ለመሰልጠን የማያስችል በቂ ምክንያት ካለው ምክንያቱን ለማኅበሩ በጽሑፍ ማሳወቅ አለበት።

27. Accredited Institutions

- 1/ Training shall be offered by an institution accredited by the Association;
- 2/ The Association may give accreditation for the law firms in order to give training for the advocates under their control;
- 3/ The Association has to approve, in advance, the type of training courses before giving accreditation to the law firm or an institution; however, approved subjects for training may in the future be amended, suspended, or cancelled by the Association;
- 4/ The procedures and requirements under which institutions that offer legal training are accredited shall be determined by a Directive to be issued by the Association.

28. Duty to Report

- 1/ The training institution has the duty to report to the Association about the trainees within one month of the commencement of the training program for those who are already under active training program and from the completion of the training for those who have completed their training;
- 2/ Any Advocate who is unable, for good cause, to take his training on the program set by the association shall notify in writing this to the association.

፳፱. የሕግ ሥልጠና አለመከታተል

፩/ ማንኛውም ጠበቃ በዚህ ንዑስ ክፍል የተቀመጡትን የሕግ ሥልጠና ግዴታዎች ሳያሟላ የቀረ እንደሆነ ማሳበሩ ይህንኑ ለጠቅላይ ዐቃቤ ሕግ በጽሑፍ ማሳወቅ አለበት፡፡

፪/ ጠቅላይ ዐቃቤ ሕግ ከተከታታይ የሥልጠና ግዴታ ጋር ተያይዞ ያለበቁ ምክንያት የሥልጠና ግዴታውን ለመውሰድ ፈቃደኛ ያልሆነ ጠበቃ ላይ የዲስፕሊን ክስ ሊመሰርትበት ይችላል፡፡

፴. የሕግ ሥልጠና ግዴታን ስለማራዘም

፩/ ማንኛውም ጠበቃ በአሳማኝ ምክንያት ማሳበሩ በሚያወጣው የሥልጠና ጊዜ ውስጥ የሥልጠና ግዴታውን መውሰድ ካልቻለ ጠበቃው ሥልጠናውን ማሳሰብ ላይ ጣው ጊዜ ውስጥ መውሰድ ስላለመቻሉና የሥልጠና ጊዜው እንዲራዘምለት ማሳበሩ ከያዘው የሥልጠና ጊዜ ከአንድ ወር በፊት ቀድሞ ለማሳበሩ በማመልከቻ ማሳወቅ አለበት፡፡

፪/ ጠበቃው የሥልጠና ጊዜው እንዲራዘምለት የሚያቀርበው ማመልከቻ ሥልጠናውን መውሰድ እንዳይችል ያደረገውን ምክንያት፣ ሥልጠናውን ለመውሰድ ያደረገውን ጥረት፣ እና በቀጣይ መቼና በምን አግባብ እንደሚወስድ ያለውን እቅድ የሚገልጽ መሆን አለበት፡፡

29. Failure to take Training

1/ If any advocate fails to comply with the training obligations provided in this Section, the Association shall notify this fact, in writing, to the Attorney General;

2/ The Attorney General may charge, for the violation of disciplinary rules, an advocate who, without good cause, is not willing to comply with his mandatory training program.

30. Extension of the Period of Mandatory Training

1/ If any advocate, for good cause, is unable to take the training within the period scheduled by the Association, he has to notify this, a month in advance, by a written application to the Association along with his request for the extension of time;

2/ The application which the advocate submits shall specify the reasons why he was not able to take the training in due time, the effort he made to take the training and his plan as to when and how he would take the training in the future;

፫/ ማኅበሩ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፪) መሠረት የቀረበለት ማመልከቻ አሳማኝ ሆኖ ካገኘው የሥልጠና ጊዜውን በዚያው ዓመት ውስጥ ጠበቃው በጠየቀው ጊዜ ወይም እራሱ በመሰለው ጊዜ ሊቀይርለት ይችላል፤ ማኅበሩ ጥያቄውን ከተቀበለው የቅያሪውን ሁኔታ ወይም ጥያቄውን ካልተቀበለው ያልተቀበለው መሆኑን በ፲፮ ቀናት ውስጥ በጽሑፍ ለጠበቃው ማሳወቅ አለበት፡፡

፬/ ጠበቃው በዓመት መውሰድ የሚጠበቅበትን የሕግ ሥልጠና ግዴታ በዚያው ዓመት አጠቃሎ መውሰድ ካልቻለ እና ሥልጠናውን ያልወሰደው ከአቅም በላይ በሆነ ምክንያት ስለመሆኑ ማስረጃ ካቀረበና ማኅበሩ ካመነበት ጠበቃው ያልወሰደውን የሥልጠና ጊዜ ወደ ቀጣይ ዓመት በማሸጋገር በቀጣይ ዓመት መውሰድ ከሚጠበቅበት የሥልጠና ግዴታ ጋር ደርቦ እንዲወስድ ሊፈቅድለት ይችላል፡፡

3/ If the Association, after considering the application mentioned under Sub-Article (2) of this Article, found the reasons convincing, then it can reschedule the program based on the advocate’s request or, as it may deem necessary, anytime within the given year. If the Association accepts the request, it shall notify the advocate in writing the extension it has made or the rejection of the request within 15 days;

4/ If it is not possible for the advocate to take the training in that same year for reasons beyond his control which is supported by evidence and such reasons have convinced the Association, then the Association may reschedule the training period for the advocate to take the training in the following year in addition to the training he is expected to take in that same year.

ንዑስ ክፍል ሶስት

ስለ ነጻ የጥብቅና አገልግሎት ግዴታ

፴፩. ነጻ የጥብቅና አገልግሎት የመስጠት ግዴታ

፩/ ማንኛውም በጥብቅና ድርጅት ውስጥ ሸሪክ ሆኖ ወይም ተቀጥሮ የሚሰራ ጠበቃ፣ ወይም በግሉ የሚሰራ ጠበቃ እንደጉዳዩ ክብደት እና ቅለት እየታየ በዓመት ከሶስት ጉዳይ ያልበለጠ ነጻ የጥብቅና አገልግሎት የመስጠት ግዴታ አለበት፤ አገልግሎቱ የሚሰጠውም፡-

- ሀ) የመክፈል አቅም ለሌላቸው ሰዎች፤
  - ለ) ለበጎ አድራጎት ድርጅቶች፣ ለሲቪክ ማኅበራት፣ እና ለማኅበረሰብ ተቋማት፤
  - ሐ) ፍርድ ቤት የጥብቅና አገልግሎት እንዲያገኙ ለሚጠይቅላቸው ሰዎች፤
  - መ) ሕግን፣ የሕግ ሙያን እና የፍትሕ ሥርዓቱን ለማሻሻል ለሚሰሩ ኮሚቴዎች እና ድርጅቶች፤
- ነው፡፡

፪/ ማንኛውም ጠበቃ ወይም የጥብቅና ድርጅት ለሕዝብ ነጻ የጥብቅና አገልግሎት ግዴታውን መወጣቱን የሚገልጽ ማህደር መያዝ የሚኖርበት ሲሆን፣ ማህደሩም እያንዳንዱ አገልግሎት የተሰጠበትን ቀን፣ ዓይነቱን እና የወሰደውን ጊዜ የሚገልጽ መሆን አለበት፡፡

SECTION THREE

THE OBLIGATION TO PROVIDE PRO BONO ADVOCACY SERVICE

31. The Obligation to Provide Pro Bono Advocacy Service

1/ Every advocate who practices privately or works in a law firm either as a partner or as an employee has the obligation to provide pro bono advocacy service, for not more than three cases in a year, based on the simplicity or the complexity of each case. And the service is provided to the following persons:

- a) to those persons who cannot afford to pay for the advocacy service;
- b) to charity organizations, civic societies and mass institutions;
- c) to those persons whom courts request the provision of pro bono advocacy service;
- d) to committees and organizations which work on the advancement, promotion and development of law and improvement of the justice system.

2/ Every advocate or law firm has to keep a record of its pro bono service to the public and such record shall contain details about the date when each service was provided, type and the time the case took.

፴፪. ነጻ የጥብቅና አገልግሎት ስለመምራት

፩/ ጠቅላይ ዐቃቤ ሕግ እያንዳንዱ ጠበቃ በዓመት መስጠት ከሚጠበቅበት የነጻ የጥብቅና አገልግሎት መጠን ሳያልፍ በነጻ የጥብቅና አገልግሎት ሊስተናገዱ የሚገባቸውን ጉዳዮች እያጣራ ለጠበቆች ይመራል።

፪/ እያንዳንዱ ጠበቃ በዓመት መስጠት ከሚጠበቅበት የነጻ የጥብቅና አገልግሎት ግዴታ ሳያልፍ በጠቅላይ ዐቃቤ ሕግ የሚመራለትን የነጻ ጥብቅና አገልግሎት ተቀብሎ የመስራት ግዴታ አለበት።

፫/ ማኅበሩ ጠቅላይ ዐቃቤ ሕግ የነጻ የጥብቅና አገልግሎት እንዲሰጥ የመራለትን ጠበቃ ወይም የጥብቅና ድርጅት በዚህ አዋጅ እና በጠበቆች ሥነ-ምግባር ደንብ መሠረት መፈጸሙን መቆጣጠር እና መከታተል አለበት።

፬/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) የተደነገገው ቢኖርም በጠበቃው በኩል ነጻ የሕግ ድጋፍ አገልግሎት መስጠት ያለበት ሰው አግኝቶ አገልግሎቱን በነጻ የሰጠ በሆነ ጊዜ ጠቅላይ ዐቃቤ ሕግ የአገልግሎቱን ትክክለኛነትና እውነተኛነት አረጋግጦ እውቅና ሊሰጠው ይችላል።

ንዑስ ክፍል አራት
መድን እና የደንበኞች ንብረት

፴፫. የሙያ ኃላፊነት መድን የመያዝ ግዴታ

ማንኛውም ጠበቃ ወይም የጥብቅና ድርጅት ሥራውን በአግባቡ ሳይወጣ በመቅረቱ ምክንያት በደንበኛው ላይ ሊደርስ ለሚችል ጉዳት ካሳ የሚሆን የሙያ ኃላፊነት መድን ሊይዝ ይችላል።

32. Assigning Pro Bono Service

1/ The Attorney General shall, without passing the limit each advocate should render pro bono service in a given year, identify and assign pro bono cases to advocates;

2/ Each Advocate shall have the obligation, without passing the limit of pro bono cases in a given year, to receive cases referred to him by the Attorney General and render pro bono service;

3/ The Association, based on this Proclamation and the Advocates' Code of Conduct, shall control and monitor whether an advocate or a law firm has discharged his obligation in handling of the cases assigned to him by the Attorney General for pro bono advocacy service;

4/ Notwithstanding the provision of Sub-Article (1) of this Article, the Attorney General, after ascertaining the accuracy and truthfulness of the service, may recognize the pro bono service for which the advocate rendered for persons in need of the pro bono service.

SECTION FOUR
INSURANCE AND CLIENTS' PROPERTY

33. The Obligation to Secure Professional Indemnity Insurance

Every advocate or law firm may secure an indemnity insurance policy, for the damage he or it may cause on his or its client due to failure to discharge his or its duty properly.

፴፬. የመድን ሰጪው ግዴታዎች

፩/ ለጠበቃ ወይም ለጥብቅና ድርጅት የሙያ ኃላፊነት መድን የሰጠ መድን ሰጪ የመድን ውሉ ሲቋረጥ ወይም ግዴታው እንዳይፈጸም ሊያደርግ የሚችል ሁኔታ ሲፈጠር ሁኔታውን ወዲያውኑ ለጠቅላይ ዐቃቤ ሕግ ማሳወቅ አለበት፡፡

፪/ መድን ሰጪው በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) የተቀመጠውን ግዴታውን ባለመወጣቱ ለሚደርሰው ጉዳት ኃላፊነት አለበት፡፡

፴፭. የደንበኛን ንብረት ስለማስተዳደር

ማንኛውም ጠበቃ ወይም የጥብቅና ድርጅት፡-

፩/ ከሙያ ሥራው ጋር በተገናኘ በይዘታው ወይም በአስተዳደሩ ሥር የሚገኝን የደንበኛው ወይም የሶስተኛ ወገንን ንብረት አስተዳደርን ጥበቃ ከራሱ ንብረት ፍጹም በማይገናኝበት ሁኔታ ለይቶ ማስተዳደር አለበት፤

፪/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) የተጠቀሱትን የደንበኛው ወይም የሶስተኛ ወገን ንብረቶች የሚመለከቱ ማናቸውንም ሠነዶች ጉዳዩ ካለቀበት ጊዜ ጀምሮ እስከ አምስት ዓመት ድረስ የመያዝ ግዴታ አለበት፡፡

፴፮. የደንበኛ የአደራ ሂሳብ

፩/ በጠበቃው ወይም የጥብቅና ድርጅቱ እጅ የሚገኝ የደንበኛ ገንዘብ ከጠበቃው ወይም ከጥብቅና ድርጅቱ በተለየ ሂሳብ ውስጥ መቀመጥ አለበት፡፡

34. The Obligations of Insurers

1/ An Insurer which has sold a professional indemnity insurance policy to an advocate or law firm shall have the obligation immediately to report to the Attorney General when the contract is terminated or when a circumstance arises that prevent the performance of the contract.

2/ The Insurer shall be liable for damages that may be caused due to its failure to report as provided under Sub-Article (1) of this Article.

35. Administration of Client's Property

Every advocate or law firm has the following obligations:

1/ Administer and keep his client's or third party's property, which he possessed in the course of discharging his duty, separately from his own property;

2/ Has the obligation to keep documents related with the properties of his/its client or third party he/it administers specified under Sub-Article (1) of this Article up to five years from the time when the case has got its completion.

36. Trust Account of a Client

1/ A client's money which is under the possession of an advocate or a law firm shall be kept in a different account from that of the advocate's or the law firm's private account;

- ፪/ ቦርዱ ጠበቆች ወይም የጥብቅና ድርጅቶች የደንበኞች አደራ ሂሳብ ለመያዝ ማሟላት የሚገባቸውን መስፈርቶች በመመሪያ ሊወሰን ይችላል።
- ፫/ የደንበኛው የአደራ ሂሳብ በጠበቃው ወይም በጥብቅና ድርጅቱ ማንቀሳቀስ የሚቻለው ክፍያ ሊፈፀምባቸው የሚገቡ ሥራዎች መከናወናቸውን እና በደንበኛው ሥም መደረግ ያለባቸው ወጪዎች በበቂ ማስረጃ ሲረጋገጥ ብቻ ነው።
- ፬/ ጠበቃው ወይም የጥብቅና ድርጅቱ የደንበኛ ወይም የሶስተኛ ወገን ጥቅም ያለበት ገንዘብ ወይም ሌላ ንብረት ሲቀበል ለደንበኛው ወይም ለሶስተኛ ወገን ወዲያውኑ ማሳወቅ አለበት።
- ፭/ በዚህ አዋጅ ከተመለከተው ወይም በሕግ ወይም ከደንበኛው ጋር በተደረገ ስምምነት ካልተፈቀደ በስተቀር አንድ ጠበቃ ወይም የጥብቅና ድርጅት ለክፍያ ያልዋለ በአደራ ሂሳብ ውስጥ የተቀመጠን ገንዘብ ደንበኛው ወይም መብት ያለው ሶስተኛ ወገን ሲጠይቅ ወይም ጉዳዩ ሲጠናቀቅ ወዲያውኑ ከበቂና የተሟላ ሪፖርት ጋር ማስረከብ አለበት።

- 2/ The Board, by Directive, may determine the requirements advocates or law firms must fulfil to keep their clients’ trust account;
- 3/ The advocate or the law firm can only transact his/its client’s trust account and pay money when activities, which need payment, are undertaken and the expenses are supported by evidences issued in the name of the client;
- 4/ The advocate or the law firm, when it receives money or other property that involves the interest of the client or the third party, shall immediately notify the situation to his/its client or to the third party;
- 5/ Unless it is allowed by this Proclamation or by relevant law or the agreement made with the client, the advocate or the law firm shall handover, along with sufficient and full report, the balance in the trust account to the client or third party, when the client or the third party requests for such a report or when the case gets completion.

ክፍል አራት
ስለጥብቅና ድርጅት

PART FOUR
LAW FIRM

፴፮. የጥብቅና ድርጅት ስለማቋቋም

37. Formation of a Law Firm

በዚህ አዋጅ መሠረት የጸና የጥብቅና ፍቃድ ያላቸው ቢያንስ ሁለት እና ከዚያ በላይ የሆኑ ጠበቆች አንድ ላይ በመሆን የጥብቅና ድርጅት ማቋቋም ይችላሉ።

At least two or more advocates, who have a valid advocacy service license issued under the provisions of this Proclamation, may together establish a law firm.

፴፰. የአገልግሎት ወሰን

- ፩/ የጥብቅና ድርጅት ዋነኛ ተግባር የጥብቅና አገልግሎት መስጠት ነው።
- ፪/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) ሥር የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ የጥብቅና ድርጅት ከጥብቅና አገልግሎት ጋር ተያያዥነት ያላቸውን ሌሎች አገልግሎቶች ሊሰጥ ይችላል፤ ዝርዝር አፈጻጸሙ ይህንን አዋጅ ለማስፈጸም ጠቅላይ ዐቃቤ ሕግ በሚያወጣው መመሪያ ይወሰናል።

፴፱. የጥብቅና ድርጅት አደረጃጀት እና ኃላፊነት

- ፩/ የጥብቅና ድርጅት ኃላፊነቱ የተወሰነ የሽርክና ማግበር አደረጃጀት ይኖረዋል።
- ፪/ የጥብቅና ድርጅት፡-
  - ሀ) ውል መዋዋል፤
  - ለ) የንብረት ባለቤት መሆን፤
  - ሐ) በሥሙ መክሰስና መክሰስ እና የሕግ ሰውነት ያለው ድርጅት የሚኖረው ሌሎች መብት እና ግዴታዎች ይኖረዋል።
- ፫/ የጥብቅና ድርጅት ሸሪኮች ለሶስተኛ ወገን የሚኖርባቸው ኃላፊነት በጥብቅና ድርጅቱ ውስጥ ባላቸው የመዋጮ ድርሻ ልክ የተወሰነ ይሆናል።
- ፬/ የጥብቅና ድርጅት አባላትን የሚመለከት ለውጥ ቢመጣም የጥብቅና ድርጅት ህልውና ይቀጥላል።
- ፭/ በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፶፪ ንዑስ አንቀጽ (፩) የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ የጥብቅና ድርጅት የጥብቅና አገልግሎት መስጠቱ በኢትዮጵያ የንግድ እና የኢንቨስትመንት ሕጎች መሠረት አገልግሎቱን የንግድ ወይም የኢንቨስትመንት ሥራ አያሰኘውም።

38. Scope of Service

- 1/ The main objective of a law firm is providing advocacy service;
- 2/ Notwithstanding the provisions of Sub-Article (1) of this Article, a law firm can render services related with advocacy service; the particulars shall be determined by a Directive to be issued by the Attorney General.

39. Organizational Structure and Responsibility of a Law Firm

- 1/ The organizational structure of a law firm shall be Limited Partnership;
- 2/ A law firm shall have the following rights and obligations:
  - a) to make contract;
  - b) to own property;
  - c) to sue and be sued on its own name and has rights and obligations which other juridical persons have.
- 3/ The liability of partners in a law firm to third parties shall be limited to the share each partner has in the firm;
- 4/ The law firm shall continue to exist despite changes on the membership of the firm;
- 5/ Without prejudice to Article 52 Sub-Article (1) of this Proclamation, the provision of advocacy service by a law firm does not make the service a business or investment as defined under the Ethiopian Commercial Code and the Investment Law.

፵. ስለ ጥብቅና ድርጅት ሥያሜ

፩/ የጥብቅና ድርጅት አባላት ማንኛውንም ሥያሜ የጥብቅና አገልግሎት ድርጅቱ መጠሪያ እንዲሆን መምረጥ እና መወሰን ይችላሉ፡፡

፪/ የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) ድንጋጌ ቢኖርም ለጥብቅና ድርጅቱ መጠሪያነት የተመረጠው ሥም በጠቅላይ ዐቃቤ ሕግ በሚከተሉት ምክንያቶች ተቀባይነት ላይኖረው የሚችለው፡-

- ሀ) ከሌላ የጻፈ የጥብቅና ድርጅት ሥም ጋር ተመሳሳይ ከሆነ፤
- ለ) ደንበኞች ድርጅቱን ከሌላ የጥብቅና ድርጅት በቀላሉ መለየት እንዳይችሉ በሚያስችል መልኩ ሊያሳስት ወይም ሊያደናግር የሚችል ከሆነ፤ እና
- ሐ) ለሕግ ወይም ለሕዝብ ሞራል ተቃራኒ ከሆነ፡፡

፫/ የጥብቅና ድርጅት ሥም የጥብቅና ድርጅት መሆኑን የሚያመለክትና ከሥሙ በስተመጨረሻ “ኃላፊነቱ የተወሰነ የሽርክና ማኅበር” ወይም (“ኃ.የተ.የሽ.ማ”) የሚል ሐረግ ያለው መሆን አለበት፡፡

፬/ በጥብቅና ድርጅቱ ሥም የሚወጡ ሰነዶች በሙሉ በግልጽ ሥሙን እና “ኃላፊነቱ የተወሰነ የሽርክና ማኅበር” የሚለውን ሐረግ መያዝ አለባቸው፡፡

፵፩. የመቋቋሚያ መሥሪያቶችና ሥነ-ሥርዓቶች

፩/ የጥብቅና ድርጅት በጠቅላይ ዐቃቤ ሕግ በመመዝገብ ይቋቋማል፡፡

40. The Name of a Law Firm

1/ The members of a law firm may choose and decide any name to be their firm’s name.

2/ Notwithstanding the provisions of Sub-Article (1) of this Article, the name chosen to be the name of the law firm may be rejected by the Attorney General for the following reasons:

- a) if it is similar with the name of another existing law firm;
- b) if the name misrepresents or confuses clients in a way not easily to differentiate it from another law firm; and
- c) when it is contrary to law or public morality.

3/ To indicate the advocacy service, the firm name shall be followed by the words “Limited Partnership” or the abbreviation “L.P.”

4/ All Documents issued in the name of the law firm shall clearly contain its name followed by “Limited Partnership”.

41. Requirements and Procedures of Formation

1/ A law firm shall be established upon registration by the Attorney General;

፪/ የጥብቅና ድርጅት ለማቋቋም የሚከተሉት ሠነዶች ከማመልከቻ ጋር ተያይዘው ለጠቅላይ ዐቃቤ ሕግ መቅረብ አለባቸው፡-

ሀ) የሸሪኮቹን ሙሉ ሥምና ፊርማ የያዘ ማመልከቻ፤

ለ) የድርጅቱን መመስረቻ ጽሑፍ፤

ሐ) የሸሪኮቹ የጥብቅና ፍቃድ ቅጂ፤ እና

መ) ሸሪኮች ድርጅቱን ለመመስረት የተስማሙበትን የሽርክና ስምምነት፤ የጥብቅና ድርጅቱን ሥም፤ የሽርክና ማገበሩን የቆይታ ዘመን፤ የድርጅቱን ዓላማ በአጭሩ የተገለጸበት እና በምስረታ ሂደት ድርጅቱን የሚወክለው ሸሪክ የተሰየመበት ቃለ-ጉባዔ፡፡

፫/ የጥብቅና ድርጅት መመስረቻ ጽሑፍ በንግድ ሕጉ ኃላፊነቱ የተወሰነ የሽርክና ማህበር መመስረቻ ጽሑፍ ሊያካትታቸው የሚገቡ ዝርዝሮችን ማካተት ይኖርበታል፡፡

፬/ ጠቅላይ ዐቃቤ ሕግ የቀረቡለት ሠነዶች ከዚህ አዋጅና አግባብነት ካላቸው ሌሎች ሕጎች ጋር የተጣጣሙ መሆናቸውን ካረጋገጠ ማመልከቻውን በተቀበለ በ፲፮ የሥራ ቀናት ውስጥ የጥብቅና ድርጅቱን ይመዘግባል፤ የምዝገባ ምስክር ወረቀት ይሰጣል፡፡

2/ The following documents shall be submitted to the Attorney General, along with the application, to form the firm:

a) an application that contains the full name of the partners and their signature;

b) Memorandum of Association of the firm;

c) copies of the advocacy licenses of each partner; and

d) the Partnership agreement with which the partners agreed to form the firm; name of the firm; duration of the partnership; a brief minutes which purports the purpose of the firm and minute in which the representative of the firm nominated in the process of establishment.

3/ The Memorandum of Association of a law firm shall contain the particulars, stated in the Commercial Code, which Memorandum of Association of Limited Liability Partnership should contain;

4/ The Attorney General, after verifying that the documents submitted to it are in compliance with the requirements of this Proclamation and other relevant laws, shall, within 15 working days of receiving the application, register the firm and issue certificate of registration;

፮/ ጠቅላይ ዐቃቤ ሕግ የቀረቡለት ሠነዶች ከዚህ አዋጅና አግባብነት ካላቸው ሌሎች ሕጎች ጋር የሚጣረሱ ናቸው ብሎ ካመነ ማመልከቻውን በተቀበለ በ፳ የሥራ ቀናት ውስጥ ውድቅ ማድረግና ማመልከቻው ውድቅ እንዲሆን መነሻ የሆነውን ምክንያት በመግለጽ ለአመልካቹ በጽሑፍ ማሳወቅ አለበት፡፡

፯/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፭) መሠረት ያቀረበው ማመልከቻ ውድቅ የተደረገበት አካል ቅሬታውን ማመልከቻው ውድቅ መደረጉን ባወቀ በ፲፮ የሥራ ቀናት ውስጥ ለቦርዱ ማቅረብ ይችላል፡፡

፰/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፮) መሠረት ቦርዱ በሚሰጠው ውሳኔ ላይ ቅር የተሰኘ ወገን ውሳኔ በተሰጠ በ፲፮ የሥራ ቀናት ውስጥ ለፌዴራል የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት ይግባኝ ማቅረብ ይችላል፡፡

፵፪. የመዋጮ ዓይነትና መጠን

፩/ የጥብቅና ድርጅት ሸሪኮች ዋነኛው መዋጮ ክህሎት መሆን አለበት፡፡

፪/ ሸሪኮች መዋጮዎችን በገንዘብ ወይም በዓይነት ማዋጣት ይችላሉ፡፡

፫/ የጥብቅና ድርጅት ሸሪኮች የመዋጮ መጠን የድርጅቱን ዓላማ ለማሳካት የሚበቃ መሆን ያለበት ሆኖ በገንዘብ የሚደረገው መዋጮ ከሃምሳ ሺህ ብር ማነስ የለበትም፡፡

፬/ ገንዘብ ባልሆነ ማናቸውም መንገድ በጥብቅና ድርጅት ሸሪክ የሚደረግ መዋጮ ዋጋ በሁሉም ሸሪኮች ስምምነት እና አግባብነት ባላቸው ሕግጋትና ደንቦች ይወሰናል፡፡

5/ If the Attorney General is convinced that the documents submitted to it are in contradiction with the provisions of this Proclamation and other relevant laws, it shall, within 20 working days, reject the request and notify the applicant, in writing, the grounds for rejection;

6/ The person whose application was rejected pursuant to Sub-Article (5) of this Article may file his complaints to the Board within 15 working days of knowing the rejection of the application;

7/ A party who has grievance on the decision given by the Board as provided under Sub-Article (6) of this Article, may lodge an appeal to the Federal First Instance Court within 15 working days of the decision.

42. Type and Amount of Contribution

1/ The main contribution of partners of a law firm shall be their skill.

2/ Partners may make their contributions in cash or in kind.

3/ The amount of contribution of partners of a law firm shall be sufficient to materialize the purpose of the law firm; In this regard, the contribution in cash shall not be less than Fifty Thousand Birr.

4/ The value of contributions of partners other than cash shall be determined by the agreement of all the partners and relevant laws and Regulations.

፵፫. የሽሪኮች መብትና ግዴታ

፩/ የጥብቅና ድርጅት ሽሪክ የሚከተሉት መብቶች አሉት፡-

- ሀ) በጥብቅና ድርጅቱ ስብሰባዎች የመካፈል እና ድምጽ የመስጠት፤
- ለ) በድርሻው መጠን ከጥብቅና ድርጅቱ ትርፍ ወይም የጥብቅና ድርጅቱ ሲከስም ከተጣራው የማህበሩ ሀብት ከሚተርፈው ሀብት የመካፈል፤
- ሐ) የጥብቅና ድርጅቱን አጠቃላይ አሠራር የመከታተል፤ የማወቅ፤
- መ) በሽሪክና ስምምነት፣ በዚህ አዋጅና አግባብነት ባላቸው ሌሎች ሕጎች የተመለከቱ፣ ወይም ከሽሪክና ማህበሩ ተፈጥሮ የሚመነጨ ሌሎች መብቶችና ጥቅሞችን የመጠቀም፡፡

፪/ የጥብቅና ድርጅት ሽሪክ የሚከተሉት ግዴታዎች አሉበት፡-

- ሀ) ለጥብቅና ድርጅቱ መክፈል የሚጠበቅበትን መዋጮ በወቅቱ መክፈል፤
- ለ) በማናቸውም ጊዜ የጥብቅና አገልግሎት ድርጅቱን ዓላማ ለማሳካት በትጋት የመሥራት፤
- ሐ) ለራሱ ጥቅም የሚያስገኝ ቢሆንም ባይሆንም የጥብቅና ድርጅቱን ጥቅም ከሚጻረሩ ድርጊቶች ወይም ኃላፊነትን ከሚያንድሉ ተግባራት መታቀብ፤ እና

43. Rights and Duties of Partners

1/ A partner of a law firm shall have the following rights:

- a) the right to participate and vote in the meetings of the firm;
- b) based on his contribution, to share profits of the firm or the proceeds of liquidated assets of the firm at the time of dissolution;
- c) to get information about and follow up the activities of the law firm;
- d) get rights and benefits emanates from the partnership agreement, this Proclamation and other relevant laws or other rights and benefits that emanate from the nature of the firm;

2/ The partner of a law firm shall have the following obligations:

- a) pay the firm's membership contribution on time;
- b) work diligently, at any time, to materialize and achieve the purpose of the law firm;
- c) refrain from acts that may hamper discharging his responsibilities and activities that are detrimental to the interests of the law firm, whether to his personal benefit or not; and

መ) በሽርክና ስምምነት፣ በዚህ አዋጅ፣ አግባብነት ባላቸው ሌሎች ሕጎች፣ በሽርክና ስምምነት የተመለከቱ ወይም ከሽርክና ማኅበሩ ተፈጥሮ የሚመነጩ ሌሎች ግዴታዎችን የመወጣት፡፡

d) Discharge his obligations provided in the partnership agreement, in this Proclamation, other relevant laws or obligations indicated by the partnership agreement or emanate from the nature of limited partnerships.

፵፬. ትርፍ እና ኪሳራ ክፍፍል

44. Distribution of Profit and Loss

በጥብቅና ድርጅቱ የሽርክና ስምምነት በተለየ ሁኔታ ካልተገለጸ በስተቀር የማኅበሩ ሽሪኮች የድርጅቱን ትርፍ እና ኪሳራ ወይም የጥብቅና ድርጅቱ ሲከሰም ከተጣራው የማኅበሩ ሀብት የሚተርፈውን ሀብት በድርጅቱ ውስጥ ባላቸው ድርሻ መጠን የመካፈል መብት አላቸው፡፡

Unless otherwise provided in the partnership agreement of the law firm, the partners of the law firm shall distribute, among themselves, profit and loss or proceeds of liquidated assets of the firm at the time of dissolution in accordance with the share contributions they hold in the firm.

፵፭. የሽሪኮች ለውጥ

45. Change of Partners

- ፩/ አግባብነት ባለው ሌላ ሕግ የተጣለው ክልከላ እንደተጠበቀ ሆኖ የጥብቅና ድርጅቱን ለሚለቅ ሽሪክ የድርሻው ዋጋ እና የትርፍ ድርሻው ሊከፈለው ይገባል፤
- ፪/ የጥብቅና ድርጅት ሽሪክ በሚሞት ጊዜ ሽሪኩ ሊከፈለው የሚገባ ያልተከፈለው የትርፍ ድርሻ ለሕጋዊ ወራሾቹ ይተላለፋሉ፡፡

- 1/ Without prejudice to the restrictions imposed by other laws, a partner who leaves the firm shall be paid the value of his share and dividend;
- 2/ When a partner of a law firm dies, a dividend which should have been paid to him shall devolve to his heirs.

፵፮. ባለቤትነት

46. Ownership

የጥብቅና ድርጅት ባለቤት መሆን የሚችሉት የጸና የጥብቅና ፍቃድ ያላቸው ጠበቆች ብቻ ናቸው፡፡

The owner of a Law Firm shall only be Advocates who have a valid advocacy license.

፵፯. በጥብቅና ድርጅት ሥር በሚሠሩ ጠበቆች ላይ የተጣለ ክልከላ

፩/ በጥብቅና ድርጅት ውስጥ ሽሪክ ሆኖ የሚሠራ ማንኛውም ጠበቃ ወይም በጥብቅና ድርጅቱ ውስጥ ተቀጥሮ የሚሰራ ሠራተኛ የሽርክና ወይም የሥራ ቅጥር ዘመኑ ጸንቶ ባለበት ጊዜ መሳተፍ የማይችልባቸው ተግባራት፡-

- ሀ) በቀጥታም ሆነ በተዘዋዋሪ የሌላ የጥብቅና ድርጅት ሽሪክ ወይም ሠራተኛ መሆን፤
- ለ) በሚሠራበት የጥብቅና ድርጅት ውስጥ የተጣለበትን ግዴታ ለመወጣት አስፈላጊ መሆኑ በድርጅቱ ቀደም ብሎ ካልተፈቀደ በስተቀር በቀጥታም ሆነ በተዘዋዋሪ መንገድ ሌላ የጥብቅና ድርጅትን መርዳት ወይም መተባበር፤
- ሐ) የግል የጥብቅና አገልግሎት መስጠት፤
- መ) የጥብቅና ድርጅቱ ሳያውቅና ሳይፈቅድ በራሱ ሥም የጥብቅና አገልግሎት ክፍያ ከደንበኛ መቀበልና ለግል ጥቅም ማዋል፤
- ሠ) ማንኛውንም ከጥብቅና ድርጅቱ ዓላማና ተግባር ጋር የሚጣረስና የጥቅም ግጭት ሊፈጥር የሚችል ሥራ በግሉም ሆነ ተቀጥሮ መስራት፡፡

47. Restrictions on Advocates who Work for Law Firms

1/ An advocate, who is a partner or employee of a law firm, during the time of his membership to the partnership or employment engagement to a specific law firm, shall be restricted to undertake the following activities:

- a) directly or indirectly, from being a partner or employee of another law firm;
- b) from directly or indirectly assisting or collaborating with another law firm, unless the law firm to which he is a partner or an employee, with the view to discharging his assigned firm duty, authorize him in advance to do so;
- c) from providing advocacy service in private;
- d) receiving advocacy service fee from a client and use the money for his personal benefit without the knowledge and permission of the law firm;
- e) engagement in any other business, either personally or as an employee, that may contradict with the purpose and activities of, and creates conflict with the interests of, the law firm.

፪/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) የተደነገገው ቢኖርም ማንኛውም ጠበቃ በጥብቅና ድርጅት ሽሪክ ወይም ተቀጣሪ ከመሆኑ በፊት የያዘው ጉዳይ ደንበኛው በተለየ ሁኔታ ካልተስማማ በስተቀር በተያዘበት አግባብ ፍጻሜ ያገኛል።

2/ Notwithstanding the provisions of Sub-Article (1) of this Article, unless the client agrees differently, activities commenced by any partner or employed advocate prior to engagement with the law firm shall be completed on the basis of prior arrangements.

፵፰. የጥብቅና ድርጅት አስተዳደር

48. Administration of a Law Firm

፩/ የጥብቅና ድርጅት በሽሪኮች ውሳኔ በተሾሙ አንድ ወይም ከዚያ በላይ ቁጥር ባላቸው ሥራ-አስኪያጆች ይተዳደራል።

1/ A Law Firm shall be managed by one or more managers appointed by the partners' decision.

፪/ የጥብቅና ድርጅት ሥራ-አስኪያጅ ከድርጅቱ ሽሪኮች መካከል የሚመረጥ መሆን አለበት።

2/ The manager of the law firm shall be elected from among partners of the law firm.

፫/ የጥብቅና ድርጅት ሥራ-አስኪያጅ ድርጅቱን በዋናነት ያስተዳድራል፤ ማንኛውንም ሕጋዊ የድርጅቱን መብት ለማስጠበቅና የድርጅቱን ግዴታ ለመወጣት የጥብቅና ድርጅቱን ይወክላል፤ የድርጅቱ ተጠሪ ይሆናል፤ ድርጅቱን ወክሎ ይከሳል፤ ይከስሳል፤ ይከራከራል፤ ጠበቃ ወይም ሶስተኛ ወገን ይወክላል።

3/ The manager of a law firm shall mainly administer the firm; represent the law firm to defend its interests and discharge the firm's obligations; represent the firm; on behalf of the firm sue, defend, contest, give power of attorney to an advocate or a third party.

፬/ የጥብቅና ድርጅቱ ሥራ-አስኪያጅ ሥራውን በሚያከናውንበት ወቅት የግል ጥቅም ለማግኘት በማሰብ በሚፈጸመው ስህተት ምክንያት በሶስተኛ ወገኖች ላይ ለሚደርስ ጉዳት ሥራ-አስኪያጁ እና የጥብቅና ድርጅቱ በአንድነትና በነጠላ ኃላፊ ይሆናሉ።

4/ The manager of the law firm and the firm shall be jointly and severally liable for the damages caused to third parties by the actions of the manager while performing his duty with the view to get personal gain.

፭/ ጉዳት የደረሰበት ሰው ጉዳት አድራሹ ሥራ-አስኪያጅ ሥራውን ለማከናወን ኃላፊነት ያልተሰጠው መሆኑን የሚያውቅ የነበረ ከሆነ የጥብቅና ድርጅቱ ተጠያቂ አይሆንም።

5/ The Law Firm shall be relieved from liability where the injured party knew of the fact that the manager who caused the damage did not have the power to carry out the undertaking.

፮/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፱) እና (፭) ከተመለከተው ውጪ ከውል ወይም በሌላ በማንኛውም ሁኔታ ለሚመጣ ግዴታ ኃላፊ የሚሆነው የጥብቅና ድርጅቱ ነው፡፡

፵፱. የሥራ-አስኪያጅ ግዴታዎች

፩/ ሥራ-አስኪያጁ በሽርክና ስምምነቱ፣ በዚህ አዋጅ እና አግባብነት ባላቸው ሌሎች ሕጎች መሠረት የተጣሉበትን ግዴታዎች መወጣት አለበት፡፡

፪/ የጥብቅና ድርጅት ሥራ-አስኪያጅ ድርጅቱ፣ በውስጠ ደንቦች፣ በሽርክና ስምምነቱ፣ በዚህ አዋጅ እና አግባብነት ባላቸው ሌሎች ሕጎች መሠረት የተጣሉበትን ግዴታዎች መወጣቱን ማረጋገጥ አለበት፡፡

፫/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) እና (፪) የተጠቀሰው ጠቅላላ ድንጋጌ እንደተጠበቀ ሆኖ ሥራ-አስኪያጁ፡-

- ሀ) አጠቃላይ የጥብቅና ድርጅቱን የጥብቅና አገልግሎት አሰጣጥ እንቅስቃሴ የመቆጣጠር፤
- ለ) ከደንበኞች የሚቀርቡ ቅሬታዎችን መቀበል እና መፍታት፤ አግባብ ሆኖ ሲያገኘው ለሚመለከተው አካል የማሳወቅ፤
- ሐ) የድርጅቱን የሥራ ክንውን ሪፖርት የማዘጋጀትና ለሚመለከተው አካል ሪፖርት የማቅረብ፤
- መ) ድርጅቱን ኦዲት የማስደረግና መክፈል የሚጠበቅበትን ታክስ በታክስ ሕግ መሠረት በወቅቱ የማሳወቅና የመክፈል ግዴታ አለበት፡፡

6/ The Law Firm shall be liable for any obligation except the one stated in Sub-Articles (4) and (5) of this Article whether arising out of contract or any other situation.

49. Responsibilities of the Manager

1/ The manager shall be responsible to discharge his duties in accordance with the partnership agreement, this Proclamation and other relevant laws;

2/ The manager of a law firm shall ensure that the firm discharges its duties and responsibilities provided in the by-laws of the partnership, the partnership agreement, this Proclamation and other relevant laws;

3/ Without prejudice to the general provisions of Sub-Articles (1) and (2) of this Article, the manager shall perform the following activities:

- a) monitor the activities of delivering the advocacy service by the firm in general;
- b) receive and solve grievances presented by clients and refer it to the appropriate body when he finds it appropriate;
- c) prepare the performance report of the firm and report it to the appropriate body;
- d) get the firm audited; declare and pay taxes according to the tax law.

፶. የጥብቅና ድርጅቱ ውሳኔዎች

- ፩/ የጥብቅና ድርጅቱ በሽርክና ስምምነት ወይም ተፈጻሚነት ባለው ሌላ ሕግ በተለየ ሁኔታ ካልተሰጠ በስተቀር ቢያንስ ከግማሽ በላይ ድርሻ ያላቸው አባላቱ ከተገኙ ምልዓተ-ጉባዔ ይሆናል።
- ፪/ የጥብቅና ድርጅቱ ሽሪኮች በተለየ ሁኔታ ካልተስማሙ በስተቀር የጥብቅና ድርጅቱ ውሳኔዎች የሚጸድቁት ስብሰባ ላይ ከተገኙት ሽሪኮች ቢያንስ ፳ በመቶ ድርሻ ያላቸውን ድምጽ ድጋፍ ሲያገኝ ነው።
- ፫/ የጥብቅና ድርጅቱ ሽሪኮች በተለየ ሁኔታ ካልተስማሙ በስተቀር የማኅበሩን መመስረቻ ጽሑፍ ለማሻሻል ስብሰባ ላይ ከተገኙት አባላት የሁለት ሶስተኛ ይሁንታ ድምጽ ማግኘት ይኖርበታል።
- ፬/ የዚህ አንቀጽ ድንጋጌዎች እንደተጠበቁ ሆኖ የጥብቅና ድርጅት የስብሰባ ሥነ-ሥርዓትና የውስጥ አሠራሩን በተመለከተ ውስጠ-ደንብ ሊያወጣ ይችላል።

፶፩. ግብር

ማንኛውም የጥብቅና ድርጅት ወይም ሽሪክ የግብር አከፋፈል አግባብነት ባላቸው የሽርክና ማኅበርን የተመለከቱ የግብር ሕጎች የሚወሰን ይሆናል።

፶፪. ህልውና እና መፍረስ

- ፩/ የጥብቅና ድርጅት ህልውና በሽሪኮቹ ሞት፣ መልቀቅ፣ ችሎታ ማጣት ወይም ሽሪኮቹን በሚያውክ ማናቸውም ለውጥ አይፈርስም።

50. Decisions of the Law Firm

- 1/ Unless otherwise provided by the firm’s partnership agreement or other applicable laws, there shall be a quorum to conduct the general meeting when at least members who have more than half of the share attend the meeting;
- 2/ Unless the partners of the law firm agreed otherwise, decisions shall be passed when partners who have at least 60 percent share of the capital of the firm vote in favour;
- 3/ Unless the partners of the law firm agreed otherwise, to amend the Memorandum of Association of the law firm 2/3 (two third) of the partners who attend the meeting shall vote in favour;
- 4/ Without prejudice to the provisions of this Article, the law firm may determine meeting procedures and Internal Procedure of the law firm by issuing By-laws.

51. Tax

The payment of tax of any law firm or a partner shall be decided according to relevant tax laws of partnership association.

52. Existence and Dissolution

- 1/ A law firm shall not be dissolved because of the death of partners, when a partner leaves the firm, loss of capacity of a partner or any change that may put the partners in trouble;

፪/ የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) ድንጋጌ እንደተጠበቀ ሆኖ የጥብቅና ድርጅት ከሚከተሉት ምክንያቶች በአንዱ ሊፈርስ ይችላል፡-

- ሀ) የሽርክና ማኅበሩን ለማፍረስ ሽሪኮች ሲሰማሙ፤
- ለ) የጥብቅና ድርጅቱ መክሰሩ በፍርድ ቤት ሲታወጅ፤
- ሐ) የሁሉም ሽሪኮቹ የጥብቅና ፍቃድ ሲሰረዝ፤ ወይም
- መ) የጸና የጥብቅና ፍቃድ ያላቸው ሽሪኮች ቁጥር ወደ አንድ ዝቅ ሲልና ቁጥራቸው በነደለ በስድስት ወራት ውስጥ የጸና የጥብቅና ፍቃድ ያላቸው ሽሪኮቹ ቁጥር ቢያንስ ወደ ሁለት ካላደገ፡፡

፫/ የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፪) ፊደል-ተራ (መ) ድንጋጌ ቢኖርም የስድስት ወራት የጊዜ ገደብ ከማለፉ በፊት በጥብቅና ድርጅቱ የቀረው ሽሪክ ለጠቅላይ ዐቃቤ ሕግ ጥያቄ ሲያቀርብ እና ጠቅላይ ዐቃቤ ሕግ ጥያቄውን አስፈላጊ ሆኖ ሲያገኘው የስድስት ወራቱ የጊዜ ገደብ በሶስት ወራት እንዲራዘም ሊፈቅድ ይችላል፡፡

፬/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፫) በተደነገገው መሠረት ካልሆነ በስተቀር የሽሪኮች ቁጥር ወደ አንድ ዝቅ ያለ መሆኑን የሚያውቅ ሽሪክ የጥብቅና ድርጅቱ በዚህ ሁኔታ ከስድስት ወራት በላይ ሥራውን እንዲቀጥል ካደረገ ለድርጅቱ እዳ እና ግዴታዎች ከጥብቅና ድርጅቱ ጋር በአንድነት እና በተናጠል ተጠያቂ ይሆናሉ፡፡

፭/ የጥብቅና ድርጅት ሲፈርስ ከመዝገብ ይሰረዛል፡፡

2/ Notwithstanding the provisions of Sub-Article (1) of this Article, a law firm may be dissolved in one of the following grounds:

- a) when the partners agree to dissolve the law firm;
- b) when a court declares the law firm bankrupt;
- c) when the advocacy licenses of all partners are revoked; or
- d) when the number of partners who have valid advocacy license is reduced to one and it is not possible to increase the number of partners who have valid advocacy license at least to two, within six months.

3/ Notwithstanding the provision of Sub-Article (2) paragraph (d) of this Article, if the remaining partner presents his request to the Attorney General before the lapse of the six month period and where the Attorney General finds it necessary, it may allow the extension of the six months period by three months;

4/ Unless otherwise provided in Sub-Article (3) of this Article, the partner shall be jointly and severally liable with the law firm for obligation of the law firm where he continues the operation of the firm for more than six months after being aware of the fact that the number of partner of the partnership reduced to one;

5/ A law firm, when dissolved, shall be cancelled from the register;

፮/ ኃላፊነቱ የተወሰነ ማኅበርን መፍረስ የሚመለከቱ በንግድ ሕጉ ወይም በሌሎች ሕጎች የተቀመጡ ድንጋጌዎች የጥብቅና ድርጅት መፍረስን በሚመለከት ተፈጻሚ ይሆናሉ፡፡

፶፫. የጥብቅና ድርጅት እና ሸሪኮች ኃላፊነት

በሽርክና ስምምነቱ ከተፈቀደው ውጭ በያዙት ጉዳይ ላይ ያልተገባ ተግባር ካልፈፀሙ ወይም ሥራቸውን በአግባቡ ባለመወጣታቸው ወይም በማታለል ወይም አውቀው ባደረሱት ጉዳት ካልሆነ በስተቀር ከጥብቅና አገልግሎት መስጠት ጋር በተያያዘ በጠበቆችና ድጋፍ ሰጭ ሠራተኞች አማካኝነት በደንበኞች እና ሌላ ሶስተኛ ወገን ላይ የሚደርስ ጉዳት በጥብቅና ድርጅቱ የደረሰ ጉዳት እንደሆነ ተቆጥሮ ድርጅቱ ኃላፊነት ይወስዳል፡፡

፶፬. ገንዘብ ጠያቂዎች

፩/ የጥብቅና ድርጅቱ ገንዘብ ጠያቂዎች ከድርጅቱ ማናቸውም ሀብት ላይ ገንዘብ መጠየቅ ይችላሉ፡፡

፪/ ከጥብቅና ድርጅቱ ላይ ገንዘብ የሚጠይቁ ሰዎች ከሸሪኮች የግል ንብረት ላይ ገንዘብ መጠየቅ አይችሉም፡፡

፶፭. የጥብቅና ድርጅት ግዴታዎች

በዚህ አዋጅ እና በንግድ ሕጉ ስለኃላፊነቱ የተወሰነ የሽርክና ማኅበር የተቀመጡት ግዴታዎች እንደተጠበቁ ሆነው የጥብቅና ድርጅት የሚከተሉት ግዴታዎች አሉበት፡-

፩/ ከሸሪኮቹ የሙያ ኃላፊነት መድን በተጨማሪ የጸና የሙያ ኃላፊነት መድን መግዛትና ሥራውን በሚያከናውንበት ወቅት ይዞ መገኘት፤

6/ Provisions related to the dissolution of limited liability partnership provided in the Commercial Code and other laws, shall apply to govern the dissolution of a law firm.

53. Liability of the Law Firm and Partners

The law firm shall be liable to clients and other third parties for damages caused, in the normal course of service, by advocates and support staff unless the advocates and support staff, contrary to the partnership agreement, committed unacceptable act on the cases at their hand or failed to discharge their respective duties or committed cheating or deliberately caused damages.

54. Creditors

1/ Creditors who demand payment from the law firm can exercise their right against any asset of the firm;

2/ Creditors who demand payment from the law firm have no right to proceed against the personal properties of the partners of the firm.

55. Obligations of a Law Firm

Without prejudice to the provisions of this Proclamation and the provisions of the Commercial Code with regard to limited partnership, a law firm has the following obligations:

1/ The obligation to buy and secure professional indemnity insurance in addition to the policies bought by the partners;

- ፪/ ተገቢውን የሂሳብ ሠነድ መያዝ፤
- ፫/ የደንበኞቹን ምስጢር መጠበቅ፤
- ፬/ በውጭ ኦዲተር በየዓመቱ ኦዲት መደረግ፤
- ፭/ ይህንን አዋጅ፣ አግባብነት ያላቸውን ሌሎች ሕጎችና የሙያ ሥነ-ምግባር ደንቦችን ማክበር፤ እና
- ፮/ በሽርክና ስምምነቱ ላይ ማሻሻያዎች ሲያደርግ ማሻሻያው በተፈረመ በ፴ ቀናት ውስጥ ለጠቅላይ ዐቃቤ ሕግ ግልባጩን የማቅረብ፡፡

- 2/ Keep appropriate books of account;
- 3/ Keep the confidential information of its clients;
- 4/ Get audited by External Auditor annually;
- 5/ Respect and observe this Proclamation, other relevant laws and Professional Code of Conducts; and
- 6/ Submit, within 30 days of execution, copies of minutes of amendment of the partnership agreement to the Attorney General.

፶፮. የሌሎች ሕጎች ተፈጻሚነት

56. Application of Other Laws

- ፩/ ማንኛውም የጥብቅና ድርጅት ሽሪክ ከማግበሩ ስለሚወጣበት ሁኔታ እና የወጣ ሽሪክን ድርሻ በተመለከተ ኃላፊነቱ የተወሰነ የሽርክና ማግበርን የተመለከቱ አግባብነት ያላቸው የንግድ ሕጉ ድንጋጌዎች ተፈጻሚ ይሆናሉ፡፡
- ፪/ በዚህ አዋጅ ከሚመራው ጥብቅና አገልግሎት ድርጅት ተፈጥሮ ጋር የማይቃረኑ እስከሆነ ድረስ የንግድ ሕጉ እና አግባብነት ያላቸው ሌሎች ሕጎች በዚህ አዋጅ በሚቋቋም የጥብቅና ድርጅት ላይ ተፈጻሚ ይሆናሉ፡፡

- 1/ The relevant Commercial Code provisions on Limited Liability Partnership shall be applicable regarding conditions of the departure of a partner from the law firm and share of a partner leaving the law firm;
- 2/ Commercial Code of Ethiopia and other relevant laws shall be applicable on a law firm constituted under this Proclamation as long as they do not contradict with the nature of the law firm governed under this Proclamation.

ክፍል አምስት

የጥብቅና አገልግሎት አስተዳደር

ንዑስ ክፍል አንድ

የፌዴራል ጠበቆች ማኅበር

፶፯. መቋቋም

- ፩/ የኢትዮጵያ የፌዴራል ጠበቆች ማኅበር ከዚህ በኋላ “ማኅበሩ” እየተባለ የሚጠራ በዚህ አዋጅ ተቋቁሟል።
- ፪/ ማኅበሩ ራሱን የቻለ የሕግ ሰውነት አለው።
- ፫/ ማኅበሩ ሁሉንም ፍቃድ የተሰጣቸው የፌዴራል ጠበቆች እና የጥብቅና ድርጅቶች በአባልነት ያቀፈ ነው።
- ፬/ ማንኛውም ጠበቃ ወይም የጥብቅና ድርጅት የጥብቅና ፍቃድ ሲሰጠው ያለምንም ቅድመ ሁኔታ የማኅበሩ አባል ይሆናል።

፶፰. ዋና መሥሪያ ቤት

የማኅበሩ ዋና መሥሪያ ቤት አዲስ አበባ ሆኖ እንደ አስፈላጊነቱ በሀገሪቱ የተለያዩ ክፍሎች ቅርንጫፍ ቢሮዎች ሊከፍት ይችላል።

፶፱. የመጀመሪያ ጠቅላላ ጉባዔ ስለመጥራት

፩/ ጠቅላይ ዐቃቤ ሕግ ይህ አዋጅ ከጸናበት ጊዜ ጀምሮ እስከ ስድስት ወር ባለው ጊዜ ውስጥ የማኅበሩን የመጀመሪያ ጠቅላላ ጉባዔ ስብሰባ ይጠራል።

PART FIVE

ADVOCACY SERVICE

ADMINISTRATION

SECTION ONE

THE FEDERAL ADVOCATES’

ASSOCIATION

57. Establishment

- 1/ The Federal Advocates’ Association, herein after called the “The Association” is hereby established by this Proclamation.
- 2/ The Association has its own legal personality.
- 3/ The Association has all licensed federal advocates and law firms as its members.
- 4/ Every advocate or law firm shall become member of the Association without any precondition when he/it is issued with the advocacy license.

58. Head Office

The Head Office of the Association shall be in Addis Ababa and it may open branch offices in different parts of the Country as may be necessary.

59. Calling the first General Meeting

- 1/ The Attorney General shall call the Association’s first general meeting within six months’ of entering into force of this Proclamation;

፪/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) መሠረት የተጠራው ጠቅላላ ጉባዔ የማኅበሩን አመራር አካላት ይሰይማል።

፳. ስለ በጀት

፩/ የማኅበሩ ዋነኛ የገቢ ምንጭ ከአባላቱ የሚሰበሰብ መዋጮ ይሆናል።

፪/ ማኅበሩ ከሌሎች ሕጋዊ ምንጮች የሚያገኛቸው ገቢዎች እንደተጠበቁ ሆኖ ራሱን እስኪችል ድረስ ከመንግስት የገንዘብ እና ሌሎች ድጋፎች ይደረጉለታል።

፳፩. የማኅበሩ አቋም

፩/ ማኅበሩ የሚከተሉት አመራር አካላት ይኖሩታል፡-

- ሀ) ጠቅላላ ጉባዔ፤
- ለ) ሥራ አስፈጻሚ ኮሚቴ፤
- ሐ) ፕሬዝዳንት እና ምክትል ፕሬዝዳንት፤
- መ) ዋና ጸሐፊ፤ እና
- ሠ) ሌሎች ሠራተኞች።

፪/ ማኅበሩ እንደ አስፈላጊነቱ ሥራውን ለማከናወን ኮሚቴዎች ወይም በሥሩ የሚሰሩ የሥራ ክፍሎች ሊያደራጅ ይችላል።

፳፪. የማኅበሩ ሥልጣን እና ተግባራት

ማኅበሩ የሚከተሉት ሥልጣን እና ተግባራት ይኖሩታል፡-

፩/ ተከታታይ የሕግ ሥልጠናን በበላይነት ይመራል፤ የተከታታይ የሕግ ሥልጠናን የሚመለከቱ የአዋጁን ድንጋጌዎች ያስፈጽማል፤

፪/ የተከታታይ የሕግ ሥልጠና ሰጪዎችን እውቅና ይሰጣል፤

2/ The meeting called pursuant to Sub-Article (1) of this Article shall nominate the management of the Association.

60. Budget

1/ The main source of income of the Association shall be periodic contributions of its members;

2/ Without prejudice to the incomes the Association may derive from other sources, it shall get financial and other supports from the Government until it is self sufficient.

61. The Organizational Structure of the Association

1/ The Association shall have the following administrative organs:

- a) General Meeting;
- b) Executive Committee;
- c) President and Vice President;
- d) General Secretary; and
- e) Other Staff.

2/ The Association may, to discharge its activities properly, set up committees or departments under it as may be necessary.

62. Powers and Responsibilities of the Association

The Association shall have the following powers and responsibilities:

1/ Supervise continuing legal training, cause the implementation of the provisions of this Proclamation on continued legal training;

2/ Accredite those institutions who offer continuing legal training;

- ፫/ ይህንን አዋጅ እና ሌሎች አግባብነት ያላቸውን ሕጎች በሚጥሱ የተከታታይ የሕግ ሥልጠና ሰጪዎች ላይ ተገቢውን እርምጃ ይወስዳል፤
- ፬/ ከተከታታይ የሕግ ሥልጠና ጋር በተያያዘ የሚፈጸሙ ክፍያዎችን በተመለከተ መመሪያ ያወጣል፤ ያስፈጽማል፤
- ፭/ የአደራ ሂሳብ አፈጻጸምን አስመልክቶ መመሪያ አዘጋጅቶ ለጠቅላላ ጉባዔው ያቀርባል፤ ሲጸድቅም ተግባራዊ ያደርጋል፤
- ፮/ ማናቸውም የአደራ ሂሳብ አያያዝና አመራር በትክክል እየተካሄደ መሆኑን ለመቆጣጠር በማናቸውም ጊዜ የአዲት ምርመራ እንዲካሄድ ሊያደርግ ይችላል፤
- ፯/ ከአደራ ሂሳብ አያያዝ ጋር የሚነሱ የደንበኞች ቅሬታዎችን ይቀበላል፤ ማናቸውንም ሰው በማነጋገር ምርምራ ለማድረግ ይችላል፤
- ፰/ ከአደራ ሂሳብ ጋር የተያያዘ ሥራን በአግባቡ ያለመወጣት ሁኔታ ሲከሰት ጉዳዩ በዲስፕሊን ጉባዔ ታይቶ ውሳኔ እንዲያገኝ ለጠቅላይ ዐቃቤ ሕግ ሊመራው ይችላል፤
- ፱/ ከአደራ ሂሳብ ከሚገኝ ወለድ ወይም ማናቸውም ገቢ አጠቃቀምን አስመልክቶ መመሪያ ያዘጋጃል፤ በጠቅላላ ጉባዔው ሲጸድቅ በተግባር ያውላል፤
- ፲/ በዚህ አዋጅ ሌሎች አንቀጾች ለማግኘት የአደራ ሂሳብን አስመልክቶ የተሠጡ ሌሎች ተግባራትን ያከናውናል፤
- ፲፩/ ስለአደራ ሂሳብ ምንነት፣ አያያዝና፣ ሪፖርት አደራረግ እንዲሁም መደረግ ስላለባቸው ጥንቃቄዎች ተገቢው ግንዛቤ እንዲፈጠር ተከታታይ ሥልጠናዎችን ይሰጣል ወይም እንዲሠጡ ያደርጋል፤

- 3/ Take appropriate measures on those institutions who offer legal training and violate the provisions of this Proclamation and other relevant laws;
- 4/ Issue and implement a Directive on the payment of tuition related with continuing legal training;
- 5/ Prepare and present a Directive concerning the administration of trust account to the General Meeting; and implement same when it is approved;
- 6/ Cause audit investigation, at any time on any trust account, to monitor and ensure whether a trust account is properly managed;
- 7/ Receive complaints of clients in relation to trust account management, interrogate and investigate any person;
- 8/ Refer cases of mismanagement of trust account to the Attorney General for action before the Discipline Committee;
- 9/ Draft a Directive concerning the usage of interest and any income generated from trust account and implement same when it is approved by the General Meeting;
- 10/ Perform other activities, in relation to trust account, given to the Association in other provisions of this Proclamation;
- 11/ Offer trainings or cause to be offered continuing legal training, with the view to create awareness, on the meaning of trust account, accounting, reporting and precautionary measures that have to be taken in relation to trust account;

፲፪/ የደንበኞች ጥቅም መጠበቁን ያረጋግጣል፤ እንዲሁም የደንበኞችን ጥቅም ለማስጠበቅ ጠቀሜታ ያላቸው የጠበቃ መብቶች መከበራቸውን ይከታተላል፤

፲፫/ የሕግ ትምህርት ጥራት እንዲጠበቅ፤ የሕግ የበላይነት እንዲከበር፤ ሰብዓዊ መብት እንዲከበር፤ የጥብቅና ሙያ እና አጠቃላይ የኢትዮጵያ የሕግ ሥርዓት እንዲያደግ አስተዋጽኦ ያደርጋል፤

፲፬/ የጥብቅና አገልግሎትን በተመለከተ የሕግ ጥናት በማድረግ የጥናት ውጤቱን ተግባራዊ ያደርጋል፤ ለሚመለከተው አካል ያቀርባል፤ ተግባራዊ መሆኑን ይከታተላል፤

፲፭/ የማኅበሩ አባላት ይህን አዋጅና ሌሎች አግባብነት ያላቸው ሕጎች እና መመሪያዎችን በማክበር የጥብቅና አገልግሎትን እየሰጡ መሆኑን ይከታተላል፡፡

፳፫. የጠቅላላ ጉባዔ ሥልጣንና ተግባራት

ጠቅላላ ጉባዔው በዚህ አዋጅ መሠረት ፍቃድ የተሰጣቸውን ጠበቆች እና የጥብቅና ድርጅቶች በሙሉ የሚያካትት ሆኖ የሚከተሉት ሥልጣንና ተግባራት ይኖሩታል፡-

- ፩/ የማኅበሩን ፕሬዚዳንት እና ምክትል ፕሬዚዳንት ይሾማል፤ ይሸራል፤
- ፪/ የማኅበሩን ስትራቴጂክ እቅድ፤ ዓመታዊ እቅድና በጀት ያጸድቃል፤
- ፫/ የአባላትን መዋጮ መጠን ይወስናል፤

- 12/ Ensure that the interests of clients are respected and follow up whether advocates' rights, which have implications on ensuring clients' rights as well, have been protected and respected;
- 13/ Contribute to the advancement and development of quality of law education, rule of law, enforcement of human rights and the profession of advocacy service and the Ethiopian legal system as a whole;
- 14/ Make study with regard to advocacy service, implement the study and submit same to the concerned body and monitor the implementation;
- 15/ Monitor whether the members of the Association are providing advocacy service in compliance with this Proclamation, other relevant laws and Directives.

63. Powers and Duties of the General Meeting

The General Meeting comprises advocates and law firms licensed pursuant to this Proclamation and shall have the following powers and duties:

- 1/ Appoint or remove the President and Vice President of the Association;
- 2/ Approve the Association's strategic and annual plan as well as budget;
- 3/ Determine the amount of membership contribution;

፬/ የሥራ አስፈጻሚ ኮሚቴውን እና የውጪ አዲተሮችን ሪፖርት ይመረምራል፤ ያጸድቃል፤

4/ Consider and approve the Executive Committee and External Auditors' reports;

፭/ ለአባላቱ ጠቅላላ ጥቅም እና ለፍትሕ ተደራሽነት ጠቀሜታ ባላቸው ጉዳዮች ላይ ይወስናል፤

5/ Decide on issues beneficial to the general interest of its members and accessibility of justice;

፮/ የውጭ አዲተሮችን ይሾማል፤

6/ Appoint External Auditors;

፯/ በሌሎች የማኅበሩ አካላት የሚሰጡ ውሳኔዎች ከሕዝብ ጥቅም እና ከማኅበሩ ዓላማ ጋር የሚጣጣሙ መሆኑን ያረጋግጣል፤

7/ Ensure that decisions given by other subsidiary organs of the Association are in compliance with public interest and the purposes of the Association.

፰/ ለማኅበሩ ሌሎች አካላት በግልጽ ባልተሰጡ ጉዳዮች ላይ ይወስናል፤

8/ Decide on issues which are not specifically given to other organs of the Association;

፱/ የሥራ አስፈጻሚ ኮሚቴ አባላትን ይሾማል፤

9/ Appoint Executive Committee members;

፲/ አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ ሥልጣኑን በከፊል ለሌላ አካል በውክልና ሊሰጥ ይችላል፤

10/ Delegate, when it is necessary, its powers and authorities, partially, to another organ;

፲፩/ የማኅበሩን መተዳደሪያ ደንብ ያወጣል፤ ያሻሽላል፤ ያጸድቃል፡፡

11/ Issue the Memorandum of Association of the Association amend and approve same.

፳፬. የሥራ አስፈጻሚ ኮሚቴ አቋም

64. The Executive Committee

፩/ ማኅበሩ የአስፈጻሚነት ሥልጣን ያለው የሥራ አስፈጻሚ ኮሚቴ ይኖረዋል፡፡

1/ The Association shall have an Executive Committee which has the power of execution.

፪/ ሥራ አስፈጻሚ ኮሚቴው ሰባት አባላት ይኖሩታል፡፡

2/ The Executive Committee shall have seven members.

፫/ የሥራ አስፈጻሚ ኮሚቴ አባላት ከጠቅላላ ጉባዔው አባላት መካከል ተመርጠው ይሾማሉ፡፡

3/ Members of the Executive Committee shall be appointed by electing from members of the General Meeting.

፳፮. የሥራ አስፈጻሚ ኮሚቴው ሥልጣንና ተግባራት

የሥራ አስፈጻሚ ኮሚቴው የሚከተሉት ሥልጣን እና ተግባራት ይኖሩታል፡-

- ፩/ ማኅበሩን ያስተዳድራል፤
- ፪/ የማኅበሩን ዓመታዊ ጠቅላላ ጉባዔ ይጠራል፤
- ፫/ የጠቅላላ ጉባዔ ውሳኔዎችን ይፈጽማል፤ ያስፈጽማል፤
- ፬/ በጠቅላላ ጉባዔው የሚሰጡትን ሌሎች ተግባራት ያከናውናል፤
- ፭/ የሠራተኞችን መተዳደሪያ ደንብ ያወጣል፤
- ፮/ የሠራተኞችን ደመወዝና አበል ይወስናል፤
- ፯/ ፕሬዚዳንቱ እና ምክትል ፕሬዚዳንቱ ሥራቸውን በአግባቡ ማከናወናቸውን ይከታተላል፤ ይቆጣጠራል፡፡

፳፯. የፕሬዚዳንት እና ምክትል ፕሬዚዳንት ሥልጣንና ተግባራት

- ፩/ ፕሬዚዳንቱ አጠቃላይ የማኅበሩን ሥራ የሚመራ ሆኖ ተጠሪነቱ ለጠቅላላ ጉባዔው እና ለሥራ አስፈጻሚ ኮሚቴው ይሆናል፡፡
- ፪/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ፕሬዚዳንቱ የሚከተሉት ሥልጣንና ተግባራት አሉት፡-

65. Powers and Duties of the Executive Committee

The Executive Committee shall have the following powers and Duties:

- 1/ Administer the Association;
- 2/ Call the annual General Meeting of the Association;
- 3/ Execute and cause the execution of the decisions of the General Meeting;
- 4/ Perform other tasks assigned to it by the General Meeting;
- 5/ Issues employees administrative manual;
- 6/ Determine the salaries and allowances of employees;
- 7/ Control and monitor whether the President and Vice President perform their duties and responsibilities properly.

66. Powers and Duties of the President and Vice President

- 1/ The President shall manage the general business of the Association and is accountable to the General Meeting and the Executive Committee;
- 2/ Without prejudice to the provisions of Sub-Article (1) of this Article, the President shall have the following powers and duties:

ሀ) ማኅበሩን ወክሎ ውል ይዋዋላል፤ ይከሰሳል፤ ይከሰሳል፤ ማኅበሩ በሚከሰስበት፤ በሚከሰስበት ወይም በሌላ ተመሳሳይ የሕግ ጉዳይ ማኅበሩን ወክሎ የሚቀርብ ጠበቃ ይወክላል፤ የማኅበሩን ጉዳይ ማስፈጸም እንዲችል የማኅበሩን ሠራተኛ ወይም ሶስተኛ ወገን እንደ አስፈላጊነቱ ይወክላል፤

ለ) የማኅበሩን ዓመታዊ እቅድ፣ በጀት፣ የሥራ ክንውን እና የሂሳብ ሪፖርት አዘጋጅቶ ለሥራ አስፈጻሚ ኮሚቴ ያቀርባል፤

ሐ) ለሥራ የሚያስፈልጉ መመሪያዎችን ረቂቅ ያዘጋጃል፤ በሥራ አስፈጻሚው ኮሚቴው ሲጸድቅ ተግባራዊ ያደርጋል፤

መ) በማኅበሩ የሰው ኃይል አስተዳደር መመሪያ መሠረት የማኅበሩን ሠራተኞች ይቀጥራል፤ ያስተዳድራል፤

ሠ) የሥራ አስፈጻሚ ኮሚቴው በሚሰጠው መመሪያ መሠረት የማኅበሩን ሥራዎች ያሰራል፤ ከሶስተኛ ወገኖች ጋር ባለው ግንኙነት ማኅበሩን ይወክላል፤

ረ) የጠቅላላ ጉባዔና የሥራ አስፈጻሚ ኮሚቴ ውሳኔዎች ተግባራዊ መደረጋቸውን ይከታተላል፤

ሰ) በጠቅላላ ጉባዔውና በሥራ አስፈጻሚ ኮሚቴው የሚሰጡትን ሌሎች ተግባራት ያከናውናል፤

a) on behalf of the Association, concludes contract, sue, defend; appoint an advocate, to represent the Association, who brings an action or defends the Association or defends the interests of the Association in similar matters; appoint the employee of the Association or a third party to represent the Association as may be necessary;

b) prepare and submit, to the Executive Committee, the annual activity plan, budget, performance and financial reports;

c) prepare draft Directives necessary for the functions of the Association and implement same when approved by the General Meeting;

d) hire and administer the employees of the Association based on the Human Resources Manual of the Association;

e) perform the activities of the Association and represent the Association in its relation with third parties in accordance with the Directive given to him by the Executive Committee;

f) follow up the implementation of the decisions of the General Meeting and the Executive Committee;

g) perform other tasks assigned to him by the General Meeting and the Executive Committee.

፫/ የማኅበሩ ምክትል ፕሬዚዳንት፡-

- ሀ) ፕሬዚዳንቱ በማይኖሩበት ጊዜ ወይም ሥራውን ሊሰራ በማይችልበት ጊዜ ተክቶ ይሰራል፤
- ለ) በሥራ አስፈጻሚ ኮሚቴው ወይም በፕሬዚዳንቱ የሚሰጡትን ሌሎች ተግባራት ያከናውናል፡፡

፳፯. ዋና ጸሐፊ

፩/ ዋና ጸሐፊው በሥራ አስፈጻሚው ኮሚቴ የሚሾም ሆኖ ተጠሪነቱ ለሥራ አስፈጻሚ ኮሚቴው እና ለፕሬዚዳንቱ ይሆናል፤

፪/ ዋና ጸሐፊው የሚከተሉት ሥልጣንና ተግባራት አሉት፡-

- ሀ) የማኅበሩን የእለት ተእለት ሥራ ይመራል፤ ያከናውናል፤
- ለ) የጠቅላላ ጉባዔውና የሥራ አስፈጻሚ ኮሚቴው ቃለ-ጉባዔዎች በአግባቡ መያዣቸውንና መጠበቃቸውን ያረጋግጣል፤
- ሐ) ከፕሬዚዳንቱ ጋር በመማከር የሥራ አስፈጻሚ ኮሚቴውን የሰብሰባ አጀንዳ ያዘጋጃል፤
- መ) ሥራ አስፈጻሚው ኮሚቴ በሌላ ሁኔታ እንዲፈጸም የመወሰን ሥልጣኑ እንደተጠበቀ ሆኖ ዋና ጸሐፊው ከሌሎች ሠራተኞች ጋር በመሆን የማኅበሩን የባንክ ሂሳብ ይከፍታል፤ ያንቀሳቅሳል፤

3/ The Vice President of the Association:

- a) act on behalf of the President when he is absent or unable to discharge his duties and responsibilities;
- b) perform other tasks assigned to him by the Executive Committee or the President.

67. The Secretary General

1/ The Secretary General shall be appointed by the Executive Committee and shall be accountable to the Executive Committee and the President.

2/ The Secretary General shall have the following powers and duties:

- a) manage and perform the day to day activities of the Association;
- b) ensure that the minutes of the General Meeting and the Executive Committee are properly maintained and kept;
- c) prepare the agenda of meeting of the Executive Committee in consultation with the President;
- d) without prejudice to the power of the Executive Committee to decide otherwise, jointly with other employees of the Association, open and transact the bank accounts of the Association;

- ሠ) የማኅበሩን የንብረት አስተዳደር እና የሂሳብ አያያዝ ሥርዓት በአግባቡ መዘርጋቱን እና የሂሳብ ሠነዶች በአግባቡ መያዣቸውን ያረጋግጣል፤
- ሰ) የማኅበሩ ንብረትና ሂሳብ ተቀባይነት ባለው የሂሳብ ዘዴ መያዙን ያረጋግጣል፤
- ሸ) ሌሎች በሥራ አስፈጻሚ ኮሚቴው እና በፕሬዚዳንቱ የሚሰጡትን ተግባራት ያከናውናል፡፡

- e) ensure that the property administration and the accounting systems of the Association are properly placed and financial documents are kept properly;
- f) ensure that the properties and accounts of the Association are kept in a system that is acceptable;
- g) perform other tasks assigned to him by the Executive Committee and the President.

፳፰. በማኅበሩ ውስጠ-ደንብ ስለሚወሰኑ ጉዳዮች

ሰለ ጠቅላላ ጉባዔው እና የሥራ አስፈጻሚ ኮሚቴው አመራር አካላት አደረጃጀት፣ ኃላፊነት፣ ስለ ፕሬዚዳንት፣ ምክትል ፕሬዚዳንት እና ሌሎች ሠራተኞች የሥራ ድርሻ፣ የምርጫና ስብሰባ ሥነ-ሥርዓት፣ የማኅበሩ ልዩ ልዩ አካላት የሥራ ዘመን እና ሌሎች ለማኅበሩ በሕግ የተሰጡ ሥልጣንና ተግባራት ጋር የተያያዙ ጉዳዮች ማኅበሩ በሚያወጣው ውስጠ-ደንብ ይወሰናሉ፡፡

68. Issues to be Decided by the Association's By-Laws

Organization of the management of the General Meeting and the Executive Committee; their responsibility; about the president, vice president and other employees job, election and meeting procedures; durations of the Association's different organs and other issues related with powers and duties given to the Association shall be decided by the by-laws.

ንዑስ ክፍል ሁለት
የጠበቆች አስተዳደር ቦርድ

SECTION TWO
ADVOCATES' ADMINISTRATION
BOARD

፳፱. መቋቋም

፩/ የጠበቆች አስተዳደር ቦርድ ከዚህ በኋላ “ቦርዱ” እየተባለ የሚጠራው በዚህ አዋጅ ተቋቁሟል፡፡

69. Establishment

1/ The Advocates' Administration Board, herein after called the “The Board” is hereby established by this Proclamation;

፪/ ቦርዱ በጠቅላይ ዐቃቤ ሕግ አቅራቢነት በጠቅላይ ሚኒስትሩ የሚሾሙ ከሚከተሉት አካላት የተውጣጡ ሰባት አባላት ይኖሩታል፡-

ሀ) ከጠበቆች ማኅበር ሶስት፤

ለ) ከጠቅላይ ዐቃቤ ሕግ ሁለት፤

ሐ) ከፌደራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት አንድ፤

መ) በአዲስ አበባ ውስጥ ከሚገኙ የመንግስት ዩኒቨርሲቲዎች ከሆኑ የሕግ ትምህርት ቤቶች አንድ ተወካይ፡፡

፫/ የቦርዱ አባላት የሥራ ዘመን ሶስት ዓመት ሲሆን አንድ አባል ከሁለት የሥራ ዘመን በላይ መመረጥ አይችልም፡፡

፬/ የቦርዱ ሰብሳቢ እና ጸሐፊ ከቦርዱ አባላት መካከል በአባላቱ ይመረጣል፡፡

፸. የቦርዱ ሥልጣን እና ተግባራት

ቦርዱ የሚከተሉት ሥልጣንና ተግባራት ይኖሩታል፡-

፩/ በማኅበሩ የሚወሰዱ እርምጃዎችና ውሳኔዎች፣ እንዲሁም በማኅበሩ በሚወጡ መመሪያዎች እና ሌሎች ተመሳሳይ ሰነዶች ሕጋዊነት ላይ ቁጥጥር የማድረግ፤

፪/ በማኅበሩ የሚወሰኑ ውሳኔዎች ላይ የሚነሱ ቅሬታዎችን ተቀብሎ መመርመር እና ውሳኔ መስጠት፤

2/ The Board shall have seven members comprised of the following bodies which nominated by the Attorney General and appointed by the Prime Minister:

a) Three members from the Advocates' Association;

b) Two members from the Attorney General;

c) One member from the Federal Supreme Court; and

d) One member from the School of Law among government Universities in Addis Abeba.

3/ The term of a Board member shall be three years and no member shall be elected for more than two terms;

4/ The Chairperson and Secretary of the Board shall be elected by the members from among members of the Board.

70. Powers and Duties of the Board

The Board shall have the following powers and duties:

1/ Ensure and monitor the legality of measures taken, and decisions passed, by the Association as well as the legality of Directives and other similar documents issued by the Association;

2/ Investigate and decide up on grievances raised on the decisions of the Association;

- ፫/ በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፸፮ ንዑስ አንቀጽ (፬) መሠረት የዲስፕሊን ጉባዔው፤ አንቀጽ ፸፰ መሠረት የጥብቅና ሙያ መግቢያ ፈተና ኮሚቴው፤ እንዲሁም በአንቀጽ ፹ ንዑስ አንቀጽ (፩) መሠረት የጥብቅና ፍቃድ ገምጋሚ ኮሚቴ በሚሰጡት ውሳኔ ላይ የሚቀርብ ቅሬታን ተቀብሎ መመርመር፤ ውሳኔ መስጠት፤
- ፬/ ቅሬታውን በሚመረምርበት ወቅት ትክክለኛ ውሳኔ ለመስጠት ይረዳል ብሎ ካመነ አዲስ ማስረጃ አስቀርቦ የማየት፤
- ፭/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፫) የተጠቀሱት ኮሚቴዎች ወይም ጠቅላይ ዐቃቤ ሕግ ወይም ጉባዔው በአግባቡ ያላጣራው ወይም ያላጤነው ፍሬ-ነገር ወይም ማስረጃ ካለ ጉዳዩን ውሳኔ ለሰጠው አካል በድጋሚ እንዲታይ ለአንድ ጊዜ መልሶ የመምራት፤
- ፮/ ጠበቆች እና የጥብቅና ድርጅቶች ሊይዙት የሚገባውን የሙያ ኃላፊነት መድን መጠን፤ እና የጥብቅና አገልግሎት ክፍያ መጠንና የአከፋፈል ሥርዓትን በመመሪያ የመወሰን፡፡

፸፩. ስለቦርድ ጽሕፈት ቤት እና በጀት

- ፩/ ቦርዱ በጠቅላይ ዐቃቤ ሕግ መሥሪያ ቤት ውስጥ ጽሕፈት ቤት ይኖረዋል፡፡
- ፪/ የቦርዱ ጽሕፈት ቤት ሠራተኞች በጠቅላይ ዐቃቤ ሕግ ይመደባሉ፤ ጽሕፈት ቤቱ የሚሰራው ሥራ ዝርዝር ቦርዱ በሚያወጣው መመሪያ ይወሰናል፡፡
- ፫/ የቦርዱ አባላት የቦርዱን ሥራ በሚፈጸሙበት ጊዜ ሊከፈላቸው የሚገባ ክፍያ በጠቅላይ ዐቃቤ ሕግ ይሸፈናል፡፡

- 3/ Investigate and decide upon grievances raised on the decisions of the Discipline Committee as provided under Article 76 Sub-Article (4), Advocacy Profession Entrance Qualification Exam Committee as provided under Article 78 and the Advocacy License evaluation Committee as provided under Article 80 Sub-Article (1) of this Proclamation;
- 4/ Cause the production of new evidence, while investigating the grievance, if it is convinced that the production of such evidence would assist justice to prevail;
- 5/ Remand, for one time, issues, facts or evidence which were not duly considered, to the Committees or the Attorney General mentioned under Sub-Article (3) of this Article for further consideration.
- 6/ Decide, through Directives, on the professional indemnity insurance that shall be secured by advocates and law firms; the amount of fee for advocacy service and its computation.

71. The Office of the Board and Budget

- 1/ The Board shall have an office within the office of the Attorney General.
- 2/ The employees of the Board shall be assigned by the Attorney General. The duties and responsibilities of the office shall be determined by a Directive to be issued by the Board.
- 3/ The allowance that should be paid to the Board members, while in the performance of their duty, shall be covered by the Attorney General.

፩/ ስለቦርዱ በጀት አስተዳደርና ስለቦርድ አባላት ክፍያ ዝርዝሩ በጠቅላይ ዐቃቤ ሕግ በሚወጣ መመሪያ ይወሰናል።

4/ The particulars of the administration of the budget of the Board and allowance to be paid to its members shall be determined by a Directive to be issued by the Attorney General.

፸፪. የቦርድ አሠራር እና ውሳኔ

72. Procedures and Decision of the Board

፩/ ቦርዱ በዓመት ቢያንስ አራት ጊዜ ይሰበሰባል።

1/ The Board shall meet at least four times within a year;

፪/ የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) ድንጋጌ እንደተጠበቀ ሆኖ ሰብሳቢው በማንኛውም ጊዜ አስቸኳይ ስብሰባ ሊጠራ ይችላል።

2/ Without prejudice to the provision of Sub-Article (1) of this Article, the chairperson at any time may call an extraordinary meeting;

፫/ ቦርዱ የአባላቱን መደበኛ ሥራ በማይጎዳና የቦርዱ ሥራ በማይስተጓጎል መልኩ የአሠራር ሥርዓት ይዘረጋል።

3/ The Board shall put a system whereby the regular personal responsibilities of its members and their activities as Board members shall not be affected;

፬/ ከቦርዱ አባላት ቢያንስ አምስቱ ከተገኙ ምልዓተ ጉባዔ ይሆናል።

4/ There shall be a quorum to conduct a meeting when at least five members attend a meeting;

፭/ የቦርዱ ውሳኔ የሚሰጠው በስምምነት ይሆናል፤ ሆኖም ስምምነት ባልተገኘ ጊዜ በስብሰባው በተገኙ አባላት አብላጫ ድምጽ ሲደገፍ ይሆናል፤ ድምጽ እኩል ለእኩል በተከፈለ ጊዜ የቦርዱ ሰብሳቢ የደገፈው ወገን አብላጫ ይሆናል።

5/ The Board shall pass decisions by agreement; when there is no agreement reached it pass decisions by a majority vote of members present; In case of tie, the chairperson shall have a casting vote;

፮/ የዚህ አንቀጽ ድንጋጌዎች እንደተጠበቁ ሆኖ ቦርዱ የራሱን የውስጥ አሠራር ሥርዓት በተመለከተ የዚህን አዋጅ ድንጋጌዎች ሳይቃረን በመመሪያ ሊወስን ይችላል።

6/ Without prejudice to the provisions of this Article, the Board, without contradicting the provisions of this Proclamation, may issue a Directive that determines its Internal Procedure to conduct business.

፸፫. በቦርዱ ውሳኔ ላይ ስለሚቀርብ ይግባኝ

በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፸ ንዑስ አንቀጽ (፪) እና (፫) መሠረት በቦርዱ በሚሰጥ ውሳኔ ላይ ቅር የተሰኘ ወገን ይግባኙን ውሳኔውን ባወቀ በ፴ ቀናት ውስጥ ለፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት ማቅረብ ይችላል፡፡

፸፬. በቦርዱ የሚመሩ አደረጃጀቶች

በዚህ አዋጅ የተቋቋሙት የጠበቆች ዲስፕሊን ንባዔ፣ የጥብቅና ሙያ መግቢያ ፈተና ኮሚቴ እና የጥብቅና ፍቃድ ገምጋሚ ኮሚቴ ተጠሪነት ለቦርዱ ይሆናል፡፡

፸፭. የጠበቆች ዲስፕሊን ንባዔ መቋቋምና አወቃቀር

፩/ የጠበቆች ዲስፕሊን ንባዔ ከዚህ በኋላ “ዲስፕሊን ንባዔው” እየተባለ የሚጠራ በዚህ አዋጅ ተቋቁሟል፡፡

፪/ ዲስፕሊን ንባዔው ከሚከተሉት አካላት የተውጣጡ በየተቋማቱ ተመርጠው በጠቅላይ ዐቃቤ ሕግ የሚሾሙ ሰባት አባላት ይኖሩታል፡-

- ሀ) ከጠቅላይ ዐቃቤ ሕግ ሁለት ተወካይ፣
- ለ) ከጠበቆች ማኅበር አራት ተወካይ፣ እና
- ሐ) ከፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት አንድ ተወካይ፡፡

73. An Appeal from the Decisions of the Board

A party who has grievance on the decision given by the Board pursuant to Sub-Articles (2) and (3) of Article 70 of this Proclamation may appeal, within 30 days of knowing the decision, to the Federal High Court.

74. Subsidiaries of the Board

The Advocates’ Discipline Committee; the Advocacy Profession Entrance Qualification Exam Committee; and Advocacy License Evaluation Committee which are established under this Proclamation, shall be accountable to the Board.

75. Establishment of Advocates’ Discipline Committee and its Structure

- 1/ The Advocates’ Discipline Committee, herein after called the “Discipline Committee,” is hereby established by this Proclamation;
- 2/ The Committee shall have seven members comprised of the following bodies which nominated by the institutions and appointed by the Attorney General:
  - a) two members from the Attorney General;
  - b) four members from Advocates’ Association; and
  - c) one member from the Federal Supreme Court.

፫/ የአንድ አባል የሥራ ዘመን ሁለት ዓመት ሲሆን ከሁለት ጊዜ በላይ ሊመረጥ አይችልም፡፡

፬/ የዲስፕሊን ጉባዔው ሰብሳቢ ከአባላቱ ውስጥ በጉባዔው አባላት ይመረጣል፡፡

፭/ ዲስፕሊን ጉባዔው፡-

ሀ) እንደ አስፈላጊነቱ በማናቸውም ጊዜ መሰብሰብ ይችላል፤

ለ) ከአባላቱ ከግማሽ በላይ ከተገኙ ምልዓተ ጉባዔ ይሆናል፤

ሐ) ውሳኔዎችን በድምጽ ብልጫ ያሳልፋል፤ ሆኖም ድምጽ እኩል ሲሆን በሰብሳቢው በኩል ያለው ድምጽ የጉባዔው ውሳኔ ሆኖ ይጸድቃል፡፡

፮/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፭) ከፊደል-ተራ (ሀ)-(ሐ) የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ጉባዔው የራሱን የሰብሳቢ ሥነ-ሥርዓት ደንብ ሊያወጣ ይችላል፡፡

፸፮. የጠበቆች ዲስፕሊን ጉባዔ ሥልጣን እና ተግባራት

ጉባዔው፡-

፩/ የጠበቆችና የጥብቅና ድርጅቶች የሥራ አፈጻጸም ከሙያ ሥነ-ምግባር ደንብ ጋር የተጣጠመ መሆኑን መከታተል የሚያስችል ሥርዓት ይዘረጋል፤

3/ The term of a member shall be two years and no member shall be elected for more than two terms;

4/ The Chairperson of the Committee shall be elected by the members from among the Committee members;

5/ The Committee shall perform its tasks as follows:

a) may meet at any time as may be necessary;

b) there shall be a quorum to conduct a meeting when more than half of its members are present;

c) decisions shall be passed by a majority vote. In case of tie, however, the Chairperson shall have a casting vote.

6/ Without prejudice to the provisions of Sub-Article (5) paragraph (a)-(c) of this Article, the Committee may issue its own procedure of meeting.

76. The Powers and Duties of the Advocates' Discipline Committee

The Committee shall:-

1/ Set a system whereby it can monitor and ensure the Advocates' and law firms' performance is in compliance with Professional Code of Conduct;

፪/ ይህንን አዋጅ ወይም የጠበቆች የሥነ-ምግባር ደንብ ወይም መመሪያ በመተላለፍ በጠበቃ እና ጥብቅና ድርጅት ላይ የሚቀርብ ክስን ይመረምራል፤ ክሱ ጠበቃውን ወይም የጥብቅና ድርጅቱን የሚያስቀርብ መሆን አለመሆኑን ይወስናል፤

፫/ ክሱ እና ማስረጃው ጠበቃውን የሚያስቀርብ መሆኑን ከወሰነ ጠበቃው መልሱን በ፴ ቀናት ውስጥ በጽሑፍ እንዲያቀርብ በመጥሪያ ላይ በመግለጽ ክሱን ለጠበቃው ይልካል፤

፬/ በጠበቃው ወይም በጥብቅና ድርጅት ላይ የቀረበውን ክስ እና ማስረጃ፤ እንዲሁም በጠበቃው በኩል የተሰጠ መልስ እና ማስረጃ ከመረመረ እና ካከራከረ በኋላ ውሳኔ ይሰጣል፤

፭/ የጠበቆች ሥነ-ምግባር ብቃት የሚጎለብቱበትን፣ የጥብቅና ሙያ ክብር የሚጠበቅበትን ሁኔታ እያጠና ለቦርዱ ሀሳብ ያቀርባል፡፡

፸፯. የጥብቅና ሙያ መግቢያ ፈተና ኮሚቴ መቋቋምና አወቃቀር

፩/ የጥብቅና ሙያ መግቢያ ፈተና ኮሚቴ ከዚህ በኋላ “የፈተና ኮሚቴ” እየተባለ የሚጠራ በዚህ አዋጅ ተቋቁሟል፡፡

2/ Investigate complaints, for violation of this Proclamation and the code of conduct of advocates, lodged against advocates and law firms and decide whether the advocate or the law firm should be called to defend himself/itself or not;

3/ If the Committee decides the advocate or the firm should defend the disciplinary action and evidence brought against him/it, it shall send summons to the advocate or the law firm so that he/it can submit his/its statement of defense, in writing, within 30 days;

4/ The Committee shall give its verdict after examination of the disciplinary charge, the evidence, and the defense of the advocate or the firm;

5/ Study and present proposals to the Board on the way the competence and standard of conduct of advocates can improve and develop as well as the dignity of the advocacy profession is respected.

77. Establishment and Structure of the Advocacy Profession Entrance Qualification Exam Committee

1/ The Advocacy Profession Qualification Exam Committee, herein after called the “Exam Committee” is hereby established by this Proclamation;

፪/ የፈተና ኮሚቴው ከሚከተሉት አካላት የተወጣጡ በየተቋማቱ የሚመረጡና በጠቅላይ ዐቃቤ ሕግ የሚሾሙ ሰባት አባላት ይኖሩታል፡-

ሀ) ከጠቅላይ ዐቃቤ ሕግ ሁለት ተወካዮች፤

ለ) ከጠበቆች ማኅበር ሦስት ተወካይ፤

ሐ) ከፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት አንድ ተወካይ፤

መ) ከአዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ ሕግ ትምህርት ቤት አንድ ተወካይ፡፡

፫/ የአንድ የፈተና ኮሚቴ አባል የሥራ ዘመን ሁለት ዓመት ሲሆን ከሁለት ጊዜ በላይ በፈተና ኮሚቴ አባልነት ሊመረጥ አይችልም፡፡

፬/ የፈተና ኮሚቴው ሰብሳቢ በጠበቆች ማኅበር የሚመረጥ ይሆናል፡፡

፭/ የፈተና ኮሚቴውን ስብሰባ በተመለከተ፡-

ሀ) ኮሚቴው እንደ አስፈላጊነቱ በማንኛውም ጊዜ ሊሰበሰብ ይችላል፤

ለ) ከኮሚቴው አባላት ከግማሽ በላይ ከተገኙ ምልዓተ-ጉባዔ ይሆናል፤ እና

ሐ) የኮሚቴው ውሳኔዎች በድምጽ ብልጫ ያልፋሉ፤ ሆኖም ድምጽ እኩል በእኩል ከተከፈለ የሰብሳቢው ድምጽ ውሳኔነት ይኖረዋል፡፡

2/ The Exam Committee shall have seven members comprised of the following bodies which nominated by the institutions and appointed by the Attorney General:

a) two representatives from the office of the Attorney General;

b) three members from Advocates' Association;

c) one member from the Federal High Court; and

d) one member from Addis Ababa University School of Law.

3/ The term of a member of the Exam Committee shall be two years and no member shall be elected for more than two terms;

4/ The Chairperson of the Exam Committee shall be nominated by Advocate's Association;

5/ The meeting of the Exam Committee shall be conducted as follows:

a) The Committee shall hold its meeting at any time as may be necessary;

b) There shall be quorum to conduct a meeting where more than half of its members are present; and

c) Decisions shall be passed by a majority vote. In case of tie, however, the Chairperson shall have a casting vote.

፸፰. የኮሚቴው ሥልጣን እና ተግባራት፡-

የፈተና ኮሚቴው፡-

- ፩/ በጠቅላይ ዐቃቤ ሕግ የጥብቅና ፍቃድ ከሚሰጠው የሥራ ክፍል ጋር በመመካከር ቢያንስ በዓመት ሁለት ጊዜ የጥብቅና ችሎታ መመዘኛ ፈተና እያዘጋጀ በተወሰነ ጊዜ እና ቦታ ለአመልካቾች ይሰጣል፤
- ፪/ የፈተናውን ሥነ-ሥርዓትና ጊዜ ይወስናል
- ፫/ የፈተና ወረቀቶችን ያርማል፤ ለማለፊያ የሚያበቃ ነጥብ ይወስናል፤ ውጤቱን በይፋ ያስታውቃል፤
- ፬/ ፈተናውን በስኬት ላጠናቀቀ ተፈታኝ ፈተናውን ማለፉን የሚያረጋግጥ ማስረጃ ይሰጣል፤
- ፭/ የፈተና ሥነ-ሥርዓት ደንብ አዘጋጅቶ ለቦርዱ አቅርቦ ሲጸድቅ በሥራ ላይ ያውላል፡፡

፸፱. የጥብቅና ፍቃድ ገምጋሚ ኮሚቴ መቋቋምና አወቃቀር

- ፩/ ለአመልካቾች የጥብቅና ፍቃድ ሊሰጥ የሚገባው ስለመሆን አለመሆኑ የሚወሰን “የጥብቅና ፍቃድ ገምጋሚ ኮሚቴ” በዚህ አዋጅ ተቋቁሟል፡፡
- ፪/ ኮሚቴው ከሚከተሉት አካላት የተውጣጡ በየተቋማቱ የሚመረጡና በጠቅላይ ዐቃቤ ሕግ የሚሾሙ አምስት አባላት ይኖሩታል፡-
  - ሀ) ከጠቅላይ ዐቃቤ ሕግ ሁለት ተወካዮች፤

78. Powers and Duties of the Exam Committee

The Exam Committee shall have the following powers and duties:

- 1/ In consultation with the Advocacy License Department of the Attorney General, prepare advocacy competence qualification exams and examine applicants, at least twice a year, at a place and time agreed;
- 2/ Determine the procedure and time to administer the Exam;
- 3/ Evaluate answers to exams, grade and determine the pass mark, and publicize the result;
- 4/ Give certificate for the applicant who successfully pass the exam;
- 5/ Prepare exam procedure Regulation and implement when accepted by the Board.

79. Establishment and Structure of Advocacy License Evaluation Committee

- 1/ “Advocacy License Evaluation Committee”, which decides whether advocacy license should be granted or not is hereby established by this Proclamation;
- 2/ The Committee shall have five members comprised of the following bodies which nominated by the institutions and appointed by the Attorney General:
  - a) two representatives from the office of the Attorney General;

ለ) ከጠበቆች ማኅበር ሁለት ተወካዮች፤ እና

ሐ) ከፌዴራል መጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት አንድ ተወካይ።

፫/ የአንድ አባል የሥራ ዘመን ሁለት ዓመት ሲሆን ከሁለት ጊዜ በላይ በአባልነት ሊመረጥ አይችልም።

፬/ የኮሚቴው ሰብሳቢ ከአባላቱ መካከል በጠቅላይ ዐቃቤ ሕግ የሚሰየም ይሆናል።

፹. የጥበቅና ፍቃድ ገምጋሚ ኮሚቴው ሥልጣን እና ተግባር

ኮሚቴው፡-

፩/ የአመልካቹን ማስረጃዎች መርምሮ አመልካቹ ፍቃድ እንዲሰጠው ወይም አንዳይሰጠው ይወስናል፤

፪/ አመልካቹ ለፍትሕ ሥራ አካሄድ የሚስማማ የሥነ-ምግባር ብቃት ያለው መሆኑን ለማረጋገጥ ማንኛውንም ሰው መጠየቅ ወይም ማስረጃ አስቀርቦ መመርመር ይችላል።

፹፩. የጥበቅና ፍቃድ ገምጋሚ ኮሚቴው ስብሰባ

፩/ ኮሚቴው እንደ አስፈላጊነቱ በማናቸውም ጊዜ ሊሰበሰብ ይችላል፤

፪/ ከኮሚቴው አባላት ከግማሽ በላይ ከተገኙ ምልዓተ-ጉባዔ ይሆናል፤

፫/ የኮሚቴው ውሳኔዎች በስብሰባው በተገኙ አባላት በድምጽ ብልጫ ያልፋሉ፤ ሆኖም ድምጽ እኩል በእኩል የተከፈለ እንደሆነ ሰብሳቢው ወሳኝ ድምጽ ይኖረዋል፤

b) two representatives from Advocate’s Association; and

c) one representative from the Federal First Instance Court.

3/ The term of a member of this Committee shall be two years and no member shall be elected for more than two terms;

4/ The Chairperson of the Committee shall be nominated by the Attorney General from among the members of the Committee.

80. Powers and Duties of Advocacy License Evaluation Committee

The Committee:-

1/ After examination of the applicant’s evidence decide, whether the applicant should be issued with the license or the application be rejected;

2/ Cause the appearance of any person and hear or cause the production of any evidence to verify that the applicant has a good conduct and meets the requirements of the justice process.

81. Meeting of the Advocacy License Evaluation Committee

1/ The Committee shall hold its meeting at any time as may be necessary;

2/ There shall be quorum to conduct a meeting where more than half of its members are present;

3/ Decisions shall be passed by a majority vote. In case of tie, however, the Chairperson shall have a casting vote.

፩/ በዚህ አንቀጽ የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ከሚቴው የራሱን የሰብሰባ ሥነ-ሥርዓት ደንብ ሊያወጣ ይችላል።

4/ Without prejudice to the provisions of this Article, the Committee may issue its own meeting procedure.

ንዑስ ክፍል ሶስት
ስለ ጠቅላይ ዐቃቤ ሕግ

SECTION THREE
ABOUT ATTORNEY GENERAL

፹፪. የጠቅላይ ዐቃቤ ሕግ ተግባር

82. Powers and Duties of the Attorney General

ጠቅላይ ዐቃቤ ሕግ፡-

The Attorney General shall have the following powers and duties:

፩/ የጥብቅና ፍቃድ ገምጋሚ ኮሚቴ የጥብቅና ፍቃድ እንዲሰጠው ለወሰነለት ባለሙያ የጥብቅና ፍቃድ ይሰጣል፤

1/ Issue advocacy license to the person allowed to have advocacy license, by Advocacy License Evaluation Committee;

፪/ የጥብቅና ፍቃድ፣ የጥብቅና ድርጅቶችን እና ከጠበቃ እና ጥብቅና ድርጅቶች ጋር የሚሰሩ ሰዎችን ይመዘግባል፤ የጥብቅና ፍቃድ ያድሳል፤

2/ Register advocacy license, law firms, support staff who work with advocates and law firms; and renew advocacy license;

፫/ የጠበቆች ዲስፕሊን ጉባዔ በሚወሰነው መሠረት የጥብቅና ፍቃድ ያግዳል፤ ይሰርዛል፤

3/ Suspend or revoke advocacy license based on the decisions of the Advocates' Discipline Committee;

፬/ በዚህ አዋጅ መሠረት በሚወጣ ደንብ በሚወሰነው መሠረት ለሚሰጠው የጥብቅና ፍቃድ ሌሎች አገልግሎቶች ክፍያ ይሰበስባል፤

4/ Collect advocacy license fee or other payments determined by a Regulation to be issued pursuant to this Proclamation;

፭/ በጠበቆችና በጥብቅና ድርጅቶች ለሚሰጡ የሕግ አገልግሎቶች ክብርዱ እና ከማኅበሩ ጋር በመመካከር መለኪያዎችን ያወጣል፤

5/ In consultation with the Board and Association, set standards for the services offered by advocates and law firms;

፮/ በፌዴራል እና በክልል ያሉ የጥብቅና ሙያ አስተዳደር ሥርዓቶች የተጣጣሙ እንዲሆኑ ጥረት ያደርጋል፤

6/ Endeavour to harmonize the system of the administration of advocacy service profession at the Federal and Regional States' level;

፯/ የሥነ-ምግባር ጥሰት ፈጽሟል ተብሎ ጥቆማ በቀረበበት ማንኛውም ጠበቃ ወይም የጥብቅና ድርጅት ላይ የሥነ-ምግባር ጥሰቱ ስለመፈጸሙ ለማረጋገጥ ምርመራ ያካሂዳል፤ የዲስፕሊን ክስ ይመሰርታል፤

፰/ ሌሎች በዚህ አዋጅ፤ ይህን አዋጅ ተከትሎ በሚወጣ ደንብ እና በሌሎች አግባብነት ባላቸው ሕጎች የተሰጡትን ሥልጣን እና ተግባራት ይፈጽማል፤

፱/ በዚህ አዋጅ እና ይህን አዋጅ ለማስፈፀም በሚወጡ ደንብና መመሪያዎች የተሰጡትን ሥልጣንና ተግባራት በሙሉ ወይም በከፊል ለጠበቆች ማኅበር በውክልና ሊያስተላልፍ ይችላል፤

፲/ የጥብቅና ማኅበሩ እንዲጠናከር ለማድረግ የተለያዩ አደረጃጀቶች እና ኮሚቴዎች እንዲቋቋሙ ያደርጋል፤ ማኅበሩ ከሌሎች ተቋማት ጋር ሕጋዊ ግንኙነት ስለሚፈጥርበት ሁኔታ ያመቻቻል፤

፲፩/ አዋጁን ለማስፈጸም በማኅበሩ እና በቦርዱ የሚወጡ መመሪያዎችን በማዘጋጀት እና እንዲጸድቁ በማድረግ፤ እንዲሁም አጠቃላይ የጥብቅና አገልግሎትን በተመለከተ በማኅበሩ፤ በቦርዱ ወይም ሌሎች በሚመለከታቸው አካላት የሚነሱ አዲስ ሕግ እንዲወጣ ወይም የሕግ ማሻሻያ እንዲደረግ በሚያስፈልጉ ሀሳቦች ላይ እንደ አግባብነቱ የሕግ ረቂቅ በማዘጋጀት እና በሚመለከተው አካል እንዲጸድቅ በማድረግ አስፈላጊውን እገዛ ያደርጋል፤

፲፪/ ማኅበሩ በሰለጠነ የሰው ኃይል እንዲደራጅ፤ ለመነሻ የሚሆን በጀት እንዲኖረው እና እንደተቋም ለመንቀሳቀስ እንዲችል አስፈላጊውን ድጋፍ ያደርጋል፤

7/ Investigate complaints for violations of disciplinary rules brought against any advocate or law firm and bring disciplinary action;

8/ Exercise powers and duties entrusted to it by this Proclamation, a Regulation to be issued pursuant to this Proclamation and other relevant law;

9/ Delegate the powers and duties entrusted to it by this Proclamation, a Regulation and a Directive to be issued for the implementation of this Proclamation, fully or partially, to the Advocates' Association;

10/ Cause establishment of different structures and committees to strengthen the Association; create favorable conditions in which the Association establish legal relationship with other organs;

11/ Provide necessary support on drafting and ratification of Directives needed for the implementation of this proclamation; as well as on drafting and cause ratification of the necessary new laws or laws to be amended, on the advocacy service as a general, that are initiated by the Association, Board or other concerning organs.

12/ Provide necessary support to the Association to organize human resource; have starting budget and perform as an organization.

ክፍል ስድስት

የዲስፕሊን ጥፋቶች እና ቅጣት

ንዑስ ክፍል አንድ

ቀላል የዲስፕሊን ጥፋት እና ቅጣት

፹፫. ቀላል የዲስፕሊን ጥፋት ዓይነቶች

የሚከተሉትና መሰል በጠበቆች ሥነ-ምግባር ደንብ የተደነገጉ በጠበቃ ወይም የጥብቅና ድርጅት የሚፈጸሙ ጥፋቶች ቀላል የዲስፕሊን ጥፋቶች ናቸው፡-

- ፩/ የጥብቅና ፍቃድን ለደንበኛ፣ ለፍርድ ቤት ወይም ለሚመለከተው አካል እንዲያሳይ በተጠየቀ ጊዜ ለማየሳት ፈቃደኛ ያለመሆን፤
- ፪/ ጉዳዩ ያለበትን ሁኔታና የደረሰበትን ደረጃ በደንበኛው ሲጠየቅ በአግባቡ ያለማሳወቅ፣ ደንበኛን ማመናጨቅ ወይም ክብሩን መንካት፤
- ፫/ ያለበቁና አሳማኝ ምክንያት በቀጠሮ ቀን መዘግየት እና ፍርድ ቤት ያለመገኘት፤
- ፬/ ለጠበቆች ማኅበር መክፈል የሚጠበቅበትን ክፍያ ወይም መዋጮ በተደጋጋሚ እና በወቅቱ ያለመክፈል፤
- ፭/ የጥብቅና ፍቃድን በወቅቱ አለማሳደስ፤
- ፮/ ባልታደሰ የጥብቅና ፍቃድ የጥብቅና አገልግሎት መስጠት፤
- ፯/ የጥብቅና ፍቃዱን ለጥብቅና ፍቃድ ሰጪው ተቋም ሳይመልስ በሌላ ቋሚ ሥራ ተሰማርቶ መገኘት፡፡

PART SIX

DISCIPLINARY VIOLATIONS AND MEASURES

SECTION ONE

NON SERIOUS DISCIPLINARY VIOLATIONS AND MEASURES

83. Non Serious Disciplinary Violations

The following and similar misconducts provided by the Advocates' Code of Conduct, when committed by an advocate or a law firm, shall be considered as violation of non serious disciplinary rules:

- 1/ Refusal to show his/its advocacy license when requested by a client, a court or a concerned body;
- 2/ Failure to inform his/its client, about the condition and level of the case, when requested; or mistreat his/its client or degrade his dignity;
- 3/ Without good cause, delay and failure to appear before the court on the date of appointment;
- 4/ Failure to pay, repeatedly and on time, expected payment or membership contribution for the Advocates' Association;
- 5/ Failure to renew the advocacy license on time;
- 6/ Rendering advocacy service without renewing the advocacy license.
- 7/ Being employed in a permanent work without returning the advocacy license to the license issuing body.

፹፬. የቀላል የዲስፕሊን ጥፋት ቅጣት

፩/ በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፹፫ ንዑስ አንቀጽ (፩) እና (፪) ከተደነገጉት ጥፋቶች አንዱን የፈጸመ ጠበቃ ወይም የጥብቅና ድርጅት የቃል ማስጠንቀቂያ በዲስፕሊን ጉባዔው ይሰጠዋል። ለሁለት ጊዜ የቃል ማስጠንቀቂያ የተሰጠው ጠበቃ ወይም የጥብቅና ድርጅት ለሶስተኛ ጊዜ ተመሳሳይ ጥፋት ከፈጸመ የጽሑፍ ማስጠንቀቂያ ይሰጠዋል።

፪/ በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፹፫ ንዑስ አንቀጽ (፫) እና (፬) የተደነገጉትን ጥፋቶች የፈጸመ ጠበቃ ወይም የጥብቅና ድርጅት የጽሑፍ ማስጠንቀቂያ ይሰጠዋል።

፫/ በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፹፫ ንዑስ አንቀጽ (፭) እና (፮) የተደነገጉትን ጥፋቶች የፈጸመ ጠበቃ ወይም የጥብቅና ድርጅት እንደነገሩ ሁኔታ ከብር አምስት ሺህ እስከ ብር ሰባት ሺህ በሚደርስ የገንዘብ መቀጮ ይቀጣል።

ንዑስ ክፍል ሁለት

ከባድ የዲስፕሊን ጥፋት እና ቅጣት

፹፭. ከባድ የዲስፕሊን ጥፋት ዓይነቶች

የሚከተሉት እና መሰል በጠበቆች ሥነ-ምግባር ደንብ የሚጠቀሱ በጠበቃ ወይም የጥብቅና ድርጅት የሚፈጸሙ ጥፋቶች ከባድ የዲስፕሊን ጥፋቶች ናቸው፡-

84. Measures Against Non Serious Disciplinary Violations

- 1/ The Committee shall give oral warning to an advocate or a law firm who or which violates one of the disciplinary misconducts provided on Sub-Articles (1) and (2) of Article 83; An advocate or a law firm, who or which had been given oral warning twice, shall be served with a written warning when he or it violates the rules for the third time;
- 2/ An advocate or a law firm who or which violates disciplinary rules provided under Article 83 Sub-Articles (3) and (4) shall be served with a written warning;
- 3/ An advocate who or a law firm which violates Article 83 Sub-Articles (5) and (7) of this Proclamation shall, as the case may be, fined from Birr Five Thousand to Birr Seven Thousand.

SECTION TWO

SERIOUS DISCIPLINARY VIOLATIONS AND MEASURES

85. Types of Serious Disciplinary Violations

The following and similar misconducts provided by the Advocates' Code of Conduct, when committed by an advocate or a law firm, shall be considered as violation of serious disciplinary rules:

- ፩/ በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፲፰ ንዑስ አንቀጽ (፫) ሥር የተዘረዘሩ ሰዎችን በጠበቃ ረዳትነት ወይም በሕግ ጉዳይ ጸሐፊነት መቅጠር እና ማሰራት፤
- ፪/ በሥሩ የቀጠራቸውን የጠበቃ ረዳትና ድጋፍ ሰጭ ሠራተኞች ለፍቃድ ሰጭው አካል ያለማሳወቅና ያለማስመዝገብ፤
- ፫/ ያለበቂና አሳማኝ ምክንያት ተለዋጭ ቀጠሮ በተደጋጋሚ መጠየቅና የፍርድ ቤት ጉዳይ እንዲጓጉት ማድረግ፤
- ፬/ የጥብቅና አገልግሎት መስጫ ቢሮ ሳይኖር የጥብቅና አገልግሎት መስጠት፤
- ፭/ በሕግ ከተፈቀደው ምክንያት ውጭ ተከታታይ የግዴታ የሕግ ሥልጠና በአግባቡ አለመውሰድ፤
- ፮/ የደንበኛን ምስጢር አለመጠበቅ፤
- ፯/ ነጻ የጥብቅና አገልግሎት እንዲሰጥ በሚመለከተው አካል ሲመራለት ለመቀበል ፈቃደኛ አለመሆን፤
- ፰/ የጥብቅና ሥራን በአገናኝ አማካኝነት መስራት ወይም ለሌሎች ጠበቆች የአገናኝነት ሥራ መስራት፤
- ፱/ በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፳፫ ንዑስ አንቀጽ (፩) ላይ ከተደነገገው በስተቀር ከደንበኛ ጋር የሚደረግ የጥብቅና አገልግሎት ውል ስምምነትን በጽሑፍ ያለማድረግ፤
- ፲/ ያለበቂ ምክንያት የጥብቅና ውልን ማቋረጥ ወይም በጥብቅና ውሉ ከተገለጸው የጥብቅና አገልግሎት ክፍያ በተጨማሪ ከደንበኛው ፍላጎት ውጪ ያለበቂ ምክንያት ተጨማሪ ክፍያ መቀበል፤

- 1/ Employ and engage as a law clerk or advocate’s assistant, persons mentioned under Article 18 Sub-Article (3) of this Proclamation;
- 2/ Failure to declare and get registered advocate’s assistant and support staff, employed under him/it, with the licensing body;
- 3/ Prolonging the disposal time of court cases by repeatedly applying, without good cause, for change of adjournments;
- 4/ Rendering advocacy service without having an office;
- 5/ Failure to take properly, for reasons other than those allowed by law, the mandatory continuing professional legal training;
- 6/ Failure to keep the confidentiality of client’s information;
- 7/ Refusal to provide pro bono advocacy service when a case is assigned to him/it by the concerned body;
- 8/ Doing advocacy service with the medium of a intermediary or serving as a intermediary to other advocates;
- 9/ Failure to make the contract of advocacy service with a client in writing, except provided by Article 23 Sub-Article (1) of this Proclamation;
- 10/ Terminating the contract of advocacy service without good cause or demanding ,against the will of the client, additional service fee other than what is agreed upon on the contract of advocacy service;

፲፩/ በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፴፫ በተጠቀሰው ጊዜ ውስጥ የመድን ዋስትና ሳይገባ ወይም የመድን ዋስትናው በወቅቱ ሳይታደስ የጥብቅና አገልግሎት መስጠት፤

11/ Providing advocacy service without securing insurance policy or renewing same within the period provided under Article 33 of this Proclamation;

፲፪/ በፍርድ ቤት ወይም ሌሎች ውሳኔ በሚሰጡ አካላት ዘንድ የሚታዩ ጉዳዮችን በተመለከተ አግባብ ባልሆነ መንገድ ውሳኔ ለማግኘት መጣር፤

12/ Try to obtain decisions inappropriately from the courts or other decision making organs who entertain cases;

፲፫/ የጥቅም ግጭት የሚያስነሳ ወይም የጥቅም ግጭት ያለበት ጉዳይ መሆኑን እያወቀ ጉዳዩን መያዝ፤

13/ Handling, with the knowledge, a case which may potentially cause, or has, conflict of interest;

፲፬/ ከተሰጠው የጥብቅና ፍቃድ ደረጃ በላይ የጥብቅና አገልግሎት መስጠት፤

14/ Providing advocacy service for the class which he/it is not licensed for;

፲፭/ የደንበኛውን ማስረጃ በአግባቡ ለፍርድ ቤት አለማቅረብና ከአቅም በታች በመከራከር መዝገቡ ውጤታማ እንዳይሆን ማድረግ፤

15/ Failure to, properly, produce to the court the evidences of his client or performing under capacity with the view to make his client's case ineffective;

፲፮/ የጥብቅና ፍቃድን በማንኛውም ሁኔታ ለሶስተኛ ወገን መጠቀሚያ አሳልፎ መስጠት፤

16/ Transfer his/its license to the use of third parties so that third parties can make use of it in any way;

፲፯/ ነጻ የጥብቅና አገልግሎት የመስጠት ግዴታውን እያወቀ ወይም በቸልተኝነት በአግባቡ ባለመወጣት የደንበኛን ጉዳይ እንዲበላሽ ወይም ውጤታማ እንዳይሆን ማድረግ፤

17/ Deliberately make his/its pro bono client lose his case or distort or render the case ineffective due to negligence;

፲፰/ በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፴፮ እና ፴፯ ንዑስ አንቀጽ (፩)፣ (፬) እና (፮) የተደነገጉትን ግዴታዎች በመተላለፍ ከደንበኛ የአደራ ሂሳብ አያያዝ ጋር የተያያዙ ጥፋቶችን መፈጸም፤

18/ Committing misconducts in relation to handling of his/its clients trust account in violation of obligations specified under Articles 35 and 36 Sub-Articles (1), (4) and (5) of this Proclamation;

፲፱/ ከተቃራኒ ባለጉዳይ ጠበቃ ጋር በመመሳጠር ወይም ማስረጃ በማጥፋት የደንበኛ ጉዳይ ውጤታማ እንዳይሆን ማድረግ፤

19/ Rendering his client's case ineffective due to unacceptable and inappropriate relationship with the opponent's advocate or concealing evidence;

፳/ የሕግ መሠረት የሌለውንና እንደማያዋጣ በግልጽ የሚታወቅ ጉዳይ ያዋጣል በማለት መያዝና ከደንበኛ ክፍያ መቀበል፤

፳፩/ ሀሰተኛ ማስረጃ በመጠቀም ወይም በማንኛውም ሁኔታ በማታለል የጥብቅና ፍቃድ ማውጣት፤

፳፪/ ከጥብቅና ሙያ አገልግሎት ጋር በተያያዘ በእምነት ማጉደል፣ ማታለል፣ ማጭበርበር፣ ሀሰተኛ ሠነድ ማዘጋጀት ወይም መገልገል፣ ሥርቆት፣ እና በመሳሰሉት ከሥነ-ምግባር ጉድለት ጋር በተያያዙ ወንጀሎች በፍርድ ቤት ጥፋተኛ ተብሎ መቀጣት፤

፳፫/ ከጥብቅና ሙያ አገልግሎት ጋር በተያያዘ ሀሰተኛ ማስረጃ ማቅረብ ወይም እንዲቀርብ ማድረግ፣ ሀሰተኛ ምስክር በማዘጋጀት በሀሰት ማስመስከር፣ ተከላኝ ፍርድ ቤት እንዳይቀርብ ወይም እንዲጠፋ ማድረግ ወይም መምከር፣ ለተቃራኒ ወገን ጠቃሚ የሆነን ማስረጃ እንዳይጠቀምበት በማሰብ ማጥፋትና ፍትሕ እንዲዛባ ማድረግ እና በመሳሰሉት ከሥነ-ምግባር ጉድለት ጋር በተያያዙ ወንጀሎች በፍርድ ቤት ጥፋተኛ ተብሎ መቀጣት፤

፳፬/ በታገደ ወይም በተሰረዘ የጥብቅና ፍቃድ መታገዱን ወይም መሰረዙን እያወቀ የጥብቅና አገልግሎት መስጠት፡፡

20/ Handling cases which have clearly no cause of action and receiving fee for such inappropriate service;

21/ Obtaining advocacy license fraudulently or using a forged evidence;

22/ In relation to advocacy service, being found guilty and punished by the court for breach of trust, fraud, misrepresentation, forgery, or making use of such documents or for the act of theft and similar misconduct;

23/ In relation to advocacy service, produce forged evidence or cause to be produced; prepare false witnesses and get them falsely testify; advise the accused or defendant not to appear before the court or cause his disappearance or advising him to do so; conceal or destroy an evidence with a view to denying the opposing party the opportunity to make use of it and distortion of justice; and found guilty and convicted with offences related to similar disciplinary violation;

24/ Rendering advocacy service, knowingly, with a license which is not renewed, suspended or revoked.

፹፮. የከባድ የዲስፕሊን ጥፋት ቅጣት

86. Measures Against Serious Disciplinary Violations

፩/ በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፹፫ ከንዑስ አንቀጽ (፫) - (፭) ባሉ ቀላል የዲስፕሊን ጥፋቶች በዓመት ከሁለት ጊዜ በላይ ጥፋተኛ ሆኖ የተገኘ፤ ወይም በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፹፭ ከንዑስ አንቀጽ (፩) — (፯) ከተዘረዘሩት ጥፋቶች አንዱን የፈጸመ ጠበቃ ወይም የጥብቅና ድርጅት ከብር ሰባት ሺህ አምስት መቶ እስከ ብር አስራ አምስት ሺህ በሚደርስ የገንዘብ መቀጮ ይቀጣል፡፡

1/ An advocate who or a law firm which is proved to have violated Sub-Articles (3)-(5) of Article 83 of this Proclamation more than two times a year; or an advocate or a law firm who or which violated one of the disciplinary rules provided under Sub-Articles (1)-(7) of Article 85 of this Proclamation, shall be fined from Birr Seven Thousand Five Hundred to Fifteen Thousand;

፪/ በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፹፭ ከንዑስ አንቀጽ (፰)-(፲፫) ከተዘረዘሩት ጥፋቶች አንዱን የፈጸመ ጠበቃ ወይም የጥብቅና ድርጅት ከብር ሃያ ሺህ እስከ ብር ሠላሳ ሺህ በሚደርስ የገንዘብ መቀጮ ይቀጣል፡፡

2/ An advocate or a law firm who or which violated one of the disciplinary rules provided under Sub-Articles (8)-(13) of Article 85, shall be fined from Birr Twenty Thousand to Thirty Thousand;

፫/ በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፹፭ ከንዑስ አንቀጽ (፲፬) - (፳) ከተዘረዘሩት ጥፋቶች አንዱን የፈጸመ ጠበቃ ወይም የጥብቅና ድርጅት እንደነገሩ ሁኔታ እስከ ስድስት ወር ለሚደርስ ጊዜ የጥብቅና ፍቃዱ ወይም የምዝገባ ምስክር ሰርተፊኬቱ ይታገዳል፡፡

3/ The license of an advocate or certificate of registration of a law firm who or which violated one of the disciplinary rules provided under Sub-Articles (14)-(20) of Article 85 of this Proclamation, shall be, as the case may be, suspended up to Six months;

፬/ በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፹፭ ከንዑስ አንቀጽ (፳፩) - (፳፱) ከተጠቀሱት ጥፋቶች አንዱን የፈጸመ ጠበቃ ወይም የጥብቅና ድርጅት የጥብቅና ፍቃዱ ወይም የምዝገባ ሰርተፊኬቱ ይሰረዛል፡፡

4/ The license of an advocate or certificate of registration of a law firm who or which violated Sub-Articles (21) – (24) of Article 85 of this Proclamation shall be revoked;

፮/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) እና (፪) ላይ የተጠቀሱትን ጥፋቶች ፈጽሞ በአምስት ዓመት ጊዜ ውስጥ ለሁለት ጊዜ የተቀጣጠበቃ ወይም የጥብቅና ድርጅት ሌላ ተመሳሳይ ከባድ የዲስፕሊን ጥፋት የፈጸመ እንደሆነ የጥብቅና ፍቃዱ ወይም የምዝገባ ሰርተፍኬቱ ከ፮ ወር እስከ ፩ ዓመት ለሚደርስ ጊዜ ሊታገድ ይችላል፡፡

፯/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፫) ሥር የተጠቀሰውን ቅጣት በሰባት ዓመት ውስጥ ለሁለት ጊዜ የተቀጣጠበቃ ወይም የጥብቅና ድርጅት ሌላ ተመሳሳይ ከባድ የዲስፕሊን ጥፋት ፈጽሞ ከተገኘ የጥብቅና ፍቃዱ ወይም የምዝገባ ሰርተፍኬቱ የሚሰረዝ ይሆናል፡፡

፲/ በዲስፕሊን ጥፋተኛ ሆኖ መገኘትና መቀጣት በወንጀል የሚያስጠይቁ የዲስፕሊን ጥፋቶችን በተመለከተ የወንጀል ተጠያቂነትን አያስቀርም፡፡

5/ The license of an advocate or certificate of registration of a law firm who has been punished twice in five years as provided under Sub-Articles (1) and (2) of this Article shall be suspended for a period of six months to one year if he or it is found violating another similar serious disciplinary rule.

6/ The license of an advocate or certificate of registration of a law firm, who or which has been disciplined twice within Seven years for disciplinary measures provided under Sub-Article (3) of this Article, shall be revoked if he or it is found violating another similar serious disciplinary rule;

7/ Being punished for violation of disciplinary rules shall not be a ground for exemption from criminal liability.

ንዑስ ክፍል ሶስት

ስለዲስፕሊን ክስ አቀራረብ፣ ይርጋ፣ ይግባኝ እና የወንጀል ቅጣት

፹፮. ስለዲስፕሊን ክስ አቀራረብና ይርጋ

፩/ የዲስፕሊን ክስ አቀራረብ እና የክርክር ሥነ-ሥርዓት ቦርዱ በሚያወጣው መመሪያ የሚወሰን ይሆናል፡፡

፪/ በቀላል የዲስፕሊን ጥፋት ላይ የሚቀርብ ክስ የዲስፕሊን ጥፋቱ በተፈጸመ በአንድ ዓመት ጊዜ ውስጥ ካልቀረበ በይርጋ ይታገዳል፡፡

SECTION THREE

DISCIPLINARY PROCEEDINGS, PERIOD OF LIMITATION, APPEAL, AND CRIMINAL PUNISHMENT

87. Disciplinary Proceedings and Period of Limitation

1/ The procedure and how disciplinary proceedings are conducted shall be governed by a Directive to be issued by the Board;

2/ Charges brought in violation of non serious disciplinary rules shall be barred if not brought in one year from the date of the commission of the misconduct;

፫/ በከባድ የዲስፕሊን ጥፋት ላይ የሚቀርብ ክስ የዲስፕሊን ጥፋቱ በተፈጸመ በሁለት ዓመት ጊዜ ውስጥ ካልቀረበ በይርጋ ይታገዳል።

፹፰. ስለ ይግባኝ

፩/ በዲስፕሊን ጉባዔው ውሳኔ ቅር የተሰኘ ወገን የዲስፕሊን ጉባዔው ውሳኔ ግልባጭ በደረሰው በሰላሳ ቀናት ውስጥ ለቦርዱ ይግባኝ ማቅረብ ይችላል።

፪/ የይግባኝ ክርክር ሂደት በመደበኛው የወንጀል ይግባኝ አቀራረብ ሥርዓት አግባብ ይመራል።

፫/ በቦርዱ ውሳኔ ላይ ቅሬታ ያለው ወገን የሕግ ስህተት አለ ብሎ ካመነ የቦርዱ የውሳኔ ግልባጭ በደረሰው በሰላሳ ቀናት ውስጥ ይግባኙን ለፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት ማቅረብ ይችላል።

፹፱. የወንጀል ተጠያቂነት

በዚህ አዋጅ መሠረት የሚያስቀጡ የዲስፕሊን ጥፋቶች የወንጀል ድንጋጌዎችን ፍሬ ነገሮች የሚያሟሉ ከሆነ ጠበቃው ወይም የጥብቅና ድርጅቱ አግባብ ባለው የወንጀል ሕግ ይቀጣል።

3/ Charges brought in violation of serious disciplinary rules shall be barred if not brought in two years from the date of the commission of the misconduct.

88. Appeal

1/ A party who has grievance against the decision of the Discipline Committee may lodge an appeal to the Board within Thirty days of receiving the copy of the decision;

2/ The proceedings of an appeal shall be governed by the regular criminal appeal procedure;

3/ A party who has grievance over the decision of the Board for mistake of law may apply to the Federal High Court within 30 days of receiving the copy of the decision.

89. Criminal Punishment

An advocate who or a law firm which has committed an act under the provisions of this Proclamation shall be punished by the relevant criminal law provided that such acts fulfills the ingredients of the crime.

ንዑስ ክፍል አራት

SECTION FOUR

ስለ መሰየም

REINSTATEMENT

፯. የመሰየም አቤቱታ አቀራረብ

90. Procedure of Reinstatement Application

፩/ በዚህ አዋጅና በአዋጁ መሠረት በሚወጡ ደንቦችና መመሪያዎች መሠረት በከባድ የዲስፕሊን ጥፋት የተቀጣ ጠበቃ ወይም የጥብቅና ድርጅት የጥፋተኝነት ሪከርድ እንዲሰረዝለትና ሥሙ እንዲመለስለት መጠየቅ ይችላል።

1/ An advocate or a law firm who or which is punished for serious violation of disciplinary rules as provided under this Proclamation, Regulations and Directives to be issued there under, shall have the right to apply for reinstatement and his or its name deleted from the register of disciplinary measures;

፪/ የመሰየም አቤቱታ የሚቀርበው ለዲስፕሊን ጉባዔ ሆኖ አቤቱታው ሊቀርብ የሚችለው ቅጣቱን ከጨረሰ ከሁለት ዓመት በኋላ ነው።

2/ A reinstatement application shall be submitted to the Discipline Committee two years after the completion the disciplinary measure.

፻፩. የመሰየም ሥርዓት

91. Procedure of Reinstatement

፩/ አመልካች ጠበቃ ወይም የጥብቅና ድርጅት የመሰየም አቤቱታውን ለዲስፕሊን ጉባዔው ያቀርባል፤

1/ The advocate or a law firm seeking a reinstatement shall submit his/its application to the Discipline Committee;

፪/ የዲስፕሊን ጉባዔውም አስፈላጊ ሆኖ ካገኘው ለጠቅላይ ዐቃቤ ሕግ ወይም ሌላ የሚመለከተው አካል በአቤቱታው ላይ አስተያየት እንዲሰጥ ያደርጋል፤

2/ The Discipline Committee, if it finds it necessary, shall refer the application to the Attorney General or other concerned body for its opinion on the application; and

፫/ የዲስፕሊን ጉባዔውም የጠቅላይ ዐቃቤ ሕግ ወይም የሚመለከተውን አካል አስተያየት ከተቀበለና አመልካቹን በአካል በማነጋገር አስፈላጊውን ምርመራ ካደረገ በኋላ ጥፋቱ ከሪከርድ እንዲሰረዝ ሊወስን ይችላል።

3/ The Discipline Committee may strike the disciplinary measure record from the register after, physically interrogating the applicant and receiving the opinion of the Attorney General or the concerned body and due examination of the case.

፺፪. የመሰየም ውጤቶች

፩/ አመልካቹ ጠበቃ ወይም የጥብቅና ድርጅት የጥፋተኛነት ሪከርድ ይሰረዝላታል።

፪/ ሪከርዱ በማናቸውም ዓይነት ውሳኔ ላይ አይጠቀስም፤ ፍቃዱ ተሰርዞበት ከሆነ ለደረጃው የሚሰጠውን ፈተና ተፈትኖ ካለፈ እና በዚህ አዋጅ የተጠቀሱትን መስፈርቶች የሚያሟላ ከሆነ ፍቃዱ ይመለስላታል።

፫/ የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፪) ድንጋጌ ቢኖርም በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፹፮ ንዑስ አንቀጽ (፳፩) - (፳፱) ሥር በተደነገጉት ከባድ የዲስፕሊን ጥፋቶች ምክንያት የጥብቅና ፍቃዱ የተሰረዘበት ወይም በእነዚህ ድርጊቶች በወንጀል የተቀጣ፤ ወይም ከሚሰጠው የጥብቅና አገልግሎት ጋር በተያያዘ በሙስና ወንጀል የተቀጣ፤ ወይም ታስቦ በሚፈጸም እና ከአስር ዓመት ጽኑ እስራት በላይ በሚያስቀጣ ወንጀል ጥፋተኛ ተብሎ የተቀጣ ማንኛውም ጠበቃ ወይም የጥብቅና ድርጅት የተሰየመ ቢሆንም የጥብቅና ፍቃዱ አይመለስለትም፤ በጥብቅና አገልግሎት ሙያ ድጋሚ መሰማራት አይችልም።

92. Effects of Reinstatement

1/ The record of the discipline measure taken against the applicant advocate or law firm shall be removed from the register;

2/ The record shall not be mentioned in any kind of decision; if his/its advocacy license was revoked, it shall be returned, on condition of taking the professional competency exam given to his class of license and satisfies the requirements of this Proclamation;

3/ Notwithstanding the provisions of Sub-Article (2) of this Article, any advocate or a law firm whose license was revoked for violation of serious disciplinary rules provided under Sub-Articles (21) – (24) of Article 85; or one who is punished for violation of the criminal law for similar acts; or one who is punished for violation of the anti- corruption law related with the advocacy service he renders; or one who is found guilty and punished for intentional crimes punishable by ten years or more rigorous imprisonment shall not get back his license and engage in advocacy service thereafter.

፲፫. የዲስፕሊን ጉባዔው ስለሚሰጣቸው ትዕዛዞች

የዲስፕሊን ጉባዔው አንድ ጠበቃ ወይም የጥብቅና ድርጅት እንዲሰየም ሲወስን ጠበቃው ወይም የጥብቅና ድርጅቱ ጉባዔው ለሚወስነው ጊዜ ያህል ነፃ የማገበረሰብ አገልግሎት እንዲሁም ጉባዔው ለሚወስናቸው ጉዳዮች መጠን ያህል ነፃ የሕግ አገልግሎት እንዲሰጥ ሊያዝ ይችላል።

፲፬. የተፈጻሚነት ወሰን

መሰየምን የሚመለከቱ የዚህ አዋጅ ድንጋጌዎች ይህ አዋጅ ከመውጣቱ በፊት በከባድ የዲስፕሊን ጥፋት ለተቀጡ ጠበቆችም ተፈጻሚ ይሆናል።

፲፭. መሰየምና ቀላል ጥፋቶች

በቀላል ጥፋት የተቀጣ ጠበቃ ወይም የጥብቅና ድርጅት የመሰየም አቤቱታ ማቅረብ ሳያስፈልገው ቅጣቱን ከጨረሰ አንድ ዓመት በኋላ ሪከርዱ ይሰረዝለታል ወይም ቀሪ ይደረግለታል።

ክፍል ሰባት

ልዩ ልዩ ድንጋጌዎች

፲፮. አቻ ግምት ስለመሰራት

ማንኛውም ከኢትዮጵያ ውጪ ካለ እውቅና ካለው ከፍተኛ ትምህርት ተቋም በሕግ የመጀመሪያ ዲግሪ ያለው እና የጥብቅና ፍቃድ እንዲሰጠው የሚያመለክት ሰው የዲግሪውን አቻ ግምት በሚመለከተው አካል አሰርቶ ማቅረብ አለበት።

93. Orders of the Discipline Committee

When the Discipline Committee decides on the reinstatement of an advocate or a law firm, it may order the reinstated advocate or law firm, for a specified period, to render free public service and pro bono advocacy service.

94. Scope of application

The provisions of this Proclamation related with reinstatement shall also apply to advocates who had been punished for violation of serious disciplinary rules before the coming in to force of this Proclamation.

95. Reinstatement and Non Serious Disciplinary violations

The record of an advocate or a law firm, who was punished for violation of non-serious disciplinary rules shall be removed or cancelled from the register after one year without the need for him or it to lodge an application for reinstatement.

PART SEVEN

MISCELLANEOUS PROVISIONS

96. Equivalence Evaluation

Anyone who has got first degree in law from a recognized foreign Higher Education Institution and is applying for grant of advocacy license shall bring Equivalence Evaluation of his degree from a concerned organ.

፲፯. ደንብና መመሪያ የማውጣት ሥልጣን

፩/ የሚኒስትሮች ምክር ቤት ይህንን አዋጅ ለማስፈፀም ደንብ ሊያወጣ ይችላል።

፪/ ጠቅላይ ዐቃቤ ሕግ፣ ቦርዱ እና ማኅበሩ በዚህ አዋጅ የተሰጣቸውን ሥልጣን እና ተግባራት ለማስፈጸም የሚያስችላቸውን መመሪያ ሊያወጡ ይችላሉ።

፲፰. መሸጋገሪያ ድንጋጌዎች

፩/ ቦርዱ እና ማኅበሩ በዚህ አዋጅ መሠረት የተሰጣቸውን ተግባር እና ኃላፊነት በሁለት ዓመት ውስጥ ይረከባሉ።

፪/ ቦርዱ እና ማኅበሩ ኃላፊነታቸውን እስኪረከቡ ድረስ ጠቅላይ ዐቃቤ ሕግ በነገር ሕጎች መሠረት የጥብቅና ፍቃድ አሰጣጥ እና አስተዳደር ሥራን ይቀጥላል።

፫/ በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፸፬ ላይ የተመለከቱትን ለቦርዱ ተጠሪ የሆኑትን የጥብቅና ሙያ መግቢያ ፈተና ኮሚቴ እና የጠበቆች ዲስፕሊን ጉባዔ ተጠሪነት ማኅበሩ እነዚህ ኃላፊነቶች ለመረከብ ብቁ መሆኑን ቦርዱ ሲወስን በአምስት ዓመት ጊዜ ውስጥ ሁለቱንም ወይም ከሁለቱ አንዱን ወደ ማኅበሩ ያስተላልፋል። ጠቅላይ ዐቃቤ ሕግ ማኅበሩ እነዚህን ኃላፊነቶች በአግባቡ ስለመወጣቱ ይከታተላል፤ አስፈላጊ ነው ብሎ ያሰበውን እርምጃ ይወስዳል ወይም የሚመለከተው አካል እንዲወሰድ ያደርጋል።

97. Power to issue Regulations and

Directives

1/ The Council of Ministers may issue Regulations for the implementation of this Proclamation;

2/ The Attorney General, the Board, and the Association may issue Directives to exercise the powers and duties assigned to each of them in this Proclamation.

98. Transitory Provisions

1/ The Board and Association overtake within two years the power and duties provided to them as per this Proclamation.

2/ The Attorney General shall continue to manage the business of licensing and administration of the advocacy service until the Board and the Association, pursuant to this Proclamation, overtake their responsibility;

3/ The Accountability of both or one of the Advocacy Profession Entrance Qualification Exam Committee and Advocates Discipline Committee that are provided in Article 74 of this Proclamation shall be transferred to the Association within five years, when the Board decides the Association is capable of receiving these duties. The Attorney General follows up whether the Association performs these duties properly; takes or make other concerning organ to take appropriate measure;

፬/ በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፸፬ ላይ የተመለከተውን ለቦርዱ ተጠሪ የሆነውን የጥብቅና ፍቃድ ገምጋሚ ኮሚቴ ማኅበሩ ይህንን ኃላፊነት ለመወጣት ብቁ በሚሆንበት ጊዜ ተጠሪነቱ ለማኅበሩ እንዲተላለፍ ቦርዱ በማንኛውም ጊዜ ሊወስንና ሊያስተላልፍ ይችላል።

፭/ በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፹፪ ንዑስ አንቀጽ (፩)-(፬) እና (፮) ላይ የተመለከቱ ተግባራት ማኅበሩ ተደራጅቶ እና ኃላፊነቶቹን መረከብ እንደሚችል ጠቅላይ ዐቃቤ ሕግ ሲያረጋግጥ ኃላፊነቶቹን ሁሉንም ወይም የተወሰኑትን መመሪያ በማውጣት ወደ ማኅበሩ ሊያስተላልፍ ይችላል። ጠቅላይ ዐቃቤ ሕግ እነዚህን ኃላፊነቶችን ካስተላለፈ በኋላ ተግባራቱ በአግባቡ ስለመፈጸማቸው መከታተል እና ኦዲት የማድረግ እንዲሁም አስፈላጊ ሆኖ በተገኘ ጊዜ አስፈላጊውን እርምጃ ሊወስድ ወይም እንዲወሰድ የማድረግ ኃላፊነት አለበት።

፮/ ይህ አዋጅ ከመጽናቱ በፊት በመታየት ላይ ያሉ ጉዳዮች ይህ ሕግ በሥራ ላይ ከመዋሉ በፊት ጸንተው በነበሩት ሕጎች መሠረት ውሳኔ ያገኛሉ።

፺፱. የተሻሻሉና ተፈጻሚነት የሌላቸው ሕጎች

፩/ የፌዴራል ፍርድ ቤቶች ጠበቆች ፍቃድ እና ምዝገባ አዋጅ ቁጥር ፩፻፺፱/፩፱፻፺፪ በዚህ አዋጅ ተሸሯል።

፪/ ይህን አዋጅ የሚቃረን ማንኛውም አዋጅ፣ ደንብ፣ መመሪያ ወይም የአሠራር ሥርዓት በዚህ አዋጅ በተሸፈኑ ጉዳዮች ላይ ተፈጻሚነት አይኖረውም።

4/ The Board may decide and transfer at any time the accountability of the Advocacy License Evaluation Committee provided in Article 74 of this Proclamation to the Association, when the Association is capable of performing the duties.

5/ When the Attorney General confirms the Association is organized and capable of receiving duties, it may transfer by enacting Directives, the whole or some of duties provided under Article 82 Sub-Articles (1) - (4) and (6) of this Proclamation. After transferring these duties, Attorney General shall follow-up and audit whether these duties properly performed; as well as take or make other concerning organ to take appropriate measure;

6/ Cases pending before the coming into force of this Proclamation shall be decided in accordance with the then valid laws.

99. Repealed and Inapplicable Laws

1/ The Federal Courts Advocates Licensing and Registration Proclamation No.199/2000 is hereby repealed.

2/ Any Proclamation, Regulation, Directive, or practice which is inconsistent with this Proclamation shall not be applicable on matters covered under this Proclamation.

፩፻. ተፈጻሚነታቸው ስለሚቀጥል ሕጎች

፩/ በፌዴራል ፍ/ቤቶች ጠበቆች ፍቃድ አሰጣጥ እና ምዝገባ አዋጅ ቁጥር ፩፻፺፱/፲፱፻፺፪ መሠረት የወጡ ደንብ እና መመሪያዎች ከዚህ አዋጅ ጋር እስካልተቃረኑ እና በሌላ ደንብና መመሪያ እስከሚተኩ ድረስ ተፈጻሚነታቸው ይቀጥላል፡፡

፪/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) ላይ የተጠቀሱት ደንብ እና መመሪያዎች እስከሚሻሻሉ ወይም እስከሚሻሩ ድረስ እንደ አግባብነታቸው በጥብቅና ድርጅቶች ላይ ተፈጻሚ ይሆናሉ፡፡

፩፻፩. አዋጁ የሚጸናበት ቀን

ይህ አዋጅ በፌዴራል ነጋሪት ጋዜጣ ከታተመበት ቀን ጀምሮ የጸና ይሆናል፡፡

አዲስ አበባ ሐምሌ ፳፱ ቀን ፪ሺ፲፫ ዓ.ም

ሳህለወርቅ ዘውዴ

የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ

ሪፐብሊክ ፕሬዚዳንት

100. Laws whose Applicability shall

Continue

- 1/ Regulations and Directives which were issued based on The Federal Courts' Advocates Licensing and Registration Proclamation No.199/2000 shall continue to apply as long as they are not inconsistent with this Proclamation and replaced by other Regulations and Directives.
- 2/ The provisions of Regulations and Directives cited under Sub-Article (1) of this Article, until they are amended or replaced, shall, as the case may be, be applicable on law firms.

101. Effective Date of this Proclamation

This Proclamation shall enter in to force on the date of publication in the Federal Negarit Gazette.

Done at Addis Ababa on this 5th Day of August,2021

SAHLEWORK ZEWDE
PRESIDENT OF THE FEDERAL
DEMOCRATIC REPUBLIC OF
ETHIOPIA

--	--